

Årsredovisning 2023

Polismyndighetens årsredovisning 2023

Utgivare: Polismyndigheten

Produktion: Kommunikationsavdelningen

Dnr: A111.694/2023

Saknr: 978

Grafisk form: Blomquist Communication AB

Foto: Polismyndigheten

Årsredovisning 2023

Rikspolischefen har ordet.....	7	Utreda brott.....	45
Uppdrag och organisation.....	9	Övergripande verksamhetsresultat för utredning och lagföring	46
Uppdraget.....	9	Fördjupning utvalda brottsområden	60
Verksamheten.....	9	Polismyndighetens arbete mot grov brottslighet	71
Organisationen	10	Förstärkt förmåga i brottsutredningsverksamheten	75
Resultatredovisning.....	13	Forensisk verksamhet	80
Årsredovisningens disposition	13	Den internationella verksamhetens bidrag till metodutveckling, effektiv samverkan och operativa resultat	83
Bedömning av resultat	13	Tillhandahålla service till medborgarna	86
Så här har vi gjort för att bedöma resultaten	13	När medborgaren kontaktar Polismyndigheten.....	87
Sammanfattning av Polismyndighetens resultat	14	Medborgarnas upplevelse av polisens tillgänglighet och bemötande.....	88
Förebygga brott	14	Kontakt via 112.....	88
Upprätthålla allmän ordning och säkerhet	14	Kontakt via 114 14	89
Utreda brott	15	Besök på polisen.se	90
Tillhandahålla service till medborgarna	15	Besök på en polisstation.....	91
Kompetensförsörjning	15	Kostnad för ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden i serviceverksamheten (pass)	92
Förebygga brott	16	Tillstånd enligt ordningslagen	93
Förtroendet för polisen minskade.....	17	Vapenärenden enligt vapenlagen.....	94
Självrapporterad utsatthet för brott	17	Skadeståndsärenden.....	95
Åtgärder för att stärka det brottsförebyggande arbetet	18	Kompetensförsörjning.....	96
Anställda som huvudsakligen arbetar med brottsförebyggande arbete och ingripande verksamhet.....	20	Personalsammansättning	96
Säkerställd kontinuitet i det brottsförebyggande arbetet.....	22	Kompetensbehov och utmaningar	100
Brottsförebyggande arbete mot bedrägeribrott	23	Attrahera och rekrytera rätt kompetens.....	101
Trafiksäkerhetsarbete för att minska antalet skadade och omkomna i trafiken.....	25	En attraktiv arbetsgivare med en enhetlig arbetsgivarpolitik	103
Upprätthålla allmän ordning och säkerhet.....	29	Kompetensutveckling och lärande	104
Polismyndighetens ingripande verksamhet.....	30	Ett aktivt arbete med kultur och arbetsmiljö	105
Antalet utsatta områden minskade 2023.....	39	Övriga återrapporteringskrav och uppdrag	108
Polismyndighetens arbete mot terrorism och våldsbejakande extremism	41	Kostnader för säkerhetsrelaterade insatser i samband med Sveriges ordförandeskap i EU	108
Gränspolisärs verksamhet bidrar till brottsbekämpningen.....	42	Ekonomiskt tillskott för stärkt verksamhetsskydd	109
Trygghet och oro för brott bland befolkningen.....	44	Särskilda medeltillskott.....	110
		Redovisning av hur de medel som tillförts myndigheten för att förstärka arbetet med civilt försvar använts	115
		Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken 2021–2031	115

Ekonomi	118
Verksamhetens finansiering	118
Verksamhetens kostnader	120
Transfereringar och uppbörd	120
Avgiftsfinansierad verksamhet	120
Finansiell redovisning	123
Resultaträkning	123
Balansräkning	124
Anslagsredovisning	126
Finansieringsanalys	129
Tilläggsupplysningar	130
Allmänt	130
Redovisnings- och värderingsprinciper	130
Övrigt	131
Undantag från ekonomiadministrativt regelverk	131
Noter till resultaträkningen	132
Noter till balansräkningen	135
Noter till anslagsredovisningen	141
Noter till finansieringsanalysen	143
Sammanställning av väsentliga uppgifter	144
Ledande befattningshavares förmåner samt skattepliktiga ersättningar	146
Insynsrådet	146
Sidouppdrag	147

Intern styrning och kontroll vid Polismyndigheten	149
Processen för intern styrning och kontroll	149
Polismyndighetens interna miljö	150
Att motverka oegentligheter	151
Regelefterlevnad	151
Polisregioners och avdelningars bedömning av intern styrning och kontroll 2023	152
Bristande tillgänglighet hos polisens kontaktcenter	152
Hantering av 2022 års brister	153
Rekryteringsprocessen 2023	153
Resehandlingsprocessen 2023	153
Årsredovisningens undertecknande	155
Bilagor	157

Rikspolischefen har ordet

Det försämrade säkerhetsläget i världen och den höjda terrorhotnivån i Sverige har under 2023 påverkat Polismyndigheten och övriga delar av samhället. En våldspirall av grova brott med koppling till kriminella nätverk har ställt nya krav på det brottsbekämpande arbetet. Samtidigt som Polismyndighetens verksamhet har anpassats för att möta dessa utmaningar har myndigheten haft fortsatt fokus på att beivra den så kallade vardagsbrottsligheten och göra hela Sverige tryggt och säkert.

2023 har präglats av händelser som påverkar Sveriges yttre och inre säkerhet. Polismyndigheten har en viktig roll i arbetet med att stärka den svenska krishanterings- och totalförsvarsförmågan. Det sker också ett kontinuerligt arbete vid myndigheten för att ytterligare höja förmågan att förhindra och hantera eventuella terrorattentat.

Den organiserade brottsligheten fortsätter att utmana samhällsstrukturerna. Brottsutvecklingen ställer nya krav på det brottsbekämpande arbetet. Polismyndigheten har under 2023 stärkt den samlade ledningsförmågan och fortsatt utveckla våra arbetssätt i syfte att öka den operativa förmågan att bekämpa den organiserade brottsligheten. Arbetet har varit framgångsrikt – både vad gäller att förhindra och att utreda grova brott med koppling till kriminella nätverk. Det är viktigt att Polismyndigheten även har en god förmåga att hantera andra grova brott, som till exempel brott mot särskilt utsatta brottsoffer, samt den så kallade vardagsbrottsligheten. De ärenden som polisen redovisar till åklagare leder i allt högre grad till lagföring, vilket är en positiv utveckling för den brottsutredande verksamheten. Men vi behöver göra mer. Fler brott behöver klaras upp och jag ser fram emot att fortsätta utveckla det brottsutredande arbetet.

Polisen ska även arbeta brottsförebyggande och trygghetsskapande. Under 2023 ökade antalet anställda inom brottsförebyggande- och ingripandeverksamheten, vilket är positivt. Polismyndigheten har under 2023 fortsatt att växa med ett ökat antal anställda och fler antagna till polisutbildningarna. Det är viktigt att Polismyndigheten ser till att de växande resurserna används effektivt, bland annat genom att fortsatt öka antalet poliser som arbetar nära medborgarna.

Polismyndigheten ska tillhandahålla service till medborgarna. Väntetiderna för att ansöka om pass förbättrades under året, men väntetiderna för att komma i kontakt med polisens kontaktcenter har varit besvärande långa. Myndigheten vidtar åtgärder för att öka tillgängligheten till Polismyndigheten. Att ge god service till medborgarna kommer att vara ett tydligt fokus även framöver.

Den 1 december 2023 tillträdde jag uppdraget som rikspolischef. Med utgångspunkt i 2023 års arbete och resultat kommer jag tillsammans med Polismyndighetens medarbetare att verka för att ytterligare öka polisens förmåga. På så sätt bidrar vi till att göra Sverige till ett säkrare och tryggare land.

Petra Lundh

Rikspolischef

De ärenden som polisen redovisar till åklagare leder i allt högre grad till lagföring, vilket är en positiv utveckling för den brottsutredande verksamheten. Men vi behöver göra mer.

Uppdrag och organisation

Uppdraget

Av polislagen framgår att Polismyndigheten bland annat har i uppgift att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten. Polisen ska övervaka ordningen och ingripa när störningar inträffat, samt utreda och beivra brott.

I Polismyndighetens regleringsbrev för budgetåret 2023 var målen för verksamheten:

- Arbetet för att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet ska bedrivas strukturerat och med grund i beprövad erfarenhet.
- Arbetet med övervakningen av den allmänna ordningen och säkerheten samt ingripandet vid störningar ska bedrivas på ett sådant sätt att det motsvarar behoven i hela landet.
- Arbetet med att utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal ska bedrivas effektivt och brottsuppleringen ska öka.

Polismyndighetens uppdrag och mål framgår bland annat av förordningen (2022:1718) med instruktion för Polismyndigheten, polislagen (1984:387) och regleringsbrevet för Polismyndigheten.

Verksamheten

Polisens uppdrag är omfattande och mångfasetterat. För att kunna fullgöra uppdraget krävs en organisation som ger de rätta förutsättningarna. Inom Polismyndigheten finns sju huvudprocesser. Uppdraget verkställs huvudsakligen inom tre av dessa: utredning och lagföring (37 procent av resurstiden) brottsförebyggande arbete (22 procent av resurstiden) och service (8 procent av resurstiden).

FIGUR 1. Resursfördelning* Polismyndighetens huvudprocesser 2023

* På grund av avrundning till heltal blir summan av kategorierna inte 100 procent.

** Kärnverksamhet utanför rättsväsendet (UR).

*** Freds/säkerhetsfrämjande (FSF) samt konfliktförebyggande (KF) verksamhet.

Sedan föregående år har andelen resurstid för utredning och lagföring minskat med 0,8 procentenheter, medan andelen resurs för det brottsförebyggande arbetet, serviceverksamheten samt verksamhet utanför rättsväsendet var i stort sett oförändrad. De övriga processerna, som tillsammans utgör ca 30 procent av den inrapporterade tiden, skapar förutsättningar för kärnverksamheten.

Utredningsverksamheten är den största verksamheten och hanterar brottsutredningar inom vilka det även bedrivs spaning och underrättelseverksamhet. Ingripandeverksamheten är den näst största verksamheten. Här bedrivs en diversifierad verksamhet, som omfattar både planlagt brottsförebyggande arbete och händelsestyrda aktiviteter, exempelvis uttryckning vid larm. Inom processen service bedrivs bland annat arbete med handläggning av pass och vapentillstånd.

Organisationen

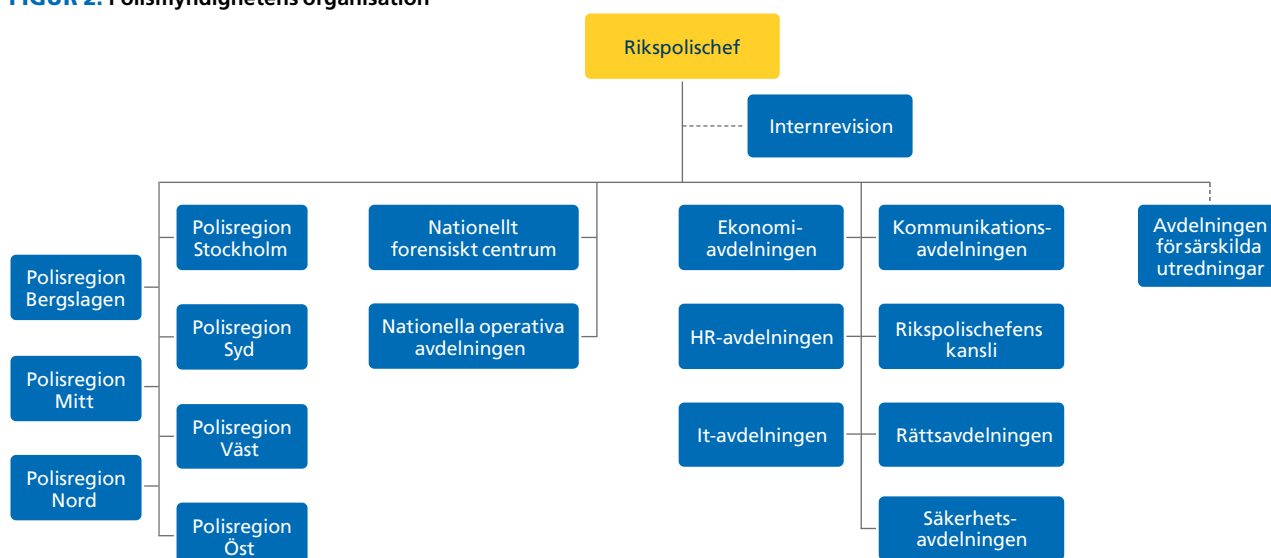
Polismyndigheten hade vid årets utgång 37 359 anställda, varav 82 procent var verksamma i polisregionerna och 18 procent inom avdelningarna.

Polismyndigheten är en enrådighetsmyndighet och leds av en chef – rikspolischefen – som inför regeringen bär ansvaret för myndighetens verksamhet. Sedan den 1 december 2023 har myndigheten även en biträdande rikspolischef. Det är regeringen som utser rikspolischefen och den biträdande rikspolischefen. Polismyndigheten har dessutom ett insynsråd som ska utöva allmänhetens insyn i verksamheten och ge rikspolischefen råd. Vid myndigheten finns även ett etiskt råd som på rikspolischefens begäran ska bistå i frågor som kräver särskilda etiska överväganden.

I myndigheten finns sju polisregioner med verksamhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Ansvaret omfattar bland annat utredningsverksamhet, brottsförebyggande verksamhet, ingripandeverksamhet och serviceverksamhet. Arbetet i en polisregion leds av en regionpolischef. Inom varje polisregion finns vidare ett antal enheter och polisområden. Inom varje polisområde finns lokalpolisområden. Anställda vid lokalpolisområden utgjorde 47,3 procent av polisregionernas resurser, en minskning jämfört med 2022 (48,4 %). Av polisregionernas personalresurs arbetade 22,1 procent på polisområdesnivån och 30,6 procent på andra regionala enheter. Många av de som arbetar på regional och polisområdesnivå bedriver dock arbete mot lokalpolisområdena, både på området brottsförebyggande- och ingripandeverksamhet (BF/IGV) och utredning.

I myndigheten finns tio nationella avdelningar. Avdelningen för särskilda utredningar är, liksom internrevisionen, fristående från övrig verksamhet inom Polismyndigheten.

FIGUR 2. Polismyndighetens organisation

Resultatredovisning

Årsredovisningens disposition

Resultatredovisningen för 2023 är indelad i sju avsnitt. I fem avsnitt beskrivs Polismyndighetens samlade resultat i förhållande till de övergripande målen för verksamheten:

- Förebygga brott
- Upprätthålla allmän ordning och säkerhet
- Utredda brott
- Tillhandahålla service till medborgarna
- Kompetensförsörjning.

Övriga avsnitt i resultatredovisningen är övriga återrapporteringskrav och uppdrag samt ekonomi. I resultatredovisningen ingår återrapportering av samtliga återrapporteringskrav och uppdrag till myndigheten i regleringsbrevet för 2023.¹

Efter resultatredovisningen följer den finansiella redovisningen samt redovisning av Polismyndighetens interna styrning och kontroll.

Bedömning av resultat

Polismyndigheten redovisar, analyserar och bedömer verksamhetens resultat enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag i förhållande till

- de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion eller polislagen samt polisförordningen och förvaltningslagen (2017:900)
- mål, återrapporteringskrav och uppdrag i regleringsbrevet
- vad regeringen har angett i annat beslut.

I resultatredovisningen inleds varje avsnitt med en beskrivning av uppdraget, mål för verksamheten som resultaten bedöms mot, samt en samlad bedömning av resultatet.

Så här har vi gjort för att bedöma resultaten

Bedömningen av resultaten har gjorts med en modell som möjliggör en strukturerad sammanvägning av kvantitativa resultatindikatorer. Indikatorerna säger i olika hög grad något om måluppfyllelsen, vissa har högre mätstyrka än andra. Indikatorer med hög mätstyrka har haft större betydelse i bedömningarna mot målen.

Mätstyrka är en sammanvägning av indikatorns styrka i förhållande till målet, och hur stor del av målet indikatorn träffar. Vid bedömning av mätstyrka har ett analysstöd använts.

De aktuella resultatindikatorerna har bedömts vara de bästa tillgängliga för ändamålet, men gör inget anspråk på att ge en heltäckande bild av varje mål. Resultaten har bedömts efter utveckling mot föregående år, på en tregradig skala:

- positiv utveckling
- varken positiv eller negativ utveckling (oförändrad resultatutveckling)
- negativ utveckling.

Det samlade utfallet för respektive målområde har sedan diskuterats i en workshop tillsammans med områdeskunniga, för att säkerställa att bedömningen blir rättvisande för området. I diskussionen vägs resultatindikatorerna in, liksom andra omvärldsfaktorer som kan antas ha en påverkan på resultatutvecklingen och bedömningen.

¹⁾ Se bilaga 7 för aktuella uppdrag och återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet för 2023.

För utförligare beskrivningar av definitioner av begrepp som används i redovisningen, se bilaga 1, Definitioner och faktorer till hjälp att tolka och förstå brottsutvecklingen. För att läsa mer om de resultatindikatorer som ingår i bedömningsmodellen och hur de bedömts i förhållande till målen, se bilaga 6, Resultatindikatorerna och bedömningen av deras mätkraft i förhållande till de övergripande målen för verksamheten.

Sammanfattning av Polismyndighetens resultat

Polisen arbetar under dygnets alla timmar, året runt, för att hålla medborgarna trygga och säkra. Under 2023 har samhället, och Polismyndigheten, påverkats av ett försämrat säkerhetsläge i världen och av en allvarlig brottsutveckling kopplad till organiserad brottslighet. Den organiserade brottsligheten har fortsatt att utmana samhällsstrukturerna och påverka polisens verksamhet. I de följande avsnitten sammanfattas resultatutvecklingen per verksamhetsområde. De färgade pilarna anger vilken bedömning – positiv, negativ eller oförändrad – som gjorts av resultatutvecklingen för de senaste tre åren.

Polismyndighetens verksamhetskostnader 2023 uppgick till drygt 37 miljarder kronor vilket är en ökning med drygt 1,6 miljarder kronor. Ökningen beror framförallt på ökade personalkostnader som kan hänföras till tillväxten.

Förebygga brott 2021 2022 2023

Målet med den brottsförebyggande verksamheten är att färre personer ska utsättas för brott och att färre personer ska begå brott. Arbetet för att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet ska bedrivas strukturerat och med grund i beprövad erfarenhet.

Polismyndighetens bedömning är att resultatet för den brottsförebyggande verksamheten utvecklades negativt under 2023 jämfört med 2022. Den anmälda brottsligheten ökade i relation till folkmängden. Även den självrapporterade utsattheten för brott mot enskild person ökade, medan andelen hushåll som utsattes för brott var oförändrad, enligt den nationella trygghetsundersökningen (NTU 2023).

Antalet anställda som arbetar med brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamheten på polisregionerna fortsatte att öka under 2023. Under året har Polismyndigheten satsat på att stärka den händelsestyrda verksamheten, i synnerhet i arbetet mot grov brottslighet. En sådan kraftsamling får naturliga återverkningar för andra verksamhetsområden. Ett exempel är områdespolisverksamheten som fått stå tillbaka från sitt ordinarie uppdrag vilket har påverkat det brottsförebyggande arbetet negativt.

Förstärkningen av det kunskapsbaserade arbetet med att förebygga brott fortsatte under 2023. Under året har flera kompetenshöjande insatser i syfte att stärka arbetet genomförts, bland annat i form av utbildningar och framtagande av nya checklistor. Därutöver är en analysfunktion under inrättande med uppdraget att stödja i planeringen av det problemorienterade brottsförebyggande arbetet.

Nytt målområde

Upprätthålla allmän ordning och säkerhet 2023

Målet för arbetet med övervakningen av den allmänna ordningen och säkerheten samt ingripandet vid störningar är att det ska bedrivas på ett sådant sätt att det motsvarar behoven i hela landet. För att kunna bedriva ett arbete för allmän ordning och säkerhet som motsvarar behoven i hela landet, fördelar Polismyndigheten medel till polisregionerna enligt en modell som beaktar flera relevanta faktorer. Därefter fördelar polisregionerna själva medel utifrån identifierade behov. Polismyndigheten omdisponerar därtill resurser löpande i förhållande till tillfälliga behov genom exempelvis särskilda händelser. Polismyndighetens bedömning är att resultatutvecklingen för arbetet med allmän ordning och säkerhet var oförändrad under 2023. Både de inre och yttre säkerhetshoten ökade genom en upptrappning av våldet i den kriminella gängmiljön samtidigt som terrorhotet mot Sverige och svenskar höjdes. Terrorhotnivån höjdes under året till högt hot.

Trots ett försämrat säkerhetsläge var den upplevda tryggheten enligt NTU 2023 oförändrad. Andelen personer som uppgav att de kände sig trygga vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet ökade, och andelen personer som uppger att de ofta valt en annan väg eller annat färdssätt på grund av oro att utsättas för brott var oförändrad.

Utreda brott 2021 ↘ 2022 ↘ 2023 →

Målet för den brottsutredande verksamheten är att arbetet med att utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal ska bedrivas effektivt och att brottsuppleringen ska öka. Polismyndighetens bedömning är att resultatutvecklingen för utredning och lagföring sammantaget var oförändrad under 2023. Inlödet av brottsärenden till Polismyndigheten ökade, så även de komplexa och synnerligen resurskrävande brotten som exempelvis mord, mordförsök och sprängningar. Antalet ärenden redovisade till åklagare liksom utredningsandelen minskade, till stor del beroende på en mer effektiv hantering av trafikbrottsärenden som lett till fler ordningsböter (lagföring) och färre inkomna och redovisade ärenden.

Polismyndighetens utredningsstrategi syftar till att effektivisera lagföringen, genom att fokusera på att utreda de ärenden som har hög lagföringspotential. I praktiken innebär det att rättsväsendet uppnår samma eller förbättrad nivå av lagföring (effekt) även om polisen redovisar färre ärenden till åklagare. Förhållandet mellan redovisade ärenden, unika miss-tänkta och lagföringsbeslut har under de senaste åren utvecklats på ett sätt som indikerar att de ärenden som polisen utreder och redovisar i allt högre grad leder till lagföring, vilket är en positiv utveckling av den brottsutredande verksamhetens förmåga.

Kvaliteten i utredningarna ökade och både lagföringskvoten och kompletteringsvolymen utvecklades positivt. Däremot har både antalet öppna ärenden totalt och äldre öppna ärenden, främst våldsbrott och bedrägeribrott, ökat i större omfattning än vad antalet inkomna ärenden har gjort, vilket indikerar en minskad produktivitet.

Tillhandahålla service till medborgarna 2021 ↗ 2022 ↘ 2023 →

Målet för serviceverksamheten är att Polismyndigheten ska vara tillgänglig för allmänheten. Polismyndighetens bedömning är att resultatutvecklingen inom serviceverksamheten var oförändrad under 2023. Efter de stora problemen med att tillhandahålla pass till medborgarna under 2022 kortades väntetiderna för att ansöka om resehandling markant under 2023, vilket bidrog till att även svarstiderna hos den nationella telefonväxeln förbättrades. Medborgarna använde sig också i högre grad av e-tjänster för inkomna tillståndsärenden jämfört med 2022.

Utmaningarna för medborgarna med att komma fram till polisens kontaktcenter (PKC) via telefon kvarstod, även om andelen samtal till PKC som besvarades inom 5 minuter ökade något. Det fortsatte även vara stora regionala skillnader – i synnerhet Stockholm hade stora problem med bemanning och långa svarstider. Polismyndigheten kritiserades av Justitieombudsmannen för de långa svarstiderna som inte ansågs vara förenliga med tillgänglighetskravet. De långa svarstiderna hos PKC har även lett till att Polismyndigheten rapporterat en brist inom ramen för förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Mot slutet av 2023 förbättrades dock svarstiderna och flera insatser för att ytterligare stävja problemen planeras under 2024. De senaste årens bristande tillgänglighet kan även skönjas i resultaten från medborgarundersökningen NTU för 2023, där andelen som uppgav att de var nöjda med polisens bemötande respektive polisens tillgänglighet utvecklades negativt.

Kompetensförsörjning 2021 → 2022 ↘ 2023 ↗

Målet för kompetensförsörjningen är att kompetens ska finnas för att nå verksamhetens mål. Polismyndighetens bedömning är att kompetensförsörjningen har haft en övervägande positiv utveckling med ökat antal anställda, fler antagna till polisutbildningarna, något lägre personalomsättning och något lägre sjukfrånvaro. Genom åtgärder för att öka rekryteringskapaciteten förbättrades rekryteringstakten av civila medarbetare avsevärt. Det har dock varit svårt att rekrytera och behålla vissa civila specialistkompetenser, och polis-tillväxten i polisregion Stockholm sker inte i tillräckligt hög takt.

Resultatutveckling
för respektive år:

- ↗ Positiv
- Oförändrad
- ↘ Negativ

Förebygga brott

Polismyndighetens brottsförebyggande uppdrag

Polismyndigheten har till uppgift att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten (polislagen [1984:387]).

Mål för den brottsförebyggande verksamheten

Arbetet för att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet ska bedrivas strukturerat och med grund i beprövad erfarenhet (regleringsbrevet för 2023).

Samlad bedömning av resultat

Polismyndighetens bedömning är att resultatet för den brottsförebyggande verksamheten utvecklades negativt under 2023 jämfört med 2022. Den anmälda brottsligheten ökade i relation till folkmängden. Även den självrapporterade utsattheten för brott mot enskild person ökade, medan andelen hushåll som utsattes för brott var oförändrad, enligt den nationella trygghetsundersökningen (NTU).

Även om antalet anställda som arbetar med brottsförebyggande arbete och ingripande-verksamhet på polisregionerna ökade så tog den händelsestyrda verksamheten, i synnerhet arbetet mot grov brottslighet, stora resurser i anspråk.

Förstärkningen av det kunskapsbaserade arbetet med att förebygga brott fortsatte under 2023. Under året har flera kompetenshöjande insatser i syfte att stärka arbetet genomförts, bland annat i form av utbildningar och checklistor. Därutöver är en analysfunktion under inrättande med uppdraget att stödja i planeringen av det problemorienterade brottsförebyggande arbetet.

Polismyndigheten arbetar brottsförebyggande på många olika sätt genom att förebygga och förhindra att brott begås. För att vara effektiva och framgångsrika behövs även ett brett åtagande från myndigheter, näringsidkare och det civila samhällets organisationer. När polisen utför sitt arbete engagerat, kompetent, med hög kvalitet samt bemöter medborgarna med respekt, har det en indirekt brottsförebyggande och trygghetsskapande påverkan. Det bygger även förtroende vilket är en nyckel till en framgångsrik brottsbekämpning. Polismyndighetens arbete med att vara lokalt närvarande och aktivt samverka med andra aktörer blir allt viktigare för att minska brottsligheten.

Vid bedömningen av måloppfyllelsen för den brottsförebyggande verksamheten har följande indikatorer använts², men även andra omvärldsfaktorer som kan antas ha en påverkan på resultatutvecklingen har beaktats:

- andel personer som är utsatta för brott mot enskild person (NTU)
- andel hushåll som är utsatta för brott mot egendom (NTU)
- antal anmälda brott per 100 000 invånare
- antal anställda på polisregionerna som arbetar med brottsförebyggande arbete (BF) och ingripande-verksamhet (IGV).

2) För en sammanställning över samtliga aktuella indikatorer i bedömningsmodellen, se bilaga 6.

Förtroendet för polisen minskade

Den nationella trygghetsundersökningen samlades in mellan januari och april 2023.³ Andelen som har stort förtroende för polisens sätt att bedriva sitt arbete har minskat från 59 procent år 2022 till 54 procent enligt resultatet från NTU 2023. Trots minskningen har förtroendet totalt sett ökat med 12 procentenheter sedan 2017, och är fortsatt att betrakta som högt. Kvinnor fortsätter ha större förtroende för polisen än män (58 % respektive 49 %). Förtroendet för att polisen hanterar brottsmisstänkta på ett rättvist sätt har minskat (-3 procentenheter, 51 %) liksom förtroendet för att polisen behandlar brottsutsatta på ett bra sätt (-4 procentenheter, 45 %).

Ett par tänkbara förklaringar till den samlade utvecklingen är passituationen under 2022 och de långa svarstiderna hos polisens kontaktcenter (PKC).

Självrapporterad utsatthet för brott

Den självrapporterade utsattheten för brott mot en enskild person⁴ ökade något jämfört med 2022. Det var 20,1 procent av befolkningen som i NTU 2023 uppgav att de utsatts för brott mot enskild person (en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med NTU 2022). Utsattheten var högst, och ökade mest, i polisregion Stockholm (+1,3 procentenheter, 22,4 %).

Bland kvinnor utsattes 21,1 procent för något brott mot enskild person, och bland män 19,0 procent. Skillnaden mellan män och kvinnor är fortsatt störst vid sexualbrott, som en betydligt större andel kvinnor uppgav att de utsatts för. Vad gäller övriga brottstyper uppgav män i större utsträckning att de utsatts, men skillnaderna var inte lika stora som för sexualbrotten.

I NTU 2023 var det 12,7 procent av hushållen som uppgav att de utsatts för egendomsbrott⁵, vilket är en marginellt lägre nivå än året innan (13,1 %). I tre av sju polisregioner ökade dock utsattheten för egendomsbrott – Bergslagen (+0,6 procentenheter), Nord (+0,6 procentenheter) och Öst (+0,7 procentenheter). Av de egendomsbrott mot hushåll som undersökningen berör var det vanligast att hushållet utsatts för cykelstöld (10,0 %) och minst vanligt med bilstöld (0,8 %).

Anmälda brott per 100 000 invånare ökade

Även den anmälda utsattheten för brott ökade. Under 2023 anmäldes 14 819 brott per 100 000 invånare i landet, vilket är en ökning med 3,1 procent jämfört med 2022 (14 374)⁶. I relation till folkmängden anmäldes flest brott i polisregion Stockholm (18 227 brott per 100 000 invånare). Därefter följde polisregion Syd med 14 470 brott per 100 000 invånare. Lägst antal brott per 100 000 invånare anmäldes i polisregion Nord (11 570).

3) Brottsförebyggande rådet (Brå), *Nationella trygghetsundersökningen 2023. Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. Rapport 2023:9.

4) De brottstyper som i NTU kallas brott mot enskild person är misshandel, hot, sexualbrott, personrån, fickstöld, försäljningsbedrägeri, kort-/kreditbedrägeri och nätkränkning. Resultaten avser utsatthet för brott under 2022 (NTU 2023).

5) De brottstyper som i NTU kallas egendomsbrott mot hushåll är bilstöld, stöld ur eller från fordon, cykelstöld och bostadsinbrott. Resultaten avser utsatthet för brott under 2022 (NTU2023).

6) I årsredovisningen för 2022 angavs uppgiften 14 348 anmälda brott per 100 000 invånare, vilken baserades på det totala antalet anmälda brott i polisregionerna. Uppgiften har i föreliggande redovisning justerats så att det totala antalet anmälda brott även inkluderar de brott som handläggs av en nationell avdelning, företrädesvis Noa.

Åtgärder för att stärka det brottsförebyggande arbetet

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 1, PUNKT 1: Vilka åtgärder som har vidtagits för att stärka det brottsförebyggande arbetet och hur det följs upp och utvärderas.

I syfte att stärka det brottsförebyggande arbetet genomför Polismyndigheten årligen en nationell uppföljning av brottsförebyggande arbete⁷ som riktar sig till respektive lokalpolisområde.

Uppföljningen har utvecklats under 2023. Fokus är framför allt frågor om kvaliteten i det kunskapsbaserade polisarbetet, utbildningsnivå, hur områdespoliserna används och om hur samverkan fungerar mellan polis, kommun, näringsliv och ideella organisationer. Efter avslutad uppföljning återkopplas resultatet till respektive polisregion i syfte att uppnå ett lärande och en utveckling av det brottsförebyggande arbetet.

Under 2023 ökade antalet anställda inom verksamhetsområdet brottsförebyggande och ingripandeverksamhet med 223 medarbetare (+2,8 %). I den nationella uppföljningen av det brottsförebyggande arbetet kan dock konstateras att den fredade tiden för områdespolisernas grunduppdrag har minskat mot föregående år (-7 procentenheter), vilket begränsar deras möjlighet att arbeta kontaktskapande, gränssättande, brottsförebyggande och trygghetsskapande i ett utpekat geografiskt ansvarsområde.

Det brottsförebyggande arbetet i den nationella särskilda händelsen Frigg⁸ har varit framgångsrikt i den meningen att många våldsdåd har förhindrats. Den planerade verksamheten mot kriminella har utgått från metoder som vuxit fram ur tidigare polisoperationer där en av tre operationslinjer är proaktiv. I syfte att stödja den nationella staben med specialkompetens har det skapats ett flertal så kallade ”hubbar” med specialkompetens inom olika verksamhetsområden. En av dessa hubbar har ett särskilt fokus på det förebyggande arbetet med att förhindra nyrekrytering av unga till kriminella miljöer.

Kompetenshöjande åtgärder

Det har genomförts ett flertal kompetenshöjande aktiviteter i syfte att stärka det brottsförebyggande arbetet. En introduktionskurs har tagits fram för samtliga medarbetare för att ge grundläggande kunskaper om det förebyggande arbetet. Därutöver har det tagits fram en grundkurs för medarbetare i det brottsbekämpande uppdraget, som genomförs som en pilot.

Det har även utarbetats checklistor för SARA-modellen⁹. Checklistorna ska vara ett enkelt stöd för att identifiera och beskriva problem, analysera och identifiera orsaker, ta fram mål, åtgärder samt en plan för genomförande, uppföljning och utvärdering.

Slutligen har Polismyndigheten arrangerat ett flertal nationella webinarier under hösten 2023 med olika teman inom det brottsförebyggande arbetet. Målgruppen har primärt varit lokalpolisområdeschefer, kommunpoliser och områdespoliser med syftet att stärka kompetensen.

7) Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet 2023. Insamlingen avsåg perioden januari– augusti 2023 och pågick under september och oktober. Svarefrekvens 89,5 procent. Enkäten gick ut till samtliga lokalpolisområden.

8) Polisen har inlett en nationell särskild händelse för att möta den höga nivån av skjutningar och sprängningar. Den brottsbekämpande förmågan ska utvecklas i hela landet.

9) SARA-modellen grundar sig på ett arbete av forskarna John Eck and William Spelman; Problem solving: Problemoriented policing (1987). Polismyndighetens tillämpning av SARA: Kartläggning (Scanning) – Analys (Analysis) – Åtgärder (Response) – Uppföljning och Utvärdering (Assessment)

Inrättande av en analysfunktion

En brottsförebyggande analysfunktion¹⁰ håller på att inrättas i Polismyndigheten. Regionerna har kommit olika långt i sitt rekryterings- och tillsättningsarbete. Funktionen ska stärka det brottsförebyggande arbetet och fokus ska vara att arbetet sker problemorienterat, planeras utifrån lägesbilder och orsaksanalyser.

Införande av en strategi för att reducera grovt våld i kriminella grupper

Polismyndighetens strategi för att reducera grovt våld i kriminella grupper bygger på en samverkan mellan polis, kommun, kriminalvård och lokalsamhälle. Strategin är långsiktig och fokuserar på avskräckning. Målet är inte lagföring utan verkställigheter ska där det bedöms motiverat ersättas av andra kännbara konsekvenser. En stor andel av det grova våldet utförs av en mindre andel individer. Arbetet med GVI har pågått i Malmö sedan 2018. En första processutvärdering visade lovande resultat och stöd för att sprida strategin till fler områden i Sverige. Ett nationellt införande har pågått sedan 2021 i fem ytterligare områden, i syfte att validera resultatet i Malmö,

Samtliga områden har under året processutvärderats med slutsatsen att det går att implementera strategin i Sverige. I Malmö har det även genomförts en effektutvärdering¹¹ på uppdrag av Brå. Resultatet visar att antalet skjutningar i Malmö halverats sedan 2018 även om en viss ökning förekom under 2022.

Framtagande av en nationell modell för mål och uppföljning av det brottsförebyggande arbetet

Förslaget till nationell modell för mål och uppföljning av brottsförebyggande verksamhet syftar till att ge stöd i att uppnå en mer effektiv verksamhet och förstärkt brottsbekämpning.

Målen är i första hand avsedda att öka fokus på det brottsförebyggande arbetet och att höja kvaliteten. Men de ska även bidra till stabilitet och riktning i utvecklingsarbetet. Målen är därmed inte avsedda att utgöra prioriteringar av vissa brottsproblem eller vissa verksamheter.

Polismyndigheten har tagit fram förslag på resultatmått som ska stödja målen i det brottsförebyggande arbetet. Måtten bygger på kvantitativ uppföljning genom befintliga data-system och utveckling av system som ska kunna användas på nationell, regional och lokal nivå samt kunna kommuniceras externt. Uppföljningen ska kunna integreras och ingå i en samlad uppföljning av Polismyndighetens brottsbekämpande verksamhet. Ett förslag till uppföljningsmodell blev klart till årsskiftet 2023.

10) RPC:s beslut om att omhändertaga rekommendationerna i tillsynsrapport (2021:6). Jämför även budgetpropositionen. UO 4 för 2023 s. 30 f.

11) <https://bra.se/download/18.4bc97a6718c433316feb1c/1702027558648/Effektuppfoljning%20luta%20skjut%202023.pdf>

Anställda som huvudsakligen arbetar med brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 1, PUNKT 2: Antalet kommunpolis, områdespolis samt antalet anställda totalt som arbetar huvudsakligen med brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet per polisregion. Redovisningen ska möjliggöra jämförelser med tidigare år.

Antalet anställda inom brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet (BF/IGV) är ett mått som används för att följa resursfördelningen mellan Polismyndighetens olika verksamhetsområden. Verksamheten i lokalpolisområdena är den som berör medborgarna allra mest och den står för en stor del av Polismyndighetens lokala närvaro.

Här beskrivs utvecklingen av den polisiära närvaron, dels genom den samlade lokala resursen för brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet, dels genom att följa utvecklingen av områdespolis- och kommunpolisverksamheten. Även inom brottsförebyggande och ingripandeverksamheten är resursen rörlig exempelvis på grund av särskilda händelser.

Fler anställda inom brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet

I polisregionerna är 38 procent av poliserna placerade inom brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamheten (BG/IGV). Det är också här som nya polisassistenter i regel placeras.

Under 2023 ökade antalet anställda inom BF/IGV med 223 medarbetare, vilket motsvarar 2,8 procent. Ökningen har skett i samtliga polisregioner förutom polisregion Mitt. Motsvarande ökning 2022 var 143 anställda. Andelen kvinnor var 30,2 procent, vilket är en ökning med 1,4 procentenheter jämfört med december 2022.

TABELL 1. Antal anställda inom verksamhetsområde brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet (BF/IGV), efter polisregion och kön, per den 31 december, 2021–2023

Polisregion	2021			2022			2023			Förändring 2022–2023 (totalt)	
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Antal	%
Bergslagen	194	482	676	204	476	680	230	484	714	34	5,0%
Mitt	202	437	639	201	470	671	208	436	644	-27	-4,0%
Nord	241	465	706	227	493	720	254	517	771	51	7,1%
Stockholm	522	1 300	1 822	510	1 272	1 782	571	1 260	1 831	49	2,7%
Syd	388	1 149	1 537	429	1 184	1 613	448	1 194	1 642	29	1,8%
Väst	433	1 086	1 519	445	1 094	1 539	465	1 128	1 593	54	3,5%
Öst	234	614	848	255	630	885	271	647	918	33	3,7%
Totalt	2 214	5 533	7 747	2 271	5 619	7 890	2 447	5 666	8 113	223	2,8%

Kommunpolisverksamheten

Kommunpolisens huvuduppdrag är att driva och samordna lokalpolisområdets långsiktiga brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i samverkan med kommunen och övriga samhället.

Kommunpolisen är en tydlig och tillgänglig väg in till Polismyndigheten för allmänheten och för samverkansparter. Kommunpolisen fungerar som ett led i att säkra att polisen lokalt kan svara upp mot åtaganden som gjorts i samverkansöverenskommelser och medborgarlöften och för att skapa goda relationer som ger förutsättningar för den lokala polisen att komma närmare medborgaren.

TABELL 2. Antal kommunpoliserna, efter polisregion och kön, per den 31 december, 2021–2023

Polisregion	2021			2022			2023			Förändring 2022–2023 (totalt)	
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Antal	
Bergslagen	7	12	19	7	12	19	6	14	20		1
Mitt	7	13	20	9	13	22	10	14	24		2
Nord	8	8	16	9	7	16	11	8	19		3
Stockholm	20	38	58	21	39	60	17	41	58		-2
Syd	13	42	55	16	37	53	20	39	59		6
Väst	16	24	40	19	24	43	19	23	42		-1
Öst	5	8	13	7	7	14	10	8	18		4
Totalt	76	145	221	88	139	227	93	147	240		13

Antalet kommunpoliserna har varit relativt konstant de senaste tre åren. Under 2023 ökade antalet från 227 till 240 kommunpoliserna. Fördelningen av antalet kommunpoliserna per polisregion är relativt jämn i förhållande till antal poliserna totalt på polisregionerna. Andelen kvinnor bland kommunpoliserna är 38,8 procent, vilket är drygt 4 procentenheter högre än bland poliserna totalt.

Områdespolisverksamheten

Områdespolisens uppdrag är att arbeta kontaktskapande, gränssättande, brottsförebyggande och trygghetsskapande i ett utpekat geografiskt ansvarsområde. De ska hantera problembilder i lokalpolisområdet som är mer långtgående och kräver större uthållighet såväl som hastigt uppkomna problem. Arbetet sker ofta i nära samverkan med andra enheter och med externa samverkanspartner. Områdespoliserna ska i begränsad omfattning delta i ingripande verksamhet och i kommenderingar.

Att öka antalet områdespoliserna för att tillsammans med andra medarbetare möta behoven i lokala lägesbilder är en viktig del av Polismyndighetens långsiktiga strategiska arbete. Antalet områdespoliserna har ökat årligen sedan 2015.

TABELL 3. Antal områdespoliserna, efter polisregion och kön, per 31 december, 2021–2023

Polisregion	2021			2022			2023			Förändring 2022–2023 (totalt)	
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Antal	%
Bergslagen	16	39	55	23	66	89	28	59	87	-2	-2,2%
Mitt	35	46	81	27	56	83	24	47	71	-12	-14,5%
Nord	26	56	82	26	66	92	32	70	102	10	10,9%
Stockholm	42	137	179	50	162	212	67	163	230	18	8,5%
Syd	64	242	306	85	279	364	90	277	367	3	0,8%
Väst	69	185	254	66	203	269	59	212	271	2	0,7%
Öst	47	83	130	50	93	143	49	91	140	-3	-2,1%
Totalt	299	788	1 087	327	925	1 252	349	919	1 268	16	1,3%

Polisregionerna Nord och Stockholm stod jämfört med 2022 för den största procentuella ökningen.

Andelen kvinnor bland områdespoliserna är 27,5 procent, vilket är närmare 7 procentenheter mindre än andelen kvinnor bland poliserna totalt. Det skiljer sig dock en del mellan de olika polisregionerna då spridningen är mellan 22 och 35 procent kvinnor av områdespoliserna.

Utsatta områden och antal områdespoliserna

Enligt Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet 2023 arbetar 367 områdespoliserna i utsatta områden, vilket motsvarar 28,9 procent av samtliga områdespoliserna. Det är en ökning mot föregående år med 12 medarbetare.

TABELL 4. Antal områdespoliserna* i utsatta områden, efter polisregion, 2021–2023

Polisregion	Antal utsatta områden		Antal områdespoliserna verksamma i utsatta områden		Förändring 2022–2023 (antal)
	(2023)	2021	2022	2023	
Bergslagen	3	17	15	16	1
Mitt	2	3	11	18	7
Nord	0	0	0	0	0
Stockholm	26	83	90	100	10
Syd	9	52	117	126	9
Väst	12	99	107	86	-21
Öst	7	13	15	27	6
Totalt	59	267	355	373	12

* I denna sammanställning har uppgifter om antal områdespoliserna hämtats från Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet. Övriga sammanställningar av uppgifter om områdes- och kommunpoliserna hämtas från det personaladministrativa systemet Heroma.

Områdespoliserna med fredad tid i sitt ordinarie uppdrag minskade

Andelen områdespoliserna med fredad tid i sitt ordinarie uppdrag minskade i Polismyndighetens nationella uppföljning av det brottsförebyggande arbetet. Uppföljningen visade att områdespoliserna i genomsnitt hade ungefär hälften av sin tid i det ordinarie uppdraget (51 %) vilket är en minskning jämfört med föregående år (-7 procentenheter). I samma uppföljning kan även konstateras att 55 procent av områdespoliserna hade ett geografiskt avgränsat ansvarsområde. Motsvarande siffra för 2022 var 57 procent (-2 procentenheter)

Säkerställd kontinuitet i det brottsförebyggande arbetet

Åtterrappporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 1, PUNKT 3: Hur avvägningar och prioriteringar görs lokalt, mellan resurser avsatta för den planlagda brottsförebyggande verksamheten och den händelsestyrda ingripandeverksamheten, för att säkerställa kontinuitet i det brottsförebyggande arbetet.

Enligt Polismyndighetens budgetfördelningsmodell tilldelas varje polisregion och nationell avdelning en budgetram. Inom den ramen är det polisregionen själv som fördelar medel till polisområden och lokalpolisområden. Den faktor som särskilt kan påverka fördelningen är förekomsten av utsatta områden. Fördelningen mynnar ut i en resurs som sedan ansvarig lokalpolisområdeschef nyttjar på bästa sätt för att upprätthålla verksamhetsansvaret i den polisiära verksamheten. Denna resurs ligger till grund för planering av såväl långsiktigt, planlagt brottsförebyggande arbete som akuta händelser.

Under de senaste åren har den stora kraftsamlingen mot kriminella nätverk och grupperingar för att stävja den grova kriminaliteten även medfört att resurser förflyttats geografiskt inom ramen för så kallade särskilda händelser. Detta har bidragit till att resurser, även den som har till uppdrag att arbeta primärt brottsförebyggande, har tagits i anspråk för kraftsamlingen.

Detta påverkar av uppenbara skäl möjligheten att säkerställa en stabil och kontinuerlig resurs i, bland annat, det planlagda brottsförebyggande arbetet. Förutsättningarna skiljer sig åt mellan olika lokalpolisområden men åtgärder som vidtagits i arbetet med att säkerställa kontinuiteten i det brottsförebyggande arbetet är exempelvis att

- begränsa ingripandeverksamheten för att kunna rekrytera fler områdespoliserna
- göra ingripandeverksamheten självförsörjande så att områdespoliserna inte behöver bemanna tjänstgöringsluckor
- områdespoliserna ansvarar för att hantera akuta ärenden inom sitt geografiska ansvarsområde
- tjänstgöringsluckor i ingripandeverksamheten hanteras med övertid eller tidsförskjutning.

Kommunpolisen är en viktig och central funktion med avgörande betydelse för att uppnå goda resultat i det lokala brottsförebyggande arbetet. Det gäller både för att uppnå intern samordning och för att påverka samverkanspartners att genomföra brottsbekämpande åtgärder som har effekt på den lokala problembilden.

Det är av största vikt att kommunpolisen får möjlighet att fokusera på sitt grunduppdrag och inte tilldelas arbetsuppgifter utanför det brottsförebyggande uppdraget. Det kan också konstateras att det saknas en organisatorisk koppling i det planlagda brottsförebyggande arbetet mellan kommun- och områdespolisfunktionen som försvårar samarbetet. Polismyndigheten behöver därför fortsatt prioritera, utveckla, stödja och stärka kommunpolisfunktionen och det brottsförebyggande arbetet.

Sannolikt behövs även fler kommunpoliser, inte minst med anledning av den nya lagstiftningen gällande kommunernas brottsförebyggande ansvar där varje kommun ska ha en utsedd brottsförebyggande samordnare, vilket ställer stora krav på en kontinuerlig och stabil samverkan. I Brås kommunpolisenkät 2023 kan det också konstateras att 39,9 procent av kommunpoliserna har ansvar för 2–3 kommuner vilket inte borgar för en optimal samverkan.

Brottsförebyggande arbete mot bedrägeribrott

Antalet anmälda bedrägeribrott totalt ökade under 2023 med 21,9 procent¹² i jämförelse med föregående år. Det är främst kortbedrägerier utan det fysiska kortet, bedrägerier genom social manipulation samt annonsbedrägerier som ökat.

Det brottsförebyggande arbetet som bedrivits mot bedrägerier har haft effekt men inte motsvarat inflödet av nya bedrägerier. Brottslighet i bedrägerier förändras mycket snabbt och åtgärder som sätts in pareras av gärningspersonerna genom förflyttning av tillvägagångssätten i brotten.

En brottstyp som minskat i jämförelse med föregående år är identitetsbedrägerier genom köp eller lån. Det förebyggande arbetet som gjorts på området kan därmed antas ha haft effekt på inflödet av ärenden.

Extern samverkan för att motverka bedrägeribrott

Den strukturerade samverkan med bankerna, som inleddes 2022, har under 2023 breddats och fördjupats. Tre gemensamma arbetsgrupper har tagit fram konkreta brottsförebyggande förslag och rekommendationer, och två kompletterande arbetsgrupper har startats. Utifrån arbetet i arbetsgrupperna har informationsutbytet mellan banker samt Polismyndigheten utvecklats. Åtgärder har tagits fram för att ytterligare minska bankernas sårbarheter på kort och lång sikt. Åtgärderna har resulterat i att fler bedrägliga transaktioner än tidigare har stoppats hos bankerna. Denna banksamverkan har vidare slagits samman med den operativa samverkan som bedrivs mellan bankerna och finanspolisen. Flera gemensamma nämnare har identifierats och väntas stärka arbetet framöver.

Post- och telestyrelsen (PTS) och teleoperatörerna har en betydande roll i den digitala kommunikationen. Samverkan har lett till att PTS har tagit fram rekommendationer om hur teleoperatörerna ska kunna stoppa så kallade spoofade samtal (samtal som ser ut att komma från någon annan än den som ringer). Arbetet pågår också med att hitta tekniska lösningar gällande spoofade sms, vilket väntas ge effekt under 2024.

Det brottsförebyggande arbetet som bedrivits mot bedrägerier har haft effekt men inte motsvarat inflödet av nya bedrägerier.

12) Avser samtliga brottskoder inom 9 kap. 1–10 §§ Brottsbalken (BrB). Observera att kategoriseringen av bedrägeribrott här skiljer sig från brottskategorin Bedrägeribrott m.m. i avsnittet Utredda brott.

Polismyndigheten leder Europols Empact-arbete OAP OFS 7.1 Prevention in online fraud¹³. Aktivitetens huvudfokus är att bedriva dialog med aktörer som enligt gemensam analys bedöms ha stor påverkan på brottsligheten i Europa. Under året har dialog inletts med fyra huvudaktörer i syfte att dessa ska genomföra förändringar som stoppar bedrägerier online. I aktiviteten deltar 24 länder samt Europol, EU-kommissionen och EUCPN (European Crime Prevention Network).

I arbetet med att motverka bedrägerier innan de uppstår har Polismyndigheten under året samverkat med Finansinspektionen och aktivt arbetat mot flera finansiella institut som bland annat resulterat i nya rutiner vid bilförsäljningskrediter och låneförfrågningar.

Kampanjer för att förebygga bedrägeribrott

Mot bakgrund av de höga brottsvinsterna och det höga inflödet av telefonbedrägerier beslutades under 2022 en omfattande informationskampanj riktad mot den mest utsatta och sårbara gruppen av brottsoffer, personer över 70 år i hela landet.

Syftet med kampanjen var att bidra till att öka kunskapen och ge äldre verktyg att kunna avvärja bedrägeriförsök via telefon

Kampanjens huvudbudskap formulerades på ett vykort som postalt skickades ut under februari 2023 till 1,2 miljoner hushåll där minst en person över 70 år var bosatt. Vykortsutskicket kompletterades med annonsering i lokala tidningar, nära medborgarna.

Informationskampanjen utvärderades och viktiga slutsatser från utvärderingen är att

- 86 procent av målgruppen har fått hem vykortet
- av dem som fått hem vykortet har 92 procent läst vykortet
- 64 procent uppger att de sparat vykortet.

I brottsstatistiken kunde även konstateras att andelen över 70 år som efter kampanjperioden blivit brottsoffer hade minskat från 65 procent till 54 procent. Arbetet under våren kompletterades under hösten 2023 med en upprepning av annonseringen.

Handeln på nätet var i fokus under årets avslutning då både Black Friday och julhandeln infaller. För att stärka eventuella brottsoffer att kunna motstå bedrägeriförsök annonserades brottsförebyggande information i sociala medier, på nyhetssajter samt på köp- och säljsidor. Kampanjen nådde 1,2 miljoner individer i åldersgrupperna 45–64 år. Kampanjen kan även ha påverkat att ökningen av antalet anmälda kort- och annonsbedrägerier under perioden som kampanjen genomfördes var något lägre än övriga månader under året

13) EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats) är en process för EU:s medlemsländer, samarbetsländer och samarbetspartners att arbeta gemensamt mot illvalig organiserad brottslighet. OAP OFS (Operational Action Plan, Online Fraud Schemes).

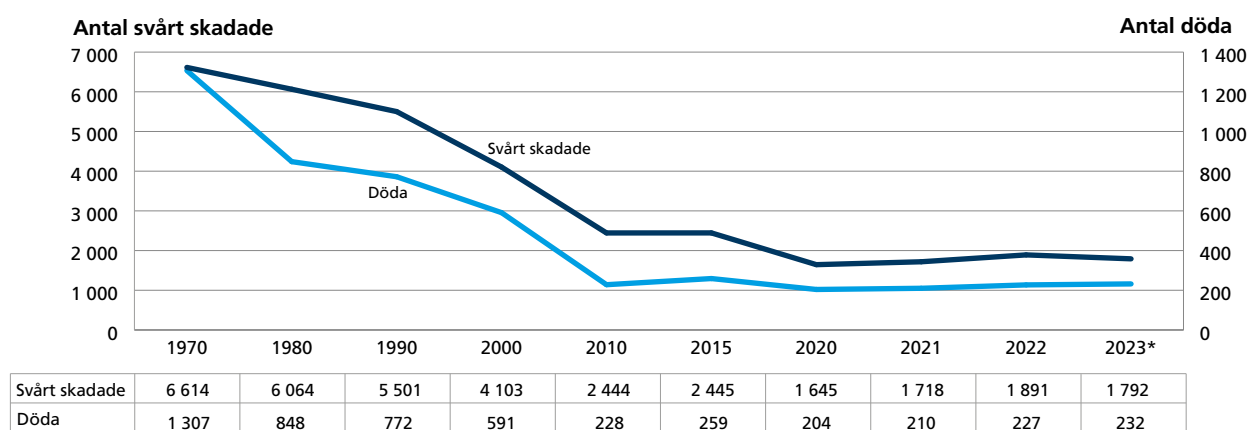

Trafiksäkerhetsarbete för att minska antalet skadade och omkomna i trafiken

Polismyndighetens dagliga arbete i trafiken både förebygger och upptäcker brottslighet. Trafikbrotten utgjorde under 2023 en knapp fjärdedel av samtliga ärenden som Polismyndigheten redovisar till åklagare. Trafiksäkerhetsarbetet är högt prioriterat och bedrivs till stor del integrerat med övrig brottsbekämpande verksamhet i lokalpolisområdena. Det högst prioriterade trafiksäkerhetsarbetet är att sänka medelhastigheterna på våra vägar samt att minska antalet förare som är påverkade av alkohol eller narkotika, för att därigenom minska antalet skadade och omkomna i trafiken. Därutöver bidrar trafiksäkerhetsarbetet bland annat till ingripanden mot övrig brottslighet på väg.

Under 2023 ökade trafikflödet något på våra vägar. Vid utgången av året hade den totala trafiken (inklusive yrkestrafiken) ökat med 0,7 procent jämfört med 2022.¹⁴ Enligt preliminär statistik från Transportstyrelsen ökade antalet omkomna i trafiken något under 2023 och sedan 2010 har antalet omkomna i medeltal legat på 257 personer per år. Antalet svårt skadade personer minskade jämfört med 2022 (-99 personer).¹⁵

FIGUR 3. Antal döda och svårt skadade i vägtrafikmiljön, 1970–2023

* Preliminär statistik från Transportstyrelsen. Den preliminära statistiken över dödade kan innehålla personer som avlidit till följd av sjukdom eller till följd av avsiktliga händelser (till exempel självmord). Dessa utesluts från den officiella statistiken när dödsorsaken fastställts. Vidare kan antalet öka, om det i efterhand visat sig att skadad person avlidit inom 30 dagar till följd av olyckan.

Trafiksäkerhetsarbete för sänkt hastighet

För att kunna bidra till att sänka medelhastigheten och få fler att hålla hastighetsbegränsningarna genomför polisen hastighetskontroller, både genom nationella insatser och utifrån lokala problembilder. För att sänka medelhastigheten måste den stora volymen av trafikanter som kör lite för fort sänka sin hastighet. På det viset upprätthålls allmänprevention.

De manuella hastighetskontrollerna kompletteras av automatisk trafiksäkerhetskontroll (ATK) som är en viktig del i strategin och syftar till att åstadkomma sänkt medelhastighet i vägtransportssystemet och bidra till ett effektivt utredningsförfarande av hastighetsöverträdelser. Polismyndigheten och Trafikverket ansvarar gemensamt för utvecklingen och utbyggnaden av stationär ATK. Vid utgången av 2022 fanns enligt Trafikverket ca 2 400 mätstationer i landet (motsvarande siffra 2020 var ca 2 060). Som komplement till stationär ATK finns mobil ATK och manuell hastighetsövervakning.

14) Källa: Trafikverket <https://applikation-pt.trafikverket.se/ID76/trafikarbetetsforandring.html> (hämtat 24-01-23).

15) Under hösten 2023 rapporterades det i media om att statistiken över olyckor i vägtrafiken hade en underrapporteringsproblematik och följaktligen underskattades. En analys av tillgängliga data visar att detta inte gäller för statistiken över svårt skadade och omkomna i trafiken, utan främst avser statistik över lindrigt skadade, vilket inte ingår i denna redovisning.

Färre utfärdade ordningsböter för hastighetsöverträdelse under 2023

Under 2023 utfärdades ca 206 000 ordningsböter som en följd av hastighetskontroller, vilket är en minskning med 6,0 procent jämfört med 2022. Minskningen kan härledas till en minskning av antalet ordningsböter via ATK, de manuella ordningsböterna ökade istället något. I de fall föraren förnekar gärningen, exempelvis en fortkörning, så upprättas en anmälan om brott. Dessa brott minskade till antalet jämfört med 2022 (-1 274, -20,1 %).

TABELL 5. Antal ordningsböter avseende hastighet och antal ordningsböter ATK samt antal anmälda brott avseende hastighetsöverträdelse på väg, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Ordningsbot	262 613	219 515	206 325	-13 190	-6,0%
– varav automatisk hastighetsövervakning	99 402	93 986	78 601	-15 385	-16,4%
Anmälda brott om hastighets- överträdelse på väg*	7 749	6 329	5 055	-1 274	-20,1%

* Avser brott mot 3. kap 16-17§ trafikförordningen (1998:1276).

I 38 procent av fallen kom ordningsboten från ATK, vilket är en minskning jämfört med 2022 då andelen var 43 procent. Minskningen av antalet ordningsböter via ATK förklaras delvis av resursbrist inom handläggningen.

Trafiksäkerhetsarbete för färre onyktra förare

En förutsättning för att andelen onyktra förare ska minska är att Polismyndigheten kontinuerligt arbetar med olika preventiva metoder. Vid varje kontrollkontakt med förare av motordrivna fordon ska ett alkoholutandningsprov tas och en bedömning av eventuella symptom på drogpåverkan hos föraren göras. Genom att utföra många alkoholutandningsprov på platser utspridda i tid och rum, och därigenom höja den upplevda upptäcktsrisken, kan en allmänpreventiv effekt uppnås. Genom att kombinera övervakningsinsatser med informationskampanjer kan effekten ökas ytterligare. Under året genomfördes kommunikationsinsatser under nationella trafikveckor med publiceringar både på polisen.se och i sociala medier, samt medverkan i extern media. I samverkan med Trafikverket och en rad andra aktörer ingår polisen i initiativet Zhero. Syftet är att öka förståelse och acceptans för trafiksäkerhetsåtgärder och för vad som är ett trafiksäkert beteende.

Riktade kontroller eller insatser vid specifika platser och tider där det generellt finns en ökad risk för att det förekommer onyktra personer, eller när det genom underrättelseuppslag finns information om en specifik individ, bidrar till att uppnå en individpreventiv effekt.

Polismyndigheten kan påverka risken för återfall i rattfylleribrott, till exempel genom att använda metoden Samverkan mot alkohol och droger i trafiken (Smadit) som genomförs i samverkan med bland andra Folkhälsomyndigheten. Arbetssättet innebär att personer som ertappats för ratt-, drogratt- eller sjöfylleri ges ett erbjudande om en vårdkontakt för att få hjälp med att bryta sitt missbruk eller beroende av alkohol eller droger. Därigenom bidrar vi till en återfallspreventiv effekt.

Alkoholutandningsproverna fortsatte att öka

Efter pandemin och det arbetsmiljöbeslut som stoppade rutinmässiga alkoholutandningsprov ökade antalet alkoholutandningsprov för andra året i rad, om än i något lägre grad (+14,7 %). I ett längre perspektiv fortsätter dock utandningsproverna att ligga på låga nivåer – för tio år sedan var antalet mer än dubbelt så högt som idag. Ambitionen är dock att fler prover ska tas, då varje initierad kontakt med en förare ska utmynna i ett utandningsprov.

TABELL 6. Antal anmälda brott för rattfylleri, rattfylleri under påverkan av narkotika samt antal alkoholutandningsprov*, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Rattfylleri och grovt rattfylleri	7 804	9 774	9 973	199	2,0%
Rattfylleri under påverkan av narkotika	14 176	12 050	12 040	-10	-0,1%
Alkoholutandningsprov**	385 662	888 541	1 018 865	130 324	14,7%
Alkoholutandningsprov (vid uttag aktuellt år [2021–2023])**	224 539	677 033	1 018 865	341 832	50,5%

* Med alkoholutandningsprov avses här endast de så kallade sällningsprover som görs vid trafikkontroller.

De utandningsprov som görs på polisstation efter ett positivt sällningsprov, så kallade bevisprov (PBA), ingår ej i denna statistik.

** Den redovisade statistiken för alkoholutandningsprover 2023 är lägre än den slutliga då det finns en viss eftersläpning i inrapporteringen.

*** Med anledning av den eftersläpning som försvårar möjligheten att tolka utvecklingen redovisas även antal alkoholutandningsprover vid uttag i direkt anslutning till helåret (jämförbart med 2023 års siffror).

Även antalet rattfylleribrott ökade under samma period. Antalet rattfylleribrott under påverkan av narkotika var dock i princip oförändrat jämfört med 2022. Andelen positiva provsvar fortsatte att minska till 0,9 procent (-0,2 procentenheter).

Brott på väg

Inom området brott på väg använder polisen sig av vägnätet för att förebygga, förhindra och upptäcka brott som sker på och i anslutning till vägen. Det innebär att rikta extra uppmärksamhet mot den del av vägnätet som möjliggör snabba förflyttningar genom landet, det vill säga riksvägar och europavägar.

Vid en trafikkontroll kontrolleras fordon, förare och passagerare och polisen kan då upptäcka exempelvis stöldgods, vapen, ammunition, narkotika eller efterlysta personer. En del kontroller innebär samverkan med verksamheter som specialiserat sig på exempelvis utlänningsärenden eller narkotika. Man samverkar också med externa experter som exempelvis Kronofogdemyndigheten och Arbetsmiljöverket. Arbetet mot brott på väg utförs i olika omfattning dygnet runt och årets alla dagar runt om i Sverige.

Yrkestrafik

Polismyndighetens arbete inom yrkestrafikområdet är en del i det samlade arbetet för att öka regelbundenheten och trafiksäkerheten.

Sverige har direktivstyrda och preciserade årliga åtaganden gentemot EU inom yrkestrafikområdet. Av den anledningen har en strategisk överenskommelse gjorts mellan Polismyndigheten och Transportstyrelsen för att kvalitetssäkra och effektivisera kontrollerna av den yrkesmässiga trafiken.

Vid en trafikkontroll kontrolleras fordon, förare och passagerare och polisen kan då upptäcka exempelvis stöldgods, vapen, ammunition, narkotika eller efterlysta personer.

TABELL 7. Resultat flygande inspektion, farligt gods och kör- och vilotid, 2021–2023

Indikator	Åtagande	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)	Förändring i förhållande till åtagande (antal)
Flygande inspektioner (nyttfordon)	12 400	14 794	13 093	14 454	1 361	10,4%	2 054
Farligt gods*	7 000	5 481	5 164	5 863	699	13,5%	-1 137
Kör och vilotid (antal kontroller)	20 000	21 884	17 124	19 170	2 046	11,9%	-830
Kör och vilotid (antal dagar) **	244 000	442 928	487 277	543 520	56 243	11,5%	299 520

* Polismyndighetens mål.

** Antal kontrollerade arbetsdagar.

Antalet flygande inspektioner ligger på en stabil och hög nivå. Under året har 14 454 inspektioner utförts.

Totalt ska Sverige, enligt EU-direktiv¹⁶, kontrollera ca 488 000 arbetsdagar. Hälften ska genomföras vid vägkontroller och andra hälften vid företagskontroller. Polismyndigheten ansvarar för vägkontrollerna och Transportstyrelsen för företagskontrollerna. Antal kontroller är väsentligt i Polismyndighetens förebyggande arbete då det är ett mått på såväl aktivitet som synlighet ute i vägtrafiken. Under året har det skett en ökning av antalet kontroller på knappt 12 procent då 19 170 kontroller genomförts och totalt har 543 520 arbetsdagar kontrollerats.

Antalet tillsyner av farligt gods ligger under åtagandet men på en nivå som accepteras av ansvarig myndighet Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Under året har 5 863 tillsyner utförts, vilket är en ökning med 13,5 procent jämfört med föregående år.

Kontroll enligt lagen om utstationering¹⁷ av arbetstagare innebär att Polismyndigheten ska kontrollera att en förare som utför cabotagetransporter ska medföra en utstationeringsdeklaration. Under året har totalt 1 325 ärenden om sanktionsavgift översänts till Transportstyrelsen. Av dessa avser 192 olaga cabotage, vilket är en minskning med 9 procent jämfört med 2022 (213 år 2022) och 68 avsaknad av utstationeringsdeklaration.

16) EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2006/22/EG av den 15 mars 2006 om minimivillkor för genomförande av rådets förordningar (EEG) nr 3820/85 och (EEG) nr 3821/85 om sociallagstiftning på vägtransportområdet samt om upphävande av rådets direktiv 88/599/.

17) Lag (1999:678) om utstationering av arbetstagare.

Upprätthålla allmän ordning och säkerhet

Polismyndighetens uppdrag att upprätthålla allmän ordning och säkerhet

Polismyndigheten har till uppgift att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten (polislagen [1984:387]).

Mål för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet

Arbetet med övervakningen av den allmänna ordningen och säkerheten samt ingripandet vid störningar ska bedrivas på ett sådant sätt att det motsvarar behoven i hela landet (regleringsbrevet för 2023).

Samlad bedömning av resultat

Polismyndighetens bedömning är att resultatutvecklingen för arbetet med allmän ordning och säkerhet var oförändrad under 2023. Både de inre och yttre säkerhetshoten ökade genom en upptrappning av våldet i den kriminella gängmiljön samtidigt som terrorhotet mot Sverige och svenskar höjdes. Terrorhotnivån höjdes under året till högt hot.

Trots ett försämrat säkerhetsläge var den upplevda tryggheten enligt nationella trygghetsundersökningen (NTU 2023) oförändrad. Andelen personer som uppgav att de kände sig trygga vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet ökade och andelen personer som uppgav att de ofta valt en annan väg eller annat färdssätt på grund av oro att utsättas för brott var oförändrad.

För att kunna bedriva ett arbete för allmän ordning och säkerhet som motsvarar behoven i hela landet, fördelar Polismyndigheten medel till polisregionerna enligt en modell som beaktar flera relevanta faktorer.¹⁸ Därefter fördelar polisregionerna själva medel utifrån identifierade behov. Polismyndigheten omdisponerar därtill resurser löpande i förhållande till tillfälliga behov genom exempelvis särskilda händelser.

Polismyndigheten förebygger och ingriper mot brottslig verksamhet och störningar av den allmänna ordningen. Arbetet genomförs främst av brottsförebyggande och ingripande-verksamheten (BF/IGV) som utgör huvuddelen av Polismyndighetens yttre operativa verksamhet och som finns tillgänglig dygnet runt, året om. Verksamheten består av både händelsestyrda och planlagda aktiviteter som spänner över alltifrån den organiserade nätverksmiljön till trafikövervakning och kontakter med samverkansaktörer som skola, kommun, näringsidkare och föreningar.

Utöver trygghetsskapande åtgärder omfattar allmän ordning och säkerhet flera andra polisiära uppdrag, som att säkerställa ordning och säkerhet i anslutning till en plats eller ett utpekad skyddsintresse (polisiära bevakningsuppdrag) eller allmänna sammankomster och offentliga tillställningar såsom idrottsevenemang eller demonstrationer. Under 2023 har ett ansträngt omvärldsläge med Ukrainakriget och konflikten mellan Israel och Hamas tillsammans med koranbränningar och en upptrappning av våldet i den kriminella gängmiljön bidragit till att både det yttre och inre säkerhetshotet har ökat. Det har även medfört att terrorhotet mot Sverige och svenskar har höjts.

¹⁸ Läs mer om budgetfördelningsmodellen i avsnittet Ekonomi.

Vid bedömningen av måluppfyllelsen för verksamheten allmän ordning och säkerhet har följande indikatorer använts¹⁹, men även andra omvärldsfaktorer som kan antas ha en påverkan på resultatutvecklingen har beaktats:

- andel medborgare som är mycket/ganska trygga vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet (NTU)
- andel medborgare som mycket/ganska ofta valt en annan väg eller annat färdssätt på grund av oro för att utsättas för brott (NTU).

Polismyndighetens ingripandeverksamhet

En av Polismyndighetens uppgifter är att övervaka den allmänna ordningen och ingripa när störningar inträffar. Den brottsförebyggande och ingripande verksamheten (BF/IGV) utgör huvuddelen av Polismyndighetens yttre operativa verksamhet som finns tillgänglig dygnet runt, året om. Verksamheten består av både händelsestyrda och planlagda aktiviteter som spänner över alltifrån den organiserade nätverksmiljön till trafikövervakning och kontakter med samverkansaktörer som skola, kommun, näringsidkare och föreningar.

Ingripandeverksamheten bidrar i hög grad till resultatet i polisens brottsbekämpande verksamhet och har stor påverkan på allmänhetens bild av polisens förmåga att bekämpa brott och ge allmänheten skydd och hjälp. I förlängningen ger resultatet i ingripandeverksamheten effekter både för den upplevda tryggheten i samhället och för förtroendet för polisen.

En flexibel ingripandeorganisation

Antalet anställda²⁰ i ingripandeverksamheten ökade under 2023 med 223 personer till 8 113 (30 procent kvinnor och 70 procent män), vilket motsvarar nästan 27 procent av polisregionernas samlade resurser. I förhållande till befolkningmängden är det en ökning med 2,1 procent jämfört med 2022.

För att kunna utföra det brottsbekämpande uppdraget med kvalitet krävs att Polismyndigheten har en flexibilitet i organisationen. Under 2023 föranledde utmaningarna med bland annat den grova våldsbrottsligheten att Polismyndigheten fattade beslut om tillfälliga förflyttningar av polisanställda. Resursförstärkningarna innebar att hela Polismyndigheten bidrog till en ökad operativ förmåga mot de prioriterade problemen. Samverkan av det här slaget medför erfarenhetsutbyten och utvecklade arbetssätt, men ska föregås av konsekvensbedömningar så att övriga polisiära uppdrag säkerställs.

TABELL 8. Antal anställda samt antal anställda per 100 000 invånare*, inom verksamhetsområdet brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet (BF/IGV), 2021–2023

Polisregion	Antal anställda					Antal anställda per 100 000 invånare				
	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Bergslagen	676	680	714	34	5,0%	77	77	81	4	4,8%
Mitt	639	671	644	-27	-4,0%	67	70	66	-3	-4,7%
Nord	706	720	771	51	7,1%	79	80	86	6	7,0%
Stockholm	1 822	1 782	1 831	49	2,7%	74	72	73	1	1,7%
Syd	1 537	1 613	1 642	29	1,8%	77	80	81	1	1,1%
Väst	1 519	1 539	1 593	54	3,5%	73	74	76	2	2,7%
Öst	848	885	918	33	3,7%	75	78	80	3	3,3%
Totalt	7 747	7 890	8 113	223	2,8%	75	75	77	2	2,1%

* Befolkningmängden baseras på nivån vid utgången av föregående år.

19) För en sammanställning över samtliga aktuella indikatorer i bedömningsmodellen, se bilaga 6.

20) I antalet ingår även chefsbefattningar samt 43 civilanställda. Det finns skillnader mellan polisregionerna i var man organisatoriskt placerar kommunpoliser och områdespoliser, vilket påverkar sammanställningen av antalet anställda inom verksamhetsområdet BF/IGV.

Det planlagda arbetet

I den planlagda verksamheten sker en stor del av Polismyndighetens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete, bland annat genom de åtaganden som finns i medborgarlöften. En betydande del av den planlagda verksamheten består också av att upprätthålla den allmänna ordningen och säkerheten vid tillståndsgivna allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, så som demonstrationer, sportevenemang och marknader. Under 2023 inkom drygt 55 000 ärenden om tillstånd enligt ordningslagen till Polismyndigheten.

Ett flertal tillstånd om allmänna sammankomster där bränningar av religiösa skrifter, bland annat Koranen, har under 2023 föranlett omfattande polisära insatser med resursförstärkningar från flera polisregioner.

Det händelsestyrda arbetet

Ingripandeverksamheten ska så långt som möjligt vara planlagd, men består till stor del av händelsestyrd verksamhet. I det händelsestyrda arbetet handlar det om att reagera på en mer eller mindre akut situation som kommit till polisens kännedom, exempelvis genom att allmänheten kontaktar polisen via SOS Alarm (112-samtal), nationella telefonväxeln (NTV) eller polisens kontaktcenter (PKC).²¹ Det kan också vara en polis som efter en iakttagelse valt att ingripa och rapporterar om händelsen till en regionledningscentral (RLC), eller själv registrerar en åtgärd i en applikation i sin tjänstemobil.²² År 2023 upprättades drygt 1,1 miljoner sådana händelserapporter med prioritet 1–3.²³ Av dessa var 56 procent så kallade egeninitierade händelserapporter, det vill säga upprättade av Polismyndigheten. En fjärdedel, 25 procent, kom från 112-samtal, 16 procent kom från PKC och NTV, och resterande kom från annan kommunikation.

Det är RLC som i nära samverkan med yttre befäl och jourhavande förundersökningsledare har till uppgift att leda och fördela polisregionens tillgängliga resurser vid akuta händelser. RLC tar emot larm, dirigerar polispatruller och styr alla utryckningar.

Den som kontaktar en av Polismyndighetens regionledningscentraler ska få besked om vilka övergripande och initiala åtgärder som myndigheten kommer att vidta i ärendet samt inom vilken tid det förväntas ske. Händelsestyrd verksamhet som kräver en insats i närtid prioriteras enligt ordningen 1–3:

- prioritet 1 innebär att ingripande ska göras omedelbart
- prioritet 2 innebär att ingripande ska göras skyndsamt
- prioritet 3 innebär att ingripande ska göras i närtid.

Händelser eller problem som inte är akuta lämnas över till ett lokalpolisområde för bedömning och beslut om åtgärd. De ärenden som kräver fortsatt handläggning, men utan att någon patrull beordras till platsen, överlämnas till PKC.

Polisens förmåga att snabbt komma till en brottsplats är avgörande för att i det initiala skedet få så goda utredningsuppslag som möjligt. Till förstahandsåtgärderna hör bland annat att ta upp anmälan, höra vittnen, säkra spår, spärta av och ta föremål i beslag. Det kan ta mycket tid i anspråk och kräver noggrann dokumentation.

Av alla upprättade händelserapporter med prioritet 1–3 under 2023 ledde 67,0 procent till att en patrull inom ingripandeverksamhet beordrades till platsen, jämfört med 67,8 procent under 2022. Om en patrull inte beordras beror det oftast på att problemet inte faller inom polisens uppdrag eller är uppenbart oseriöst. En orsak kan också vara att det inte finns någon tillgänglig resurs för tillfället, eller att ärendet lämnats vidare inom polisorganisationen.

21) Telefonnummer till både PKC och NTV är 114 14.

22) Sedan juni 2022 finns det en funktion som gör att poliser i yttre tjänst kan skapa händelserapporter (HR) i systemet Storm med hjälp av en applikation i sin tjänstemobil – istället för att anropa ledningscentralen och begära en händelserapport. Utnyttjandet av händelserapporter för att dokumentera arbetet av den planlagda brottsbekämpningen har lett till en ökad rapportering av egeninitierade händelser.

23) Under 2023 lades ett antal nya händelsekoder till i Storm och innebörden för ett antal händelsekoder ändrades. Därutöver fick egeninitierade händelser en egen prioritet, från att tidigare primärt ha fått prioritet 3. För att under en övergångsperiod kunna redovisa tre helårsutfall i årsredovisningen har därför den nya prioriteten för egeninitierade ärenden inkluderats i utfallet för prioritet 3 för 2023.

Under 2023
inkom drygt
55 000 ärenden
om tillstånd enligt
ordningslagen till
Polismyndigheten.

Ingripande-
verksamheten
arbetar också
till stor del med
icke brottsliga
händelser genom
skydd, hjälp och
bistånd till
allmänheten.

Den händelsestyrda verksamheten är inte enbart inriktad mot utredning. Om polisen blir kallad till en händelse där ordningsstörningar inträffat men inget brott ännu har begåtts, exempelvis ett bråk i en lägenhet, arbetar patrullen brottsförebyggande. Genom dialog, avvisning samt avlägsnande av personer och folksamlingar förhindrar polisen att brott och olyckor inträffar. I det förebyggande arbetet ingår även rutinmässiga kontroller av personer och fordon.

Ingripande-
verksamheten arbetar också till stor del med icke brottsliga händelser genom skydd, hjälp och bistånd till allmänheten. Icke brottsliga händelser kan vara av olika allvarlighetsgrad och kan exempelvis handla om handräckning, självmordsärenden, försvunna personer, sjukdomsfall, olyckor eller att omhänderta påverkade personer.

Antal 112-samtal ökade vid samtliga regionledningscentraler

För att kunna ta ett helhetsansvar för den händelsestyrda verksamheten finns en ledningscentral i varje polisregion. Antalet anställda inom Polismyndighetens regionledningscentraler var 1 105 under 2023, vilket var något färre jämfört med föregående år (-13, -1,2 %). Antalet 112-samtal ökade vid samtliga regionledningscentraler under 2023 (+4,6 %). Även antalet upprättade händelserapporter med prioritet 1–2 ökade något (+0,5 %).

TABELL 9. Antal 112-samtal till RLC*, efter polisregion, 2021–2023

Polisregion	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Bergslagen	58 124	53 903	56 518	2 615	4,9%
Mitt	63 880	63 357	64 271	914	1,4%
Nord	49 593	47 027	51 086	4 059	8,6%
Stockholm	155 705	149 508	155 940	6 432	4,3%
Syd	117 208	114 471	124 792	10 321	9,0%
Väst	124 671	121 959	124 486	2 527	2,1%
Öst	74 501	73 996	75 648	1 652	2,2%
Totalt	643 682	624 221	652 741	28 520	4,6%

* Statistik om inkomna 112-samtal skickas till Polismyndigheten från SOS-alarm.

Nästan hälften av händelserapporterna gäller utredning och lagföring

Av de totalt 1 143 496 händelserapporter²⁴ som registrerades med prioritet 1–3 under 2023 kunde drygt 90 procent kopplas till tre av Polismyndighetens huvudprocesser inom kärnverksamheten: utredning och lagföring (UL), brottsförebyggande verksamhet (BF) och service (SE).²⁵ Nästan hälften, 48 procent av händelserapporterna, kan kopplas till UL medan BF står för 35 procent och SE för 16 procent. Jämfört med 2022 har andelarna för UL och SE minskat något, medan andelen BF ökat något.

Till utredningsverksamheten kan knappt 60 händelsekoder kopplas. Utredningsverksamheten domineras av brottskategorierna *trafikbrott* (25 %), *våldsbrott* (14 %) och *tillgrepps-brott (exkl. i butik)* (9 %).²⁶ Den största enskilda händelsekoden är utredningsarbete, som omfattar 23 procent av samtliga händelserapporter inom utredningsverksamheten. På denna kod redovisas bland annat husrannsakan, brottsplatsundersökning, förhör och vittnesmål. Andra omfattande händelsekoder är trafikbrott (14 %), misshandel (8 %), narkotikabrott (7 %), stöld i butik (5 %) och rattfylleri (4 %).

24) Antalet händelserapporter är hämtade från systemet Status. Bara händelserapporter där en patrull har blivit beordrad finns med i redovisningen. Tre händelsekoder (övning, utbildning och test-HR) samt dubblett-HR har exkluderats.

25) I Polismyndighetens kärnprocesser ingår även Kärnverksamhet utanför rättsväsendet (UR). UR är i jämförelse med BF, UL och SE mycket liten och redovisas därför inte i det här avsnittet.

26) Till varje brottskategori kopplas flera händelsekoder, enligt samma princip som att flera brottskoder tillsammans utgör en brottskategori. Till brottskategorin *Våldsbrott* kopplas till exempel händelsekoderna Trafikbrott, Misshandel, Stöld i butik m.m.

Händelsekoder som kan kopplas till den brottsförebyggande verksamheten domineras av händelsekoden kontroll person/fordon. Den omfattar 70 procent eller drygt 255 000 av alla händelser inom den brottsförebyggande verksamheten. Utöver denna är även volymerna för händelsekoderna trafikkontroll (15 %), bråk (7 %) och bevakningsuppdrag (6 %) relativt stora. Av samtliga händelserapporter inom den brottsförebyggande verksamheten kan sammanlagt 99 procent kopplas till brottskategorierna *trafikbrott* (85 %) och *våldsbrott* (14 %).

Till serviceverksamheten kopplas händelser som inte avser brott, exempelvis omhändertaganden av berusade personer, åtgärder vid händelse med försvunnen person och dödsfall, men även annan typ av handräckning, service och hjälp till myndigheter och till enskilda. För att polisen ska kunna lägga mer tid på sitt kärnuppdrag att bekämpa brott och öka tryggheten behöver uppdraget inom service renodlas. Exempelvis medför hanteringen av berusade personer eller händelser som rör psykisk ohälsa och självmord dagligen stora arbetsinsatser för polisen.

TABELL 10. Antal upprättade händelserapporter (HR), resurstid och genomsnittstid för utvalda händelsekoder mot den ej brottsliga verksamheten (service), prioritet 1–3, 2021–2023

Händelse		2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Självmordsförsök	Antal HR	11 837	11 459	11 751	292	2,5%
	Antal timmar (tim)	51 014	48 918	52 078	3 160	6,5%
	Snitt (tim per HR)	4,3	4,3	4,4	0,2	3,8%
LOB* Berusad/ Omhändertagen	Antal HR	50 880	56 105	54 277	-1 828	-3,3%
	Antal timmar (tim)	107 985	116 716	115 718	-999	-0,9%
	Snitt (tim per HR)	2,1	2,1	2,1	0,1	2,5%
Psykisk ohälsa**	Antal HR	7 914	10 013	9 920	-93	-0,9%
	Antal timmar (tim)	33 586	41 908	42 769	861	2,1%
	Snitt (tim per HR)	4,2	4,2	4,3	0,1	3,0%
Sjukdomsfall/ olycksfall	Antal HR	7 781	8 568	8 894	326	3,8%
	Antal timmar (tim)	15 925	17 441	17 987	547	3,1%
	Snitt (tim per HR)	2,0	2,0	2,0	0,0	-0,6%
Handräckning	Antal HR	17 891	18 643	19 053	410	2,2%
	Antal timmar (tim)	72 619	76 805	80 683	3 878	5,0%
	Snitt (tim per HR)	4,1	4,1	4,2	0,1	2,8%
Totalt	Antal HR	96 303	104 788	103 895	-893	-0,9%
	Antal timmar (tim)	281 129	301 788	309 235	7 447	2,5%
	Snitt (tim per HR)	2,9	2,9	3,0	0,1	3,3%

* LOB = Lagen om omhändertagande av berusade personer.

** I februari 2021 bytte HR-koden 9010 namn från Psykiskt sjuk till Psykisk ohälsa. Utöver ingripanden med stöd av 11 § polislagen enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård kan koden därmed också användas för övriga ärenden där psykisk ohälsa bedöms vara orsak till att polis blivit involverad i ärendet. Utvidgningen av begreppet har medfört en ökad registrering med denna kod. Det kan även antas att vissa händelser som förut registrerades som självmordsärenden istället, i och med definitionsändringen, kodas som Psykisk ohälsa.

Fler upprättade händelserapporter

Antalet upprättade händelserapporter ger en bild av hur belastningen ser ut inom ingripande-verksamheten. Under 2023 upprättades drygt 1 143 000 händelserapporter med prioritet 1–3, vilket var en ökning (+3,6 %) jämfört med 2022. Antalet händelserapporter med hög prioritet (prioritet 1–2) ökade också något (+0,5 %) jämfört med 2022 till drygt 382 000. Ökningen förklaras främst av användningen av tjänsteapplikationen HR i mobilen som har lett till en ökad rapportering av egeninitierade händelser.

TABELL 11. Antal händelserapporter prioritet 1–3, efter polisregion, 2021–2023

Polisregion	Prio 1–2					Prio 3				
	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Bergslagen	26 470	27 322	27 638	316	1,2%	83 692	84 544	86 223	1 679	2,0%
Mitt	32 040	31 516	31 467	-49	-0,2%	87 664	87 978	96 547	8 569	9,7%
Nord	26 796	29 247	29 469	222	0,8%	93 284	91 432	90 050	-1 382	-1,5%
Stockholm	101 369	99 701	106 450	6 749	6,8%	125 337	126 253	132 417	6 164	4,9%
Syd	77 225	77 006	74 764	-2 242	-2,9%	115 009	118 577	129 759	11 182	9,4%
Väst	77 113	75 034	70 797	-4 237	-5,6%	102 396	106 505	118 960	12 455	11,7%
Öst	39 860	40 370	41 691	1 321	3,3%	110 593	108 039	107 264	-775	-0,7%
Totalt	380 873	380 196	382 276	2 080	0,5%	717 975	723 328	761 220	37 892	5,2%

I polisregionerna utvecklades de högprioriterade händelserapporterna i olika riktning. De två polisregioner som uppvisar störst ökning är Stockholm och Öst. Antalet och andelen högprioriterade händelserapporter ökade i 4 av 7 polisregioner.

Ökningen i Stockholm avser till stor del 112-samtal med misstänkt skottlossning samt kontroll av person eller fordon. Att utvecklingen skiljer sig åt mellan polisregionerna kan ha flera förklaringar. En är att prioriteringsordningen har använts olika i polisregionerna, en annan är geografiska och demografiska skillnader.

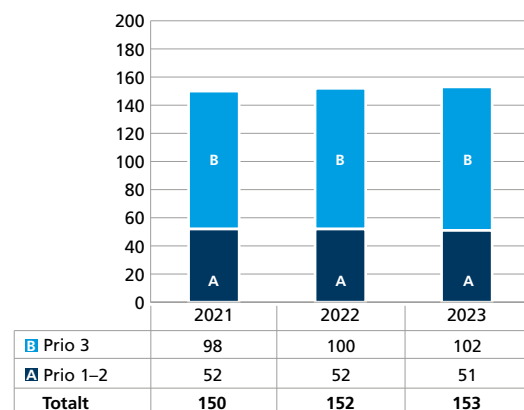
Belastningen på ingripandeverksamheten

Ett sätt att beskriva belastningen inom ingripandeverksamheten (IGV) är att sätta antalet händelserapporter i relation till antalet årsarbetskrafter inom IGV. Då det förekommer olikheter mellan polisregionerna var man registrerar sin personal organisatoriskt, återrapporteras detta endast på nationell nivå. Det är dessutom endast de aktiviteter inom ingripandeverksamheten som resulterat i en registrerad händelserapport som ingår.

Belastningen avseende antal händelserapporter per årsarbetskraft med prioritet 1–3 var 153 under 2023, vilket är en liten ökning jämfört med 2022 (+ 0,5 %).

Belastningen avseende högprioriterade ärenden (prioritet 1–2) låg under 2023 på 51 händelserapporter per årsarbetskraft. Detta är en minskning jämfört med 2022 (-2,5 %) och beror på att antalet händelserapporter med prioritet 1–2 ökade i mindre utsträckning än antalet årsarbetskrafter inom IGV.

FIGUR 4. Antal händelserapporter per årsarbetskraft, 2021–2023

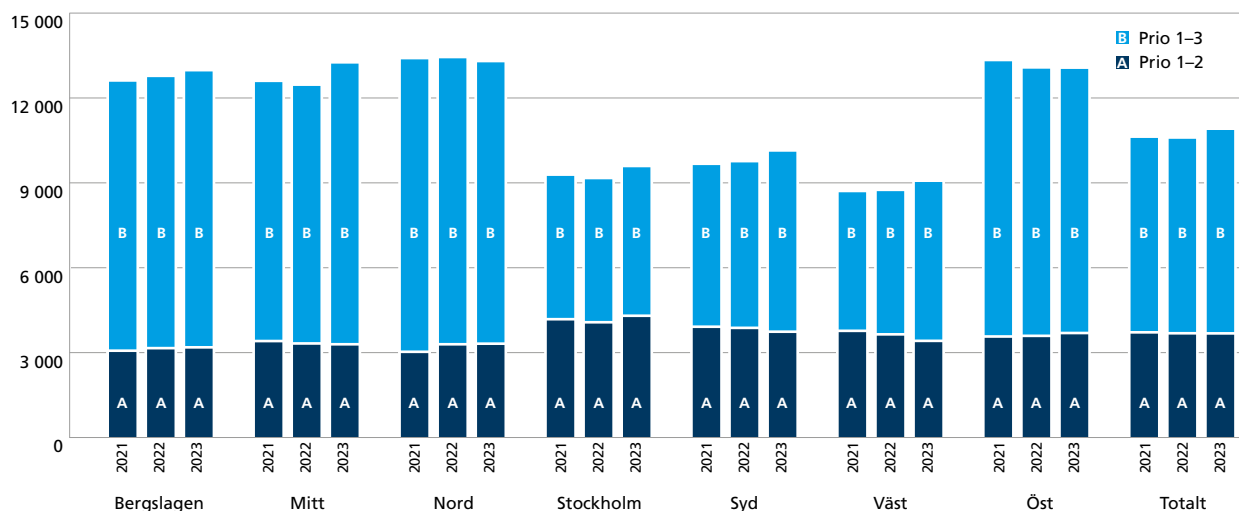

Ett annat sätt att beskriva belastningen inom ingripandeverksamheten är att sätta antalet händelserapporter i relation till befolkningens mängden.

Antalet händelserapporter per 100 000 invånare med prioritet 1–3 låg 2023 på 10 868 vilket är en ökning jämfört med 2022 (+2,9 %). Antalet händelserapporter med prioritet 1–3 per 100 000 invånare varierar mellan 9 030 (polisregion Väst) och 13 259 (polisregion Nord), och det är framför allt de befolkningsmässigt mindre polisregionerna som har ett högre antal händelserapporter per invånare.

Antalet högprioriterade ärenden (prioritet 1–2) per 100 000 invånare minskade med 0,1 procent till 3 633. Även här varierar antalet mycket mellan polisregionerna. Antalet är betydligt högre i polisregion Öst (3 646) och i de befolkningsmässigt större polisregionerna Stockholm (4 256), Syd (3 692) och Väst (3 369).

FIGUR 5. Antal händelserapporter med prioritet 1-3, per 100 000 invånare per polisregion, 2021–2023

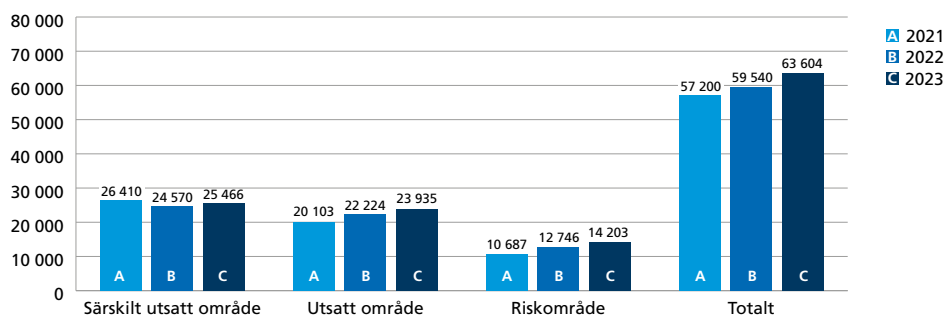

Antalet händelserapporter ökar i utsatta områden

Polisiär närvaro ska vara en naturlig del i lokalsamhället. För att öka tryggheten i utsatta områden och stärka tilliten till rättssamhället samt andra samhällsaktörer krävs både närvaro och gränssättande arbetssätt.

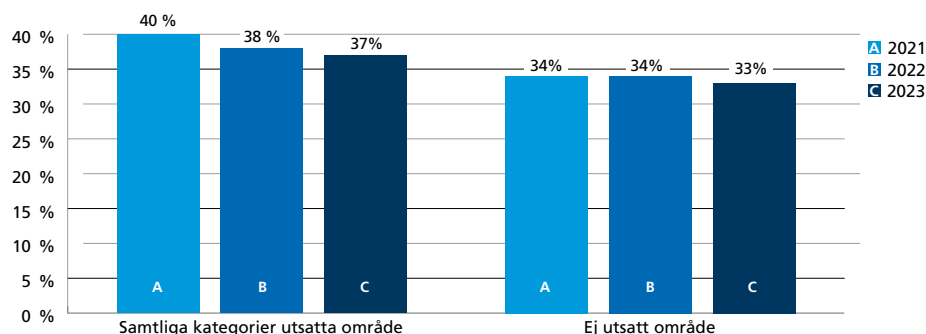
Under 2023 upprättades knappt 64 000 händelserapporter med prioritet 1–3 i riskområden, utsatta områden och särskilt utsatta områden, vilket är 6,8 procent fler jämfört med 2022. Ökningen skedde i samtliga områdeskategorier men som mest i riskområden (+11,4%), och avser främst händelserapporter som upprättas av poliserna själva (så kallade egen-initierade ärenden).

FIGUR 6. Antal händelserapporter med prioritet 1–3, för särskilt utsatta områden, utsatta områden och riskområden, 2021–2023

Andelen händelserapporter med prioritet 1–2 är något högre i samtliga kategorier för utsatta områden (37%) jämfört med utfallet i ej utsatta områden (33%). De mest förekommande händelsekoderna avseende prioritet 1–2 i samtliga kategorier för utsatta områden är misshandel, kontroll av person/fordon, bråk, fylleri, olaga hot, stöld i butik och narkotikabrott. Motsvarande koder för prioritet 3 består av kontroll av person/fordon, utredningsarbete, narkotikabrott, trafikbrott och trafikkontroll.

FIGUR 7. Andel händelserapporter med prioritet 1–2, för samtliga kategorier utsatta områden och ej utsatta områden, 2021–2023

Även den genomsnittliga arbetstiden för hanteringen av händelser i utsatta områden prioritet 1–3 är högre (ca 5 timmar) jämfört med utfallet i ej utsatta områden (drygt 3,5 timmar). Att genomsnittstiden är högre för händelserapporter upprättade i utsatta områden kan ha att göra med händelsens karaktär eller att flera patruller arbetar i samma händelse. Medelvärden påverkas även av extremvärden.

Antalet poliser i yttre tjänst

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 2, PUNKT 3: Antalet poliser i yttre tjänst, dels i absoluta tal, dels som andel av det totala antalet poliser. Av redovisningen ska framgå övergripande hur antalet i denna personalkategori har utvecklats sedan 2016.

Definitionen av vilka poliser som arbetar i yttre tjänst är de som tillhör arbetsområdet för polisarbete i det statliga klassificeringssystemet BESTA samt har en yrkesklassificering som yttre tjänst. I samband med nyanställning eller byte av tjänst tilldelas alla medarbetare en BESTA-kod. Poliser i yttre tjänst inkluderar både uniformerade poliser och poliser som inte bär uniform i den yttre verksamheten, exempelvis spanare.

TABELL 12. Antal och andel poliser i yttre tjänst*, per 31 december, 2015 och 2021–2023

	2015		2021		2022		2023		Förändring 2022–2023	
	Antal	Andel av poliser totalt	Antal	Andel av poliser totalt	Antal	Andel av poliser totalt	Antal	Andel av poliser totalt	Antal	%
Kvinnor	2 563	41,0%	2 979	41,8%	3 077	41,7%	3 281	41,8%	204	6,6%
Män	6 663	48,8%	7 800	54,7%	7 898	54,1%	8 036	53,1%	138	1,7%
Polismyndigheten totalt	9 226	46,4%	10 779	50,4%	10 975	49,9%	11 317	49,2%	342	3,1%

*Definieras av yrkesklassificeringen (SSYK) i varje anställds bestakod.

Andelen poliser som arbetar i yttre tjänst är en trögrörlig siffra. De senaste två åren är den ganska stabil men sedan ingången av 2016, då tillväxtperioden startade, har andelen poliser som arbetar i yttre tjänst ökat med ca 3 procentenheter. Poliser i yttre tjänst arbetar främst inom polisregionerna men även på nationella operativa avdelningen (Noa). På polisregionerna totalt är andelen poliser i yttre tjänst 52,3 procent. I polisregionerna är andelen mellan 50,0 och 55,2 procent.

Åtgärder för att stärka den polisiära resursen och verksamhetsanpassa arbetstidsförläggningen

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 2, PUNKT 1: Hur myndigheten har frigjort resurser till förmån för den polisiära kärnverksamheten och verksamhetsanpassat arbetstidsförläggningen.

Tillväxten inom Polismyndigheten har, sedan ingången av 2016, främst prioriterats inom den polisiära kärnverksamheten. Även den fortsatta tillväxten har fokus på att stärka kärnverksamheten för att uppnå förbättrade resultat, effektivisera brottsbekämpningen och ha en stark lokal polisiär närvaro i hela landet. För att effektivisera brottsbekämpningen prioriteras, förutom fler poliser, även kompetensförsörjning av civila specialistkompetenser till kärnverksamheten, såsom analytiker, forensiker, it-forensiker och brottsutredare.

En rad åtgärder för att förenkla och effektivisera förutsättningarna för polisanställda som arbetar med polisiär kärnverksamhet har genomförts. Till exempel genom effektivare verktyg inom it-området, som redovisas under avsnittet om åtgärder för att förenkla administrationen för poliser i yttre tjänst. Övrig stödverksamhet har också fokus på att underlätta och förenkla för att bidra till en ökad operativ förmåga och förbättra förutsättningarna för den polisiära kärnverksamheten.

Polismyndigheten har genom att ställa om former för fort- och vidareutbildningar och öka andelen e-utbildningar, där det är möjligt, ökat flexibiliteten och tillgängligheten för att minska tid som kärnverksamheten är i utbildning. Resursåtgången vid verksamhetsintegrerade och nätbaserade utbildningar blir mindre än vid de traditionellt genomförda utbildningar som kräver fysisk och geografisk närvaro av både deltagare och utbildare.

Arbetstider utifrån verksamhetens behov

Polismyndigheten har under året fortsatt med arbetet att säkerställa att arbetstider förläggs utifrån verksamhetens behov och att fler resurser arbetar under brottsfrekvent tid.

Vid respektive polisregion har arbete bedrivits för att verksamhetsanpassa arbetstiderna i alla delar av organisationen. Vid flera polisregioner har bland annat en metodik för en mer verksamhetsanpassad arbetstidsförläggning införts i ingripandeverksamheten, och samma metodik planeras att införas i fler lokalpolisområden. Brottsbekämpningen av kriminella nätverk har under året tydligt påvisat att myndigheten behöver införa nya arbets- och ledningsmetoder. Detta har i sin tur inneburit att vissa förmågor och kompetenser behöver arbetstidsplaneras på ett annat sätt jämfört med tidigare. Utifrån kartläggning av när och var skjutningar, sprängningar och brandattentat sker i landet kan bemanning ske, med de förmågor och kompetenser som behövs i förebyggande och utredande perspektiv, för att bättre kunna hantera motsvarande händelser framgent. Förmågor som behöver finnas tillgängliga i större utsträckning är bland annat spaning, utredning och kriminalteknik samt it-forensik.

Den förväntade effekten av en mer verksamhetsanpassad arbetstidsförläggning är att en resursförflyttning sker till den tid på dygnet som är mest brottsfrekvent, vilket ger bättre förutsättningar för den ingripande, brottsförebyggande och utredande verksamheten samt en tillgänglighet som bättre svarar mot medborgarnas förväntningar. Det innebär att planering av verksamhet och arbetstid ska säkra att bemanningen utgår ifrån verksamhetens behov, vilket också är en del i att säkra operativ förmåga och en god arbetsmiljö. Genom utveckling av systemstöd kan effekterna av polisregionernas arbete med att verksamhetsanpassa arbetstidsförläggningen följas upp och analyseras över tid.

Åtgärder för att förenkla administrationen för poliser i yttre tjänst

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 2, PUNKT 2: Vilka åtgärder som vidtagits för att förenkla administrationen för poliser i yttre tjänst.

En stor del av administrationen för poliser i yttre tjänst handlar om att dokumentera en händelse eller åtgärd genom att återge den i skrift. Polismyndigheten påbörjade under 2023 ett arbete med att identifiera de mest frekvent använda formulären i yttre tjänst. Genom att digitalisera dessa kommer att administrationen för poliser i yttre tjänst förenklas. Åtgärderna nedan är sådana som vidtagits under 2023 med syftet att frigöra tid så att poliserna kan ägna sig åt den brottsbekämpande verksamheten samt att öka kvaliteten och träffsäkerheten på avrapportering och informationsdelning.

Samla – det digitala anteckningsblocket

Samla är en applikation i mobiltelefonen som bäst beskrivs som ett digitalt anteckningsblock riktat till huvudsakligen poliser i yttre tjänst. Syftet med applikationen är att samla in information ute på plats som sedan kan återanvändas i flera av polisens system vid dokumentation av en åtgärd eller ett ingripande. Informationen kan inhämtas från olika polisiära applikationer eller anges direkt i Samla, och den förs sedan över från Samla till rätt system där uppgiften ska lagras. Applikationen möjliggör mobil avrapportering av utredningar och åtgärder där kvalitetssäkrande och automatiserande funktioner byggs in. Till exempel möjliggör utvecklingen av applikationen att förundersökningsledaren tidigt kan kopplas in och kvalitetssäkra arbetet och dokumentationen på brottsplatsen så att onödiga åtgärder undviks. Samla blev tillgänglig från mars 2023 och har snabbt blivit uppskattad av användarna. Ny funktionalitet utvecklas och driftsätts kontinuerligt. Exempel på det är digitalisering av formuläret för kroppsvisitation och husrannsakan enligt polislagen. Istället för att fylla i ett separat formulär är det nu en del av Samla.

Transkriberingsverktyg från tal till text

Under 2023 har de första stegen tagits mot att poliser i yttre tjänst ska kunna tala in sin avrapportering. Det sker genom det transkriberingsverktyg²⁷ för tal till text som främst ska användas för att föra över dokumentation från videoförhör till sammanfattningar i text. När verktyget är färdigutvecklat ska det byggas in i applikationer som till exempel Samla, och där förenkla avrapporteringarna genom att dessa ska kunna talas in.

Parallellt med detta pågår utveckling av ett förstärkt transkriberingsverktyg med stöd av AI och Machine Learning. Verktyget kommer kunna ge stöd så att förhör kan genomföras på ett mer effektivt sätt. Förhørsledaren slipper ta anteckningar under själva förhöret och kan istället fullt ut fokusera på dialogen. Tid sparas då utskriften och transkriberingen kan ske per automatik. Nya och efterfrågade funktioner utvecklas kontinuerligt och nya versioner av verktyget driftsätts nästan varje vecka.

Händelserapportering direkt i mobilen

Händelserapport från mobilen (HR mobil) är en funktion som möjliggör för poliser i yttre tjänst att själv från mobiltelefonen kunna upprätta en händelserapport vid enklare egeninitierade åtgärder som till exempel trafikkontroller. Uppgifter från dataslagningar i mobiltelefonen återanvänds och tas med till händelserapporten samt för nödvändig dokumentation. Detta innebär att poliser i yttre tjänst kan genomföra kontrollen och få med nödvändig dokumentation utan kontakt med regionledningscentralen.

27) Pilotdrift av transkriberingsverktyget har pågått under 2023.

Digitaliserat ärendeflöde för orosanmälningar till socialtjänsten

Arbetet med att digitalisera ärendeflödet för orosanmälningar enligt Socialtjänstlagen (2002:453) 14 kap 1 § pågår och ett digitaliserat arbetssätt kommer att införas 2024. Polisanställda är skyldiga att anmäla till socialtjänsten om det råder misstanke att ett barn (ålder 0–17 år) far illa eller riskerar att fara illa. Under 2023 har ca 52 000 anmälningar skickats från Polismyndigheten, varav poliser i yttre tjänst upprättar merparten. Ett digitaliserat ärendeflöde kommer bland annat att leda till frigjord tid samt förenklade och snabbare administrativa rutiner för polisanställda. Ärendeflödet ger även möjlighet till säker digital kommunikation med socialtjänsten och automatisk diarieföring och arkivering av orosanmälningar som upprättas.

Rutin för avrapportering av våldshjälpmedel

När en polisman tvingas till att använda våldshjälpmedel eller våldsmetoder, ska användningen enligt krav i polislagen och i de olika våldshjälpmedelsföreskrifterna avrapporteras. Tidigare användes ett manuellt formulär men under 2023 driftsattes ett nytt it-system som ersatte formulärhanteringen. It-systemet förenklar för användaren genom att göra det tydligare vilka uppgifter som efterfrågas. Det förenklar också granskning, diarieföring och arkivering då allt sker i samma system.

Dela funktionalitet – återanvändning av information i olika applikationer

Dela är en plattform som kopplar ihop olika it-lösningar så att information kan överföras, både automatiskt och manuellt. Än så länge används Dela mellan polisens chatt och ledningssystemet Storm. Informationsdelningen ger en automatisk samverkansyta mellan samtliga polispatruller och regionsledningscentralen inom en händelserapport. Dela ger också möjlighet att återanvända information som finns i polisens chattapplikation för att skapa tips till underrättelseverksamheten. Sådana tips hanterades tidigare genom manuell inmatning av information i ett separat formulär. Under 2023 påbörjades utveckling för att även få in kartfunktionalitet samt media från polisernas mobiltelefon i Dela. Ambitionen är på sikt att alla polisens olika applikationer ska kunna kommunicera med varandra. Sådant informationsdelning innebär en förenklad administration för användaren.

Minskad administration tack vare metoden snabbare lagföring

Arbetsmetoden snabbare lagföring innebär minskad administration för poliser i yttre tjänst genom att metoden förutsätter kontakt med förundersökningsledare redan på brottsplatsen. Förundersökningsledaren prognostiserar om ärendet förväntas resultera i en lagföring. Om inte så ska ärendet läggas ned, och i dessa direktnedlagda ärenden undviks onödiga utredningsåtgärder. Genomförda utredningsåtgärder leder alltid till administrativa åtgärder och om endast de ärenden som har god prognos för lagföring går vidare i processen minskar den administrativa belastningen på poliser i yttre tjänst.

Antalet utsatta områden minskade 2023

Sedan 2014 har Polismyndigheten följt utvecklingen av lokal kriminell påverkan och utsatta områden genom inhämtning av lokala lägesbilder. De 59 områden som 2023 har klassats som utsatta områden²⁸ står för en geografiskt liten del av Sveriges totala yta (ca 0,02 procent) och i dessa bor ca fem procent av Sveriges befolkning.

Utsatta områden präglas av låg socioekonomisk status, kriminell påverkan på lokalsamhället, allmän obenägenhet att delta i rättsprocesser, parallella samhällsstrukturer och våldsbejakande extremism. Områdena finns i alla polisregioner utom i polisregion Nord, men med en högre koncentration i de tre storstadsregionerna Syd, Väst och Stockholm.

Syftet med att följa utvecklingen är att öka kunskapen om de problem som präglar områdena samt att synliggöra hur situationen i dessa kan komma att påverka samhället i vidare mening. Denna kunskap ska kunna ligga till grund för att identifiera åtgärder som behöver vidtas på samhällsnivå för att undvika att problemen förvärras eller sprids. Utöver att

28) Utsatta områden är en samlingsterm för tre olika områdestyper: utsatta områden, riskområden och särskilt utsatta områden.

utgöra underlag till den nationella lägesbilden fyller inhämtningen av lokala lägesbilder en viktig funktion i det problemorienterade arbetssättet på lokal nivå.

Utvecklingen av problemnivån i utsatta områden

Lägesbilden för 2023 visar att den totala problemnivån för de utsatta områdena är relativt stabil jämfört med föregående år och även några år tillbaka. Problem kopplade till kategorin ”social utveckling och effekter” bedöms dock ha minskat. En del i den minskningen är troligen kopplad till polisens fortsatta ökade förmåga att verka i dessa områden.²⁹

TABELL 13. Antal särskilt utsatta områden, riskområden och utsatta områden vid bedömningar 2019, 2021 och 2023

	2019	2021	2023
Särskilt utsatt område	22	19	17
Riskområde	10	14	15
Utsatt område	28	28	27
Totalt	60	61	59

Jämfört med föregående bedömning 2021 har det totala antalet utsatta områden minskat från 61 till 59. Fyra nya områden har tillkommit och sex bedöms inte längre som utsatta. Sedan 2019 ses en kontinuerlig minskning av särskilt utsatta områden, medan riskområdena har ökat. Utifrån en sammantagen bedömning av den totala problemnivån, antalet utsatta områden och graden av utsatthet inom dessa områden verkar situationen med lokal kriminell påverkan och utsatta områden ha förbättrats något de senaste åren.

Exempel på åtgärder för att motverka kriminell påverkan i utsatta områden

För att motverka den kriminella påverkan i utsatta områden vidtas en rad polisiära åtgärder på olika organisatoriska nivåer inom Polismyndigheten.

Under 2023–2024 har det skett, och planeras för, en ökning av operativa resurser i lokalpolisområden med utsatta områden. Det handlar om att tillföra analytisk förmåga, fler ingripande- och områdespoliser, men även utredare med kunskap om ekonomisk brottslighet.

Ett par av de mest vanligt förekommande lokala samverkansformerna som används för att förebygga att barn och unga begår brott är samverkansformen SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) och sociala insatsgrupper (SIG). SSPF utvecklades för att upptäcka ungdomar i riskzonen för att begå brott eller med begynnande kriminalitet.

Förutom genom samverkansformer med kommunen arbetar Polismyndigheten för att motverka nyrekrytering av unga och brottslighet bland barn och unga. Rätt kurva är namnet på en metod där socialpedagoger och erfarna poliser arbetar förebyggande för att barn och unga inte ska bli en del av den organiserade brottsligheten. Risktrappan är en del av Polismyndighetens arbete för att reducera dödligt våld samt en del av den brottsförebyggande strategin och trappan syftar till att tydliggöra och underlätta polisens förebyggande arbete med barn och unga i riskzonen.³⁰

Polismyndigheten, Socialstyrelsen och Statens institutionsstyrelse lämnade i september 2023 ett förslag på en struktur för systematisk och långsiktig samverkan mellan myndigheter och aktörer på nationell, regional och lokal nivå.³¹ Syftet är dels att förhindra att barn och unga socialiseras och rekryteras in i miljöer kopplade till organiserad brottslighet och gängkriminalitet, dels att säkerställa att effektiva och ändamålsenliga åtgärder vidtas när barn och unga är inblandade i grov kriminalitet.

29) Polismyndigheten (2023): *Lägesbild över utsatta områden*. Dnr: A106.068/2023.

30) *Ibid.*

31) Polismyndigheten, Socialstyrelsen, Statens institutionsstyrelse (2023): *Bob – barn och unga i organiserad brottslighet*. Dnr: A237.344/2023.

Sedan 2019 ses en kontinuerlig minskning av särskilt utsatta områden, medan riskområdena har ökat.

Kommunerna har sedan den 1 juli 2023 ett lagstadgat ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Polismyndigheten ser positivt på att de kommunala samordnarna i och med detta kommer att kunna ägna sig åt brottsförebyggande arbete tillsammans med polisen i en högre grad.

Polismyndighetens arbete mot terrorism och våldsbejakande extremism

Terrorhotet mot Sverige höjdes i augusti 2023 till högt hot.³² Som tidigare består hotet sammantaget av attentatshot, rekrytering och radikaliserings samt finansiering av våldsbejakande extremism och terrorism. Attentatshotet utgör tyngdpunkten i bedömningen. Inom ramen för högt hot ryms att terrorattentat kan ske. Två utmaningar märks:

- den starka kopplingen mellan radikaliserings, minderåriga och slutna online-forum
- ökningen av antalet individer i Sverige med avsikt och förmåga att delta i våldsbejakande extremistisk verksamhet och terrorism.

Polismyndigheten fortsatte under 2023 det strukturerade arbetet med åtgärder för att bättre motverka och hantera våldsbejakande extremism och terrorism. Arbetet utgår från den nationella strategin mot terrorism.³³

Polismyndigheten har följt det försämrade läget i omvärlden och det svenska samhället kopplat till terrorism och våldsbejakande extremism. Hothöjningen i augusti kom därför inte som någon överraskning för myndigheten. För att anpassa skyddet av allmänheten utifrån den förändrade hotbilden hade åtgärder successivt vidtagits under en längre tid före hot-höjningen. Allt Polismyndigheten gör syns dock inte för allmänheten, vilket är ett medvetet val för att inte bidra till den oro som extremistiska miljöer önskar sprida i samhället.

Utöver operativ verksamhet så har polisen under en längre tid höjt förmågan att inom det egna uppdraget och tillsammans med andra verka mot våldsbejakande extremism och terrorism. Förmågeutvecklingen har stärkt polisens arbete mot andra brottsfenomen, så som det grova våldet mellan kriminella.

Polismyndigheten deltar i en aktörsgemensam arbetsgrupp skapad av Center mot våldsbejakande extremism (CVE). Arbetsgruppen tar fram rekommendationer kring aktörssamverkan vid oro för en elev eller vid en allvarlig händelse som uppstår på en skola. Rekommendationerna ska göra arbetet tydligare och effektivare.

Samarbetet mellan Polismyndigheten och Säkerhetspolisen för att reducera de våldsbejakande extremistmiljöerna fortsatte att fördjupas under 2023. Samarbetet tar sikte på åtgärder mot tongivande individer som är brottsaktiva, rekryterar eller finansierar, inom miljöerna. Samarbetet har fått effekt.

Polismyndigheten fortsatte att samarbeta med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i utformningen av vägledningar för ökad säkerhet mot antagonistiska hot. Samarbetet resulterade under 2023 bland annat i vägledningen Våldshandlingar med stora konsekvenser i skolan. Vidare innebär lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete nya möjligheter för samarbetet mellan polis och kommuner inom området.

Polismyndigheten är behörig myndighet enligt EU:s så kallade TCO-förordning.³⁴ Förordningen innebär att behöriga myndigheter får nya rättsliga verktyg för att motverka att terrorisminnehåll sprids på internet. Bland annat kan behöriga myndigheter utfärda en order om att terrorisminnehåll ska avlägsnas eller göras oåtkomligt på webbsidor, sociala medietjänster, videotjänster med mera. Sedan förordningens ikraftträdande 2022, har det inte inkommit något ärende till Polismyndigheten som föranlett en avlägsnandeorder.

Samarbetet mellan Polismyndigheten och Säkerhetspolisen för att reducera de våldsbejakande extremistmiljöerna fortsatte att fördjupas under 2023.

32) Säkerhetspolischefen fattar beslut om terrorhotnivån för Sverige. Nationellt centrum för terrorhotbedömning (NCT) lämnar underlag för beslutet.

33) Regeringskansliet (2015): *Förebygga, förhindra, försvåra. Den svenska strategin mot terrorism*. Regeringens skrivelse 2014/15:146.

34) Terrorist Content Online. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/784 av den 29 april 2021 om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online.

Gränspolisär verksamhet bidrar till brottsbekämpningen

År 2023 var ur ett gränspolisärt perspektiv händelserikt med EU-ordförandeskapet, förändrat säkerhetsläge och krav om ökning av antalet verkställda beslut om avvisning och utvisning.

Nya system förbättrar gränspolisens arbete

Polismyndigheten fortsatte under 2023 arbetet med att åtgärda brister från Schengen-utvärderingen 2022. Myndigheten har tagit fram systemet Sjömansaviseringar som används i kombination med Migrationsverkets system Wilma/W2. Systemet för att utfärda viseringar vid yttre gräns har testats vid tre olika gränsövergångsställen³⁵ i två olika polisregioner. Systemet är planerat att införas i ordinarie verksamhet under 2024. Polismyndigheten fortsatte också arbetet med att ta fram ett nytt individbaserat handläggningssystem för utlänningsärenden som tas i drift under 2024. Systemet förväntas effektivisera handläggningen och uppföljningen av ärenden. Det förväntas även effektivisera såväl inhämtning som rapportering av statistik. Arbetet med att implementera EES- och Etias-förordningarna har fortsatt under 2023.

Gränspolisens del i det brottsbekämpande arbetet

Genom lagen (2020:474) om polisiära befogenheter i gränsnära områden som trädde i kraft 1 augusti 2023 har polisen fått utökade befogenheter i samband med inre utlänningskontroller och brottsbekämpning i gränsnära områden. Under hösten 2023 bestod arbetet huvudsakligen av att införliva lagen i operativ verksamhet, att definiera de gränsnära områdena och att anpassa tekniska lösningar.

Polismyndighetens underrättelseverksamhet har i samverkan med gränspoliserna och brotts- samordningen tagit fram en metod för att med stöd i utlänningslagen i linjeverksamheten bekämpa gränsöverskridande brottslighet gällande EES-medborgare³⁶ och deras familjemedlemmar. Främst handlar det om att använda de begränsningar som finns i den fria rörligheten när det gäller personer som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Detta kan även innebära utvisning, när det rör brottslighet hos EES-medborgare, och Polismyndigheten har därför även haft dialog med Migrationsverket för att möjliggöra en strukturerad och effektiv hantering vid sådana ärenden.

Verksamheten för flygpassageraranalys har inom ramen för den nationella särskilda händelsen Frigg bistått med kartläggning av aktörers resande och med analyser av dessa aktörer. Genom samordning, operativ koordinering och informationsdelning har arbetet bidragit till att direkt eller indirekt försvaga kriminella aktörer.

Verkställda avvisningar och utvisningar

Polismyndigheten ansvarar för att verkställa beslut om avvisning och utvisning som överlämnats från Migrationsverket, utvisningsbeslut fattade av allmän domstol på grund av brott samt egna beslut om avvisning. De tillfälliga inreseförbud som infördes under coronapandemin ledde till att antalet avvisningar, beslutade och verkställda av Polismyndigheten, ökade kraftigt under åren 2020–2022. Detta är förklaringen till att antalet verkställigheter minskade med drygt 10 000 ärenden 2023, jämfört med föregående år.

När det gäller verkställighetsärenden överlämnade från Migrationsverket hade inte pandemin en lika stor påverkan på resultatet. Antalet verkställda beslut ökade med drygt 200 jämfört med 2022 och totalt genomfördes knappt 2 700 verkställigheter i denna kategori.³⁷

35) Visby hamn, Slite hamn och Göteborgs Hamn.

36) EES står för Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. EES-medborgare avser medborgare i EU:s medlemsstater samt medborgare i Island, Liechtenstein och Norge.

37) Samtliga verkställighetsärenden överlämnade från Migrationsverket, inklusive verkställda till Schengenland och så kallade Dublin-ärenden (en asylsökande som kommer till EU har rätt att få sin ansökan prövad endast i ett land enligt EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 604/2013.)

Verkställigheterna ökade även i relation till inflödet från Migrationsverket vilket bidrog till att antalet öppna ärenden minskade från ca 13 000 vid slutet av 2022 till ca 11 300 vid slutet av 2023. Migrationsverket och Polismyndigheten har under året haft i uppdrag att öka antalet verkställda beslut.³⁸

Under 2023 verkställdes 335 utvisningsbeslut på grund av brott. Det är en minskning med knappt 60 verkställigheter jämfört med 2022. Samtidigt ökade antalet inkomna utvisningsbeslut på grund av brott under 2023 vilket resulterade i en ökning av antalet öppna verkställighetsärenden i kategorin, från ca 700 vid slutet av 2022 till ca 850 vid slutet av 2023. Denna utveckling förklaras främst av att en majoritet av de öppna ärendena består av nationaliteter dit det är stora svårigheter att verkställa utvisningsbeslut.

Polismyndigheten inledde i oktober 2023 operation Delta, vars syfte är att öka antalet verkställigheter genom att samordna, inrikta och effektivisera arbetet med verkställigheter internt och externt tillsammans med bland annat Kriminalvården och Migrationsverket. Genom operation Delta har verkställighetsarbetet samordnats bättre, bland annat genom en delvis ny intern mötesstruktur och ett mer homogent arbete med prioritering, fördelning av ärenden och samordning av verkställighetsresor.

Polismyndigheten beviljades 2023 stöd från Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) till projektet Ett samordnat återvändande. Projektet avser att utveckla och stärka den operativa samverkan mellan Polismyndigheten, Kriminalvården och Migrationsverket genom att fortsätta utveckla arbetsmetoder och rutiner samt nära samverka med Operation Delta.

En förutsättning för en effektiv verksamhet kring verkställighet är ett fungerande samarbete med mottagarländerna som bland annat åstadkoms genom utplacerade återvändandesambandsmän. Polismyndigheten fortsatte under 2023 att ha tre ambulerande utplacerade återvändandesambandsmän³⁹ i Kenya/Somalia, Nigeria, Ghana, Sierra Leone, Liberia, Kuwait, Saudiarabien, Mali, Guinea-Conakry och Egypten. Placeringarna bidrog under 2023 till att sammanlagt 88 personer med beslut om av- eller utvisning verkställdes till Nigeria, Liberia, Tanzania och Sierra Leone. Vidare fanns två återvändandesambandsmän⁴⁰ placerade i Etiopien respektive Kenya/Somalia vilka bistod samtliga EU- och Schengenassocierade länder i frågor om återvändande. Både Etiopien och Kenya bedöms som svåra länder i återvändandearbetet och fokus har därför under 2023 varit på strategi och relationsbyggande.

Fler inre utlänningskontroller

Antalet genomförda inre utlänningskontroller⁴¹ ökade i samtliga polisregioner. Störst var ökningen i de tre storstadsregionerna Stockholm, Syd och Väst. Ökningen kan förklaras av att antalet kontroller under pandemiåren var betydligt färre och att användningen av mobilapplikationen UTL-koll⁴² ökade, inte bara hos gränspoliserna utan även hos andra polisiära verksamheter under 2023. Även om antalet kontroller överträffade målet i regeringsbrevet för 2023 ökade inte antalet påträffade personer utan rätt att vistas i Sverige. Detta kan delvis förklaras med att Polismyndigheten gjort en omställning med anledning av lag (2023:474) om polisiära befogenheter i gränsnära område. Sedan den 1 augusti 2023 får myndigheten genomföra selektiva inre utlänningskontroller i gränsnära områden där andelen påträffade varit lägre.

38) Läs mer om detta i separat redovisning av regeringsuppdraget Uppdrag till Migrationsverket, Polismyndigheten och Kriminalvården att effektivisera återvändandeverksamheten (Ju2022/02227).

39) Projekt ARLO II. Finansiering sker med medel från Asyl-, migrations, och integrationsfonden som i Sverige förvaltas av Migrationsverket. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1147 av den 7 juli 2021 om inrättande av Asyl-, migrations- och integrationsfonden. Projektet är treårigt och pågår fram till och med 31 december 2025.

40) EURLO, European Return Liaison Officers, finansieras av Frontex. Fortsätter under 2024.

41) Granskning av pass eller annan handling och syftar till att kontrollera om en utlänningsperson har rätt att uppehålla sig i Sverige.

42) UTL-koll är ett digitalt sätt att genomföra och dokumentera inre utlänningskontroller.

TABELL 14. Antal genomförda inre utlänningskontroller, per polisregion, 2021–2023

Polisregion	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Bergslagen	978	803	1 081	278	34,6%
Mitt	848	785	1 047	262	33,4%
Nord	288	415	769	354	85,3%
Stockholm	1 574	1 136	2 514	1 378	121,3%
Syd	2 038	3 712	9 240	5 528	148,9%
Väst	1 824	2 115	4 560	2 445	115,6%
Öst	1 681	1 702	1 903	201	11,8%
Totalt	9 231	10 668	21 114	10 446	97,9%

Gränspolisens arbete med Frontex stående styrka

Polismyndigheten ansvarar för uttag och samordning av personal till den stående styrkan hos europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån, Frontex. Under 2023 har Polismyndigheten haft 79 medarbetare utsända till Frontex stående styrka. Med anledning av kriget i Ukraina ökade under 2023 behoven av personal till uppdrag vid landgränserna i östra Europa. Ett högt tryck av migranter till Italien innebar också fortsatt stor efterfrågan av personal till ön Lampedusa mellan Sicilien och Nordafrika, där Polismyndigheten och Kustbevakningen gemensamt bistod de italienska myndigheterna med övervakning och kontroll till sjöss.

Trygghet och oro för brott bland befolkningen

I arbetet med att upprätthålla allmän ordning och säkerhet kan Polismyndigheten, som en av flera aktörer, bidra till målet för rättsväsendet, att öka människors trygghet.

Under 2023 så uppgav totalt 74 procent av befolkningen att de känner sig mycket eller ganska trygga vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet (NTU 2023). Det är en något högre nivå än 2022, då andelen var 73 procent, men sett ur ett längre tidsperspektiv har nivån varit tämligen stabil sedan 2016. Andelen som känner sig trygga är betydligt högre bland män (82 %) än bland kvinnor (66 %). Andelen trygga är liksom tidigare högst i polisregion Nord (84 %). I övriga polisregioner är motsvarande andel mellan 71 och 76 procent. Skillnaderna mellan polisregionerna avspeglar ett övergripande mönster att upplevelsen av trygghet tenderar att vara högre i mer glesbefolkade delar av landet och lägre i storstadsområdena.⁴³

De regionala skillnaderna avspeglar bara delvis de skillnader som finns när det gäller antal anmälda brott eller självrapporterad utsatthet för brott inom polisregionerna. Det betyder att polisens trygghetsskapande arbete behöver utgå från ett lokalt perspektiv och de faktorer i lokalsamhället som ger upphov till oro för att utsättas för brott. Andelen som mycket eller ganska ofta har valt en annan väg eller annat färdstätt på grund av oro för att utsättas för brott ligger på samma nivå som 2022 (24 %). Det är betydligt vanligare bland kvinnor att välja en annan väg eller ett annat färdstätt på grund av oro för att utsättas för brott (31 %) än bland män (15 %).

Oron över brottsligheten i samhället har ökat med sju procentenheter och drygt hälften av befolkningen (53 %) oroar sig i stor utsträckning. Det är den högsta nivån sedan mätningarna startade. Andelen ökar med stigande ålder, och kvinnor är oroliga i något högre grad än män.

43) Brottsförebyggande rådet (2021): *Kommunala variationer i risk för otrygghet*. Kortanalys 2/2021, s. 4.

Utreda brott

Polismyndighetens brottsutredande uppdrag

Polismyndigheten har till uppgift att utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal och bidra till att brottsuppleringen ökar (polislagen [1984:387]).

Mål för den brottsutredande verksamheten

Arbetet med att utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal ska bedrivas effektivt och brottsuppleringen ska öka (regleringsbrevet 2023).

Samlad bedömning av resultat

Polismyndighetens bedömning är att resultatutvecklingen för utredning och lagföring sammantaget var oförändrad under 2023. Inflödet av brottsärenden till Polismyndigheten ökade, så även de komplexa och synnerligen resurskrävande brotten som exempelvis mord, mordförsök och sprängningar. Antalet ärenden redovisade till åklagare och utredningsandelen minskade, till stor del beroende på en mer effektiv hantering av trafikbrottsärenden som lett till fler ordningsböter (lagföring) och färre inkomna och redovisade ärenden.

Polismyndighetens utredningsstrategi syftar till att effektivisera lagföringen, genom att fokusera på att utreda de ärenden som har hög lagföringspotential. I praktiken innebär det att rättsväsendet uppnår samma eller förbättrad nivå av lagföring (effekt) även om polisen redovisar färre ärenden till åklagare. Förhållandet mellan redovisade ärenden, unika misstänkta och lagföringsbeslut har under de senaste åren utvecklats på ett sätt som indikerar att de ärenden som polisen utreder och redovisar i allt högre grad leder till lagföring, vilket är en positiv utveckling av den brottsutredande verksamhetens förmåga.

Kvaliteten i utredningarna ökade och både lagföringskvoten och kompletteringsvolymen utvecklades positivt. Däremot har både öppna ärenden totalt och äldre öppna ärenden, främst våldsbrott och bedrägeribrott, ökat i större omfattning än de inkomna ärendena vilket indikerar en minskad produktivitet.

Polismyndigheten har till uppgift att utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal och bidra till att brottsuppleringen ökar. Det går vare sig att fullt ut förebygga att brott begås, eller att helt lagföra bort brottsligheten. Däremot kan en kombination av brottsförebyggande arbete, brottsutredning och lagföring minska brottslighetens omfattning och skadeverkningar.

Polismyndighetens brottsutredande verksamhet syftar till att på ett effektivt sätt uppnå en framgångsrik brottsupplering. Framgångsrik upplering är inte likställt med en ökad brottsupplering utan innebär att vi ska utreda de brott som har störst potential att leda till lagföring, och som kan påverka påföljden – det vill säga effekterna av brottsutredningarna. Till stöd i arbetet finns Polismyndighetens utredningsstrategi som tydliggör hur arbetet kan genomföras på ett rättssäkert, effektivt och enhetligt sätt. Syftet med strategin är alltså inte primärt att öka antalet och andelen ärenden som redovisas till åklagare för beslut i åtalsfrågan, utan att redovisa rätt brott.

Vid bedömningen av måluppfyllelsen för den brottsutredande verksamheten har följande indikatorer använts⁴⁴, men även andra omvärldsfaktorer som kan antas ha en påverkan på resultatutvecklingen har beaktats:

- ärenden redovisade till åklagare
- redovisningsandel
- utredningsandel
- kompletteringsvolym (andelen ärenden i vilka Åklagarmyndigheten begär kompletteringar i utredningen)
- lagföringskvot
- medelgenomströmningstid dagar (ärenden redovisade till åklagare)
- öppna ärenden totalt
- antal lagföringar (ny indikator 2023)
- antal unika misstänkta i redovisade ärenden (ny indikator 2023)
- genomströmningstid (median) för ärenden hos NFC (ny indikator 2023).

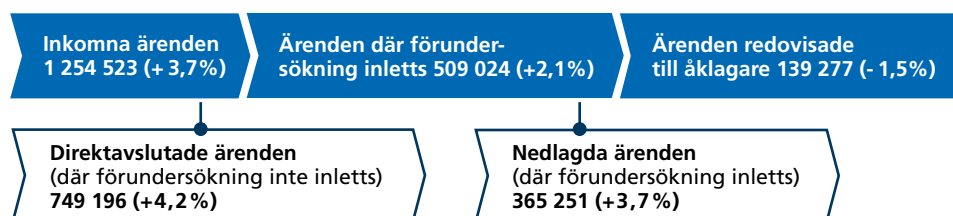
För mer information om centrala begrepp och resultatmått som används i detta avsnitt, se bilaga 1, Definitioner och faktorer till hjälp att tolka och förstå brottsutvecklingen och bilaga 5, Ärendestatistik.

Övergripande verksamhetsresultat för utredning och lagföring

Polismyndigheten hanterar årligen mycket stora ärendevolymer. Varje år inkommer och avslutas drygt 1,2 miljoner ärenden om brott. Under 2023 inkom i genomsnitt drygt 3 400 ärenden per dag. Varje ärende innehåller ett eller flera anmälda brott.⁴⁵

Alla ärenden och brott måste hanteras och under en dag fattar polisen en rad olika beslut, exempelvis om att inleda en förundersökning eller att en brottsutredning ska läggas ned.

FIGUR 8. Polismyndighetens ärendeflöde och ärendevolymer 2023*

*Antalet ordningsbot ingår inte i figuren.

Redovisningen av verksamhetsresultatet för utredning och lagföring följer ärendeflödet i figuren ovan.

Antalet inkomna ärenden ökade under året

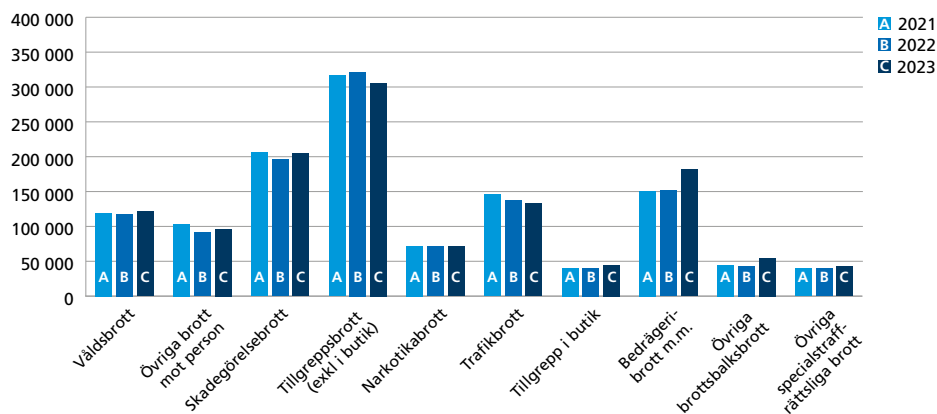
Antalet inkomna ärenden ökade med 3,7 procent (+44 570) till 1 254 523 ärenden och är det tredje högsta antalet under de sex senaste åren. Detta efter att de inkomna ärendena minskat kraftigt under 2021–2022.

44) För en sammanställning över samtliga aktuella indikatorer i bedömningsmodellen, se bilaga 6.

45) 11,6 procent av de avslutade ärendena under 2023 har nedläggningsgrunden ej brott använts.

De vanligast förekommande brottskategorierna är *tillgreppsbrott (exkl. i butik)* och *skadegörelsebrott* som tillsammans omfattar 40,6 procent av alla inkomna ärenden. Därefter följer *bedrägeribrott m.m.* (14,5 %) och *trafikbrott* (10,6 %). Två tredjedelar av alla inkomna ärenden är alltså samlade i dessa fyra av sammanlagt tio brottskategorier.

FIGUR 9. Inkomna ärenden, per brottskategori, 2021–2023

De inkomna ärendena ökade i sju av tio brottskategorier och i alla polisregioner. De procentuellt största ökningarna har skett för *övriga brottsbalksbrott* (+11 557, +26,8 %) och *bedrägeribrott m.m.* (+30 231, +19,9 %). De brottskategorier där de inkomna ärendena minskade mest var *tillgreppsbrott (exkl. i butik)* (-15 537, -4,8 %) och *trafikbrott*⁴⁶ (-4 103, -3,0 %).

Den huvudsakliga orsaken till att *övriga brottsbalksbrott* ökat är den mycket kraftiga ökningen av barnpornografibrott (+11 475, +500,0 %), framför allt under det första halvåret. Det rör sig inte om någon plötslig ökning av sådana brott under 2023 utan om stora mängder möjligt övergreppsmaterial som under flera års tid inkommit från en amerikansk organisation till Noa och som inte har prioriterats. Dessa hanteras i en särskild insats.

Inom brottskategorin *bedrägeribrott m.m.* har de inkomna ärendena ökat i flertalet större brottskodsgrupper (bedrägerier, bidragsbrott, penningtvättsbrott och utpressning, ocker). Ökningarna har varit kraftiga i alla brottskodsgrupper. De vanligaste bedrägeribrotten är kortbedrägerier, bedrägerier genom olika typer av social manipulation och annonsbedrägerier. De inkomna ärendena har också ökat relativt mycket för brottskategorin *tillgrepp i butik* (+4 259, +10,6 %).

Möjliga orsaker till den kraftiga ökningen av *bedrägeribrott m.m.* och till viss del även butiktillgreppen är en kombination av det ansträngda ekonomiska läget och ökad aktivitet inom den organiserade brottsligheten, både nationellt och internationellt, i just dessa brottskategorier.

Förundersökning inleds inte för alla anmälda brott

När ett ärende inkommer kan i regel ett av två olika beslut fattas: antingen avslutas ärendet direkt utan inledd förundersökning eller så inleds en förundersökning. En förundersökning ska inledas när det finns anledning att anta att ett brott som hör under allmänt åtal har förövats, men behöver inte inledas om det är uppenbart att brottet inte går att utreda.⁴⁷

46) I avsnittet Fler ordningsbot och färre brottmålsärenden redovisas möjliga orsaker till varför trafikbrottsärendena minskat.

47) Det framgår av 23 kap. 1 § andra stycket rättegångsbalken. Med det menas att det inte finns några som helst uppslag, spår eller åtgärder som kan föra utredningen vidare.

Antalet avslutade ärenden där någon förundersökning inte inletts ökade med 4,2 procent (+30 106) till 749 196 ärenden under 2023. Denna ökning beror till viss del på att antalet inkomna ärenden ökade. De två största nedläggningsgrunderna, som också antalsmässigt ökat mest, är:

- brottet går uppenbart inte att utreda
- spaningsuppslag saknas.

Dessa nedläggningsgrunder omfattade 82 procent av ökningen. I övrigt har även nedläggningsgrunderna för olika former av förundersökningsbegränsning samt att den misstänkta inte fyllt 15 år ökat något.

Förundersökningsandelen, det vill säga andelen avslutade ärenden för vilka det genomförts en förundersökning, var 40,5 procent vilket är en minskning med 0,5 procentenheter. Det är den lägsta andelen under den senaste sexårsperioden. Det innebär att 59,5 procent av ärendena avslutades utan att någon förundersökning inleddes.

Förundersökningsandelen har minskat i åtta av tio brottskategorier. Den har endast ökat för brottskategorierna *tillgreppsbrott (exkl. i butik)* och *övriga brottsbalksbrott*. De brottskategorier som procentuellt minskat mest är *skadegörelsebrott och bedrägeribrott m.m.*

Vad är det för brott som sällan utreds?

De brottskategorier där det är vanligast att någon förundersökning inte inleds är *tillgreppsbrott (exkl. i butik)* och *skadegörelsebrott*, det vill säga de två brottskategorier som omfattar 40,6 procent av alla inkomna ärenden. Förundersökningsandelarna för dessa brottskategorier är låg, 17,6 procent respektive 6,8 procent.

Bland skadegörelsebrotten är det framför allt skadegörelse genom klotter samt skadegörelse mot offentlig verksamhet som utreds i liten omfattning. Dessa brott omfattade 11,5 procent av det totala antalet inkomna ärenden i alla brottskategorier. När det gäller tillgreppsbrotten kan man generellt säga att olika typer av stöldbrott och tillgrepp av fortskaffningsmedel (exempelvis stöld av cykel) utreds i mindre omfattning än olika typer av inbrott. Det gäller dock inte alla typer av stölder. Stöld av skjutvapen utreds i stor omfattning.

Identifierad misstänkt saknas ofta

För att ett ärende efter avslutad förundersökning ska kunna redovisas till åklagare krävs det alltid en misstänkt person. Det är dock inte nödvändigt att det finns en misstänkt person för att en förundersökning ska inledas. Det kan exempelvis finnas teknisk bevisning eller vittnesuppgifter som gör det möjligt att under utredningens gång identifiera en misstänkt person, vilket kan leda till att ärendet kan redovisas till åklagare.

Under perioden januari–juni 2023 avslutades 604 807 ärenden.⁴⁸ Av dessa avslutades 58 procent (350 271) utan att någon förundersökning inleddes. Ärenden som avslutas utan att någon förundersökning har inletts, avslutas i regel samma dag som de kommer in.⁴⁹ För huvuddelen av dessa ärenden saknas det en identifierad misstänkt person vid anmälnings-tillfället. I 7,4 procent av dessa ärenden fanns det en misstänkt person (25 862), och i samtliga fall rörde det sig om den lägre misstankegraden ”kan misstänkas”. Dessa förhållanden bedöms vara representativa för helåret.

Antalet bearbetade ärenden ökade

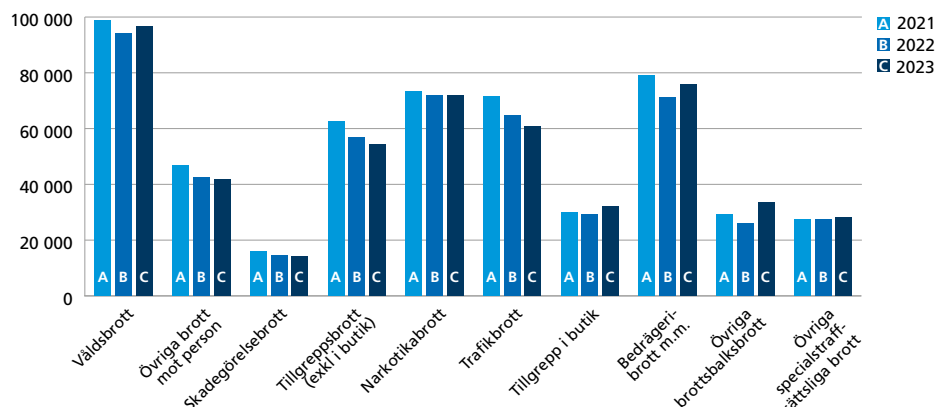
Avslutade ärenden där det inletts en förundersökning kallas bearbetade ärenden. Dessa ökade med 2,1 procent (+10 471) till 509 024. Ökningen beror till stor del på fler inkomna ärenden. Ökningen är dock mindre än för antalet inkomna ärenden vilket i huvudsak beror på att förundersökning inletts i något färre ärenden och att antalet öppna ärenden ökat.

48) Källa: Status Ärendeläge. Informationskällan innehåller rörliga data. Första halvåret respektive år har använts i redovisningen då det tar upp till ett halvår för rörliga data (olika typer av avslutade ärenden) att stabiliseras och bli jämförbara över tid.

49) Under perioden januari–juni 2023 avslutades 91,8 procent samma dag de inkom, 96,4 procent senast dagen efter de inkom och 99,1 procent inom 7 dagar.

FIGUR 10. Bearbetade ärenden, per brottskategori, 2021–2023

De bearbetade ärendena ökade i 6 av 10 brottskategorier och i alla polisregioner utom en. De brott där förundersökning antalsmässigt inleddes i störst omfattning var *våldsbrott*, *bedrägeribrott m.m.*, *narkotikabrott* och *trafikbrott*.

När ett bearbetat ärende avslutas kan ett av två beslut fattas: antingen läggs ärendet ned eller så redovisas det till åklagare.

Antalet ärenden som lagts ned efter förundersökning ökade

Polismyndighetens övergripande mål för utredningsverksamheten är framgångsrik upplärning. Med denna formulering menas att de brottsmisstankar som förväntas leda till lagföring och som kan påverka påföljden ska utredas tidigt, offensivt och med rätt utredningsmetoder. De ärenden som inte bedöms kunna leda till lagföring och påverka påföljden ska i normalfallet förundersökningsbegränsas eller, efter genomförda kvalitativa utredningsåtgärder, läggas ned i brist på bevis.

Antalet ärenden som lagts ned efter förundersökning ökade med 3,7 procent (+13 003) till 365 251. De ökade i 6 av 10 brottskategorier och i alla polisregioner utom en. Den brottskategori som ökade mest var *övriga brottsbalksbrott* (+35,7 %, +7 384). Ökningen utgjordes nästan helt av de barnpornografibrott som hanterades i en särskild insats.

Av de ärenden för vilka det inletts en förundersökning lades 71,8 procent ned och redovisades därför inte till åklagare. Denna andel har ökat med 1,1 procentenheter. En mindre del av denna ökning beror på en fortsatt ökad användning av förundersökningsbegränsning⁵⁰.

Nedlagda ärenden kan alltid återupptas om ny information tillförs ärendet. Detta gäller även ärenden som avslutats utan att någon förundersökning inletts.

Förundersökningsbegränsning används för att undvika onödig utredning och redovisning

En faktor som kan påverka antalet nedlagda ärenden och även antalet ärenden som redovisas till åklagare är i vilken omfattning förundersökningsbegränsning används. Förundersökningsbegränsning innebär att

- ett ärende kan läggas ned innan beslut om förundersökning fattas
- en förundersökning kan läggas ned och att brottet inte utreds eller inte utreds färdigt, även om det finns en identifierad misstänkt person.

50) Sedan 1 januari 2013 har polisen möjlighet att själv fatta beslut om förundersökningsbegränsning. Tidigare var det alltid en åklagare som fattade detta beslut.

Bestämmelserna om förundersökningsbegränsning är ett undantag från förundersökningsplikten och syftar till att bidra till en effektiv brottsbekämpning. Genom att avstå från att lägga resurser där insatserna till exempel förväntas ge liten eller ingen påverkan för påföljden skapas förutsättningar för kortare handläggningstider, skyndsam lagföring och att resurser frigörs till att utreda andra, ofta grövre brott.

För att uppnå en effektiv brottsbekämpning bör inriktningen vara att främja skyndsam lagföring av så många gärningspersoner som möjligt, inte att enskilda gärningspersoner ska lagföras för så många brott som möjligt.

De förundersökningsbegränsade ärendena uppgick till 4,9 procent av samtliga avslutade ärenden. Det är en ökning med 0,2 procentenheter. Antalet förundersökningsbegränsade ärenden ökade med 6,6 procent (+3 833). De ökade i alla brottskategorier utom *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*, *narkotikabrott* och *trafikbrott* och i alla polisregioner utom två. Förundersökningsbegränsning är andelsmässigt vanligast i brottskategorierna *tillgrepp i butik*, *bedrägeribrott m.m.*, *narkotikabrott* och *övriga specialstraffrättsliga brott*.

Den huvudsakliga orsaken till ökningen är en fortsatt tillämpning av regeln om förundersökningsbegränsning. Detta har lett till ett större fokus på lagföring och påföljder vilket leder till att brottsutredningar i allt större omfattning begränsas till att endast omfatta de delar som är av betydelse senare i rättskedjan.

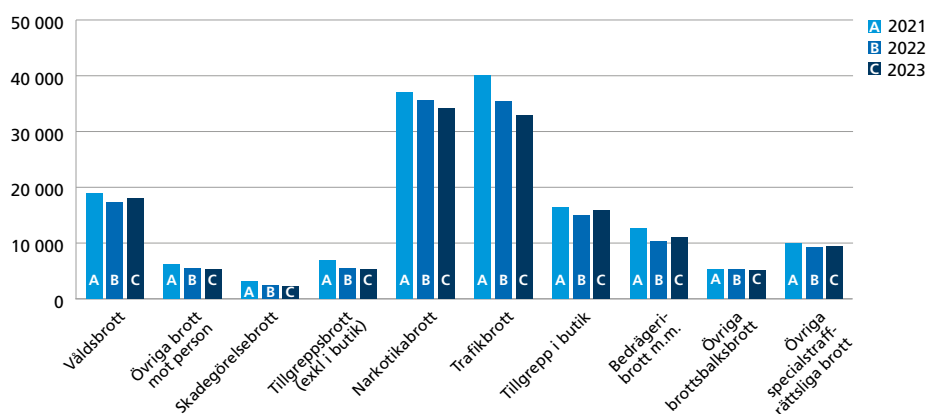
Sedan 2018 har användningen av förundersökningsbegränsning ökat med 86,2 procent (+28 465).

Beslut om förundersökningsbegränsning fattas dock inte för ärenden, utan för enskilda brottsmisstankar. Ett ärende kan innehålla flera brott och brottsmisstankar. Om endast en av flera brottsmisstankar i ett ärende förundersökningsbegränsas registreras inte hela ärendet som förundersökningsbegränsat.

Antalet ärenden redovisade till åklagare minskade

Antalet ärenden som redovisades till åklagare minskade med 1,5 procent (-2 076) till 139 277 under 2023. Det är det lägsta antalet redovisade ärenden under den senaste sexårsperioden.

FIGUR 11. Ärenden redovisade till åklagare, per brottskategori, 2021–2023

Antalet ärenden redovisade till åklagare minskade i alla brottskategorier utom *våldsbrott*, *tillgrepp i butik*, *bedrägeribrott m.m.* och *övriga specialstraffrättsliga brott* och i alla polisregioner utom en.

Den antalsmässigt största ökningen har skett för *tillgrepp i butik* (+1 052, +7,1 %) och den andelsmässigt största ökningen för *bedrägeribrott m.m.* (+760, +7,4 %).

Den största minskningen, både antals- och andelsmässigt, har skett för *trafikbrott* (-2 611, -7,4 %). Minskningen beror främst på att en större andel trafikbrottsärenden har lagförts genom ordningsbot, vilket är en mer effektiv hantering av dessa ärenden. Om trafikbrott exkluderas har istället antalet ärenden redovisade till åklagare ökat.

De ärenden som minskat är framför allt sådana som inte kräver omfattande utredningsåtgärder. För alla ärenden där förundersökning inleds beräknas löpande ett så kallat komplexitetsvärde⁵¹ (K-värde). Under perioden januari–juni 2023⁵² är det nästan uteslutande redovisning av ärenden i det lägsta K-värdeintervallet (0,5–2) som har minskat. I de flesta övriga intervall har ärenderedovisningen ökat både till antal och som andel av totalen.

Det bedöms finnas två huvudsakliga förklaringar till den stora minskningen i det lägsta K-värdeintervallet:

- Antalet redovisade trafikbrottsärenden⁵³ har minskat relativt mycket och dessa har vanligtvis låga K-värden.
- Ärenden som möjligen kunnat leda till lagföring men som bedömts inte påverka påföljden har redovisats i mindre omfattning, vilket ligger i linje med utredningsstrategin.

Sammantaget så beror den minskade ärenderedovisningen i huvudsak på ett antal samverkande faktorer i ärendeflödet:

- Antalet inkomna trafikbrottsärenden har minskat relativt mycket.
- Antalet öppna ärenden har ökat, vilket leder till att en eventuell ärenderedovisning skjuts på framtiden.
- Antalet förundersökningsbegränsade ärenden har procentuellt ökat i större omfattning än både inkomna och avslutade ärenden.
- Av de avslutade ärendena har andelen som varit föremål för förundersökning minskat och av de ärenden som varit föremål för förundersökning har en större andel lagts ned.

Ytterligare en betydande faktor som bedöms ha bidragit till den minskade ärenderedovisningen även under 2023, och då särskilt bland mängdbrotten, är den stora och troligtvis ökande andelen av den tillgängliga utredningsresursen som har använts för att utreda relativt sett få men komplexa grova brott som exempelvis mord, mordförsök och sprängningar kopplat till gängkriminaliteten.

Antalet unika misstänkta i ärenden redovisade till åklagare ökade

I de ärenden som redovisas till åklagare finns det alltid minst en identifierad misstänkt person. Under första halvåret 2023 ökade antalet unika misstänkta⁵⁴ i ärenden redovisade till åklagare preliminärt⁵⁵ med 1,7 procent samtidigt som antalet ärenden redovisade till åklagare minskade med 2,0 procent.

Orsaken till ökningen bedöms vara att arbetet med att begränsa utredningarna till de ärenden som kan leda till lagföring och påverka påföljden har lett till att utredningar som innehåller många ärenden, kopplat till samma unika misstänkta person, oftare har förundersökningsbegränsats eller lagts ned på annat sätt. Syftet har alltså, som tidigare nämnts, varit att främja skyndsamt lagföring av så många gärningspersoner som möjligt, inte att enskilda gärningspersoner ska lagföras för så många brott som möjligt.

51) Komplexitetsvärdet får man genom att sätta värde på ett uppskattat resursbehov för olika moment i ärendehandläggningen. Läs mer om komplexitetsmättet i bilaga 1, under Resultatmätt.

52) Källa: Status Uppföljning av ärendekomplexitet.

53) Se även avsnittet Fler ordningsbot och färre brottmålsärenden.

54) Unik misstänkt: En misstänkt person som endast räknas en gång oavsett hur många ärenden hen är misstänkt i.

55) Källa: Status Ärendeläge. Informationskällan innehåller rörliga data. Första halvåret respektive år har använts i redovisningen då det tar upp till ett halvår för rörliga data (olika typer av avslutade ärenden) att stabiliseras och bli jämförbara över tid.

Vidtagna åtgärder för att öka antalet och andelen ärenden som redovisas till åklagare

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 3, PUNKT 1: Vilka åtgärder som har vidtagits för att öka antalet och andelen ärenden som redovisas till åklagare för beslut i åtalsfrågan.

Polismyndighetens utredningsstrategi tydliggör hur myndigheten ska arbeta med brottsutredning på ett rättssäkert, effektivt och enhetligt sätt, för att uppnå framgångsrik uppkläring. Med framgångsrik uppkläring avses att de brottsmisstankar som förväntas leda till lagföring och kan påverka påföljden ska utredas. Övriga brottsmisstankar ska i normalfallet förundersökningsbegränsas eller läggas ned i brist på bevis.

Syftet med strategin är inte primärt att öka antalet och andelen ärenden som redovisas till åklagare för beslut i åtalsfrågan, utan att fokusera på att utreda de brottsmisstankar som förväntas leda till lagföring och som kan påverka påföljden, det vill säga även effekterna av brottsutredningarna. Åtgärder har således inte vidtagits med det uttalade syftet att öka antalet och andelen redovisade ärenden till åklagare för beslut i åtalsfrågan.

I regleringsbrevet för 2023 fick Polismyndigheten i uppdrag⁵⁶ att ta fram förslag på utvecklade resultatmätt med tillhörande kvantitativa mål för den brottsutredande verksamheten. Målen ska vara uppföljningsbara, ändamålsenliga och fungera som stöd för regeringen och Polismyndigheten i att uppnå en mer effektiv verksamhet och en förstärkt brottsbekämpning.

Förslaget bygger på grundtanken att fokus bör skifta till att öka risken för den som begår brott att bli upptäckt och lagförd – snarare än att enbart öka brottsuppkläringen. Förslaget omfattar också fler aspekter av brottsbekämpning än enbart redovisning av ärenden till åklagare:

- att minska förekomsten av brott (förebygga, försvåra och förhindra)
- att utreda och lagföra personer som begår brott
- att begränsa och återta brottsvinster.

Polismyndighetens nationella utredningsmetodik

Polismyndighetens nationella utredningsmetodik (PNU) beslutades i december 2022. Den utgår från utredningsstrategin och beskriver hur brottsutredningar ska bedrivas.

Samtliga medarbetare som vidtar utredningsåtgärder ska ha kunskap om och förståelse för PNU och tillämpa arbetsmetodiken i det dagliga arbetet. Arbetsmetodiken bidrar till att medarbetarna på ett rättssäkert, objektiva, hänsynsfullt, skyndsamt och effektivt sätt utför rätt åtgärder i brottsutredningarna.

PNU består av femton regler som beskriver hur olika moment i utredningsprocessen ska genomföras. Det avser moment som bland annat initiala utredningsåtgärder, förundersökningsbegränsning, brott- och ärendesamordning, forensik och kvalitetssäkring av brottsutredningar.

Implementeringen förväntas kunna ha en positiv effekt på utredningsresultatet då den syftar till att effektivisera och höja kvaliteten i utredningsprocessen.

Metodstöd och checklistor

Som stöd för utredningsverksamheten finns metodstöd, checklistor och annan information. Genom att aktivt använda dessa skapas förutsättningar för att åtgärderna utförs rättssäkert, effektivt, enhetligt och med avsedd kvalitet. Metodstöden är framtagna i syfte att föreskriva och vägleda genom att ange utredningsmetodiken för dels vissa typer av utredningsåtgärder som exempelvis grova våldsbrott, återtagande av brottsvinster och särskilt

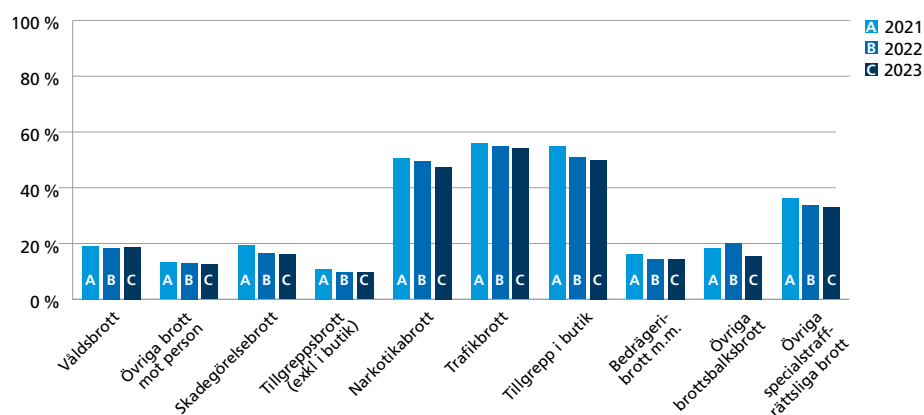
56) Uppdraget redovisades till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) den 15 september 2023. Dnr: A118.162/2023, Saknr 977.

utsatta brottsoffer. Genom att tillämpa metodstöd och checklistor förbättras möjligheten att öka antalet och andelen ärenden som redovisas till åklagare för beslut i åtalsfrågan samt att utredningarna kan ha en påverkan på påföljden.

Utredningsandelen och redovisningsandelen minskade

Utredningsandelen⁵⁷ minskade med 1,0 procentenheter till 27,4 procent under 2023. Det är den lägsta andelen under den senaste sexårsperioden. Den minskade i alla brottskategorier utom våldsbrott och bedrägeribrott m.m. och i alla polisregioner utom en där den var oförändrad. Den brottskategori där utredningsandelen minskat mest är *övriga brottsbalksbrott* och denna stora minskning beror på det stora antalet barnpornografibrott som hantades i en särskild insats. För de brotten inleddes förundersökning i stor omfattning men huvuddelen av dessa ärenden har lagts ned på grund av att spaningen inte gett resultat eller att spaningsuppslag saknades.

FIGUR 12. Utredningsandel, per brottskategori, 2021–2023

Under perioden 2018–2022 har utredningsandelen i medeltal legat på 29,1 procent, alltså betydligt högre än årets resultat.

Redovisningsandelen minskade med 0,5 procentenheter till 11,1 procent. Förändringen per polisregioner och brottskategorier är ungefär samma som den för utredningsandelen.

Bedömningen är dock att ett mer effektivt användande av den befintliga och ökande utredningsresursen samt ett fortsatt införande av bland annat utredningsstrategin och PNU bör leda till att både fler och en större andel ärenden som kan leda till lagföring och påverka påföljden kan redovisas till åklagare.

Effektivitet och kvalitet i polisens utredningsprocess

Öppna ärenden, kompletteringsvolym, lagföringskvot och lagföringar är olika indikatorer som används för att bedöma effektivitet och kvalitet i Polismyndighetens utredningsprocess. Underlaget till de tre sistnämnda indikatorerna kommer löpande under året från Åklagarmyndigheten.

Antalet öppna ärenden fortsätter att öka

Antalet öppna ärenden varierar över tid, både till antal och som andel av det totala ärendeflödet. Denna variation är bland annat en indikation på hur effektivt polisen förmår att hantera inflödet och de ärenden för vilka en förundersökning har inletts.

Vid utgången av 2023 var antalet öppna ärenden 140 646, vilket är en ökning med 5,7 procent (+ 7 575) jämfört med samma tidpunkt 2022.

57) Utredningsandel: andel ärenden redovisade till åklagare av bearbetade ärenden. Ett bearbetat ärende är ett avslutat ärende där en förundersökning genomförts eller där ett förenklat utredningsförfarande använts (23 kap. 22 § rättegångsbalken). Utredningsandelen liknar till sin konstruktion Brås lagföringsprocent.

TABELL 15. Öppna ärenden vid utgången av december 2021–2023, per tidsintervall

Tidsintervall	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
0–3 mån	55 633	55 799	53 708	-2 091	-3,7%
3–6 mån	24 882	25 336	26 822	1 486	5,9%
6–12 mån	25 139	26 390	30 184	3 794	14,4%
> 12 mån	23 631	25 546	29 932	4 386	17,2%
Totalt	129 285	133 071	140 646	7 575	5,7%

Antalet öppna ärenden har ökat i alla polisregioner utom tre (i en av dessa var antalet oförändrat) och de har ökat i alla brottskategorier utom *skadegörelsebrott*, *tillgreppsbrott (exkl. i butik)*, *narkotikabrott* och *trafikbrott*. Den brottskategori som ökat mest är *bedrägeribrott m.m.* (+6 669, +19,2%). Den brottskategori som minskat mest är *trafikbrott* (-1 448, -13,0%).

De öppna ärendena har också ökat i alla tidsintervall utom intervallet 0–3 månader. Den största procentuella ökningen har skett för de ärenden som varit öppna i mer än 12 månader. De har ökat med 17,2 procent till 29 932 vilket är det högsta antalet under de sex senaste åren. De har ökat i alla polisregioner och i sju av tio brottskategorier. De två brottskategorier som står för nästan hela den antalsmässiga ökningen är *våldsbrott* (+718, +18,6%) och *bedrägeribrott m.m.* (+3 211, +27,8%).

Bland våldsbrotten har de äldre öppna ärendena antalsmässigt ökat mest i brottskodsgrupperna misshandel, ej grov; hot och våld mot tjänsteman; fullbordad våldtäkt. Bland bedrägeribrotten är det bidragsbrott och olika typer av bedrägeri genom social manipulation som ökat mest. Bedrägeribrotten omfattar ungefär hälften av alla öppna ärenden som är äldre än 12 månader.

Av det totala antalet öppna ärenden så minskade andelen som har varit öppna 0–6 månader, och andelen som har varit öppna mer än 6 månader ökade. De ökade ärendebalanserna bedöms inte i första hand bero på en ineffektiv initial hantering av inflödet, utan den minskade effektiviteten bedöms snarare ha uppstått senare i utredningsprocessen och då särskilt för vissa vålds- och bedrägeribrott.

Det har kunnat konstateras att närmare hälften av alla öppna ärenden där förundersökning har inletts (åklagarledda och polisledda) saknar polisiär handläggare och i de polisledda förundersökningarna saknas handläggare i drygt hälften. Detta är en stor anledning till den allmänt höga balansnivån och gör det också svårare att kunna hantera större öknings av inflödet. När antalet öppna ärenden ökar så skjuts också slutredovisningen av dessa ärenden framåt i tiden. Detta leder på sikt till ökade medelgenomströmningstider och det påverkar även ärenderedovisningen negativt.

Ett annat sätt att följa utvecklingen är att sätta antalet öppna ärenden vid en given tidpunkt i relation till det totala ärendeinflödet under den föregående 12-månadersperioden, det vill säga balansandel.

Den totala balansandelen var 11,2 procent, vilket är en ökning med 0,2 procentenheter sedan samma tidpunkt 2022. Det innebär att ärendebalanserna har ökat i snabbare takt än inflödet. Balansandelen för 2023 är något lägre än medelvärdet (11,3%) under perioden 2018–2022.

Balansandelen varierar dock kraftigt mellan olika typer av brott. Som exempel kan nämnas att den för brottskodsgruppen stöld var 2,4 procent, medan den för bidragsbrott var 85,5 procent. För bidragsbrotten innebär det att antalet öppna ärenden vid årets slut nästan var lika stort som det totala antalet inkomna bidragsbrottsärenden under ett helt år.

Kompletteringsvolymen minskade

Kompletteringsvolymen avser den andel beslut som åklagare fattar om att skicka tillbaka polisledda förundersökningar till polisen för komplettering, i relation till antal brottsmisstankar med beslut i åtalsfrågan. Orsakerna till kompletteringarna kan vara att formella eller administrativa uppgifter saknas i förundersökningsprotokollet eller att åklagaren bedömt att fler utredningsåtgärder behöver genomföras.

Kompletteringsvolymen har utvecklats positivt då den har minskat med 1,0 procentenheter till 14,1 procent. Den varierade mellan 8 procent för *tillgrepp i butik* och 31 procent för *skadegörelsebrott*. Kompletteringsvolymen har minskat i alla brottskategorier utom *skadegörelsebrott* och *övriga specialstraffrättsliga brott* och i sex av sju polisregioner.

Att åklagare i vissa fall kan behöva fatta beslut om att förundersökningen behöver kompletteras är naturligt, men det finns goda möjligheter för Polismyndigheten att betydligt minska kompletteringsvolymen. Det gäller inte minst vad gäller ärenden där formella eller administrativa uppgifter saknas. Ett löpande arbete pågår därför inom myndigheten för att minska antalet kompletteringar i syfte att effektivisera utredningsprocessen och förbättra utredningsresultatet.⁵⁸

Lagföringskvoten ökade

Varje ärende som polisen redovisar till åklagare innehåller minst en brottsmisstanke. Åklagaren fattar sedan beslut om varje redovisad brottsmisstanke. Åklagarens beslut om att väcka åtal, utfärda strafföreläggande eller om åtalsunderlåtelse kallas för positiva lagföringsbeslut. Andelen positiva lagföringsbeslut av totalen kallas för lagföringskvot och används som en kvalitetsindikator i brottsutredningarna.

Under 2023 var utvecklingen positiv och den totala lagföringskvoten ökade till 93,7 procent (+ 1,2 procentenheter), vilket är en högre nivå än under de två senaste åren. Lagföringskvoten ökade i alla brottskategorier och polisregioner. Lagföringskvoten varierar mellan de olika brottskategorierna. Den är högst för *tillgrepp i butik* (97,9 %) och lägst för *skadegörelsebrott* (85,0 %).

TABELL 16. Antal beslut om redovisade åtal, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse samt lagföringskvot, 2021–2023

	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Totalt antal beslut om redovisade brottsmisstankar	227 404	204 163	203 739	-424	-0,2%
Åtal	180 168	164 811	165 983	1 172	0,7%
Strafföreläggande	33 689	28 154	28 718	564	2,0%
Åtalsunderlåtelse	13 547	11 198	9 038	-2 160	-19,3%
Lagföringskvot	91,1%	92,5%	93,7%		1,2%-enhet

Det totala antalet beslut om redovisade misstankar har minskat med 0,2 procent (-424), samtidigt som antalet ärenden redovisade till åklagare minskade med (-1,5 %, -2 076).

En omständighet som bidragit till att Åklagarmyndigheten utfärdat fler strafförelägganden är att Polismyndigheten sedan årsskiftet fått möjlighet att inhämta förhandsgodkännande av strafföreläggande från den som misstänks för brott. Ett förhandsgodkännande kan utfärdas även om det finns andra öppna brottsmisstankar. En följd av detta är att åklagare inte alltid behöver samordna misstankar utan kan utfärda strafföreläggande för varje redovisat förhandsgodkännande.

58) Regel för kvalitetssäkring av brottsutredningar i Polismyndighetens nationella utredningsmetodik (PM 2022:24).

Av de beslut som Åklagarmyndigheten fattar så har den största förändringen skett i fråga om åtalsunderlåtelse som har minskat med 19,3 procent (-2 160). Det är till viss del en följd av att antalet förundersökningsbegränsade ärenden har ökat i Polismyndigheten under året, vilket är en effektivisering av hanteringen i rättskedjan.

Lagföringsresultaten tyder på ökad precision

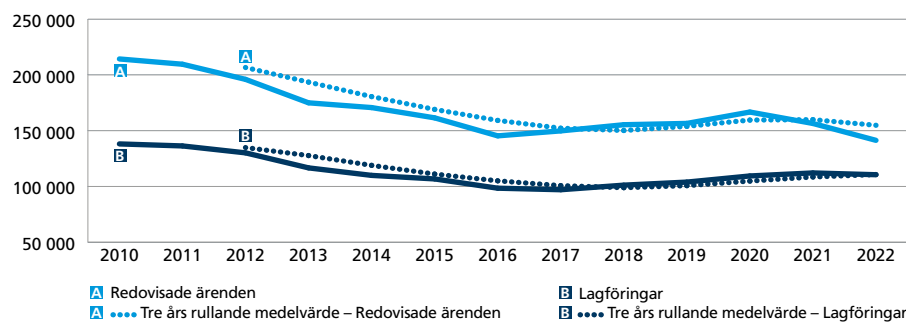
Att utreda brott är ett hantverk som handlar om mycket mer än att identifiera en eller flera misstänkta och säkra tillräcklig bevisning. I arbetet ingår också svåra avvägningar och komplexa bedömningar som kan ha avgörande betydelse för vad resultatet i form av lagföring blir. Det handlar exempelvis om vilka olika typer av brott som misstänkarna avser, det samlade straffvärdet, förekomsten av artbrott⁵⁹ och om vad som finns i den misstänktes belastningsregister sedan tidigare.

En jämförelse mellan antalet ärenden som polisen redovisar till åklagare och antalet lagföringar⁶⁰ är ett sätt att illustrera förhållandet mellan utredning och lagföring. Hur detta förhållande förändras över tid kan i sin tur säga något om hur effektiviteten utvecklas i polisens brottsutredande verksamhet och åklagarväsendet.

År 2022 redovisade polisen drygt 141 000 ärenden till åklagare, och nästan 111 000 lagföringar skedde – 34 000 åklagarbeslut om strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse och 77 000 fällande domar. Det innebär att det i genomsnitt gick 1,28 redovisade ärenden på varje lagföring. Motsvarande siffra för 2021 var 1,40 och för 2020 var den 1,52. Utfallet ska tolkas med viss försiktighet, dels eftersom det bygger på totalsummorna av alla redovisade ärenden och alla lagföringar, och det inom dessa delmängder finns stor variation, dels eftersom utvecklingen behöver studeras över längre tid.

Men med dessa förbehåll visar trenden på en övergripande nivå att polisen i genomsnitt behöver redovisa färre ärenden än tidigare för att uppnå lika stor effekt i form av lagföring, vilket vi bedömer är en positiv utveckling.

FIGUR 13. Antal redovisade ärenden och lagföringar, 2010–2022

59) Artbrott är brott där ett kortare fängelsestraff som regel döms ut, trots att brottets straffvärde inte överstiger 12 månaders fängelse. Exempel på artbrott är grovt rattfylleri, överlåtelse av narkotika och mened.

60) Statistiken över lagföringar publiceras årligen av Brå. Det senast tillgängliga resultatet vid denna årsredovisning avser år 2022, men det viktiga är inte utfallet för enskilda år utan hur förhållandet mellan utredning och lagföring utvecklas över tid. En lagföring avser i detta sammanhang fällande dom i domstol, godkänt strafföreläggande eller meddelad åtalsunderlåtelse av åklagare, mot en person vid ett tillfälle. En lagföring kan omfatta mer än ett brott och leda till mer än en påföljd. Som huvudbrott räknas det brott som har det högsta straffvärdet, och som huvudpåföljd räknas den mest ingripande påföljden.

Medelgenomströmningstiderna ökade något

Under 2023 ökade alla medelgenomströmningstider något.⁶¹ Sedan 2022 har medelgenomströmningstiden ökat något för de avslutade ärendena totalt. Dessa består av både avslutade ärenden där förundersökning inte har inletts och avslutade ärenden där förundersökning har inletts (så kallade bearbetade ärenden). De avslutade ärendena där någon förundersökning inte har inletts utgör en majoritet (59,5 %) av alla avslutade ärenden och medelgenomströmningstiden för dessa ärenden var 0,7 dagar. Drygt 90 procent av dessa ärenden avslutades samma dag de kom in, vilket förklarar den korta medelgenomströmningstiden.

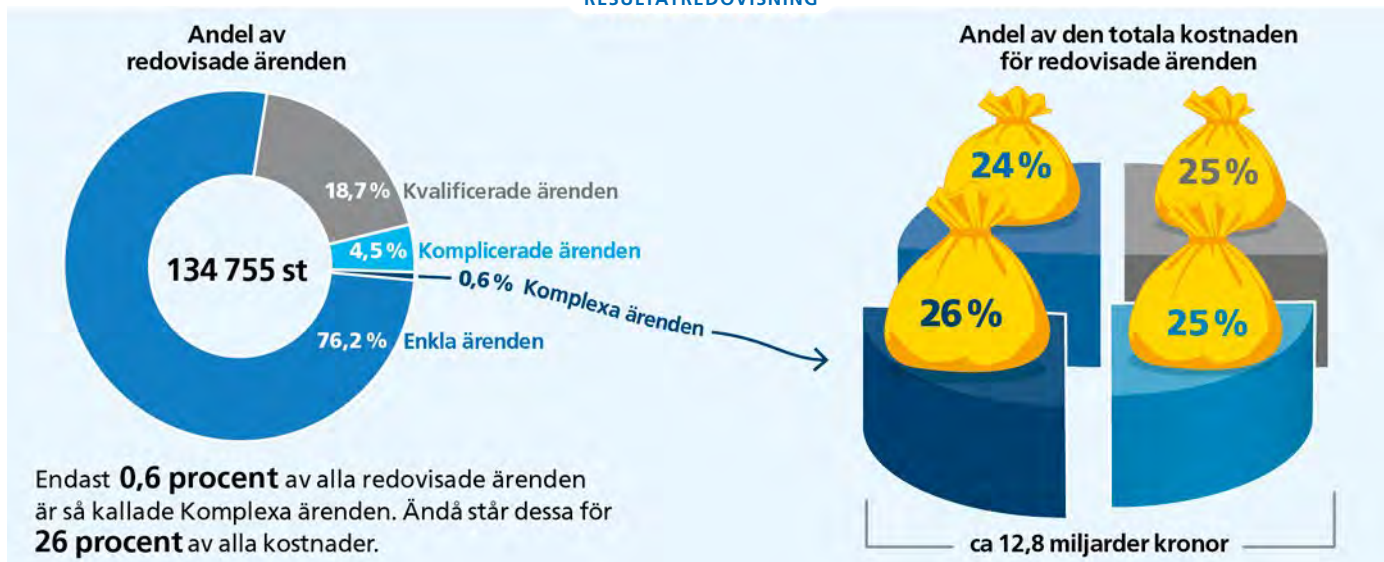
TABELL 17. Medelgenomströmningstid (dagar), per ärendetyp, 2021–2023

Ärendetyp	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Avslutade ärenden	40,0	37,2	37,4	0,2	0,6%
Avslutade ärenden ej inledd FU	0,6	0,5	0,7	0,2	45,0%
Bearbetade ärenden	93,0	90,0	91,3	1,3	1,4%
Nedlagda ärenden efter FU	81,9	79,4	80,8	1,4	1,7%
Ärenden redovisade till åklagare	120,6	116,8	119,3	2,5	2,2%

Medelgenomströmningstiden för de bearbetade ärendena (ärenden nedlagda efter förundersökning och ärenden redovisade till åklagare) har ökat något. Medelgenomströmningstiden har ökat i fyra av tio brottskategorier, främst *våldsbrott* och *bedrägeribrott m.m.*

För de ärenden som redovisats till åklagare har medelgenomströmningstiden ökat i sju av tio brottskategorier. De brottskategorier som inte ökat är *narkotikabrott*, *trafikbrott* och *tillgrepp i butik*.

61) De olika typerna av medelgenomströmningstid är hierarkiskt uppbyggda. Ärenden redovisade till åklagare och ärenden nedlagda efter förundersökning utgör tillsammans så kallade bearbetade ärenden. De bearbetade ärendena och de avslutade ärendena utan inledd förundersökning utgör tillsammans så kallade avslutade ärenden.

Kostnaderna för ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden i utredningsverksamheten

Resultatindikatorerna för den brottsutredande verksamheten mäter i huvudsak flödet av ärenden som kommer in, bearbetas och slutredovisas. Ärendeflödena är centrala för att i kvantitativa termer beskriva verksamhetens hantering av alla de brott som anmäls och utreds, men flödena ger bara en begränsad och förenklad bild. Exempelvis beskriver antalet redovisade ärenden bara hur många ärenden som redovisats, inte utredningsarbetets omfattning, vilka utredningsåtgärder som utförs och hur mycket dokumentation som krävs.

För att tydligare beskriva omfattningen på utredningsarbetet, har Polismyndigheten tagit fram en metod för att mäta och uppskatta storleken på olika ärenden. Beräkningen utgår från antagandet att resursbehovet ökar ju större förekomst av utredningskomponenter det finns i ett ärende, exempelvis förhör, beslagspunkter, analyser och aktörer. Vidare antas också att brott med högre maxstraffsvärde kräver mer resurser i vissa utredningsmoment jämfört med brott med lägre maxstraffsvärde. Det centrala i det så kallade komplexitetsmättet⁶² är inte det exakta komplexitetsvärdet för ett enskilt ärende, utan relationen mellan olika kategorier av ärenden.

Den indikator inom utredningsverksamheten som bäst svarar på regeringens mål om att brottsuppleringen ska öka är antalet redovisade ärenden till åklagare. Eftersom komplexiteten (resursinsatsen) varierar kraftigt mellan olika typer av ärenden har de redovisade ärendena delats in i fyra grupper, baserat på redovisad komplexitet för helåret 2023:

- Ärenden av enkel karaktär (komplexitetsvärde 1–5). Denna kategori omfattar drygt 76 procent av samtliga redovisade ärenden, exempelvis enklare former av narkotikabrott, tillgrepp i butik, olovlig körning och rattfylleri. Den genomsnittliga förekomsten av antalet aktörer i ärendena är 2 och i genomsnitt hålls knappt 2 förhör.
- Ärenden av kvalificerad karaktär (komplexitetsvärde 6–21). Denna kategori omfattar knappt 19 procent av samtliga redovisade ärenden, bland annat misshandel (ej grov), bedrägerier och inbrott. I genomsnitt förekommer drygt 4 aktörer i varje ärende och drygt 5 förhör genomförs.
- Ärenden av komplicerad karaktär (komplexitetsvärde 22–102). Denna kategori omfattar drygt 4 procent av samtliga redovisade ärenden och rör bland annat brottstyperna våldtäkt, grov misshandel (även ej grov), rån och vapenbrott. I genomsnitt innehåller ett ärende knappt 8 aktörer och drygt 13 förhör hålls.
- Ärenden av komplex karaktär (komplexitetsvärde större än 102). Denna kategori omfattar lite mer än en halv procent av de redovisade ärendena och rör brottstyper som mord och dråp, allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning, grov misshandel, rån och vapenbrott. Den genomsnittliga förekomsten av aktörer i komplexa ärenden är drygt 26 och antalet förhör drygt 61.

62) Komplexitetsmättet påverkas av hur saker registreras i systemen, av förändrade arbetssätt och av ny teknisk utveckling. Vidare är mättet inte heltäckande då beräkningen enbart utgår från de utredningskomponenter som är möjliga att fånga via utredningsverksamhetens systemstöd, vilket kan variera mellan olika brottstyper. Läs mer om komplexitetsmättet i bilaga 1 – Definitioner.

Genom att storleksgruppera ärendena på detta sätt framgår bland annat att en ungefär lika stor resurs ägnas åt att utreda de enklaste ärenden (102 645 redovisade ärenden) som att utreda de mest komplexa ärendena (852 redovisade ärenden). Av indelningen framgår också att antalet redovisade ärenden har minskat för ärenden av enkel karaktär, men ökat i grupperingarna för mer resurskrävande ärenden (med högre komplexitetsvärde).

För att beräkna styckkostnaden för ärenden redovisade till åklagare har kostnaden för utredningsverksamheten viktats mot komplexitetsvärdet för de fyra ärendegrupperingarna. Den genomsnittliga kostnaden för ett redovisat ärende i utredningsverksamheten ökade under 2023 med närmare 18 procent till 94 790 kronor. Antalet redovisade ärenden till åklagare ökade marginellt medan den totala kostnaden för utredning och lagföring ökade med 13 procent. Det totala komplexitetsvärdet för redovisade ärenden ökade med knappt 17 procent.

TABELL 18. Kostnad (kr), per redovisat ärende, 2021–2023

	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (kronor)	Förändring 2022–2023 (%)
Total kostnad utredning och lagföring (tkr)	18 310 868	19 226 654	21 756 621	2 529 967	13,2%
Komplexitetsvärde bearbetade ärenden	1 535 700	1 508 852	1 688 804	179 952	11,9%
Komplexitetsvärde redovisade ärenden	882 709	850 205	991 508	141 303	16,6%
Antal redovisade ärenden*	149 177	134 654	134 755	101	0,1%
Kostnad per redovisat ärende (kr)	70 553	80 457	94 790	14 334	17,8%

*Uppgifterna i denna sammanställning hämtas från systemet Status (levande data). Därmed skiljer sig uppgifterna om antal redovisade ärenden åt från vad som redovisas i avsnittet Utreda brott samt från statistikredovisningen i bilaga 5, där hämtas uppgifterna från systemet VUP (fasta data).

Styckkostnaden för redovisade ärenden ökade för samtliga ärendegrupper men mest för komplexa ärenden. Den ökande kostnaden för de komplexa ärendena beror främst på att antalet aktörer har ökat i denna kategori, och därmed även antalet förhör som genomförts. Den ärendegrupp som ökade minst var kvalificerade ärenden där ökningen var på drygt en procent. Snittkostnaden för att utreda ett komplext ärende var nästan 3,9 miljoner kronor. Den sammanlagda kostnaden för gruppen ärenden av komplex karaktär uppgick till knappt 3,3 miljarder kronor 2023.

TABELL 19. Styckkostnad (kr) samt antal redovisade ärenden, per ärendetyp i utredningsverksamheten, 2021–2023

Ärendetyp	Styckkostnad (kr) per ärende			Förändring 2022–2023 (kronor)	Förändring 2022–2023 (%)	Redovisade ärenden			Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
	2021	2022	2023			2021	2022	2023		
Enkla ärenden	26 009	28 484	29 693	1 209	4,2%	119 339	105 314	102 645	-2 669	-2,5%
Kvalificerade ärenden	117 131	126 759	128 319	1 559	1,2%	24 323	23 628	25 257	1 629	6,9%
Komplicerade ärenden	476 865	515 458	532 733	17 275	3,4%	4 857	5 026	6 001	975	19,4%
Komplexa ärenden	3 428 487	3 277 423	3 858 869	581 447	17,7%	658	686	852	166	24,2%
Totalt	70 553	80 457	94 790	14 334	17,8%	149 177	134 654	134 755	101	0,1%

Fördjupning utvalda brottsområden

I detta avsnitt redovisas resultat från fördjupade analyser för områdena bedrägeri-, narkotika- och trafikbrott, mäns våld mot kvinnor samt våld mot barn.

Bedrägeribrott

Bedrägeribrott är ett så kallat mängdbrott vilket kan uppfattas som att det är mindre viktigt eller mindre allvarligt. Risken att bli lagförd för ett bedrägeribrott är relativt låg men dessa brott genererar mycket stora brottsvinster som i stor omfattning hamnar i organiserade kriminella miljöer – i den kriminella ekonomin. Med kriminell ekonomi avses den generering, hantering samt återinvestering som sker av brottsvinster. Investeringen som sker i brottslig verksamhet kan även härröra från legala medel. En central del i den kriminella ekonomin är just symbiosen mellan den legala och illegala marknaden som bidrar till ökat handlingsutrymme för den organiserade brottsligheten.

Den kriminella ekonomin omsätter årligen mångmiljardbelopp⁶³ och bidrar till den organiserade brottslighetens handlingsutrymme och tillväxt. Kriminell ekonomi är ett stort och växande samhällsproblem där välfärds- och finansiella system systematiskt utnyttjas⁶⁴, vilket riskerar att underminera förtroendet för staten och systemen samt hämma den ekonomiska tillväxten i Sverige.

Sambandet mellan bedrägerier, organiserad brottslighet och dödligt skjutvapenvåld

I och med att den organiserade brottsligheten i Sverige ökar sina aktiviteter ökar även antalet bedrägerier. Bedrägeri fortsätter att vara en relativt riskfri kriminell aktivitet i förhållande till andra vinstdrivande kriminella aktiviteter. Ökningen av bedrägeribrott är därför förväntad mot bakgrund av den ökade digitaliseringen och de kriminellas diversifiering rörande kriminella vinstdrivande aktiviteter.

Digitala plattformar används i större omfattning för att generera brottsvinster men också för nya sätt att tvätta pengar.⁶⁵ Denna koppling till digitala hjälpmedel och aktörernas höga organisationsförmåga har lett till att bedrägeribrotten har blivit mer komplicerade att utreda. Bedrägeribrotten kan också beskrivas som mindre geografiska jämfört med andra brottstyper. Med det avses att det är möjligt för en gärningsperson att med hjälp av digitala hjälpmedel utföra bedrägerier såväl lokalt, regionalt och nationellt som internationellt.

De brottsvinster som genereras investeras i nya eller mer omfattande brottsupplägg och organiserad brottslighet blir en katalysator för negativ brottsutveckling. Brottsvinster blandas och döljs i registrerade företag, som blir en del av eller en länk till den legala samhällssfären. Detta gör brotten svåra att upptäcka och utreda och konkurrensen snedvrids till nackdel för de företag som följer regelverken. Brotten och transaktionerna rör sig också över både lokala och nationella gränser.

Det finns även en koppling mellan bedrägeribrotten och det dödliga skjutvapenvåldet i Sverige.⁶⁶ De individer som har varit skäligen misstänkta för skjutvapenvåld och någon form av bedrägeribrott har vanligtvis varit misstänkta för penningtvätt och övriga bedrägerier. Det innebär att denna kategori individer har befunnit sig nära kontanthandlingen i de kriminella miljöerna, något som i sig kan skapa nya konflikter.

Bedrägeribrotten genererade stora brottsvinster

Polismyndighetens uppskattar att brottsvinsterna inom bedrägeribrotten under 2020 var ca 4,2 miljarder kronor, under 2021 ca 4,6 miljarder kronor och under 2022 ca 5,8 miljarder

De brottsvinster som genereras investeras i nya eller mer omfattande brottsupplägg och organiserad brottslighet blir en katalysator för negativ brottsutveckling.

63) Uppskattningar indikerar att den kriminella ekonomin omsätter uppemot 150 miljarder kronor per år. Debattartikel, Den kriminella ekonomin ska krossas (Arbetsmarknadsdepartementet, Finansdepartementet, 2023-09-15).

64) Ekonomistyrningsverket (ESV) bedömer att den totala omfattningen av felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen 2021 uppgick till 13,0–16,3 miljarder kronor, med en punktskattning på 14,6 miljarder kronor. Det motsvarar 1,8–2,2 procent av de totala utbetalningarna 2021, med en punktskattning på 2,0 procent. Rapport: Omfattningen av felaktiga utbetalningar i välfärdssystemen (ESV 2023:22).

65) Polismyndigheten: *De organiserade bedrägerierna – En rapport om bedrägerier kopplade till organiserade kriminella miljöer* (Dnr A354.340/2021).

66) Polismyndigheten: *De dödliga bedrägerierna – En rapport om bedrägeribrottslighet och skjutvapenvåldet* (Dnr A554.314/2022).

kronor.⁶⁷ Under 2023 bedöms brottsvinsterna för bedrägeribrotten ha ökat ytterligare, bland annat beroende på en ökad anmäld bedrägeribrottslighet under året, och då särskilt kortbedrägerier och bedrägerier genom olika former av social manipulation.

Vilka konsekvenser en ökad bedrägeribrottslighet kan få för brottsvinster och den kriminella ekonomin kan exemplifieras av ökningen av anmälda kortbedrägerier. Kortbedrägerier är den vanligaste bedrägeriformen och omfattar 27 procent av alla inkomna bedrägeribrottsärenden, och de ökade med 44 procent under 2023. Av dessa var 90 procent kortbedrägerier utan fysiskt kort (så kallade CNP-bedrägerier, Card Not Present).

I fråga om kortbedrägerierna utan fysiskt kort inleds det förundersökning i 8 procent av ärendena och av dessa läggs 98 procent ned efter förundersökning. Det innebär att utredningsandelen är 1,2 procent och redovisningsandelen 0,1 procent. Den huvudsakliga anledningen till att förundersökning inleds i så få ärenden är att det saknas en misstänkt i 97,6 procent av alla inkomna ärenden. I ärenden med internationell anknytning (67 % av alla kortbedrägerier) saknas en misstänkt i 99,7 procent av de inkomna ärendena.

Kortbedrägerier är inte den bedrägeriform som genererar högst brottsvinst⁶⁸, men det är en bedrägeriform där risken att lagföras är relativt låg samtidigt som brottsvinsterna är stora. Det gör den till en attraktiv brottsform.

Trafikbrott och narkotikabrott

Narkotikabrott och trafikbrott står för nästan hälften av alla ärenden som polisen redovisar till åklagare. Förutom de skador som narkotikamissbruk i sig orsakar utgör narkotikabrottslighet en viktig del av den kriminella ekonomin, och mycket av det dödliga våldet är kopplat till konflikter om narkotikamarknader. Att beivra och utreda trafikbrott är en viktig del av polisens trafiksäkerhetsarbete. En tredjedel av alla utdömda fängelseår återfinns också inom dessa kategorier.

Samtidigt skiljer sig narkotikabrott och trafikbrott från många andra typer av brott genom att de med några undantag⁶⁹ är utpräglade ingripandebrott. Det innebär att brottsanmälan normalt görs i samband med att polisen gör ett ingripande. Då finns det oftast en misstänkt person som kan knytas till brottet och bevisläget brukar vara gott.

Men trafikbrotten är också speciella på det sättet att lagföringen i de allra flesta fallen sker genom att en ordningsbot utfärdas, antingen av polis i yttre tjänst eller efter registrering av en automatisk trafikkontroll (ATK). Ordningsbot kan utfärdas för de trafikbrott som bara har böter i straffskalan, och förutsätter att den misstänkta erkänner brottet och godkänner ordningsboten. För trafikbrott där straffskalan innehåller fängelse, eller i de fall som den misstänkta nekar till brott, upprättas istället en brottsanmälan för vidare utredning och eventuell lagföring av åklagare eller i domstol. För att ge en fullständig bild av polisens arbete med att beivra, utreda och lagföra trafikbrott behöver därför både ordningsböter och ärenden i brottmålsprocessen ingå.

Fler ordningsböter och färre brottmålsärenden

Två huvudsakliga trender kan beskrivas i utvecklingen av trafikbrotten. Sedan 2019 har antalet utfärdade ordningsböter för trafikbrott ökat, medan antalet brottmålsärenden avseende trafikbrott har minskat.

- Under 2023 var antalet ordningsböter för trafikbrott 27 procent högre än 2019. Antalet ökade mycket kraftigt under pandemiåren⁷⁰ 2020 och 2021 för att sedan minska under 2022, men har stabiliserats under 2023.
- Antalet inkomna brottmålsärenden avseende trafikbrott under 2023 var 24 procent lägre än 2019. Antalet ärenden redovisade till åklagare har minskat med lika mycket.

67) Polismyndigheten: *Brottsvinsterna för bedrägeribrottsligheten 2022* (Dnr A232.846/2023).

68) Investeringsbedrägerier och identitetsbedrägerier är exempel på bedrägeriformer som genererade högre brottsvinster än kortbedrägerier.

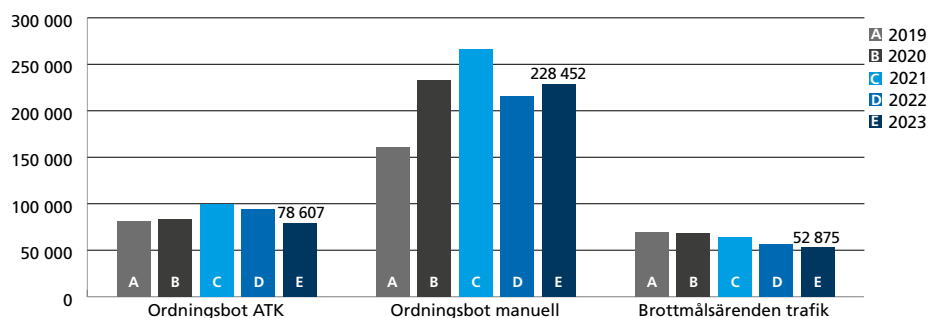
69) Undantagen handlar framför allt om smitningsbrott, där den stora merparten gäller smitning från parkeringskada, som i hög grad anmäls för att uppfylla försäkringsbolagens krav. Smitningsbrott ingår därför inte i denna redovisning.

70) Under pandemin utfördes nykterhetskontroller i mycket mindre utsträckning än vanligt, i syfte att minska risken för smittspridning. Istället utfördes betydligt fler hastighetskontroller.

Narkotikabrott och trafikbrott står för nästan hälften av alla ärenden som polisen redovisar till åklagare.

Minskningen av brottmålsärenden handlar till viss del om att fler av de mindre allvarliga trafikbrotten lagförs direkt av polis i yttre tjänst. Det är en positiv utveckling eftersom dessa brott då inte belastar polisens utredningsresurser, åklagarna eller domstolarna. Dessutom har andelen godkända ordningsböter från manuell trafikövervakning ökat under samma period. Det syns på att antalet inkomna brottmålsärenden som avser hastighetsöverträdelse och beteendebrott har minskat i förhållande till antalet godkända ordningsböter inom samma kategorier.

FIGUR 14. Antal godkända ordningsböter och inkomna brottmålsärenden avseende trafikbrott (exkl. smitning trafikolycka och smitning parkeringskada), 2019–2023

Inflödet av narkotikaärenden på historiskt hög nivå sedan 2020

Antalet inkomna ärenden där huvudbrottet är narkotikabrott har sedan år 2020 legat stabilt på en högre nivå än tidigare år. Under denna period har det skett en förskjutning mellan brottsrubriceringarna: sedan 2020 har ärenden avseende bruk minskat med 23 procent, medan ärenden avseende innehav har ökat med 19 procent. Denna utveckling har fortsatt under 2023 jämfört med 2022. Ärenden om överlåtelse av narkotika har under 2023 minskat svagt jämfört med 2022, men ligger på en historiskt hög nivå. Under 2020 och 2021 var inflödet rekordhøgt.

TABELL 20. Antal inkomna ärenden avseende narkotikabrott, 2019–2023

Kategori	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Innehav	31 884	35 525	37 613	40 533	42 294	1 761	4,3%
Bruk	27 774	29 480	26 197	24 207	22 582	-1 625	-6,7%
Överlåtelse	5 287	7 082	6 717	5 684	5 568	-116	-2,0%
Övrigt	1 068	1 354	1 394	1 142	960	-182	-15,9%
Totalt	66 013	73 441	71 921	71 566	71 404	-162	-0,2%

Andelen nedlagda förundersökningar ökar, men de ärenden som redovisas leder oftare till lagföring

Under de senaste åren har andelen förundersökningar som redovisas till åklagare minskat inom både trafikbrott och narkotikabrott. Andelen nedlagda förundersökningar har alltså ökat och ökningen har fortsatt under 2023. Bland trafikbrotten gäller denna utveckling framför allt hastighetsöverträdelse och rattfylleri och bland narkotikabrotten innehav och överlåtelse.

Det finns flera förklaringar till denna utveckling. En del handlar om att brottsmisstankar som inte kan förväntas leda till lagföring och ha betydelse för påföljden läggs ned i högre grad än tidigare, i enlighet med myndighetens utredningsstrategi. För narkotikabrotten handlar det också om att allt fler förundersökningar startas baserat på att narkotika påträffas i övergivna försändelser – ärenden som är betydligt svårare att utreda än fall där en person har gripits med narkotika på sig eller i kroppen. Därför behöver den ökade andelen nedlagda förundersökningar inte nödvändigtvis vara en negativ utveckling av resultaten.

Det minskade inflödet av trafikbrottsärenden tillsammans med att andelen nedlagda förundersökningar har ökat för både trafikbrott och narkotikabrott innebär att antalet ärenden som redovisas till åklagare minskar. Antalet redovisade ärenden inom dessa kategorier minskade under 2023 för tredje året i rad, och trenden är särskilt tydlig för trafikbrotten. Däremot har antalet unika misstänkta personer i redovisade ärenden inte minskat i samma utsträckning. Detta gäller främst narkotikabrotten, där antalet unika misstänkta under de senaste tre åren har varit sammantaget oförändrat trots att antalet redovisade ärenden har minskat.

En jämförelse av antalet redovisade ärenden med statistiken över lagförda personer⁷¹ ger en bild av förhållandet mellan utredning och lagföring. Under perioden 2018 till 2022 minskade antalet redovisade trafikbrottsärenden med nästan 20 procent. Antalet lagföringar av trafikbrott i domstol eller av åklagare minskade under samma period med 1,4 procent, en marginell förändring. Det bör påpekas att i statistiken över lagföringar för trafikbrott ingår även de fall där lagföring sker efter att en ordningsbot från ATK har bestridits. Dessa bestridanden utreds inte ytterligare av polisen utan överlämnas direkt till åklagare. För att jämförelsen med antalet lagföringsbeslut ska bli rättvisande bör de bestridna ordningsböterna läggas till antalet ärenden som polisen redovisar till åklagare. Då blir minskningen av redovisade ärenden (inklusive bestridna ordningsböter) under perioden 2018 till 2022 inte lika dramatisk, utan stannar på 11 procent. Detta förändrar dock inte bilden på något avgörande sätt. Trots en klar minskning av redovisade ärenden har antalet lagföringar i princip legat kvar på samma nivå.

TABELL 21. Antal redovisade ärenden, bestridna ordningsböter från ATK samt lagföringar avseende trafikbrott (exkl. smitning), 2018–2022

Kategori	2018	2019	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 (antal)	Förändring 2021–2022 (%)
Redovisade ärenden	42 596	42 015	42 931	39 036	34 514	-4 522	-11,6%
Bestridna ATK	8 745	8 685	8 755	11 486	11 030	-456	-4,0%
Lagföringar	32 304	32 794	33 039	32 544	31 841	-703	-2,2%

För narkotikabrotten är utvecklingen ännu tydligare. Antalet ärenden som polisen redovisade till åklagare minskade mellan 2020 och 2022 med 10 procent, medan antalet lagföringar under samma period ökade med nästan 5 procent. Trots att antalet redovisade ärenden minskade både 2021 och 2022, skedde det under 2022 fler lagföringar för narkotikabrott än något tidigare år.

TABELL 22. Antal redovisade ärenden och lagföringar avseende narkotikabrott (exkl. smuggling), 2018–2022

Kategori	2018	2019	2020	2021	2022	Förändring 2021–2022 (antal)	Förändring 2021–2022 (%)
Redovisade ärenden	35 183	37 771	39 618	37 017	35 474	-1 543	-4,2%
Lagföringar	24 148	26 741	29 820	30 056	31 203	1 147	3,8%

Utvecklingen bedöms främst bero på polisens utredningsstrategi och på införandet av snabbare lagföring. De ärenden som redovisas leder i större utsträckning än tidigare till lagföring, vilket tyder på högre precision i polisens brottsutredande verksamhet.

71) Statistiken över lagförda personer släpar efter ett år och det senast tillgängliga resultatet gäller 2022, men det viktiga är inte utfallet för enskilda år utan hur förhållandet mellan utredning och lagföring utvecklas över tid.

Bekämpa mäns våld mot kvinnor samt våld mot barn**Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023**

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 3, PUNKT 4: Vilket arbete som bedrivs för att bekämpa våld mot barn och mäns våld mot kvinnor.

Våld mot kvinnor

Redovisningen skiljer sig jämfört med redovisningen i årsredovisningen 2022. Årets redovisning fokuserar på våld mot kvinnor och inte enbart brott i parrelation.

I flera polisregioner är mäns våld mot kvinnor dödligare än skjutvapenvåldet. Det betyder att det i flera polisregioner är fler kvinnor som dör till följd av våld begånget antingen av en man, som man har eller har haft en relation med, eller våld begånget av obekant (dödligt våld som inte är partnervåld) än personer som dör till följd av skjutvapenvåld. Det finns inga geografiska skillnader i våldet, utan storstad, småstad och glesbygd är lika drabbade.

Det dödliga våldet mot kvinnor har gått ned över en 30-årsperiod, där dödligt partnervåld är det som minskar. Dödligt våld mot kvinnor från obekanta visar en oförändrad utveckling över tid ända sedan 1990-talet. Bara en tredjedel av gärningspersonerna som utövade dödligt våld var kända av polisen sedan tidigare.⁷² Flertalet våldsutövare utövar våld systematiskt, vilket innebär att polisen kan arbeta förutsebart mot dem. Kartläggning har tidigare funnits i avgränsade delar, men under 2023 har Polismyndigheten tagit ett helhetsgrepp genom att kartlägga och börja arbeta mot dessa våldsutövare på liknande sätt som görs med individer inom organiserad brottslighet. Våldet mot kvinnor är inte komplext i fråga om organiseringsgrad eller förändringstakt som till exempel skjutvapenvåldet i kriminell miljö, vilket innebär att det finns goda förutsättningar att arbeta brottsförebyggande.

Polismyndighetens arbete för att bekämpa mäns våld mot kvinnor

Under 2023 har Polismyndighetens fokus varit att stärka både uppkläringen av brott och det förebyggande arbetet för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Fyra viktiga förflyttningar som syftar till att skapa en mer framgångsrik brottsbekämpning inleddes under året:

- ökat fokus på våldsutövarna
- prioritet att stärka utredningsresultaten kopplat till det grova och systematiska våldet
- aktivt utredningsarbete för att skapa robustare utredningar genom att mer varierad bevisning inhämtas i syfte att öka uppkläringen och minska beroendet av målsägarna
- mer förebyggande arbete för att stoppa våldet i ett tidigt skede framför allt där våldet är grovt, systematiskt eller riskerar att leda till dödlig utgång.

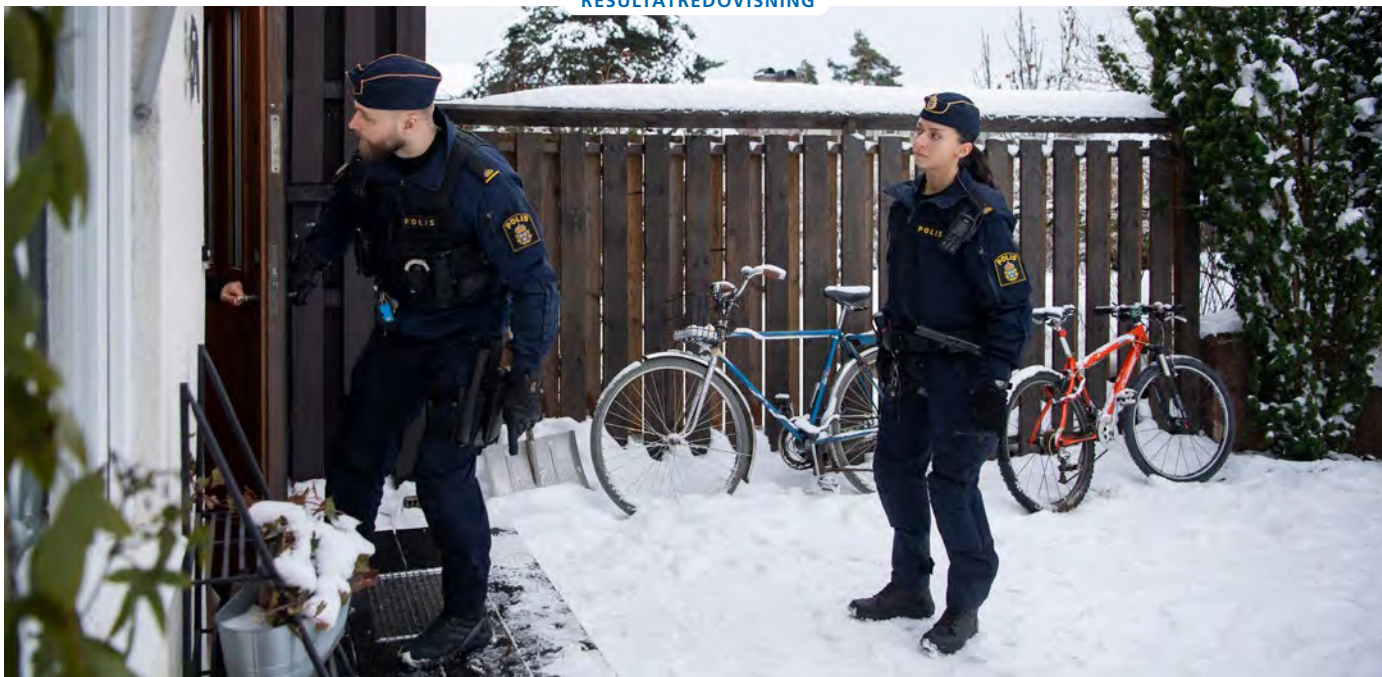
Samlad bedömning av årets arbete

Polismyndighetens arbete bedöms inte nämnvärt ha minskat mäns våld mot kvinnor under året. Större delen av arbetet har varit av reaktiv karaktär medan en mindre del har avsett förebyggande åtgärder. Att utreda och lagföra våldsverkare minskar sannolikt våldet kortsiktigt tack vare inkapacitering, men lagföring bedöms inte minska vålds användningen på lång sikt. Utredningsresultaten 2023 är relativt lika dem från 2022 och Polismyndighetens utredningsarbete kan därför sägas ha inverkat kortsiktigt på våldet under året i samma utsträckning som under 2022. I det förebyggande arbetet har polisen tillsammans med andra samhällsaktörer möjlighet att bidra till att skapa långsiktiga reducerande effekter på våldet. Det förebyggande arbetet avseende våld mot kvinnor har varit relativt underutvecklat i myndigheten och 2023 bedöms polisen inte ha bidragit till någon påtaglig minskning av våldet på lång sikt. Arbetet som initierats i och med den nationella polisoperationen Beta syftar till att skapa större samordning och uthållighet mot våldet, och bedöms på sikt kunna ge bredare våldsreducerande effekter, till exempel med ett minskat inflöde av grova våldsbrottsärenden.

72) Socialstyrelsens dödsfallsutredningar.

I flera polisregioner är mäns våld mot kvinnor dödligare än skjutvapenvåldet.

Det utredande arbetet

Under 2023 inkom 169 ärenden avseende fullbordade mord och 161 ärenden avseende mordförsök på kvinnor och flickor. Av dessa var 39 ärenden i parrelation och 291 ärenden utanför en parrelation. Överrapporteringen av det dödliga våldet⁷³ är hög – mer än 80 procent av mordärendena är inte mord⁷⁴. Av de 330 mordärenden (försök och fullbordade) som inkom 2023 har polisen redovisat 76 till åklagare. De konstaterade fallen av mord var 23 under 2022, varav 10 mord i nära relation och 13 mord utanför parrelation. Preliminära siffror till och med september 2023 visar att antalet konstaterade mord är 20, varav 5 i parrelation. Sedan 2018 tycks det dödliga våldet mot kvinnor utanför parrelation ha ökat, samtidigt som det dödliga våldet i parrelation har minskat.

Genomströmningstiden för ärenden som gäller konstaterade mord är hög. Den höga utredningsandelen i dessa ärenden jämförd med till exempel mord med skjutvapen i kriminell miljö beror på att bevisläget är mycket bättre och gärningspersonerna ofta kända från start. Trots mycket goda utredningsresultat är det ett samhälleligt misslyckande när våld blir dödligt.

När det gäller det grova⁷⁵ våldet mot kvinnor inkom drygt 5 300 ärenden under 2023. Av dessa redovisades 1 007 ärenden, med en medelgenomströmningstid på 173 dagar. Av det totala antalet inkomna grova våldsärenden utgjordes 1 995 ärenden av våld i parrelation och 3 368 ärenden av våld utanför parrelation (framför allt sexualbrott). För grova våldsbrott i parrelation är utredningsandelen högre (16,1 %) än för grova våldsbrott utanför en parrelation (13 %). Detta beror främst på att det oftare finns en skälig misstänkt i de ärenden som rör våld i parrelation. Jämfört med 2022 ökade antalet öppna ärenden äldre än 6 månader under året med 16 procent för ärenden i parrelation och var oförändrat mellan 2022 och 2023 för ärenden som avser våld utanför parrelation. Utredningsandelen minskade för det grova våldet totalt sett (-1,3 procentenheter), men antalet redovisade unika misstankar ökade med 2 procent. Att antalet redovisade ärenden minskade med 0,7 procent samtidigt som redovisade unika misstänkta i ärendena ökar indikerar en högre träffsäkerhet som främst bedöms bero på implementeringen av framgångsrik brottsbekämpning, men också på det mer aktörsfokuserade arbetet som påbörjats under 2023.

73) Mord och mordförsök både i och utanför parrelation.

74) Exempelvis självmord, olyckor, naturliga orsaker etcetera.

75) Till exempel grov misshandel, våldtäkt och grov kvinnofridskränkning.

TABELL 23. Resultat avseende våld mot kvinnor, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Anmälda brott					
Dödligt våld	287	300	397	97	32,3%
Grovt våld	8 133	7 425	7 577	152	2,0%
Ringa hot och våld	89 066	83 824	85 630	1 806	2,2%
Inkomna ärenden					
Dödligt våld	236	251	330	79	31,5%
Grovt våld	5 938	5 355	5 363	8	0,1%
Ringa hot och våld	66 189	61 151	63 089	1 938	3,2%
Ärenden redovisade till åklagare					
Dödligt våld	55	60	76	16	26,7%
Grovt våld	1 165	1 077	1 007	-70	-6,5%
Ringa hot och våld	7 703	7 119	6 984	-135	-1,9%
Öppna ärenden >6 månader					
Dödligt våld	102	111	110	-1	-0,9%
Grovt våld	728	852	1 004	152	17,8%
Ringa hot och våld	3 525	3 731	4 494	763	20,5%
Utredningsandel					
Dödligt våld	25,5%	26,9%	27,1%		0,2 %-enheter
Grovt våld	20,4%	20,8%	19,5%		-1,3 %-enheter
Ringa hot och våld	17,1%	17,1%	16,9%		-0,2 %-enheter
Medelgenomströmningstid redovisade ärenden (dagar)					
Dödligt våld	144	161	244	83	51,6%
Grovt våld	172	169	173	4	2,4%
Ringa hot och våld	161	163	171	8	4,9%

De ringa våldsbrotten är många till antalet och har ökat kraftigt över tid. Flera skärpningar av lagstiftningen de senaste åren har lett till en utökning av antalet brottskoder med följden att framför allt det ringa våldet ökat kraftigt. Under 2023 inkom drygt 63 000 ringa våldsbrottsärenden. Av de ärenden som bearbetades redovisades 16,9 procent och med det minskade utredningsandelen något för det ringa våldet (-0,2 procentenheter). De 6 984 ärenden som redovisades till åklagare hade en medelgenomströmningstid på 171 dagar. Antalet öppna ärenden äldre än 6 månader ökade med 58 procent jämfört med 2022.

Det förebyggande arbetet

Inom det förebyggande och förhindrande arbetet har det under året genomförts flera insatser, åtgärder och operationer för att bekämpa våldet mot kvinnor.

- Inom ramen för initiativ Gryning i polisregion Stockholm och Mitt har sammanlagt 73 individer identifierats som bedömts ha hög risk att utöva dödligt våld mot sin nuvarande eller före detta partner. Åtgärder mot dessa har satts in, liksom arbetet som initieras i den nationella operationen Beta och projektet Trygg relation fri från våld i polisregion Syd.
- Under 2023 påbörjades en nationell operation med namnet Beta för att stärka polisens förmåga att reducera mäns dödliga våld mot kvinnor. Operationen fokuserar på att kartlägga högrisk- och serievåldtäktsaktörer för att kunna vidta våldsreducerande insatser i ett tidigt skede innan våldet riskerar att bli dödligt.
- Metodkonceptet Trygg relation fri från våld (IPVI⁷⁶) – är ett pilotprojekt i polisregion Syd som är relationsvåldets motsvarighet till GVI⁷⁷-metoden Sluta skjut. Projektet har under året kartlagt 39 våldtäktsaktörer och åtgärder har börjat riktas mot dem i enlighet med den uppsökande metoden.

76) Intimate Partner Violence Intervention.

77) Group Violence Intervention.

- 67 497 orosanmälningar har gjorts av polisen under 2023, jämfört med 2022 då 56 813 orosanmälningar gjordes. Alla dessa är inte kopplade till våld mot kvinnor, men det är ett av de områden där orosanmälningar görs frekvent.
- 73 riskreducerande insatser (RRI) har genomförts under 2023. Alla dessa är inte kopplade till våld mot kvinnor, men det är vanligt att dessa riskreducerande samtal riktas mot män misstänkta för olaga förföljelse. År 2022 genomfördes 63 riskreducerande insatser. Betydligt fler samtal kan hållas. Dessa samtal är grundbulten i de relativt nyinrättade metodkoncepten IPVI och GVI. RRI är en metod som används av brottsoffer- och personsäkerhetsverksamheten (Bops).
- 2 504 kontaktförbud har utfärdats av Åklagarmyndigheten i samarbete med Polismyndigheten. År 2022 utfärdades 2 447 kontaktförbud. Kontaktförbud har sannolikt låg reducerande effekt på de mest motiverade våldsverkarna, men en god effekt på dem med lägre motivation då förbudet kan vara ett uppvaknande.
- Samverkansmodeller har fortsatt drivas och initieras i flera regioner, till exempel Trygghetens hus, operation Norrskan, Dalamodellen, Islandsmodellen med flera. Dessa modeller syftar primärt till att aktivera andra myndigheters förebyggande insatser då dessa myndigheter ofta har en mer effektiv verktygslåda kopplat till förebyggande arbete, och där polisens roll blir att delge information om relevanta individer till samverkansparterna för att dessa ska kunna vidta åtgärder.

Det samverkande arbetet

Eftersom polisen bara har viss kännedom om gärningspersonerna och för att polisens brottsförebyggande handlingsutrymme är begränsat är samverkan med andra viktig. För en bättre kartläggning och skräddarsydda åtgärder, och för att bli mer träffsäkra, behöver myndigheterna lägga samman sin information. En ökad informationsdelning med samverkande myndigheter är viktig. Frågan om en lättad sekretess mellan myndigheter har drivits aktivt under året. Psykiatrin, sjukvården och socialtjänsten har ofta information som kan berika utredningar eller bidra till kartläggningar, vilket kan medföra att tidiga insatser kan riktas för att förhindra att våld överhuvudtaget används som konflikthantlingslösning. Under året initierade även Polismyndigheten frågan om statligt ansvar för skyddade boenden för våldsutsatta kvinnor. Ett statligt ansvar för skyddade boenden bedöms både ge ett säkrare och kraftfullare stöd för våldsutsatta och möjliggöra för polisen att flytta fokus från målsägare till våldsutövarna som är orsaken våldet.

Våld mot barn

Under 2023 anmäldes det totalt 63 775 brott mot barn. Av dessa var ca 60 procent (38 644) våldsbrott mot barn vilket är fler än både 2021 och 2022.

Antalet anmälda brott har ökat mellan 2021–2023 i samtliga regioner förutom i region Bergslagen och region Öst där det har skett en minskning. Antalet öppna ärenden äldre än sex månader ökade med 20,8 procent jämfört med året innan. Ökningen skedde i alla polisregioner.

Antalet redovisade ärenden till åklagare ökade med 7,6 procent jämfört med 2022. Ökningen av dessa ärenden var störst i polisregionerna Syd och Väst. Utredningsandelen gällande våld mot barn ökade från 18,0 procent 2022 till 18,6 procent 2023. Den högsta utredningssandelen hade polisregion Bergslagen (26,4 %).

Medelströmningstiden för ärenden redovisade till åklagare ökade till 174 dagar, och ökningen gällde samtliga regioner förutom polisregion Syd. De största ökningarna skedde i polisregionerna Mitt, Stockholm och Nord.

För våldsbrott mot barn utgör 53,6 procent brott mot pojke och 42,5 procent brott mot flicka. Inom kategorin våld mot barn finns det även brottskoder som inte är knutna till kön.

Frågan om en lättad sekretess mellan myndigheter har drivits aktivt under året.

TABELL 24. Resultat avseende våldsbrott mot barn, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Anmälda brott	37 295	37 741	38 644	903	2,4%
Inkomna ärenden	26 379	26 392	27 567	1 175	4,5%
Ärenden redovisade till åklagare	3 705	3 472	3 736	264	7,6%
Öppna ärenden >6 månader	1 022	1 195	1 444	249	20,8%
Utredningsandel	18,2%	18,0%	18,6%		0,6%-enheter
Medelgenomströmningstid redovisade ärenden (dagar)	166	168	174	6	3,3%

I och med att antalet anmälda våldsbrott har ökat med 1349 stycken från 2021 bedöms det att Polismyndighetens arbete för att våld mot barn ska anmäls ger resultat. Dock behöver Polismyndigheten fokusera mer på brottsförebyggande arbete framgent tillsammans med andra samhällsaktörer i syfte att minska antalet barn som utsätts för våldsbrott.

Barn riskerar att utsättas för våld av personer som de känner men även av okända personer. Det innebär att polisens arbete med att bekämpa våld mot barn sker på flera olika arenor. Polisen behöver vara på de platser och arenor där barn befinner sig och samverka med andra samhällsaktörer för att förhindra att barn utsätts för våld.

Checklista brott där barn är involverade

Att bekämpa våld mot barn ställer krav på att brottsutredningarna håller hög kvalitet varför Polismyndigheten under 2023 införde nya checklistor för initiala utredningsåtgärder för bland annat brott där barn är involverade. I checklistan beskrivs det vad som särskilt gäller för handläggningen av barnärenden.

Samverkan med skolor

Polisen arbetar med uppsökande verksamhet på skolor. Syftet med arbetet är att ha kontakt med rektorer, lärare och elevstödare för att dela information om vad som händer på skolan eller i nära anslutning till skolan för att kunna förhindra utsatthet men också för att lära känna elever. Personlig kontakt med elever skapar förtroende och polisen får reda på företeelser som behöver komma upp i ljuset och tas om hand.

Våld mot barn i konflikter mellan olika nätverk

Många barn utsätts för våld i konflikter mellan olika nätverk eller grupperingar vilket ställer krav på en ökad samverkan så att barn som riskerar att dras in den grova kriminaliteten och utsätts för våld ska kunna identifieras. För att skydda barn från fortsatt utsatthet för våld bedriver polisen ett utvecklingsarbete utifrån förundersökningskungörelsen.⁷⁸ Syftet med utvecklingsarbetet är att barn ska ha samma rättigheter som vuxna och inkluderas i polisens brottsoffer- och personsäkerhetsverksamhet och kunna ges polisiära skyddsåtgärder. Skyddsåtgärderna ska vara anpassade till det enskilda barnets behov. Under 2023 har arbetet bedrivits i polisregion Stockholm utifrån nationellt framtagna kriterier, och efter utvärderingen kommer arbetssättet införas i hela Polismyndigheten.

Förbättrad orosanmälningssblankett

Under 2023 reviderades orosanmälningssblanketten i syfte att öka kvaliteten i informationen med hjälp av behovskompassen⁷⁹ och på det sättet skapa bättre förutsättningar för den mottagande socialnämnden eller socialtjänsten att identifiera barn i risk för våld. Behovskompassen sätter barnets behov och rättigheter i fokus och ska bidra till att ge varje barn bästa möjliga start i livet.

78) Förundersökningskungörelsen (13 f §) För att fastställa en målsägandes behov av särskilda skyddsåtgärder under förundersökningen och rättegången ska polisen så snart som möjligt göra en individuell skyddsbedömning. Vid bedömningen ska hänsyn särskilt tas till brottets allvar och målsägandens personliga förhållanden. En målsägande som är under 18 år ska alltid anses ha ett särskilt skyddsbehov.

79) Ett bedömningsunderlag som består av åtta områden med tillhörande kriterier (skyddsfaktorer).

*Internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn***Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023**

Polismyndigheten ska redovisa resultatet av arbetet med de rekommendationer som Riksrevisionen lämnat till myndigheten i Riksrevisionens rapport Internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn – stora utmaningar för polis och åklagare (RiR 2021:25).

Riksrevisionen har granskat om polis och åklagare bedriver ett effektivt arbete för att motverka och hantera internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn, så kallade ISÖB-brott.⁸⁰ Granskningen visade att det finns effektivitetsbrister. För att komma till rätta med problemen rekommenderade Riksrevisionen Polismyndigheten att stärka sitt stöd och sin styrning av ISÖB-verksamheten. Mer konkret kom Riksrevisionen med tre rekommendationer, och Polismyndighetens hantering av dessa redovisas nedan.

Säkerställd tillgång till it-stöd och utbildning för de som arbetar inom ISÖB-området

Polismyndigheten har infört ett nationellt it-stöd som samtliga åtta specialiserade ISÖB-grupper nu har tillgång till. Detta har gjort att myndigheten har effektiviserat flödet av övergreppsmaterial mellan regionerna som nu i realtid har tillgång till allt material som tillförs it-stödet.

Brottsutvecklingen har inneburit att övergreppsmaterial förekommer i många typer av utredningar, inte minst ungdomsbrott. Polismyndigheten har därför under en längre tid arbetat med att ta fram beslut, it-stöd och utbildningar som möjliggör förmågeöverföring av hanteringen av övergreppsmaterial till fler delar av myndigheten. Under hösten 2023 påbörjades införandet.

Nationellt forensiskt centrum har tillsammans med polisregion Öst inom ramen för sitt processansvar under hösten 2023 utvecklat en metod på den forensiska sidan för att snabba och mer effektivt kunna läsa in beslag av övergreppsmaterial till it-stödet för hantering av övergreppsmaterial och har därmed väsentligt kortat ned tiden som den forensiska verksamheten lägger ned på dessa ärenden. Detta betyder mycket för en verksamhet som är hårt ansatt att hantera Polismyndighetens digitala beslag oavsett brottslighet.

Utöver den utbildning som tagits fram för att sprida förmågan att hantera övergreppsmaterial så pågår ett arbete med att inkludera ISÖB i utbildningar för utredningsverksamheten i och med utvecklandet av brottsutredarprogrammet. Den utbildningsskuld som Riksrevisionen beskrev kvarstår dock till viss del då det på grund av den snabba utvecklingen inom brottsområdet är svårt att i samma takt möta behov av kompetensutveckling.

Uppföljning och kvalitetssäkrade metoder

En förutsättning för relevant uppföljning och kvalitetssäkrade metoder är att det finns en nationell enhetlighet avseende organisation och resurser. Sedan Riksrevisionens granskning har samtliga regioner organiserat sin verksamhet enligt riktlinjerna.⁸¹ Som nämns ovan finns även nationellt it-stöd för ISÖB-verksamheten. Tillsammans med Åklagarmyndigheten har en rättslig vägledning⁸² avseende hur mycket av övergreppsmaterialet som behöver granskas i omfattande ärenden tagits fram. Sammantaget finns det idag bättre förutsättningar för nationell enhetlighet än vid tidpunkten för Riksrevisionens granskning.

Det förutsättningsskapande arbete som har bedrivits för att sprida förmågan i hanteringen av övergreppsmaterial till andra delar av myndigheten kommer vara avgörande för att den fortsatta utvecklingen inom brottsområdet. Förmågan att hantera övergreppsmaterial bredare i myndigheten innebär att ISÖB-utredare i större utsträckning kommer ges förutsättningar att arbeta med rätt ärenden utifrån deras uppdrag. Att fler i myndigheten kan hantera övergreppsmaterial lämnar även utrymme för metodutveckling, inte minst avseende gemensam metod för identifiering av brottsoffer.

80) Riksrevisionen (2021): *Internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn – stora utmaningar för polis och åklagare*. Rapport 2021:25.

81) Polismyndighetens riktlinjer för utredning av internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn, PM 2020:29.

82) Barnpornografibrott – ett metodstöd. Rättslig vägledning 2023:5 ÅM Utvecklingscentrum.

En utmaning i att upprätthålla nationell enhetlighet är den snabba brottsutvecklingen inom den digitala utvecklingen av brottslighet. Den ställer stora krav på en anpassningsbar och snabbriktig verksamhet för att undvika att egna lösningar utvecklas i delar av verksamheten.

Det metodutvecklingsarbete och andra initiativ som genomförts för att säkerställa nationell enhetlighet har skapat förutsättningar för att stärka uppföljningen på ISÖB-området. Under 2023 har en metod för hantering av stora informationsflöden planerats, genomförts och utvärderats. Utifrån erfarenheterna har metoden vidareutvecklats för att säkerställa effektivitet. För att ytterligare förenkla uppföljningen pågår införandet av ett nyutvecklat system för loggning och uppföljning av verksamheten som tydligt visar ärendeflöden på detaljnivå.

Högre prioritet åt det brottsförebyggande arbetet

Det brottsförebyggande arbetet inom ett brottsområde som så påtagligt och allvarligt berör barn och unga behöver fortsätta utvecklas. Visst arbete har genomförts men mycket kvarstår innan myndigheten kan känna sig nöjd.

En brist hos Polismyndigheten har varit att det saknas ett nationellt metodstöd för att hitta barn som utnyttjas genom köp av sexuell handling, och arbetet med att ta fram detta har tagit lång tid. Arbetet med att ta fram metodstödet har fortsatt under 2023 och ambitionen är att det ska nå ut till myndigheten så snart det är möjligt för att följa upp myndighetens önskan och samhällets krav på att bättre omhänderta allvarliga brott som utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling. Värt att nämna är att sedan Riksrevisionen presenterade sin rapport har bland annat polisregion Syd genomfört ett projekt, operation Teenwolf⁸³, i syfte att identifiera barn som utnyttjas genom köp av sexuell handling. Projektet är ett bra exempel på regionala initiativ som kan följas upp och utgöra en del i framtagandet av en nationell metod.

Polismyndigheten startade i polisregion Nord under hösten 2022 ett projekt i syfte att utveckla konceptet patrullering på nätet. En stor del av pilotprojektet handlade om att förstå vad nätpatrullering kan vara och hitta faktorer som gör det möjligt att genomföra. Exempel på sådana faktorer var tekniska system, juridiska frågor som behöver hanteras, säkerhetsaspekter och hur det kan organiseras.

Riksrevisionen tar upp exemplet med kampanjen Är det delbart? i sin rapport, och Polismyndigheten har fortsatt arbetet med att sprida kampanjen till lokalpolisområden där mycket av det brottsförebyggande arbetet mot ungdomar bedrivs. Kampanjen har även översatts till engelska, arabiska och somali, och den har fortsatt spridas till skolorna. Kampanjen Är det delbart har även utökats med att innefatta informationskampanjer på vissa sociala plattformar till att även innehålla information om hur man anmäler brott, vad som händer vid rättegång och så vidare. Detta för ytterligare stärka kunskapen hos unga dels om att avhålla sig från att begå sexualbrott, dels öka anmälningsbenägenheten för de som drabbas.

83) Teenwolf – projekt mot minderåriga som utnyttjas för sexuella ändamål genom sugardating.

Polismyndighetens arbete mot grov brottslighet

Den grova brottsligheten är ett komplext fenomen som tar sig många olika uttryck. Några av de mest extrema är skjutvapenmord och sprängningar. Dessa brott har under de senaste åren utvecklats i en allt rårare och mer hänsynslös riktning. Men utvecklingen är inte likadana för alla grova våldsbrott, utan trenderna pekar åt olika håll. Det finns också ett antal brott som har stark koppling till kriminellt våldskapital utan att definitionsmässigt vara våldsbrott, och de är därför relevanta när man ska beskriva våldsbrottslighetens utveckling.

- Antalet anmälda fall av dödligt våld, grova vapenbrott och allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning har ökat kraftigt under 2023 och ligger på högre nivåer än tidigare år. Grov misshandel har ökat svagt jämfört med 2022, men ligger på ungefär samma nivå som det, med vissa variationer, har gjort de senaste 10 åren.
- Rån har haft en minskande trend under flera år och mellan 2019 och 2023 minskade antalet anmälda brott med 30 procent. Däremot har andelen fall som redovisas till åklagare ökat.
- För hot eller våld mot tjänsteman har inflödet under 2023 varit oförändrat jämfört med 2022 och i nivå med de senaste 10 åren. Våld mot polis har inte ökat totalt sett, men däremot har antalet grövre⁸⁴ fall ökat de senaste åren. Under 2023 var inflödet högre än tidigare år med undantag för 2022, då inflödet var extremt till följd av de våldsamma upploppen under påsken. De grova fallen utgjorde under 2023 nästan 20 procent av alla inkomna ärenden om våld mot polis, vilket är en fördubbling jämfört med 2019.
- Sabotage mot blåljusverksamhet har under de två senaste åren haft ett minskande inflöde, och under 2023 var nivån den lägsta hittills sedan brottsrubriceringen trädde i kraft 2020.
- För människorov och olaga frihetsberövande ökade antalet anmälda brott jämfört med 2022, och nivån är hög i ett längre perspektiv.
- Utpressning ökade kraftigt jämfört med 2022, men nivån är klart lägre än 2018–2019, och utvecklingen är svårbedömd.
- För övergrepp i rättsak var inflödet sammantaget oförändrat jämfört med 2022, men nivån är klart lägre än tidigare år.

I denna redovisning ligger fokus på inflöde och utredningsresultat för ett antal kategorier av brott som kan sägas utgöra eller vara tätt knutna till grov våldsbrottslighet.

Fortfarande ett högt antal skjutningar under 2023, men antalet minskade jämfört med 2022

De senaste tio åren har skjutvapenvåldet haft en uppåtgående trend och de flesta fall är kopplade till konflikter i kriminella miljöer. Från att tidigare främst ha varit ett storstadsfenomen har skjutningarna det senaste året haft en större geografisk och även internationell spridning.

TABELL 25. Antal bekräftade skjutningar, avlidna och skadade personer, efter polisregion, 2021–2023

Polisregion	Skjutningar				Avlidna			Skadade				
	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)
Bergslagen	21	21	23	2	2	4	2	-2	2	1	2	1
Mitt	39	41	44	3	4	4	10	6	23	19	17	-2
Nord	18	10	7	-3	1	2	0	-2	2	4	1	-3
Stockholm	136	128	116	-12	23	29	26	-3	45	31	42	11
Syd	65	86	86	0	7	15	6	-9	19	18	30	12
Väst	41	48	42	-6	3	6	3	-3	16	14	8	-6
Öst	24	57	45	-12	5	2	6	4	8	20	9	-11
Totalt	344	391	363	-28	45	62	53	-9	115	107	109	2

84) Med grövre fall avses våld som beräknas medföra minst ett dygns oförmåga att arbeta.

Under 2023 minskade både det totala antalet skjutningar och antalet dödsskjutningar jämfört med 2022, men nivån på skjutvapenvåldet är mycket hög i ett längre perspektiv.

Under 2023 minskade både det totala antalet skjutningar och antalet dödsskjutningar jämfört med 2022, men nivån på skjutvapenvåldet är mycket hög i ett längre perspektiv. Vilken brottsrubricering som används beror på omständigheterna kring varje skjutning. De vanligaste rubriceringarna är försök till mord eller dråp (54 % år 2023), grovt vapenbrott (22 %) samt fullbordat mord eller dråp (13 %). Under 2023 har andelen skjutningar med rubriceringen försök till mord eller dråp varit högre än tidigare år.

Skjutvapenmord i kriminella miljöer är som regel svåra att klara upp, vilket är en stor utmaning i kampen mot det dödliga våldet. Under 2023 har polisen dock klarat upp både fler skjutningar och skjutvapenmord än något tidigare år.

TABELL 26. Antal redovisade ärenden kopplade till skjutningar, 2019–2023

Kategori	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Dödlig utgång	9	11	14	12	18	6	50,0%
Personskador	25	28	23	27	23	-4	-14,8%
Utan personskador	34	32	36	38	52	14	36,8%
Totalt	68	71	73	77	93	16	20,8%

De senaste årens negativa utveckling har inverkat på hur på polisen agerar mot problemet. Inriktningen för polisens arbete är att på kort sikt förhindra, störa och lagföra och på lång sikt bryta trenden. Detta sker genom samtidig påverkan på individ, grupp och plats.

Polismyndigheten har sedan ett drygt år tillbaka inrättat ett nationellt våldscenter och ett nationellt skjutvapencenter. Syftet med våldscentret är att utveckla metodstöd, analysera domar och ge förslag på lagändringar. Under 2023 kom metodstödet för grova brottsutredningar, och kompetenshöjande insatser har genomförts. Skjutvapencentret arbetar i första hand med operativa ärenden nationellt och internationellt.

År 2023 var ett mörkt rekordår för sprängningar, men fler fall klarades upp

En annan typ av grov våldsbrottslighet som ger uttryck för stor brutalitet och hänsynslöshet är allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning. År 2023 har varit ett dystert rekordår vad gäller antalet sprängningar, med väsentligt fler fullbordade sprängningar och fler anmälda fall av försök och förberedelser än något tidigare år. Det främsta syftet med sprängningar är normalt att skrämmas, men under 2023 har mönstret förändrats och sprängningarna i högre grad syftat till att döda eller skada personer. Sprängningarna har främst riktats mot privatbostäder under tider på dygnet då de kan åsamka mycket skada.

TABELL 27. Antal fullbordade sprängningar, efter polisregion, 2021–2023

Polisregion	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)
Bergslagen	1	0	4	4
Mitt	2	4	10	6
Nord	3	1	1	0
Stockholm	25	31	47	16
Syd	33	35	43	8
Väst	13	13	29	16
Öst	2	6	15	9
Totalt	79	90	149	59

Fullbordade sprängningar är svårutredda eftersom teknisk bevisning i hög grad förstörs vid brottstillfället. Andelen ärenden som redovisas till åklagare har under de senaste två åren ökat till ca 25 procent för både fullbordade sprängningar och försök och förberedelser, vilket kan jämföras med mellan 12 och 17 procent tidigare år. Men den största förändringen av utredningsresultaten för sprängningsbrott under 2023 är att antalet unika misstänkta individer i redovisade ärenden har fördubblats jämfört med 2022, samtidigt som

antalet redovisade ärenden bara har ökat med 43 procent. Det innebär att för varje ärende som redovisas till åklagare, kan i genomsnitt fler gärningspersoner lagföras – en väsentlig förbättring av utredningsresultaten för dessa brott.

Under året har ett flertal större beslag av sprängmedel gjorts, och under senhösten märktes en skiftning i tillvägagångssätt där mordbränder blev vanligare medan sprängningarna minskade.

TABELL 28. Antal inkomna, redovisade och öppna ärenden samt antal unika misstänkta för allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Inkomna ärenden	149	167	312	145	86,8%
Redovisade ärenden	19	42	60	18	42,9%
Unika misstänkta	12	47	95	48	102,1%
Öppna ärenden	83	94	184	90	95,7%

Fler gärningspersoner lagförs för dödligt våld

I kategorin mord och dråp, som inkluderar både fullbordade⁸⁵ fall och försök, förberedelse och stämpling, har inflödet av ärenden under 2023 varit högre än tidigare år. Det gäller framför allt försök, förberedelse och stämpling men även fullbordat mord eller dråp. Det ökade inflödet är i hög grad ett resultat av den våldsvåg kopplad till konflikter inom och mellan kriminella nätverk, som under året har svept över landet.

Under 2023 ökade antalet redovisade ärenden kraftigt – för fullbordat mord eller dråp ökade redovisningen med över 40 procent, och för försök, förberedelse och stämpling med drygt 20 procent. Antalet redovisade ärenden har procentuellt ökat något mer än antalet inkomna ärenden jämfört med 2022.

TABELL 29. Antal inkomna, redovisade och öppna ärenden samt antal unika misstänkta för mord och dråp, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Inkomna ärenden	1 192	1 165	1 436	271	23,3%
Redovisade ärenden	370	350	438	88	25,1%
Unika misstänkta	474	444	605	161	36,3%
Öppna ärenden	1 199	1 289	1 477	188	14,6%

Antalet unika misstänkta personer i de ärenden som redovisades till åklagare ökade under 2023 mer än antalet ärenden. Det innebär att polisen fick tag på fler misstänkta gärningspersoner i förhållande till antalet utredningar, än tidigare år. Detta förhållande blir ännu tydligare vid en jämförelse med 2020, då ovanligt många ärenden om mord och dråp redovisades till åklagare, bland annat till följd av att Encrochat knäcktes. Under 2023 var antalet redovisade ärenden marginellt lägre (-2,4 %) än 2020, medan antalet unika misstänkta personer i dessa ärenden var 8 procent högre än 2020.

Den lagföring som utredningarna leder till är en annan viktig del av resultaten. Förhållandet mellan utredning och lagföring kan beskrivas genom att antalet redovisade ärenden jämförs med antalet lagföringar (se avsnittet Lagföringsresultaten tyder på ökad precision).

Under 2022⁸⁶ redovisades 350 ärenden om mord och dråp, och samma år skedde 221 lagföringar där mord eller dråp var huvudbrott. År 2012, alltså 10 år tidigare, redovisades lika

85) Cirka 70 procent av alla inkomna ärenden i kategorin mord och dråp avser försök, förberedelse och stämpling, medan resterande 30 procent avser fullbordat mord eller dråp. Detta inkluderar även de fall som efter utredning visar sig ha andra orsaker än dödligt våld, till exempel överdoser, självmord, olyckshändelser och sjukdomsfall. Därför brukar antalet inkomna ärenden om fullbordat mord eller dråp vara mellan 2 och 3 gånger högre än antalet konstaterade fall av dödligt våld.

86) Statistiken över lagföringsbeslut publiceras av Brå i slutet av maj varje år, och resultaten släpar därför efter ett år jämfört med övriga resultatindikatorer. Men det viktiga är trenden över tid, inte utfallet för enskilda år.

många ärenden till åklagare, men antalet lagföringar var mycket lägre (130 ärenden). Frekvensen redovisade ärenden per lagföring har under den här tioårsperioden haft en nedåtgående trend, från 2,7 ärenden 2012 till 1,6 ärenden 2022. Det innebär att varje ärende som utreds av polis och åklagare genererar betydligt mer lagföring nu än för 10 år sedan. Detta beror bland annat på att en större andel av fallen gäller dödligt våld i kriminell miljö, där flera olika personer ofta är inblandade.

Fler redovisade grova vapenbrott än något tidigare år

Grova vapenbrott är i sig inte per definition våldsbrott, men är högtintressanta ur brottsbekämpningsperspektiv. Inflödet av ärenden om grovt vapenbrott har ökat för varje år sedan 2018, och denna utveckling tog ny fart under 2023. Att fler fall av grovt vapenbrott anmäls innebär att polisen har upptäckt fler fall av misstänkt grovt vapenbrott, och även detta kan till stora delar kopplas till våldsvågen i och i anslutning till kriminella miljöer under 2023.

Antalet inkomna ärenden ökade med över 20 procent jämfört med 2022, medan antalet ärenden som redovisades till åklagare ökade med 9 procent. Andelen ärenden som redovisas till åklagare har också minskat årligen: under 2018 var den 42 procent och 2023 har den sjunkit till 25 procent. Statistiken över skäl och motivering till nedläggningsbeslut ger inga tydliga svar på varför andelen redovisade ärenden har minskat. Mest sannolikt är det en följd av att inflödet av ärenden har mer än fördubblats under samma period, och att andelen ärenden med svagare bevisläge har ökat.

Det genomsnittliga antalet unika misstänkta personer i redovisade ärenden ökade under 2023 något jämfört med 2021 och 2022. Frekvensen redovisade ärenden per lagföring minskade under 2021 och 2022, vilket innebär att de ärenden som utreddes och redovisades till åklagare i genomsnitt ledde till mer lagföring än tidigare.⁸⁷

TABELL 30. Antal inkomna, redovisade och öppna ärenden samt antal unika misstänkta för grova vapenbrott, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Inkomna ärenden	1 777	1 988	2 429	441	22,2%
Redovisade ärenden	473	507	553	46	9,1%
Unika misstänkta	584	658	731	73	11,1%
Öppna ärenden	594	717	937	220	30,7%

87) Resultatet bör dock tolkas med försiktighet eftersom statistiken för grova vapenbrott inte sträcker sig längre än till 2018.

Förstärkt förmåga i brottsutredningsverksamheten

Nedan redovisas Polismyndighetens arbete för att förstärka förmågan i brottsutredningsverksamheten.

Arbetet med att utreda grova våldsbrott för att lagföra fler gärningspersoner med koppling till kriminella nätverk

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 3, PUNKT 2: Hur myndigheten arbetar för att förstärka förmågan att utreda grova våldsbrott med koppling till kriminella nätverk så att fler gärningspersoner kan lagföras.

Den organiserade brottslighet som vuxit fram i Sverige är ett allvarligt hot både mot enskilda individer och samhället. Våldsförmågan hos de kriminella nätverken har tydligt stärkts och brottsvinster ger tongivande aktörer inom nätverken stor kraft att bekämpa varandra när konflikter uppstår. De kriminella nätverken är stora och byter lojaliteter snabbt. Konflikter uppstår såväl mellan olika nätverk, vilket präglade årets första halva, som inom nätverken, vilket präglade våldsutvecklingen under hösten. Även om våldet i den interna konflikten primärt drabbade polisregionerna Stockholm, Mitt och Öst så är konfliktmiljön oförutsägbar, och risk föreligger för att eskalering i övriga landet, men även på nya arenor och i andra länder, kan uppstå. Ett flertal andra konflikter pågick samtidigt runt om i landet.

En tydlig förskjutning av våldet har skett, och det drabbar nu utomstående och anhöriga i högre grad. Antalet unga utförare har ökat under året och det finns även ett antal ärenden med målsägare under 18 år. Antalet detonationer är, sett till tidigare år, anmärkningsvärt högt, och under senhösten har antalet mordbränder ökat kraftigt.

Kraftsamling mot våld i kriminella miljöer

Polismyndigheten kraftsamlar för att bekämpa denna brottslighet och arbetet ger resultat. Kopplat till problematiken i Stockholm startades under hösten 2022 den regionala särskilda händelsen (RSH) Frank som stärkt linjeverksamheten och skapat bättre förutsättningar för arbetet med att reducera dödligt våld som har koppling till kriminella miljöer.

I nära anslutning till RSH Frank initierade Polismyndigheten en nationell polisinsats, benämnd operation Frigg. Insatsen inriktades på huvudaktörerna i de kriminella nätverken oavsett om dessa befinner sig i Sverige eller utomlands. Det rör sig om aktörer som inte själva tar i narkotika eller vapen utan som lägger ut uppdrag på andra, inklusive barn och unga, att utföra brotten.

Samverkan med andra myndigheter utgör en central del av Polismyndighetens kraftsamling mot den grova organiserade brottsligheten. Operativa rådets tolv myndigheter inledde i mars 2023 en gemensam insats benämnd operation Freja som inriktar de olika myndigheternas arbete mot samma mål som operation Frigg.

Eskaleringen av våldet dämpades något under våren och sommaren för att sedan under tidig höst åter slå till med full kraft. Efter höstens ökning av det dödliga våldet fattade Polismyndigheten beslut om en nationell särskild händelse med fokus på att gemensamt över hela landet kraftsamlas mot gängkriminaliteten och det grova våldet, genom att leda och samordna arbetssätt, och genom att använda alla metoder vi har tillgång till. Med fokus på att inhämta, analysera och tillgängliggöra information.⁸⁸

Sedan den 1 oktober 2023 har Polismyndigheten möjlighet till så kallad preventiv avlyssning. Det avsätts stora resurser för att med hjälp av detta öka vår förmåga att förhindra att vissa särskilt allvarliga brott sker.

Sedan den 1 oktober 2023 har Polismyndigheten möjlighet till så kallad preventiv avlyssning.

⁸⁸ Polismyndigheten (2023): Uppdrag till Polismyndigheten att säkerställa ökad operativ förmåga att utreda och klara upp grova brott med koppling till kriminella nätverk Ju2023/00179. Dnr: A065.466/2023.

Krypterade chattar och OB-satsningen

Arbetet med de krypterade chattarna som påbörjades 2019 har fortsatt under 2023. Materialet omfattar över 57 miljoner meddelanden, och arbetet har hittills lett till 179 domar där 546 olika individer har dömts till uppskattningsvis mer än 3 000 fängelseår.

Den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet fortsatte att utvecklas. Statistik över utfallet av arbetet visar bland annat de högsta nivåerna som noterats för beloppen avseende skattehöjning inklusive skattetillägg samt utmätta tillgångar. Däremot fortsatte inte den sammanlagda utdömda fängelse tiden att öka, vilket innebär att den utdömda tiden sedan 2020 varit på en ganska stadig hög nivå.⁸⁹

Utvecklat och effektiviserat arbete med att återta de kriminellas brottsvinster**Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023**

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 3, PUNKT 3: Hur myndigheten har utvecklat och effektiviserat arbetet med att återta kriminellas brottsvinster samt säkerställt en förbättrad uppföljning på området.

Brottsvinsterna har ökat över tid och omsätter årligen miljardbelopp och bedöms ha en direkt påverkan på den organiserade brottslighetens handlingsutrymme och tillväxt. De kriminella nätverken är ofta uppbyggda som multinationella företag med förgreningar i flera länder. De kombinerar verksamheter som narkotikabrottslighet, bedrägerier och människohandel arbetslivskriminalitet, välfärdsbrott, vapen, utpressning med mera. Brottsvinsterna genereras från samtliga marknader och uppskattas vara enligt följande:

- bedrägerier, ca 5,86 miljarder kronor⁹⁰
- brott mot välfärdssystemet, ca 11–27 miljarder kronor⁹¹
- undandragande av moms och punktskatter samt momsbedrägerier, ca 4,5 miljarder kronor⁹²
- narkotika, ca 1,8–2,8 miljarder kronor vid försäljning i första led⁹³ och totalt 10–15 miljarder kronor⁹⁴
- svarta obeskattade arbetsinkomster, 91 miljarder kronor årligen⁹⁵.

Multikriminalitet, det vill säga att begå många olika brott, är en fördel för kriminella aktörer eftersom det gör det lättare att maskera var pengarna kommer ifrån. Till exempel kan kontanter från narkotika användas för att betala svarta löner i ett kriminellt bolag. Många olika kriminella miljöer skapar brottsvinster, inte bara aktörer inom skjutvapenvåldet. Aktörerna är beroende av varandras tjänster och kompetenser även om de inte kommer från samma nätverk eller släkt, eftersom de tillsammans upprätthåller marknaden. Resursstarka kriminella använder penningförmedlare och olika transportupplägg för att flytta kontanter och tvätta pengar.

Polismyndigheten har under året fortsatt och utökat arbetet med att bekämpa den kriminella ekonomin. För att tydliggöra viljeinriktning och ambition för myndighetens arbete med återtagande av brottsvinster har det tagits fram ett nytt internt mål för att bekämpa kriminell ekonomi. Att återta mer brottsvinster är en central aktivitet tillsammans med att minska sårbarheter i och brott mot det finansiella systemet samt att inkapacitera centrala aktörer inom kriminell ekonomi. Myndigheten har inrättat funktionen nationell samordnare mot kriminell ekonomi med ansvar för att hålla samman lägesbild och förmågeutveckling inom området.

89) För mer information om utfallet i den myndighetsgemensamma satsningen, se särskild rapportering i enlighet med uppdraget i Polismyndighetens instruktion (redovisas årligen den 31 mars).

90) Brottsvinsterna för bedrägeribrottsligheten 2022, Nationellt bedrägericentrum (NBC).

91) Myndighetsgemensam lägesbild organiserad brottslighet 2021, s. 10.

92) Myndighetsgemensam lägesbild organiserad brottslighet 2021, s. 13.

93) Ibid.

94) Lärdomar från Encrochat, Noa 2021. Underrättsrapport risk och sårbarhetsanalys, Noa underrättelseenheten 2021.

95) Myndighetsgemensam lägesbild organiserad brottslighet 2021, s. 13.

Arbetet har följts upp i myndighetens ordinarie strategisk verksamhetsuppföljning. Därutöver pågår utvecklingsarbete med fördjupad resultatanalys. På så sätt får Polismyndigheten en fördjupad förståelse för hur problembilden för kriminell ekonomi ser ut och utvecklas, samtidigt som den ger en analys av verksamhetsresultaten.

Polismyndigheten har även genomfört ett tvåårigt projekt för att förstärka den operativa förmågan att återta brottsvinster. Dels har en metodik för tillgångsriktad brottsbekämpning implementerats, dels har alla polisregioner avsatt tid och resurser för att utbilda personal främst på lokalpolisområdena. Cirka 10 000 medarbetare har utbildats vid nästan 400 utbildningstillfällen. Detta har lett till att kunskapen om finansiella utredningar har ökat och att finansiell utredning är en mer självklar del av all brottsbekämpning när det finns finansiella spår att följa. Myndigheten bedömer att det finns ett fortsatt behov av kompetensutveckling och rekrytering av fler finansiella utredare för att kunna återta ännu mer brottsvinster. Även det internationella samarbetet ha stärkts och utvecklats då brottsvinster har hamnat i fokus både på nationell och europeisk nivå.

Höjd kompetens har lett till att Polismyndigheten återtar fler brottsvinster

Polismyndigheten kan redan se effekter av den höjda kompetensen bland personalen då myndigheten nästan har dubblat mängden beslagtagna brottsvinster i form av penningbeslag och beslag av värdehandlingar, från 395 miljoner kronor 2022 till 449 miljoner kronor 2023. Åklagarmyndigheterna yrkade i sin tur på att förverka 300 miljoner kronor under 2023 (en ökning från 230 miljoner kronor 2022).

Polismyndigheten har fått en ökad spetsförmåga genom rekrytering av finansiella utredare. Under 2023 har antalet finansiella utredare ökat från ca 70 utredare till 185 vid årets slut. Under året har myndigheten utvecklat ledning och resurssättning inom specialistområdet. Utredarna finns regionalt men kan utföra uppdrag över hela landet.

Polismyndigheten har bland annat utvecklat sin banksamverkan vilket gör att finansiell information inhämtas och bearbetas i större grad och leder till olika brottsbekämpande och administrativa åtgärder. När det gäller transaktioner som bankerna inte hinner stoppa har Polismyndigheten blivit bättre på att frysa tillgångar genom dispositionsförbud. Förbuden låser tillgångar under begränsad tid vid misstanke om penningtvätt.

I arbetet med de krypterade chattarna (operation Omega) som fortsätter har vi totalt över 57 miljoner meddelanden, där 140 miljoner kronor i brottsvinster har tagits och förverkats hittills, däribland

- 34 miljoner kronor i förverkad egendom
- 5 500 kg narkotika (inklusive Tullverkets beslag).

Värdet av utmäta tillgångar och förverkat brottsutbyte var det högsta som hittills setts i den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet 2022⁹⁶. Genom 26 nationella insatser, 150 regionala och 75 underrättelseärenden utdömdes 190 fängelseår (54 lagförda) samt

- 11 miljoner kronor i beslag av kontanter eller tillgångar
- 2,9 miljoner kronor i förverkade beslag
- Sex näringsförbud (motsvarande 27 år)
- 161 miljoner kronor genom andra myndigheters åtgärder (till exempel utmätning, säkrade tillgångar, skattehöjning).

Under 2023 har antalet finansiella utredare ökat från ca 70 utredare till 185 vid årets slut.

96) Resultatet för 2023 redovisas den 31 mars 2024.

Snabbare lagföring är nu infört i hela landet

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 3, PUNKT 5: Hur införandet av ett permanent snabbförfarande i brottmål (snabbare lagföring) fortskrider.

Under 2023 har 21 nya tingsrätter med tillhörande polisområden och åklagarkammare infört arbetsmetoden snabbare lagföring som därmed är infört i hela landet. Lagstiftning, som är anpassad till arbetsmetoden, permanentades den 1 januari 2023.

Nationella utbildningsinsatser har genomförts tillsammans med lokala åklagare, tingsrätter och Rättsmedicinalverket i alla polisområden som har infört arbetsmetoden under året. Med anledning av den delvis nya lagstiftningen har även polisområden som sedan tidigare hanterar arbetsmetoden utbildats. Prioritet i utbildningen har varit att öka kunskapen och förståelsen för hela rättsprocessen, som till exempel vikten av att göra rätt vid delgivningar, att ta tidiga beslut och göra rätt utredningsåtgärder i ärendena.

Det har tagits fram en nationell rutin för att säkerställa en nationell enhetlighet i metoden snabbare lagföring i framtiden. Det produceras också digitala nationella utbildningar för snabbare lagföring, en riktad till yttre personal och en till förundersökningsledare i jourmiljö. Det har även producerats filmer för att praktiskt kunna tillämpa och förstå de viktigaste momenten inom snabbare lagföring som exempelvis förhandsgodkännande av strafföreläggande, tillgänglighetsdelgivning och förenklad delgivning.

Myndighetsgemensam samverkan fortgår på nationell och lokal nivå genom regelbundna möten med en nationell myndighetsgemensam styrgrupp och lokala återkopplingsforum.

Översyn och utveckling av uppföljningen pågår för att säkerställa en kontinuerlig enhetlig nationell uppföljning av arbetsmetoden. Planering pågår inför att utvidga en nationell försöksverksamhet med ett snabbförfarande i brottmål för lagöverträdare under 18 år.

TABELL 31. Polismyndighetens resultat, snabbare lagföring, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023
Antal inkomna ärenden	27 005	38 732	57 689
Antal ärenden redovisade till åklagare	23 074	32 767	47 180
Utredningsandel	87,9%	87,3%	84,4%
Medelgenomströmningstid för ärenden redovisade till åklagare (dagar)	18,0	18,8	20,8
Andel brottmål som lagförts genom snabbare lagföring i de aktuella tingsrätterna	40,0%	37,0%	38,0%
Antal avgjorda brottmål genom snabbare lagföring	14 533	20 277	28 541
Antal veckor från brott till dom (median)	6,4	7,1*	8,3
Andel förundersökningar som behövt kompletteras	11,9%	11,6%	11,6%

*Utfall till och med september 2022, på grund av problem med statistiken efter DiBa lansering (Domstolsverket).

Mediengenomströmningstiden från brott till dom har ökat från 7,1 veckor 2022 till 8,3 veckor 2023. Orsaker som bedöms ha påverkat medianen för handläggningstiden av snabbare lagföringsärenden:

- Polisens förundersökningsledare har fått möjlighet att ta beslut om att starta personutredningar hos Kriminalvården. Man förlänger även tiden till huvudförhandling så att Kriminalvården får längre tid på sig för att utföra personutredningar inför huvudförhandling i tingsrätten.
- Lagändringar har gjort det möjligt att använda förhandsgodkännande av strafföreläggande vid fler enklare erkända bötesbrott. Det gör att en del av de snabbaste ärendena som tidigare avgjordes i domstol numera istället avgörs med strafförelägganden hos åklagare.

- Flera nya polisområden har börjat använda arbetsmetoden. I början brukar förundersökningsledaren ta till extra utredningstid för att vara säker på att hinna med hanteringen av ärendet så att det satta tillgänglighetsdelgivningsdatumet kan hållas. De polisområden som har använt snabbare lagföring längst tid har börjat utveckla metoden och hanterar något mer komplicerade ärenden i snabbare lagföring, vilket kan påverka den totala medianen på handläggningstiden. Man testar även att tillämpa snabbare lagföring på brottstyper där man gjort bedömningen att det finns handläggningstid att tjäna. Exempel på en sådan brottstyp är skadegörelsebrott med mer komplicerade ersättningsyrkanden, dopningsbrott och penningtvättbrott.

Kontinuerlig ökning av antalet fasta bevakningskameror

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2023

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 3, PUNKT 6: Hur myndigheten säkerställer en kontinuerlig ökning av antalet fasta bevakningskameror till minst 1 600 vid utgången av 2024.

Polismyndigheten bedriver kamerabevakning på brottsutsatta platser dit allmänheten har tillträde, till exempel gator, torg och andra platser där människor passerar och uppehåller sig. Kamerorna kan monteras både för en längre period, så kallade fasta kameror, eller för mer kortvariga behov, så kallade mobila bevakningskameror. De mobila bevakningskamerorna används generellt för mer brådskande installationer eftersom hanteringen är enklare. I det korta perspektivet ger de mobila kamerorna i stort sett samma effekt på den polisiära förmågan.

En fast kamera kallas även för en kamerapunkt vilket är en eller två kameraenheter som sätts samman till en fysisk enhet genom ett gemensamt montage. En kamerapunkt består av upp till fem olika sensorer eller linser med olika förmågor. Enligt Polismyndighetens initiala plan skulle ca 800 kamerapunkter monteras under 2022 och ca 400 kamerapunkter under 2023 respektive 2024. Detta innebär att Polismyndigheten vid slutet av 2024 skulle uppfylla målet om 1 600 nya fasta kamerapunkter och ha totalt ca 2 000 fasta kamerapunkter i drift. Vid utgången av 2022 hade Polismyndigheten 535 fasta kamerapunkter. Vid utgången av 2023 har Polismyndigheten ökat till totalt 859 fasta kamerapunkter.

Etableringen av fast kamerabevakning har av flera skäl gått långsammare än planerat. Etableringsprocessen är omfattande och komplex med många involverade aktörer som behöver samverka. I genomsnitt tar det ca 5–7 månader från att polisregionen identifierar ett behov av kamerabevakning till dess att en kamera är driftsatt. Den främsta anledningen till tidsåtgången är svårigheterna att etablera en effektiv samverkan med externa aktörer samt att fastighetsägare ensam ansvarar för att uppdra åt sina leverantörer att utföra nödvändiga arbeten i fastigheterna i samband med installationen. Det har sedan 2022 även rått en viss komponentbrist vilket också har påverkat etableringen av kamerabevakning negativt.

För att kunna fortsätta utbyggnaden av kameraförmågan och nå de uppsatta målen planerar Polismyndigheten att de 600 kamerapunkterna som tidigare planerats som fasta kamerapunkter omvandlas till den tekniska lösning som i vanliga fall bara används tillfälligt, så kallade mobila bevakningskameror. Samtidigt fortsätter arbetet med att etablera fast kamerabevakning, och ambitionen är att de 600 omvandlade kamerorna ska ersättas av den fasta tekniken så snart möjligheten finns. Genom denna förändring beräknar Polismyndigheten att uppsatt mål kan nås vid utgången av 2024 avseende antalet fasta kamerapunkter och mobila bevakningskameror.

Forensisk verksamhet

Med forensisk verksamhet menas laborativ forensik, it-forensik och kriminaltekniskt fältarbete. Den forensiska processen inleds med brottsplatsundersökning och avslutas när ärendet avgörs i domstol. Genom teknisk information och bevisning stöttar den forensiska verksamheten rättsväsendets aktörer genom att ge svar på frågor om ett händelseförlopp. Verksamheten är komplex och kräver hög kompetens, samtidigt som utvecklingen inom forensiken går mycket snabbt, i synnerhet inom it-forensiken.

Polismyndighetens bedömning är att resultatet för den forensiska verksamheten övergripande utvecklades positivt under 2023.

Redovisning av verksamhetsresultat – forensik

Polismyndighetens bedömning är att resultatet för den forensiska verksamheten övergripande utvecklades positivt under 2023. Inströmningen av ärenden har ökat under 2023 jämfört med föregående år. Även antalet avslutade ärenden har ökat jämfört med 2022. Ärendebalanserna ligger oförändrade under 2023. Genomströmningstiderna vid Nationellt forensiskt centrum (NFC) minskade något under året. Medianen minskade från 10 dagar till 7 dagar och genomströmningstiden medel låg oförändrat på 38 dagar.

Begränsningar i att ge en samlad redovisning

Polismyndighetens forensiska process omfattar kriminaltekniskt fältarbete, arbete på forensiska stationer, it-brottscentrum samt laborativ forensik. Ärendena hanteras i olika system med begränsade möjligheter till utbyte av information och synkronisering. Därför är det svårt att säkerställa antalet unika forensiska ärenden, och volymerna presenteras separat för NFC och för de forensiska sektionerna vid polisregionerna.

Ärendeutveckling vid nationellt forensiskt centrum

Ser man till helåret hade NFC ett högre inflöde under 2023 jämfört med föregående år, samtidigt som fler ärenden avslutades under 2023.

Under 2021 och 2022 minskade inflödet av ärenden till NFC, vilket var ett tydligt trendbrott mot tidigare år av stadigt ökande inflöde. Under verksamhetsåret 2023 har inflödet ökat till samma nivå som 2020.

TABELL 32. Resultatutveckling, NFC. Antal inkomna och avslutade ärenden och undersökningar (exkl. personprover-fingeravtryck samt sökning av asylsökande i fingeravtrycksregistret åt Migrationsverket), 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Inkomna ärenden	74 302	71 618	80 419	8 801	12,3%
Avslutade ärenden	78 971	70 861	80 696	9 835	13,9%
Inkomna undersökningar	144 097	134 983	153 180	18 197	13,5%
Avslutade undersökningar	146 903	135 313	150 256	14 943	11,0%

Inflödet av ärenden till Polismyndigheten påverkar inflödet till de forensiska sektionerna och till NFC. Sambandet är särskilt starkt för brottskategorier som generar forensiska underlag, till exempel narkotikabrott. Ärendeutvecklingen skiljer dock sig åt mellan olika forensiska områden. För de ärendetyper med stora flöden in till NFC till exempel narkotika och dna får även lägre procentuella öknings- eller minskningar av ärenden till Polismyndigheten en stor påverkan på den forensiska verksamheten.

Under 2023 fortsatte den sedan tidigare stigande trenden för förtursärenden med en ökning på drygt 3 400 ärenden motsvarande en ökning med ca 19 procent mot antalet förtursärenden 2022. Förtursärenden är ärenden som är särskilt prioriterade internt inom NFC, till exempel ärenden med häktade personer eller ärenden om brott mot barn. Handläggningen av förtursärenden medför en generell undanträngningseffekt på andra ärenden och därmed en negativ påverkan på den generella förmågan att producera forensiska undersökningar. Ökningen av antalet förtursärenden har främst gällt narkotikaärenden med förturskäl inom snabbare lagföring. Genomströmningstiderna för förtursärenden, såväl median som medel, ligger oförändrade jämfört med föregående år.

Antalet samarbetsärenden inom NFC, det vill säga ärenden med minst två undersökningar inom olika ämnesområden, ligger på en oförändrad nivå jämfört med 2022. Genomströmningstiderna för samarbetsärenden har ökat till nivåer motsvarande 2021.

TABELL 33. Resultatutveckling NFC, antal inkomna och avslutade förtursärenden och samarbetsärenden, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Inkomna förtursärenden	14 470	17 964	21 385	3 421	19,0%
Avslutade förtursärenden	14 922	17 659	21 229	3 570	20,2%
Inkomna samarbetsärenden	7 762	7 257	7 144	-113	-1,6%
Avslutade samarbetsärenden	8 777	7 060	6 956	-104	-1,5%

Genomströmningstiderna har delvis fortsatt minska under 2023. Mediangenomströmningstiden minskade från 10 dagar till 7 dagar, och medelgenomströmningstiden är samma som 2022. Den låga mediantiden förklaras framför allt av att handläggningstiden för personprover-dna i genomsnitt tar en dag och står för ca 38 procent av det totala antalet ärenden.

TABELL 34. Genomströmningstider (dagar) för NFC (exkl. personprover-fingeravtryck samt sökning av asylsökande i fingeravtrycksregistret åt Migrationsverket), 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Genomströmningstid dagar (median)	16	10	7	-3	-30,0%
Genomströmningstid dagar (medel)	55	38	38	0	0,0%

Forensiska undersökningar åt andra myndigheter

Polismyndigheten genomför även forensiska undersökningar och analyser åt andra myndigheter och aktörer, främst Migrationsverket och Tullverket men även aktörer utanför Sverige. Under året gjordes 12 848 sökningar av asylsökande i fingeravtrycksregistret åt Migrationsverket. Det kan jämföras med 18 987 ärenden 2022. Dessutom hanterades ca 8 300 administrativa ärenden, som exempelvis förfrågningar till ECRIS⁹⁷, förfrågningar om signalementsuppgifter och passfotoförfrågningar. Sökningar och förfrågningar ingår inte i sammanställningen över antalet inkomna och avslutade ärenden.

Ärendeutveckling vid de forensiska sektionerna och stationerna

Vid de forensiska sektionerna sker urval, bedömning och prioritering av det gods och de spår som ska framkallas och undersökas i laborativ miljö, i samråd med förundersökningsledarna. Detta förväntas leda till ett mer kvalitetssäkrat inflöde på laboratorierna och därmed till att resurser läggs på rätt undersökningar utifrån förutsättningarna i varje enskilt ärende. Det finns ärenden som enligt Polismyndighetens riktlinjer för den forensiska processen inte passerar någon forensisk station, exempelvis personprov-dna och narkotikaärenden med endast identifiering och haltbestämning.

Uppföljningen vid den regionala forensiska verksamheten i polisregionerna omfattar antalet ärenden respektive undersökningar. Under 2023 ökade antalet inkomna och avslutade ärenden med 1,9 procent jämfört med 2022. Antalet inkomna undersökningar till den regionala forensiska verksamheten ökade också under 2023, med 7 procent jämfört med 2022. Samtidigt avslutades 8,7 procent fler undersökningar än 2022.

97) ECRIS (European Criminal Records Information Systems) är ett samarbete som i korthet innebär att EU-länder utbyter domar som vunnit laga kraft.

TABELL 35. Resultatutveckling forensiska sektioner och it-brottscenter, antal inkomna och avslutade ärenden och undersökningar, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Inkomna ärenden	46 567	41 938	42 737	799	1,9%
Avslutade ärenden	51 551	43 340	44 172	832	1,9%
Inkomna undersökningar	114 223	110 833	118 598	7 765	7,0%
Avslutade undersökningar	113 926	109 174	118 721	9 547	8,7%

Forensisk forskning och utveckling

Forsknings- och utvecklingsverksamheten (FoU-verksamhet) utgår från Polismyndighetens forensiska behov på både kort och lång sikt. Polismyndigheten samarbetar både med interna och externa aktörer och deltar aktivt i flera forsknings- och utvecklingsprojekt, både nationellt och internationellt.

Exempel på områden där FoU-arbetet har bidragit till verksamhetsnytta inom myndigheten är förbättrade möjligheter att hantera komplexa dna-resultat genom byte till nytt dna-analyskit som ger mer information. Med den ökade mängden information uppnår expertsystemet DNAXs full funktionalitet. Det resulterar bland annat att det i starkare slutsatser i vissa dna-analyser i förhållande till vad som tidigare varit möjligt. Ett annat exempel är utveckling och införande av ny utrustning som möjliggör snabba preliminära resultat gällande samband mellan skjutningar och antalet använda vapen. Resultatet av pilotförsöket har fallit väl ut, och arbetssättet implementeras i slutet av 2023 i samtliga regioner.

Under 2023 har NFC breddat arbetet med att öka användningen av artificiell intelligens (AI) i syfte att både effektivisera och utveckla verksamheten.

Åtgärder för ökad kapacitet, effektivare forensiska processer och förkortade genomströmningstider

Åtterrapporeringskrav enligt regleringsbrevet 2023

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 3, PUNKT 7: Vilka åtgärder har vidtagits för att öka kapaciteten och effektiviteten i den forensiska processen och förkorta genomströmningstiderna vid i synnerhet nationellt forensiskt centrum.

Kriminaltekniska undersökningar och forensiska analyser är ofta viktiga bidrag i arbetet med att utreda och klara upp inträffade brott, men undersökningar och analysvar kan även ha betydelse i underrättelse- och spaningssyfte. Kriminalteknisk information kan också användas för att prioritera inom en utredning eller för att indikera om ett enskilt brott kan kopplas till andra brott.

Åtgärder har vidtagits och planeras för att effektivisera och förbättra processer och arbetssätt för att på så sätt öka kapaciteten i den forensiska verksamheten. Det gäller såväl generellt som för specifika ämnesområden såsom vapen, dna och it-forensik. Nedan redovisas ett urval av de åtgärder som bedöms vara mest angelägna i fråga om de aktuella ämnesområdena.

Vapenundersökningar

Polismyndigheten arbetar med att öka den forensiska kapaciteten för vapenundersökningar i hela landet. En större satsning pågår för att genom fler medarbetare öka resursen för vapenundersökningar. Parallellt sker en bred metodutveckling. Genom det så kallade vapenprojektet har ett flertal metoder, utrustning och arbetssätt tagits fram som väsentligt sänker handläggningstiderna i delar av flödet. Exempel är en modifierad hylscontainer samt inläsningsstationer för hylsor som skapar möjlighet att först läsa in spår för att sedan kunna säkra materialet för dna, som är en mer tidskrävande undersökning. Det innebär att det nu för en av de vanligaste undersökningarna, standardundersökning av

patronhylsa, finns förutsättningar att i nära anslutning till ett brott, ofta inom ett dygn, lämna så kallade förhandsbesked, vilket möjliggör att en misstänkt gärningsperson kan gripas snabbare.

Dna-undersökningar

Den forensiska verksamheten har genomfört och genomför en rad olika åtgärder i syfte att på kort och lång sikt stärka den forensiska förmågan och öka kapaciteten inom dna-området. Beslut har fattats under 2023 om stärkt förmåga för att kunna hantera både normalflödet av undersökningar och flödet av akuta eller prioriterade förtursundersökningar, utan en negativ påverkan på handläggningstider. Det sker genom utökning av utrustning, men inom befintliga förutsättningar i övrigt. Vidare utreds vilka möjligheter som finns för att, ur ett mer långsiktigt perspektiv, skapa en ökad redundans samt väsentligt ökad förmåga inom dna som är ett av de centrala områdena inom forensiken.

Tekniken inom dna-området har utvecklats de senaste åren samtidigt som efterfrågan på dna-undersökningar har ökat. För att möta dessa behov har bland annat en ny mjukvara i form av ett expertsystem som ger kraftfull beräkningshjälp vid utvärdering av dna-resultat införts. I och med det kan NFC leverera mer resultat och starkare slutsatser än tidigare. Även andra processer och arbetsätt utvecklas för att hantera det ökade inflödet av ärenden som kräver dna-undersökningar. Därutöver pågår en större förmågeökning genom rekrytering av medarbetare samt inköp av fler analysinstrument.

It-forensik

Digitala spår utgör idag grundläggande teknisk bevisning i många utredningar. Polismyndigheten har identifierat behov av att öka förmågan att tillgängliggöra digitala spår. För att åstadkomma en enhetlig och effektiv hantering av omfattande dataflöden behövs dock större inslag av automatisering. Därutöver behöver stöd vidareutvecklas för att extraherad information på ett ändamålsenligt sätt ska kunna användas inom utredningsverksamheten.

Ett intensivt arbete pågår för att öka förmågan gällande extrahering och analys av digitala spår. Bland annat utvecklas en effektiv mottagning av elektroniska enheter och extrahering av data från dessa. Andra relevanta åtgärder är ett centralt it-stöd för lagring och hantering av data som stödjer distribution av data till ett flertal informationsmottagare, samt ett centralt it-stöd som möjliggör för utredare och analytiker att värdera digitala spår.

Den snabba tekniska utvecklingen medför också stora möjligheter för att analysera stora videomaterial. För att ta tillvara de möjligheterna genomförs ett intensivt utvecklingsarbete i samverkan med underrättelse- och utredningsverksamheten. Ett exempel på teknisk utveckling är ett sorteringsverktyg som kan användas till exempel för att i stora videomaterial hitta en klädkombination utifrån ett signalement.

Den internationella verksamhetens bidrag till metodutveckling, effektiv samverkan och operativa resultat

Åtterrapporeringskrav enligt regleringsbrevet 2023

Polismyndigheten ska särskilt redovisa:

MÅL 3, PUNKT 8: Hur den internationella verksamheten bidrar till metodutveckling, effektiv samverkan och operativa resultat.

Internationellt samarbete har över tid fått allt större betydelse i brottsbekämpningen. Polismyndigheten har under året fortsatt att utveckla metoder, arbetsätt och samverkansformer i den internationella verksamheten för att nå ökade operativa resultat. Nedan följer några exempel på utvecklingen.

Ett intensivt arbete pågår för att öka förmågan gällande extrahering och analys av digitala spår.

Kunskapen om internationellt samarbete och internationellt informationsutbyte används på ett effektivare sätt

Polismyndigheten har utvecklat en metod där internationella experter nära bistår förundersökningar, underrättelseärenden och insatser. Metoden har lett till ökat informationsutbyte och vidtagna åtgärder i andra stater vilket bidragit till ökad uppkläring, fler lagförda och fler förhindrade våldsdåd både i Sverige och i andra länder. Ett exempel där metoden används är inom operation Frigg, där syftet är att kraftsamla för att förhindra och bekämpa det dödliga våldet kopplat till kriminella nätverk. Den nya metoden har även bidragit till att öka medvetenheten inom Polismyndigheten och höjt kunskapen om vikten av det internationella samarbetet. Vidare har kompetens om internationell samverkan och internationellt informationsutbyte tillförts i olika operativa center och så kallade hubbar som skapats inom olika brottsområden för samordning av information, exempelvis om vapen och resor.

Metodutvecklingen har lett till ett ökat och effektivare informationsflöde till och från andra länder och internationella organisationer. Detta har bidragit till bättre informationsutbyte, bättre analyser, snabbare åtgärder, ökat samarbete mellan länder och mer effektivt koordinerade operationer och insatser.

Samarbetet inom Europol ger operativa resultat

Polismyndigheten har deltagit i en stor del av Europol's internationella operativa samarbeten, Operational Task Forces (OTF). Där har myndigheten ansvarat för huvuddelen av informationsutbytet mellan de svenska brottsbekämpande myndigheterna och andra länder och organisationer. Polismyndigheten har varit central aktör i allt från utbyte av information inom kryptovaluta, kryptokommunikation, biometriska data till traditionella polisiära databasuppgifter. Deltagandet i OTF:er har lett till mer riktat informationsutbyte och bättre analyser.

Effektiv samverkan

Samverkan har skett med många aktörer utanför Sverige i syfte att kartlägga kriminella nätverk. Många av de ledande huvudaktörerna som påverkar den svenska problembilden befinner sig ofta till och från utomlands. Samarbetet med Interpol och Polismyndighetens sambandsmän har bidragit till att skapa ett viktigt nätverk för informationsutbyte utanför EU. Polismyndighetens deltagande i OTF-samarbeten har även ökat myndighetens samantagna förmåga att agera mot huvudaktörer eller fokuspersoner. Europol's experter och analysverktyg hjälper både Sverige och andra stater med kartläggning, koordinering och analys vilket bidrar till ökad lagföring och berikar våra underrättelsedatabaser.

Polismyndigheten har även fortsatt utveckla ett aktivt samarbete med de nordiska polismyndigheterna. I det nordiska samarbetet har ett operativt samarbete inletts för att motverka gängkriminalitet och narkotikasmuggling med koppling till de nordiska länderna. Gemensamma insatser har även genomförts med stöd av EU:s Prümrådsbeslut⁹⁸, till exempel fanns norsk polis vid en fotbollsmatch i Stockholm för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

Samordnade internationella operationer mot cyberbrott

Polismyndigheten har sedan 2019 en sambandsman på plats i Joint Cybercrime Action Taskforce (J-CAT) vid Europol. Inom ramen för arbetet finns 19 länder och 23 sambandsmän anslutna. Vid J-CAT samordnas operationer med inriktning mot cyberbrott, kriminella aktörer inom cyberbrott och infrastruktur som kan anses möjliggöra cyberbrottslighet. Under året har Polismyndigheten lett en av de aktiva operationerna vid J-CAT som riktar sig mot sexuella övergrepp på barn på nätet. Utöver denna operation deltar Polismyndigheten för närvarande i ett dussintal operationer vid Europol i samarbete med Swedish Cybercrime Centre (SC3) och de regionala centren (RC3). De gemensamma operationerna vid J-CAT har gett en förbättrad förmåga att utreda och lagföra kriminella inom cyberbrottsområdet, och har förhindrat flera fall av planerad och initierad cyberbrottslighet.

98) Rådsbeslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet.

Polismyndigheten har varit central aktör i allt från utbyte av information inom kryptovaluta, kryptokommunikation, biometriska data till traditionella polisiära databasuppgifter.

Bidrag till internationell krishantering med ökat fokus i Ukraina och EU:s närområde**Åtterrapporering enligt regleringsbrevet 2023 avseende anslag****1:1 Biståndsverksamhet, ap. 12, 20, 41, 42, 43 och 44****Internationell civil krishantering (UD2022/18204 (delvis), UD2022/18354)**

Myndigheterna ska redovisa omfattning och kostnad av verksamheten.

Redovisningen ska i tillämpliga delar vara uppdelad utifrån insats och ska även redovisas uppdelat på kön. Redovisningen ska ske samlat i årsredovisningen.

Polismyndigheten tilldelas årligen medel utanför myndighetens ordinarie budget, framför allt från budgeten för internationellt bistånd, för att bidra till internationell civil krishantering och freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Medlen används primärt för att ställa myndighetens personal till förfogande för internationella insatser, främst genom intern rekrytering till polisens utlandsstyrka.

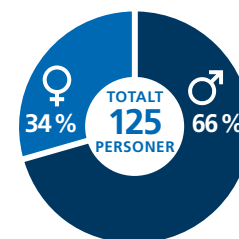
Under del av eller hela 2023 deltog svenska poliser i 16 olika insatser med en personalstyrka om totalt 125 individer, uppdelad på 42 kvinnor och 83 män. Av dessa arbetade 10 personer (3 kvinnor och 7 män) vid EU:s högkvarter och vid ICC. Se fullständig redovisning i bilaga 4.

Under året har större fokus lagts på EU:s närområde och Ukraina. Av alla insatser har 28 procent ägt rum i denna region. Det har bland annat varit en hög representation med 10 svenska poliser i EU:s övervakningsmission i Georgien. Det bilaterala samarbetet med Moldavien har fortsatt med en ny projektperiod från 2023 med målet att öka tryggheten i samhället, stärka det brottsförebyggande arbetet och stärka medborgarnas förtroende för polisen. Aktiviteter har genomförts i jämställdhetsintegrering, Community policing och polisär konfliktantering (POLCON), och Polismyndigheten har tillhandahållit nödvändig utrustning. Det har även tillkommit ett bidrag med 3 individer till insatsen i Armenien under året, med syfte att skapa stabilitet i gränsområdet mellan Armenien och Azerbajdzjan.

Ökat fokus på direkta bidrag till operativa resultat

FN:s verksamhet har prioriterats ned under året till förmån för verksamhet som stärker EU:s roll som global freds- och säkerhetsaktör, samt bilaterala projektbidrag för att stötta på ett mer dynamiskt sätt i insatsområdena. Under året fanns det 51 utsända medarbetare från myndigheten i FN-ledda insatser, en minskning med 27 individer från 2022. Polismyndighetens närvaro i FN-insatser i Centralafrikanska republiken (MINUSCA) och på Cypern (UNFICYP) har under 2023 avslutats.

Dessa utfasningar, tillsammans med andra omprioriteringar, har under året skapat ett ekonomiskt utrymme att kombinera personalbidrag med bilaterala projektbidrag som kan ha en mer direkt påverkan på svensk nationell polisverksamhet samt på EU:s inre säkerhet. Som exempel kunde Polismyndigheten lämna ett finansiellt stöd till FN:s insats för utredning av brott begångna av islamiska terrorister i norra Irak (UNITAD). I insatsen i Ukraina kunde svensk polis utbilda 20 ukrainska poliser i att vidareutbilda andra ukrainska poliser i fältmässig akutsjukvård. Vidare kunde 12 ukrainska hundförare utbildas i sök med hund efter avlidna individer, och sex polisfordon kunde doneras till denna verksamhet. Ett annat finansiellt bidrag gavs i slutet på 2022 till internationella brottmålsdomstolen i Haag (ICC), som bland annat utreder krigsbrott begångna i Ukraina, som med start under våren 2023 kunde vidareutbilda sin personal i förhörsmetodik.

Under del av eller hela 2023 deltog svenska poliser i 16 olika insatser med en personalstyrka om totalt 125 individer, uppdelad på 42 kvinnor och 83 män.

Tillhandahålla service till medborgarna

Polismyndighetens serviceuppdrag

Polismyndigheten ska vara tillgänglig för allmänheten (förordningen [2014:1102] med instruktion för Polismyndigheten).

En myndighet ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen. Hjälpen ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet.

En myndighet ska vara tillgänglig för kontakter med enskilda och informera allmänheten om hur och när sådana kan tas (förvaltningslagen [2017:900]).

Polismyndigheten har till uppgift att lämna allmänheten upplysningar och annan hjälp när sådant bistånd lämpligen kan ges av polisen (polislagen [1984:387]).

Mål för serviceverksamheten

Polismyndigheten ska vara tillgänglig för allmänheten.

Samlad bedömning av resultat

Polismyndighetens bedömning är att resultatutvecklingen inom serviceverksamheten var oförändrad under 2023. Väntetiderna för att ansöka om resehandling utvecklades positivt, vilket bidrog till att även svarstiderna hos nationella telefonväxeln förbättrades. Användningen av e-tjänster för inkomna tillståndsärenden ökade jämfört med 2022.

Utmaningarna för medborgarna med att komma fram till polisens kontaktcenter (PKC) via telefon kvarstod, även om andelen samtal till PKC som besvarades inom 5 minuter ökade något. Det var även fortsatt stora regionala skillnader. Andelen som i nationella trygghetsundersökningen (NTU 2023) uppgav att de var nöjda med polisens bemötande, samt polisens tillgänglighet utvecklades negativt.

Polismyndigheten tillhandahåller service till medborgarna via telefon, besök på [polisen.se](https://www.polisen.se) eller via fysiska besök på en polisstation. Servicen gäller exempelvis anmälan om brott eller lämnande av tips, ansökningar om pass eller vapentillstånd, begäran av registerutdrag och begäran om allmän handling.

Vid bedömningen av måluppfyllelsen för serviceverksamheten har följande indikatorer använts⁹⁹, men även andra omvärldsfaktorer som kan antas ha en påverkan på resultatutvecklingen har beaktats:

- andel ansökningar som inkommit via e-tjänster (vapentillståndsansökningar, ansökningar om byggetablering och uteserveringar)
- andel polisanmälningar via e-tjänst
- befolkningens upplevelse av möjligheten att få kontakt med polisen (NTU)
- befolkningens upplevelse av bemötande från polisen (NTU)
- andel samtal till PKC som besvaras inom 5 minuter
- uppskattad väntetid för ansökan om resehandling (ny indikator 2023)
- andel samtal till NTV som besvaras inom 5 minuter (ny indikator 2023).

99) För en sammanställning över samtliga aktuella indikatorer i bedömningsmodellen, se bilaga 6.

När medborgaren kontaktar Polismyndigheten

Det ska vara enkelt för medborgarna att komma i kontakt med Polismyndigheten. Polismyndigheten utgår från medborgarnas behov och förutsättningar med målsättningen att lösa så mycket som möjligt redan i den första kontakten. Medborgare som behöver hjälp av Polismyndigheten i ett ärende kan beroende på angelägenhetsgrad och ärendetyp kontakta Polismyndigheten genom att

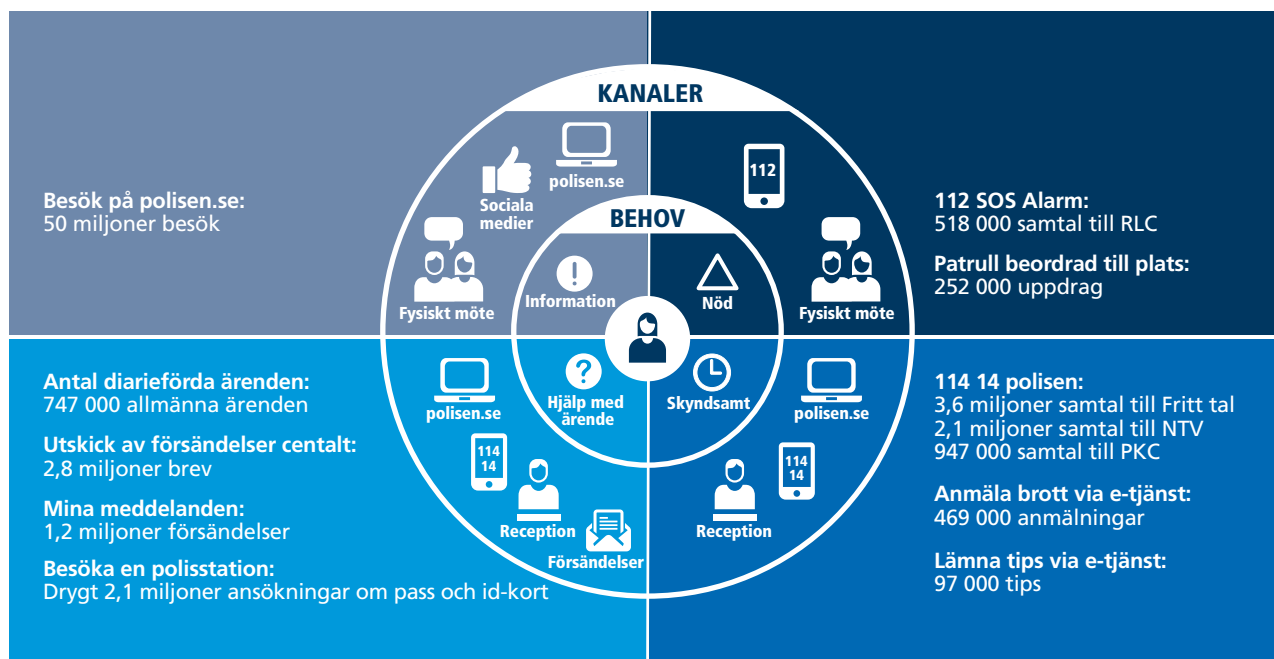
- ringa 112 eller 114 14
- besöka polisen.se
- besöka en av Polismyndighetens receptioner.

Kontakterna gäller exempelvis hjälp vid pågående brott eller fara för liv och hälsa, utredningar eller anmälan om brott, lämnande av tips, ansökningar om till exempel pass eller nationellt id-kort eller olika typer av tillstånd, begäran av registerutdrag och begäran om allmän handling. En stor del av samtalen handlar om frågor och hjälp med att hänvisas rätt inom Polismyndigheten, till en utredare, beslagshandläggare med mera.

Flest medborgarkontakter sker via polisen.se som har ca 50 miljoner besök årligen. Via polisen.se hittar medborgaren aktuell information samt vägleds till rätt kanal för sitt ärende, exempelvis en e-tjänst, att ringa 112 eller 114 14 eller att besöka en polisstation.

Flest fysiska medborgarkontakter sker i Polismyndighetens receptioner och avser ansökan och uthämtning av pass och nationella id-kort. Därefter sker flest medborgarkontakter via 114 14. När det gäller anmälan om brott väljer de flesta medborgare att anmäla via e-tjänster som nås på polisen.se eller att göra anmälan genom att ringa 114 14.

FIGUR 15. Medborgarnas kontakter med Polismyndigheten, 2023

Medborgarnas upplevelse av polisens tillgänglighet och bemötande

Av de medborgare som haft kontakt med polisen i samband med att de utsatts för brott under de senaste tre åren, uppgav 44 procent att de var mycket eller ganska nöjda med polisens tillgänglighet. Det är en minskning från 2022 då motsvarande andel var 49 procent (NTU 2023). Det är den lägsta nivån sedan mätningarna startade. En jämförelse mellan män och kvinnor visar att kvinnor (47 %) i större utsträckning än män (42 %) var nöjda med polisens tillgänglighet. Detta mönster har funnits även vid tidigare mätningar.

Av de som uppgett att de utsatts för ett brott som polisanmälts under de senaste tre åren var 50 procent mycket eller ganska nöjda med polisens bemötande, vilket är en minskning jämfört med 2022, och den lägsta nivån sedan mätningarna startade. Kvinnor (53 %) var mer nöjda med polisens bemötande än män (46 %), och så har det sett ut även vid tidigare mätningar. Dock har skillnaderna ökat något jämfört med tidigare år.

Kontakt via 112

Medborgare som ringer 112 hamnar hos SOS Alarm. Om ärendet kräver ingripande av polis eller gäller en viltolycka kopplar SOS Alarm samtalet till någon av Polismyndighetens sju regionledningscentraler (RLC).

RLC hanterar ärenden av akut karaktär som kräver polisärt ingripande omgående, skyndsamt eller i närtid. Samtliga inkomna samtal bedöms vid RLC, och uppdragen fördelas till polisregionens tillgängliga resurser i nära samverkan med yttre befäl och jourhavande förundersökningsledare. Under 2023 innebar det att det beordrades ut patrull till plats i knappt 205 000 fall. Icke akuta ärenden som kopplas över från SOS Alarm överförs vidare av RLC antingen till polisens kontaktcenter (PKC) eller till aktuellt lokalpolisområde. Under 2023 förmedlade SOS Alarm 652 741 samtal till RLC.

TABELL 36. Antal inkomna externa samtal till RLC, efter samtalstyp, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Vidarekopplade 112-samtal till RLC	643 682	624 221	652 741	28 520	4,6%
Samverkansärenden*	98 037	100 302	110 985	10 683	10,7%
Ej akuta ärenden, hänvisning till 114 14	75 368	64 808	67 275	2 467	3,8%
Vidarekopplade tipsamtal**	2 130	1 900	1 352	-548	-28,8%

* 112-samtal som har hanterats av en operatör på SOS Alarm då ärendet förutom polis även berör räddningstjänst och/eller sjukvård. I dessa fall sköter SOS-operatören hela dialogen med den hjälpsökande.

** Tips som avser begånga eller förestående brott och ej är pågående händelse vid tidpunkten för samtalet till SOS Alarm. Dessa kopplas till PKC för handläggning.

Kontakt via 114 14

När medborgaren kontaktar Polismyndigheten via 114 14 så styrs samtalet till röststyrningstjänsten Fritt tal. I Fritt tal får medborgaren möjlighet att beskriva sitt ärende och blir antingen kopplad vidare till nationella telefonväxeln (NTV), till polisens kontaktcenter (PKC) eller rättsavdelningen för ärenden om registerutdrag och böter. Medborgaren kan också välja att få ett sms med en länk till polis.se för att hitta information eller utföra sitt ärende via en e-tjänst. Andelen medborgare som, efter att de fått svar på sina frågor, valt att avsluta sitt samtal i Fritt tal uppgick 2023 till 10 procent.

Anmäla brott eller lämna tips om brott

Medborgare som vill anmäla brott eller lämna tips om brott via 114 14 blir vidarekopplade till en operatör på PKC. Under 2023 besvarade PKC ca 947 000 inkommande samtal vilket är en oförändrad volym jämfört med 2022.

Andelen samtal som besvarades av PKC inom 5 minuter under 2023 var 54 procent, vilket är en marginell ökning från 2022 (+1 procentenhet). Hur snabbt man som medborgare får svar skiljer sig dock åt beroende på i vilket ärende man kontaktar Polismyndigheten. Inkommande samtal till PKC besvaras med olika prioritering, det vill säga olika snabbt, beroende på om det rör sig om en pågående brottslig händelse eller om någonting mindre brådskande, som exempelvis en förlustanmälan. Svarstiderna varierar också kraftigt beroende på polisregion, hur komplext ärendet är, och vilken tid på dygnet samtalet äger rum. Under året har de genomsnittliga nationella svarstiderna för anmälan oavsett ärendetyp legat som högst på 31 minuter i januari för att ha sjunkit till som lägst 12 minuter i december.

Inkommande tips från allmänheten har en hög prioritet hos PKC, i synnerhet under perioder med hög brottsaktivitet bland kriminella nätverk och med en förhöjd terrorhotnivå. Tips kan då vara avgörande för polisens möjlighet att förhindra brott. Totalt fick Polismyndigheten in 141 593 tips via telefon samt 96 988 e-tips, där antal e-tips ökat med 25 procent mot föregående år. Den genomsnittliga svarstiden för att lämna tips till Polismyndigheten via telefon var 2,9 minuter under 2023, vilket är en minskning jämfört med 2022 (-24 sekunder).

När en medborgare vill anmäla att denne blivit utsatt för brott är svarstiderna i telefon i regel längre, vilket beror på att händelsen redan har skett och att det därmed inte är lika brådskande att nå polisen som vid en pågående, brottslig händelse. Anmälningsupptagning har alltså en lägre prioritet i telefonköerna. Svarstiderna för att anmäla brott skiljer sig åt beroende på vilken typ av brott som anmäls – exempelvis kan man få vänta lite längre tid i telefon om det finns möjlighet att göra en e-anmälan. De längsta svarstiderna under 2023 gällde anmälan av bedrägeribrott, där den genomsnittliga svarstiden i telefon som längst i januari med 122 minuter i polisregion Stockholm. Det nationella snittet var i januari 40,8 minuter. De kortaste kötiderna gällde tips om pågående brott, där den genomsnittliga svarstiden var 1 minut i polisregion Öst i december (det nationella snittet i december var 1,7 minuter).

Polismyndigheten har fått kritik för de långa svarstiderna hos PKC under året och arbetar intensivt med flera olika lösningar för att korta svarstiderna. Det finns flera orsaker till de långa svarstiderna. Den främsta anledningen har varit att verksamheten har haft en bristande bemanning, med hög personalomsättning och långa rekryteringsförfaranden. Detta har medfört att verksamheten i vissa regioner haft en konstant personalbrist som har varit svår att hantera. Personalomsättningen har varit och är fortfarande störst i våra storstäder där operatörer lättare har möjlighet att byta arbete både inom och utanför Polismyndigheten eller börja studera.

Polisregion Stockholm har haft de största problemen, och följaktligen de längsta svarstiderna. Därför genomfördes under året insatser för att stötta regionen med personal från övriga landet. Åtgärderna gav effekt och under andra halvan av 2023 kunde man se att svarstiden minskat från ett genomsnitt på cirka 28 minuter till cirka 23 minuter.

De längsta svarstiderna under 2023 gällde anmälan av bedrägeribrott, där den genomsnittliga svarstiden i telefon som längst i januari med 122 minuter i polisregion Stockholm.

Bemanningsprognosen för 2024 ser betydligt bättre ut än vad den gjorde under 2023. Behovet av att rekrytera, utbilda och behålla medarbetare är konstant och behöver prioriteras i verksamheten. Därutöver är det av stor vikt att utveckla e-tjänster som ett alternativ för att avlasta Polismyndighetens telefoni. Digitaliseringen har tagit tid inom Polismyndigheten och utvecklingen kommer pågå under många år. Polismyndigheten avser även att fortsätta arbetet med att öka effektiviteten i arbetet genom utveckling av enhetliga arbetssätt.

När ärendet inte är akut

Ärenden som inte gäller anmälan om brott eller tips om brott vidarekopplas till en operatör på NTV som i första hand hjälper medborgaren med olika ärenden, men som också ansvarar för att vid behov fördela samtal internt mellan medarbetare på Polismyndigheten. Målet är att lösa så mycket som möjligt av medborgarens ärende redan i första kontakten. Under 2022 och 2023 avslutades 30 procent av samtalen av en växeloperatör i nedanstående tre kategorier genom att information gavs vid första kontakten. Totalt besvarade NTV om kring 2,1 miljoner inkommande samtal under året. Av det totala inflödet avslutades 47 procent genom att frågorna besvarades vid första kontakten.

Ärendena till NTV styrs vidare till olika köer med olika servicenivåer beroende på vilken typ av ärende det gäller.

- Av ärenden som är brådskande eller ska hanteras skyndsamt ska 90 procent besvaras inom 2 minuter. Av brådskande ärenden besvarades 88 procent inom 2 minuter under 2023.
- Av serviceärenden, som berör ärenden som även kan hanteras via e-tjänst, ska 85 procent besvaras inom 10 minuter. Under 2023 besvarades 64 procent inom 10 minuter.
- Av samtal som ska förmedlas till en kontakt inom Polismyndigheten ska 85 procent besvaras inom 5 minuter. Under 2023 besvarades 63 procent inom 5 minuter.

Besök på polisen.se

Varje år görs ca 50 miljoner besök på polisen.se. Via polisen.se hittar medborgaren information eller vägleds till rätt kanal, exempelvis en e-tjänst, att ringa 112 eller 114 14 eller att besöka en polisstation.

Medborgare kan redan göra anmälan om brott via e-tjänsten e-anmälan om det gäller inbrott, skadegörelse eller kortbedrägeri samt vissa typer av stöld. Ett arbete pågår för att utöka antalet typer av bedrägerier som kan anmälas via polisens e-anmälan. Förutom detta kan butikspersonal anmäla stöld i butik via e-anmälan. Inkommande anmälningar om brott via e-anmälan ökade från föregående år med 6,6 procent, från 441 000 ärenden till 469 000 under 2023. Ökningen beror till viss del på att polisen styr mer mot digitala möten i enklare ärendetyper. En stor anledning till ökningen bedöms också vara de långa svarstiderna i telefon hos PKC. Vid långa köer väljer medborgarna av naturliga skäl e-tjänster och självservice. Att omhänderta det ökade inflödet av e-anmälningar ledde till att verksamheten tvingades arbeta med olika metoder för att prioritera bland ärendena, bland annat genom att omhänderta e-anmälningar av brådskande karaktär först och låta enklare ärendetyper omhändertas vid ett senare tillfälle.

Användningsgraden i e-tjänsterna har de senaste åren legat omkring 25–28 procent. Under 2023 ökade användningsgraden till 29,3 procent. Inga nya e-tjänster för brottsanmälan lanserades under året.

TABELL 37. Antal brottsanmälningar totalt och via e-tjänst, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Inkomna anmälningar	1 548 277	1 535 336	1 604 795	69 459	4,5%
– varav e-anmälan	371 566	440 401	469 450	29 049	6,6%
Andel e-anmälan	24,0%	28,9%	29,3%		0,4%-enheter

Besök på en polisstation

För de medborgare som har behov av ett fysiskt besök i en reception finns Polismyndigheten tillgänglig på 240 platser runt om i landet vilket är en hög geografisk närvaro i samhället. Även om Polismyndigheten i allt större utsträckning erbjuder digitala tjänster och på distans finns det fortfarande ärenden som, på grund av ärendets art eller medborgarens individuella förutsättningar, kräver ett fysiskt besök. Under 2023 har det införts tidsbokning för vapeninlämning vilket förenklar för medborgarens besök och höjer säkerheten för medarbetaren.

De vanligaste besöken rör ansökan och utlämning av pass och nationellt id-kort, anmälningsupptagning och åtgärder i anslutning till detta samt in- och utlämning av hittegoods. Under 2023 har antalet besök minskat på grund av färre ansökningar av pass och nationella id-kort.

För att säkerställa en enhetlig och myndighetsgemensam service kopplat till de fysiska besöken har det under 2023 arbetats fram ett förslag på ett nationellt koncept för receptionsverksamheten. Detta förväntas förenkla styrningen av verksamheten och möjliggöra nationell uppföljning.

Pass och nationella id-kort

Polismyndigheten är passmyndighet i Sverige och ansvarar för ärenden enligt passlagen (1978:302) samt enligt förordningen om nationellt identitetskort (2005:661). Pass och nationellt id-kort, våra svenska resehandlingar är den största ärendegruppen bland Polismyndighetens förvaltningsrättsliga ärenden och den verksamhet som står för flest fysiska medborgarmöten.

TABELL 38. Antal ansökningar om resehandlingar, 2021–2023

Typ av resehandling	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Vanligt pass	1 333 234	2 583 023	1 591 735	-991 288	-38,4%
Extra pass	1 124	1 455	1 447	-8	-0,5%
Provisoriskt pass	24 753	55 740	15 639	-40 101	-71,9%
Nationellt id-kort	361 059	1 027 742	520 574	-507 168	-49,3%
Totalt	1 720 170	3 667 960	2 129 395	-1 538 565	-41,9%

Under 2023 minskade antalet ansökningar om resehandlingar med 42 procent i jämförelse med 2022. Minskningen mellan åren kan till största del förklaras av att antalet ansökningar var betydligt högre än normalt under 2022 på grund av ett uppdämt behov efter coronapandemin. Detta var i sin tur en följd av det minskade ansökningstrycket under 2020 och 2021. Det lägre inflödet av ansökningar under 2023 förklaras troligtvis även av det samhälls-ekonomiska läget med hög inflation och svag svensk krona.

Antalet ansökningar om vanligt pass, provisoriskt pass och nationellt id-kort fördelades jämnt mellan könen under året. Betydligt fler män än kvinnor ansökte om extra pass vilket troligtvis förklaras av att behovet av extra pass är större inom mansdominerade yrken. Fördelningen mellan könen följde i stort samma mönster som tidigare år.

Händelseutvecklingen under 2022, med högt ansökningstryck och långa väntetider för ansökan, visade på ett behov av en ökad kapacitet av bokningsbara tider i verksamheten för att säkerställa en god tillgänglighet för medborgarna. Under 2023 valde Polismyndigheten därför att tillgängliggöra fler bokningsbara tider än vad prognosen för antalet ansökningar visade.

För de medborgare som har behov av ett fysiskt besök i en reception finns Polismyndigheten tillgänglig på 240 platser runt om i landet vilket är en hög geografisk närvaro i samhället.

Under 2023 minskade antalet ansökningar om resehandlingar med 42 procent i jämförelse med 2022.

TABELL 39. Antal släppta och bokade tider för ansökan om resehandling, 2021–2023

Tider för ansökan	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Antal släppta tider	1 867 485	3 660 685	3 263 702	-396 983	-10,8%
Antal bokade tider	1 612 137	3 445 645	2 061 302	-1 384 343	-40,2%
Antal ej bokade tider	255 348	215 040	1 202 400	987 360	459,2%

Den goda tillgången på bokningsbara tider och den jämförelsevis låga efterfrågan på resehandlingar medförde en hög tillgänglighet av bokningsbara tider, med marginella väntetider för ansökan under hela året. Den höga tillgängligheten genererade även ett överskott på personal. För att minska överskottet omfördelades delar av personalen till andra verksamheter inom Polismyndigheten. Den goda tillgången på bokningsbara tider och den jämförelsevis låga efterfrågan bidrog till en lägre produktivitet under 2023 i jämförelse med 2022. Styckkostnaden för pass översteg ansökningsavgiften och verksamheten visade på ett negativt ekonomiskt resultat.

För att fortsätta stärka Polismyndighetens verksamhet med pass och nationellt id-kort och göra den mindre sårbar för perioder med högt ansökningstryck initierades ett antal utvecklingsarbeten under 2023. Bland annat utvecklad verksamhetsplanering och uppföljning i nära dialog med verksamheten samt utveckling av e-tjänster och andra digitala lösningar.

Under 2023 var den uppskattade genomsnittliga väntetiden för ansökan mindre än en vecka att jämför med 2022 då den var tio veckor. I förhållande till Polismyndighetens mål om tillgänglighet är bedömningen att området pass och nationellt id-kort utvecklats positivt i jämförelse med 2022.

Kostnad för ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden i serviceverksamheten (pass)

Enligt förordning om årsredovisning och budgetunderlag ska Polismyndigheten redovisa antal och styckkostnad för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden. Syftet är att tillgodose regeringens behov av effektorienterad information kopplad till de mål och krav som regeringen har angett.

Så här har vi beräknat styckkostnaden för vanliga pass, utgångspunkten är polisens kalkyl- och uppföljningsmodell som används för beräkning av kostnader för den avgiftsfinansierade verksamheten:

- direkta kostnader (lönekostnader, lokalkostnader, kostnader för passböcker med flera) identifieras.
- lönekostnaden baseras på nedlagda timmar multiplicerat med timkostnad för passhandläggare
- lokalkostnader betraktas som en direkt kostnad men fördelas ut med fördelningsnyckel
- indirekta kostnader i form av ledning, administration etcetera fördelas utifrån fördelningsnyckel
- de direkta och indirekta kostnaderna summeras till totalkostnaden för passverksamheten
- antal sålda pass tas fram genom att den totala intäkten för vanliga pass divideras med avgiften för pass
- styckkostnaden tas fram genom att totalkostnaden för passverksamheten divideras med antal sålda pass.

Förändring mellan åren 2021–2023

Under perioden 2021 till 2023 har coronapandemin och dess följd effekter förändrat förutsättningarna för passverksamheten. Efterfrågan på pass ökade successivt under 2021 och 2022 blev efterfrågan mycket hög. Under 2023 minskade istället antalet ansökningar kraftigt i jämförelse med 2022 då det fanns ett uppdämt behov av resehandlingar efter coronapandemin. Till följd av låg efterfrågan och att myndigheten upprätthöll en hög servicenivå till medborgarna är styckkostnaden för ett vanligt pass högre 2023.

TABELL 40. Kostnad (kr) per vanligt pass, 2021–2023

Ärendetyp	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Styckkostnad (kr), vanligt pass	431	329	518	189	57,4%

Tillstånd enligt ordningslagen

När en medborgare eller ett företag ska ansöka om tillstånd för en allmän sammankomst, offentlig tillställning eller för att använda offentlig plats för exempelvis en uteservering eller byggetablering, är det till Polismyndigheten man vänder sig. Polismyndigheten prövar tillståndsärenden enligt ordningslagen (1993:1617). Merparten av ärendena avser tillstånd för anordnande av allmänna sammankomster, offentliga tillställningar och användande av offentlig plats. Med anledning av coronapandemin gällde under 2021 deltagarbegränsningar för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar vilket fick till följd att antalet ansökningar minskade. Bestämmelserna om deltagarbegränsningar avskaffades i februari 2022 och antalet ansökningar ökade. Under valåret 2022 ökade antalet ansökningar för anordnandet av allmänna sammankomster, offentliga tillställningar och användande av offentlig plats ytterligare. Under 2023 har inflödet åter minskat till ett mer normalt läge.

TABELL 41. Antal inkomna ärenden om tillstånd enligt ordningslagen, 2021–2023

Typ av tillståndsärende	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Allmän sammankomst	5 744	11 570	10 053	-1 517	-13,1%
Offentlig tillställning	9 254	13 143	14 017	874	6,6%
Övriga ärenden enligt ordningslagen (inklusive användande av offentlig plats)	31 675	34 190	31 206	-2 984	-8,7%
Totalt	46 673	58 903	55 276	-3 627	-6,1%

För vissa typer av tillstånd enligt ordningslagen kan ansökan göras via e-tjänster på [polisen.se](https://www.polisen.se) och för 2023 ökade andelen ansökningar om tillstånd som gjordes digitalt.

TABELL 42. Antal och andel ansökningar som inkommit via e-tjänst, 2021–2023*

Typ av e-tjänst	2021		2022		2023		Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel		
Byggetablering	8 810	88%	7 772	88%	7 342	92%	-430	-5,3%
Uteservering	4 635	73%	4 710	75%	5 007	80%	297	6,3%
Musikevenemang**	-	-	1 525	44%	1 647	47%	122	8,0%
Idrottsevenemang	-	-	1 808	36%	2 316	43%	508	28,0%
Filminspelning	-	-	945	95%	881	96%	-64	-6,7%

* Under 2021 driftsattes e-tjänster för musikevenemang, idrottsevenemang och filminspelning. Därmed saknas jämförbara siffror för 2021.

** Uppgifterna om musikevenemang skiljer sig åt från uppgifterna som redovisades 2022 eftersom den sökning som då gjordes inte omfattade samtliga ärenden om musikevenemang. De nya uppgifterna är ungefärliga.

E-tjänsterna för ansökan om att få ordna idrottsevenemang respektive musikevenemang har under 2023 ersatts av en gemensam e-tjänst för ansökan om samtliga typer av allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.¹⁰⁰

Vapenärenden enligt vapenlagen

Polismyndigheten har i uppdrag att pröva ärenden enligt vapenlagstiftningen. Vapenlagstiftningen syftar till att motverka att skjutvapen kommer till användning vid våldsbrott eller missbrukas på annat sätt. Vapenärenden enligt vapenlagen (1996:97) avser till största del ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen. Övriga ärenden rör bland annat tillstånd för vapenhandel, EU-skjutvapenpass, import eller export av vapen, återkallelse av vapentillstånd, inlösen och skrotning av vapen, hantering av vapen i dödsbon samt kontroll av vapenhandlare.

TABELL 43. Antal registrerade vapenärenden, 2021–2023

Vapenärenden	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Inkomna ärenden	141 703	136 803	139 773	2 970	2,2%

Under 2023 minskade den nationella medianhandläggningstiden¹⁰¹ för avslutade vapentillståndsärenden, från 34 dagar 2022 till 26 dagar 2023.¹⁰² Målsättningen för 2024 är att den nationella medianhandläggningstiden ska vara högst 30 dagar, och vid årsskiftet 2024/2025 är målsättningen att medianhandläggningstiden i varje polisregion ska vara högst 30 dagar.

På [polisen.se](https://www.polisen.se) finns e-tjänster för ansökan om vapentillstånd. Andelen ansökningar om vapentillstånd via dessa e-tjänster ökade från 50 procent år 2022 till 56 procent år 2023. År 2021 var andelen ansökningar via e-tjänster 45 procent.

100) För tillståndsärenden där ansökan kunnat tas emot via e-tjänster under de senaste tre åren (vapentillstånd, tillstånd för användande av offentlig plats för byggetablering respektive för uteservering) inkom 61 procent av ansökningarna år 2023 via e-tjänster. År 2022 var motsvarande siffra 55 procent och år 2021 var motsvarande siffra 51 procent.

101) Med handläggningstid avses här den sammanlagda tiden från det att ett vapentillståndsärende kommer till Polismyndigheten till dess att ärendet är beslutat.

102) Se avsnitt Förkortade handläggningstider i vapentillståndsärenden.

Skadeståndsärenden

Hantering av skadeståndsanspråk som riktas mot Polismyndigheten regleras i förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten. Anspråk som gäller skador som uppkommit inom Polismyndighetens verksamhetsområde handläggs av myndigheten. Anspråk som grundas på påståenden om felaktiga beslut och felaktiga uppgifter i myndighetens register samt påstådda överträdelser av EU-rätten och Europakonventionen överlämnas till Justitiekanslern för prövning.

På polisen.se finns en blankett för att begära skadestånd av Polismyndigheten och information om myndighetens ärendehandläggning. Under 2023 har även jurister via telefon lämnat information till allmänheten om Polismyndighetens skadereglering.

TABELL 44. Antal utbetalningar respektive utbetalda belopp, med anledning av beviljade skadeståndsanspråk mot Polismyndigheten, 2021–2023

Skadelidande	2021		2022		2023		Förändring 2022–2023 (antal)		Förändring 2022–2023 (%)	
	Antal utbetalningar	Belopp (kr)	Antal utbetalningar	Belopp (kr)	Antal utbetalningar	Belopp (kr)	Antal utbetalningar	Belopp (kr)	Antal utbetalningar (%)	Belopp (%)
Företag	447	8 210 547	416	8 896 658	514	11 209 751	98	2 313 093	23,6%	26,0%
Privatperson	577	5 400 909	507	5 400 588	569	5 980 018	62	579 430	12,2%	10,7%
Summa	1 024	13 611 456	923	14 297 246	1 083	17 189 769	160	2 892 523	17,3%	20,2%

Kompetensförsörjning

Polismyndighetens kompetensförsörjningsuppdrag

Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra sina uppgifter. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter (förordningen om årsredovisning och budgetunderlag [2000:605]).

Regeringens mål för arbetsgivarfrågor är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att myndigheterna har kompetens för att fullgöra sina uppgifter (Budgetproposition 2021/2022:1, utgiftsområde 2).

Mål för Polismyndighetens kompetensförsörjning

Kompetens ska finnas för att nå verksamhetens mål.

Samlad bedömning av resultat

Polismyndighetens bedömning är att resultatutvecklingen för kompetensförsörjningsområdet var positiv under 2023.

Under året ökade antalet anställda, fler antogs till polisutbildningarna och personalomsättningen samt sjukfrånvaron minskade. Genom åtgärder för att öka rekryteringskapaciteten, bland annat fler anställda inom rekryteringsverksamheten, förbättrades rekryteringstakten av civila medarbetare avsevärt. Det var dock svårt att rekrytera och behålla vissa civila specialistkompetenser, och polistillväxten i polisregion Stockholm sker inte i tillräckligt hög takt.

Polismyndigheten arbetar aktivt med att säkerställa att rätt kompetens finns för att på ett effektivt och ändamålsenligt sätt utföra sina uppgifter.

Vid bedömningen av måluppfyllelsen för Polismyndighetens kompetensförsörjning har följande indikatorer använts¹⁰³, men även andra omvärldsfaktorer som kan antas ha en påverkan på resultatutvecklingen har beaktats:

- tillväxt, antal anställda
- personalomsättning
- sjukfrånvaro
- antal antagna till polisutbildningar
- attraktiv arbetsplats-index (AAI).

Personalsammansättning

Nedan beskrivs hur personalsammansättningen utvecklats utifrån antal anställda, kompetenskategori, medarbetare med utländsk bakgrund, avgångar och sjukfrånvaro.

Antal anställda

Under året har Polismyndigheten fortsatt att växa. I december 2023 hade Polismyndigheten 37 359 anställda. Det är en ökning med 2 431 personer jämfört med december 2022, varav 999 var poliser och 1 432 civilanställda. Antalet poliser var 22 980 och antalet civilanställda var 14 379 i december 2023. Sedan december 2021 har antalet poliser ökat med 1 594 personer.

103) För en sammanställning över samtliga aktuella indikatorer i bedömningsmodellen, se bilaga 6.

TABELL 45. Antal anställda* fördelat på poliser och civilanställda, per den 31 december, 2021–2023

	2021			2022			2023			Förändring 2022–2023 Antal anställda (totalt)	
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Antal	(%)
Poliser	7 125	14 261	21 386	7 387	14 594	21 981	7 848	15 132	22 980	999	4,5%
Civila (totalt)	8 658	4 167	12 825	8 742	4 205	12 947	9 765	4 614	14 379	1 432	11,1%
– civila tillsvidareanställda**	8 475	4 079	12 554	8 367	4 065	12 432	9 502	4 481	13 983	1 551	12,5%
Totalt	15 783	18 428	34 211	16 129	18 799	34 928	17 613	19 746	37 359	2 431	7,0%

* Med anställd avses person som avlönas med månadslön.

** Definition tillsvidareanställda: anställda med anställningsform tillsvidareanställning, provanställning, lönebidragsanställning, interna vikariat samt tidsbegränsade chefsanställningar.

Av de anställda är 47,1 procent kvinnor, vilket innebär att Polismyndigheten totalt har en jämställd könsfördelning, men skillnader finns inom respektive personalkategori. Bland poliserna är andelen kvinnor 34,2 procent och bland de civilanställda är andelen 67,9 procent. Andelen chefer som är kvinnor var 39,5 procent.

TABELL 46. Antal chefer, per personalkategori, per den 31 december, 2021–2023

	2021			2022			2023			Förändring 2022–2023 Antal chefer (totalt)	
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Antal	(%)
Poliser	865	2 117	2 982	909	2 123	3 032	1 010	2 139	3 149	117	3,9%
Civila	491	259	750	540	274	814	592	318	910	96	11,8%
Totalt	1 356	2 376	3 732	1 449	2 397	3 846	1 602	2 457	4 059	213	5,5%

Könsfördelningen i en stor organisation som Polismyndigheten är trögrörlig och har inte förändrats i större utsträckning under de senaste 2 åren men under de senaste 10 åren har andelen kvinnor på myndigheten ökat med 5 procentenheter. En tydligare förändring av könsfördelningen har skett bland chefer där andelen kvinnor har ökat med 14 procentenheter de senaste 10 åren. Ökningen av andelen kvinnor har främst skett bland poliser, både bland medarbetare och chefer.

TABELL 47. Åldersstruktur tillsvidareanställda inom Polismyndigheten, per den 31 december, 2023

		–29	30–39	40–49	50–59	60–	Totalt
		Poliser	Kvinnor	1 268	2 424	2 275	1 345
	Män	1 860	4 455	4 347	3 134	1 336	15 132
	Totalt	3 128	6 879	6 622	4 479	1 872	22 980
Civila	Kvinnor	1 587	2 812	2 285	2 095	723	9 502
	Män	533	1 288	1 245	1 049	366	4 481
	Totalt	2 120	4 100	3 530	3 144	1 089	13 983
Poliser och civila	Kvinnor	2 855	5 236	4 560	3 440	1 259	17 350
	Män	2 393	5 743	5 592	4 183	1 702	19 613
	Totalt	5 248	10 979	10 152	7 623	2 961	36 963
Andel av anställda		14%	30%	27%	21%	8%	100%

Medelåldern för tillsvidareanställda inom Polismyndigheten är 42,3 år. Majoriteten av myndighetens tillsvidareanställda finns inom åldersintervallet 30–49 år oavsett personalkategori och kön. Cirka 8 procent av de tillsvidareanställda är 60 år eller äldre. Jämfört med 2022 har medelåldern minskat marginellt med 0,3 år och det beror främst på att andelen anställda inom åldersintervallet 29 år och yngre har ökat.

Kompetenskategorier

Statliga myndigheter ska årligen lämna uppgifter till Arbetsgivarverket om de anställdas indelning i kompetenskategorierna lednings-, kärn- och stödkompetens där ledningskompetens avser myndighetens chefer.

TABELL 48. Antal anställda fördelat på kompetenskategorierna lednings-, kärn- och stödkompetens*, per den 31 december, 2023

	2023							Förändring 2022–2023		
	Totalt			Poliser		Civila		Totalt	Poliser	Civila
	Antal	Andel (%)	Andel kvinnor (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Antal	Antal	Antal
Ej kodad	158	0,4%	37%	133	30%	25	76%	-2	2	-4
Kärnkompetens	27 128	73%	46%	18 540	35%	8 588	71%	1 767	799	968
Ledningskompetens	4 059	11%	39%	3 149	32%	910	65%	213	117	96
Stödkompetens	6 014	16%	57%	1 158	30%	4 856	63%	453	81	372
Totalt	37 359	100%	47%	22 980	34%	14 379	68%	2 431	999	1432

* Definition enligt Arbetsgivarverket 2003:7 A 2.

Av Polismyndighetens anställda var 73 procent indelade i kompetenskategorin kärnkompetens, 16 procent i stödkompetens och 11 procent var chefer och därmed indelade i kategorin ledningskompetens.

Den procentuella fördelningen mellan kategorierna var oförändrad jämfört med 2022. Däremot kan det konstateras att antalet medarbetare i kärnverksamheten ökade med 1 767 personer under 2023.

Polisanställda med utländsk bakgrund

Den totala andelen anställda med utländsk bakgrund vid Polismyndigheten var 10,5 procent, vilket är en marginell ökning jämfört med de senaste två åren. Ökningen gäller både poliser och civila och såväl män som kvinnor. Statistik för andelen anställda med utländsk bakgrund har tagits fram inom Polismyndigheten sedan 2005. Då var den totala andelen 4,9 procent och den har ökat varje år sedan dess.

TABELL 49. Andel anställda med utländsk bakgrund*, efter personalkategori och kön, 2021–2023**

	2021			2022			2023			Förändring 2022–2023	
	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)	(%-enhet)	(%)
Civila	15,4%	16,5%	15,8%	15,6%	16,8%	16,0%	16,0%	16,4%	16,1%	0,1%	0,7%
Poliser inklusive polisaspiranter	5,2%	7,5%	6,7%	5,3%	7,7%	6,9%	5,3%	7,9%	7,0%	0,1%	1,6%
Polisaspiranter	7,6%	9,7%	9,0%	7,3%	10,0%	9,1%	6,6%	9,2%	8,1%	-1,0%	-10,7%
Totalt	10,8%	9,6%	10,1%	10,9%	9,8%	10,3%	11,2%	9,9%	10,5%	0,2%	2,1%

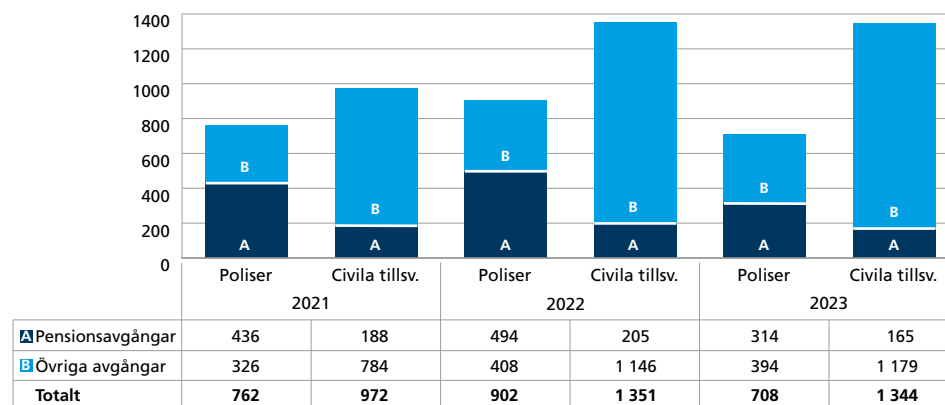
* Utländsk bakgrund enligt definition från SCB, det vill säga inrikes född person med två utrikes födda föräldrar eller utrikes född.

** Källa: Registret över totalbefolkningen (RTB), Statistiska centralbyrån (SCB).

Avgångar

Personalomsättningen bland tillsvidareanställd personal vid Polismyndigheten var 5,7 procent, vilket är en minskning jämfört med december 2022 då den var 6,6 procent. Exklusive pensionsavgångar var personalomsättningen för tillsvidareanställda 4,4 procent 2023.

FIGUR 16. Antal avgångar efter personalkategori, 2021–2023

Det var framför allt poliser som stod för den minskade personalomsättningen under 2023. Personalomsättningen bland poliser minskade till 3,1 procent från 4,1 procent 2022. Det var främst pensionsavgångarna som minskade bland poliser, vilket berodde på att färre poliser än vanligt har valt att gå i förtidspension. Anledningen till det är bland annat att antalet poliser är färre än normalt i de aktuella årskullarna. Av avgångarna bland poliser under 2023 var 44 procent pensionsrelaterade. Personalomsättningen bland poliser exklusive pensionsrelaterade avgångar uppgick till 1,7 procent.

Personalomsättningen bland civila tillsvidareanställda var 10,2 procent, vilket är en marginell minskning jämfört med december 2022 då den var 10,9 procent. Av avgångarna bland civila tillsvidareanställda under 2023 var 13 procent pensionsrelaterade. Exklusive pensionsrelaterade avgångar var personalomsättningen för civila tillsvidareanställda 9,0 procent.

Inom statsförvaltningen totalt var personalomsättningen för tillsvidareanställda 8,7 procent 2023 och 6,8 procent år 2022. Personalomsättningen inom statsförvaltningen exklusive pensionsavgångar 2023 var 7,5 procent.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron minskade från 4,2 procent till 3,7 procent jämfört med 2022, vilket också är lägre än sjukfrånvaron 2021.

TABELL 50. Sjukfrånvaro*, långtidssjukfrånvaro** och andel långtidssjukfrånvaro*** 2021–2023

	2021			2022			2023		
	Sjukfrånvaro	Långtidssjukfrånvaro	Andel långtidssjukfrånvaro	Sjukfrånvaro	Långtidssjukfrånvaro	Andel långtidssjukfrånvaro	Sjukfrånvaro	Långtidssjukfrånvaro	Andel långtidssjukfrånvaro
Kvinnor	5,2%	2,2%	41%	5,6%	2,9%	51%	5,0%	2,7%	55,1%
Män	2,9%	0,8%	27%	3,1%	1,1%	34%	2,6%	1,1%	42,2%
Totalt	4,0%	1,4%	36%	4,2%	1,9%	45%	3,7%	1,9%	50,3%

* Sjukfrånvaro av tillgänglig arbetstid.

** Sjukfrånvaro som överstiger 60 dagar av tillgänglig arbetstid.

*** Långtidssjukfrånvaro/sjukfrånvaro.

Minskningen av sjukfrånvaron jämfört med föregående år gällde oavsett kön och ålder och det var korttidssjukfrånvaron som utgjorde minskningen. Minskningen gällde för både män och kvinnor, men kvinnor hade alltså högre sjukfrånvaro jämfört med männen, och den skillnaden gällde både korttidssjukfrånvaro och långtidssjukfrånvaro samt alla ålderskategorier. Sjukfrånvaron ökar generellt med ålder och kvinnor över 50 år var den grupp som hade högst sjukfrånvaro under 2023.

TABELL 51. Sjukfrånvaro, efter ålderskategori och kön, 2021–2023

	2021				2022				2023			
	–29 år	30–49 år	50– år	Totalt	–29 år	30–49 år	50– år	Totalt	–29 år	30–49 år	50– år	Totalt
Kvinnor	4,0%	4,8%	6,5%	5,2%	4,2%	5,0%	7,6%	5,6%	3,6%	4,4%	6,9%	5,0%
Män	2,8%	2,5%	3,6%	2,9%	3,2%	2,6%	3,9%	3,1%	2,3%	2,1%	3,6%	2,6%
Totalt	3,4%	3,6%	4,9%	4,0%	3,7%	3,7%	5,5%	4,2%	3,0%	3,2%	5,0%	3,7%

Kompetensbehov och utmaningar

Polismyndigheten har under 2023 inriktat och prioriterat kompetensförsörjningsarbetet med utgångspunkt i att säkerställa en fortsatt tillväxt av poliser och specialistkompetens till den brottsbekämpande verksamheten, samt polisiär närvaro i lokalpolisområden. Kompetensbehov av specialister har funnits inom främst analys, forensik och it-forensik, finansiell utredning och it, samt utredning av brott mot särskilt utsatta brottsoffer.

Utmaningarna med bland annat den grova våldsbrottsligheten innebar under 2023 beslut om tillfälliga geografiska resursflyttningar av medarbetare inom Polismyndigheten. Den nationella förstärkningsorganisationen möjliggjorde flexibilitet, så att hela myndigheten kunde bidra till en ökad operativ förmåga genom att säkerställa prioriterad kompetens där behoven var störst, till exempel av poliser i yttre tjänst och utredare.

Under året har Polismyndigheten fortsatt med åtgärder för att öka rekryteringskapaciteten i fråga om civila medarbetare, efter stora utmaningar under 2022. Fler har anställts i rekryteringsverksamheten, vilket har gett betydande effekter för rekryteringstakten under 2023. En annan åtgärd har varit att tydligare prioritera rekryteringsarbetet, vilket har medfört bättre förutsättningar för att mer träffsäkert möta verksamhetens kompetensförsörjningsbehov och tillväxt med rätt kompetenser. Den interna rörligheten har i större utsträckning lösts via arbetsledningsbeslut och intresseanmälan under 2023.

För att höja kvaliteten i kompetensförsörjningsarbetet har det under året utvecklats och integrerats i Polismyndighetens treåriga planering och uppföljning. En stärkt analys ger bättre förutsättningar att förutse behov av kompetensförsörjande åtgärder, till exempel kompetensutveckling och bemanning, med tillräcklig framförhållning.

Tillväxt med rätt kompetenser för en effektiv brottsbekämpning

Polismyndigheten ska till ingången av 2025 öka med 10 000 polisanställda, jämfört med ingången av 2016. En utgångspunkt för tillväxten har varit vilka kompetenser Polismyndigheten ser behov av på kort sikt respektive längre sikt. Fokus är en fortsatt tillväxt av poliser och specialistkompetenser till den brottsbekämpande verksamheten. Brottsligheten är komplex och rör sig över fysiska, geografiska och digitala gränser, vilket påverkar vilken kompetens som behövs för en framgångsrik och effektiv brottsbekämpning. Prioriterat under året har varit att attrahera, rekrytera, behålla och återanställa polisiär kompetens och specialistkompetens.

Samordnande åtgärder för tillväxtarbetet genomförs och följs kontinuerligt upp, nationellt och regionalt, för att säkerställa att myndigheten växer med rätt kompetenser för att klara uppdraget. Utmaningar finns gällande polistillväxten i polisregion Stockholm. Den interna personalrörligheten och att inte tillräckligt många polisstudenter väljer aspirantplacering i polisregion Stockholm är två faktorer som gör att polistillväxten i Stockholm är svagare än i övriga polisregioner.

Attrahera och rekrytera rätt kompetens

Polismyndigheten har fortsatt att arbeta aktivt med att stärka attraktionskraften för att jobba inom polisen i olika yrkesroller. På polisen.se finns fördjupad information om polisens olika verksamhetsområden, om hur man söker till polisutbildningen och om lediga tjänster för olika kompetenser inom Polismyndigheten. Intresset för att följa Polismyndigheten i sociala medier har ökat varje år, så även 2023. Myndighetens konto på LinkedIn har under året passerat 186 000 följare (2022 var antalet följare 159 000).

Flera vägar att bli polis

Totalt påbörjade 1 839 personer en utbildning för att bli polis under 2023, vilket kan jämföras med 2022 då 1 621 personer påbörjade utbildningen. Det innebär att den tidigare högsta noteringen av antalet antagna, 1 677 år 2021, har passerats med god marginal.

TABELL 52. Antal personer som påbörjade en polisutbildning, 2021–2023

	2021			2022			2023			Förändring 2022–2023 Antal personer (totalt)	
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Antal	(%)
Grundutbildning*	641	961	1 602	520	886	1 406	572	1 005	1 577	171	12,2%
Funktionsinriktade polisutbildningar	42	33	75	123	92	215	156	106	262	47	21,9%
Totalt	683	994	1 677	643	978	1 621	728	1 111	1 839	218	13,4%

* Antal personer som var kvar efter två veckor.

Under 2023 utexaminerades 1 485 personer från polisutbildningen. Motsvarande siffra för 2022 var 1 317, och 2021 utexaminerades 1 310 personer.

Arbetet med att utveckla formerna för att utbilda poliser har fortsatt under 2023. Utöver grundutbildningen till polis fortsätter myndigheten att utveckla funktionsinriktad polisutbildning för särskilda grupper för att möjliggöra flera vägar in i polisyrket.

Polisutbildningen finns vid Umeå universitet, Linnéuniversitetet, Södertörns högskola, Högskolan i Borås och Malmö universitet.

Grundutbildning till polis

Antalet studenter som påbörjade grundutbildningen under 2023 var 1 577 personer, vilket innebär en ökning jämfört med 2022 (1 406) med 171 studenter. Jämfört med 2021 då 1 602 studenter började, är det en marginell minskning med 25 personer.

Ansökan till grundutbildningen till polis kan göras när som helst under året, och Polismyndigheten marknadsför utbildningen kontinuerligt för att attrahera sökande, huvudsakligen i sociala medier. Fokus är att få fler kvinnor och personer med utländsk bakgrund att söka. Polismyndigheten har under 2023 deltagit i regionala och lokala event och mässor, samt genomfört initiativ för att möta önskemål om en personlig poliskontakt med möjlighet till dialog och frågor om polisyrket och polisutbildningen. Exempel på event är:

- Träna med poliser
- Simma med polisen
- Polisens dag
- Öppet hus på lokalpoliskontor
- Nationella och regionala chattar

En deltidspolisutbildning har utvecklats under 2023 och startar våren 2024. Syftet är att attrahera personer i glesbygd och svårrekryterade områden som vill verka som poliser i sin hemort men inte kan studera på heltid.

Funktionsinriktad polisutbildning

Under 2023 påbörjade 262 personer en funktionsinriktad polisutbildning (FPU). Det är en ökning från 2022 då 215 personer påbörjade utbildningen. Andelen kvinnor som deltar i FPU är högre än i grundutbildningen. Av deltagarna som 2023 påbörjade FPU var 60 procent kvinnor, 2022 var andelen kvinnor 57 procent och 2021 var den 56 procent.

FPU är ett komplement till den ordinarie grundutbildningen och riktar sig till personer som redan har en högskoleexamen. Utöver krav på 120 högskolepoäng och relevant arbetslivserfarenhet ska deltagarna uppfylla samma behörighetskrav som för grundutbildningen till polis. Utbildningen kan därför komprimeras och bedrivs i en mycket hög studietakt, i huvudsak på distans. Målgrupp är dels externa sökande med rätt bakgrund, dels redan anställda civila medarbetare med högskolebakgrund. Inriktningen för FPU under 2023 var inom områdena brottsutredning, forensik och it.

Den funktionsinriktade polisutbildningen erbjuds i olika varianter:

- Funktionsinriktad polisutbildning för personer med specialistkompetens inom ett relevant område, där det finns ett verksamhetsbehov av att komplettera med polismans befogenheter.
- Verksamhetsintegrerad polisutbildning för redan civilanställda medarbetare som studerar på deltid och jobbar på deltid. Efter utbildningens slut lämnar de sin tidigare funktion och går in som polisassistent i den yttre verksamheten.
- Utbildning med traineeprogram för specialistgrupper som har relevant högskoleexamen, men ingen eller liten yrkeslivserfarenhet. Innan utbildningsstart genomförs en fyra månaders lång introduktion på Polismyndigheten.

Återanställda poliser

Under 2023 återanställdes 145 poliser i Polismyndigheten, varav 93 rekryterades till utredningsverksamheten eller brottsförebyggande- och ingripandeverksamheten. Antalet återanställda poliser är högre jämfört med 2022 då 113 poliser återanställdes. Under 2021 var antalet återanställda poliser 138.

Rekrytering av civila kompetenser

Antalet rekryterade personer med civila kompetenser var 2 656 under 2023, vilket är mer än dubbelt så många jämfört med 2022 då antalet var 1 097. År 2021 var antalet 993. Siffrorna avser extern rekrytering, som slutförts och resulterat i tillsvidareanställning, av personer med civila kompetenser.

Rekryteringarna under 2023 har framför allt gjorts till utredningsverksamheten, polisens kontaktcenter och till de nationella avdelningarna. Under 2023 rekryterades 548 civila brottsutredare, jämfört med 2022 då 65 rekryterades. Den kraftiga ökningen av civila brottsutredare under 2023 beror delvis på en sammanhållen rekryteringsinsats i polisregion Stockholm då 130 civila brottsutredare anställdes. Andra verksamhetsområden som har rekryterat många civila är gränspolisverksamheten samt stöd- och serviceverksamheten.

Under året har kommunikationsinsatser genomförts, riktade till civila kompetenser där myndigheten har ett stort rekryteringsbehov. Exempel på det är en kampanj för att rekrytera forensiker till nationellt forensiskt center, civila brottsutredare samt operativa civila roller till regionledningscentraler, polisens kontaktcenter och gränspolisverksamheten. Polismyndigheten har även deltagit vid arbetsmarknadsmässor på högskolor och universitet, för att attrahera kompetens inom till exempel it-området. Under året har Polismyndigheten tagit emot studenter och praktikanter i olika delar av organisationen. Efter avslutad praktik har flera av dessa rekryterats till myndigheten.

En attraktiv arbetsgivare med en enhetlig arbetsgivarpolitik

För att säkerställa en hållbar kompetensförsörjning krävs att myndigheten är en attraktiv arbetsgivare, med en arbetsgivarpolitik som har ett tydligt verksamhetsfokus, ändamålsenliga anställningsvillkor och innebär en trygg arbetsmiljö för samtliga medarbetare. En rad åtgärder har genomförts under året för att stärka organisationens chefer i rollen som arbetsgivarföreträdare.

Attraktiv arbetsplats-index – undersökning bland polisanställda

Myndigheten genomför årligen en undersökning av polisanställdas syn på Polismyndigheten som arbetsplats. Resultatet sammanfattas som attraktiv arbetsplats-index (AAI). Undersökningen utgår från sju områden som definierar en attraktiv arbetsplats¹⁰⁴ och ger information om vad som bör prioriteras för att säkerställa att myndigheten är en attraktiv arbetsplats. Faktorer som stärker viljan att stanna kvar som medarbetare är desamma som lockar nya medarbetare.

Resultatet av AAI 2023 var positivt då index steg till 7,2 från 7,0 år 2022, på en tiogradig skala. År 2021 var resultatet 7,1. Högst värden fick polisens uppdrag, upplevelsen av meningsfulla och utvecklande arbetsuppgifter samt att man utvecklas och lär av sina kollegor. Karriär- och utvecklingsvägar samt organisatorisk och social arbetsmiljö hade i år, liksom tidigare år, starkast korrelation med att rekommendera polisen som arbetsplats och är därmed viktigast att satsa på för att öka polisens attraktivitet som arbetsgivare. Båda de områdena utvecklades till det bättre i 2023 års undersökning.

¹⁰⁴ Områdena är: ett samhällsbärande uppdrag; meningsfulla och utvecklande arbetsuppgifter; ledarskap, kultur och likabehandling; kompetenta kollegor; karriär och utvecklingsvägar; lön, arbetsvillkor och förmåner; en god och hållbar arbetsmiljö.

Lönebildning som styrmedel

Lönebildningen är en av faktorerna för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med olika kompetens på en alltmer konkurrensutsatt arbetsmarknad. Ytterst handlar lönebildningen om att förverkliga lön som styrmedel i verksamheten ur två perspektiv, dels för att trygga en ändamålsenlig kompetensförsörjning på både kort och lång sikt, dels för att stimulera till goda resultat och bidrag till verksamheten.

I takt med att polislönesatsningen har genomförts enligt riksdagens intentioner har frågan uppkommit om huruvida satsningen har medfört löneskillnader som inte sakligt kan motiveras mellan poliser och civilanställda som har samma eller likvärdiga arbetsuppgifter. Därför har Polismyndigheten tagit initiativ till en grundlig analys av myndighetens lönebildning utifrån perspektivet att den, även vad gäller civilanställda, ska bidra till att trygga en ändamålsenlig kompetensförsörjning på både kort och lång sikt. Analysen förväntas bli klar under 2024. Dialoger och samarbete med arbetstagarorganisationerna under året har präglats av ett konstruktivt förhållningssätt och en gemensam ambition att tillsammans bidra till en väl fungerande verksamhet. Polismyndigheten har sedan den 1 januari 2023 höjt tilläggen för obekvämt arbetstid (ob-tillägg) för samtliga anställda. Det förväntas bidra till en ökad förflyttning av arbetstidsförläggningen mot brottsfrekvent tid, eftersom tiderna då ob-tillägg utbetalas i hög utsträckning sammanfaller med brottsfrekvent tid.

Bättre villkor vid tillfälliga resursförflyttningar

Under 2023 har det allvarliga säkerhetsläget och den upptrappade våldsvågen inneburit att många poliser länge arbetat inom pågående förstärkningsorganisation. Under november tecknades ett nytt lokalt kollektivavtal som gäller för de arbetstagare vid Polismyndigheten som arbetar inom längre kommenderingar, utifrån beslut om tillfälliga resursförflyttningar. Avtalsuppgörelsen gäller både poliser i yttre tjänst och andra medarbetare, exempelvis utredare, som förstärker den ordinarie personalen i en annan region än den där de normalt arbetar. Det primära syftet är att skapa bättre arbetsmiljö och bättre villkor, men innebär också bättre förutsättningar att arbeta ändamålsenligt och enhetligt i hela landet. Avtalet innebär exempelvis att poliser som arbetar skift i yttre tjänst genom en så kallad förstärkningsspeciallista får viktig vila både före och efter själva kommenderingen. Dessutom får de ett särskilt lönetillägg. Även utredare eller andra medarbetare som är på längre förstärkningar i andra regioner får särskilda lönetillägg.

Chefer som trygga arbetsgivarföreträdare

Den digitala utbildningen Chef i vardagen, som omfattar sex temaområden¹⁰⁵, har spridits brett under året bland myndighetens chefer, som ett led i att stärka chefer i arbetsgivarrollen. Totalt har drygt 7 700 deltagare registrerat sig på utbildningen under 2023 och chefsutbildningen har fått höga betyg i utvärdering av deltagarna, i snitt 4,4 av 5. Som exempel kan nämnas temamodulen Lönebildning, om lön och lönerevision, som över 2 300 chefer har genomgått. Utvärderingen har visat att kompetensnivån i lönebildningsfrågorna har stärkts hos kursdeltagarna.

Även chefsutvecklingsinsatsen Ledarträning har genomförts för att stärka cheferna i de olika rollerna i chefsuppdraget och skapa förutsättningar för chefer och medarbetare att tillsammans bidra till en utvecklad organisationskultur i myndigheten.

Kompetensutveckling och lärande

När myndigheten är i tillväxt, och fler medarbetare med ny kompetens tillförs, är det samtidigt väsentligt att utveckla och behålla befintlig kompetens.

En stor del av Polismyndighetens verksamhet för kompetensutveckling består av fort- och vidareutbildning. Utbudet i Polismyndighetens kursverksamhet omfattar totalt ca 346 kurser inom ca 34 ämnesområden. Under 2023 genomfördes 332 olika kurser. Detta kan jämföras med 2022, då 293 kurser genomfördes, och med 2021 då 267 kurser genomfördes,

¹⁰⁵ Temaområdena är: Lönebildning; Så styrs Polismyndigheten – från uppdrag till aktiviteter; Arbetsrätt i praktiken; Tillitsbaserat ledarskap och medarbetardrivet utvecklingsarbete; Kultur och likabehandling; Individuell arbetsanpassning.

en variation som är normal. Ämnena polisiär konflikthantering (Polkon), förarutbildning, trafik CBRNE (kemiska, biologiska, radioaktiva, nukleära och explosiva ämnen), kriminalteknik, samt utredning och lagföring, var ämnen med flest genomförda kursomgångar under 2023. Prioriterade områden för nyutveckling, och till viss del ökning av utbildning, har bland annat varit inom ramen för särskild polistaktik, Polkon utifrån införandet av nytt tjänstevapen och elchockvapen, it-relaterad brottslighet och gränspolisverksamhet.

Införandet av en systematik för karriär och utvecklingsvägar för poliser som arbetar i den yttre verksamheten och med det brottsförebyggande arbetet i lokalpolisområden har fortsatt under året. En utvecklad kompetensprofil för dessa personalkategorier integrerades som en del i det årliga utvecklingssamtalet under första kvartalet. Systematiken tydliggör möjliga utvecklingsvägar, så att medarbetare kan vara kvar i yttre verksamhet och kompetensutveckla sig inom den stora bredd av arbetsuppgifter som ingår i ett lokalpolisområde, genom att bygga på den grundläggande kompetensen.

Omställning mot mer flexibel och tillgänglig utbildning

Arbetet med att ställa om utbildningsverksamheten till andra lärandeformer har fortsatt under 2023. Omställningen syftar till att skapa kompetensutvecklingsinsatser som är flexibla, tillgängliga och i hög utsträckning verksamhetsintegrerade, bland annat nätbaserade, med så nära koppling till medarbetarens arbetsuppgift som möjligt. Medarbetaren ska ha tillgång till kompetensutveckling när den behövs och där den behövs. Flexibla lärandeformer gör det också möjligt för Polismyndigheten att möta behovet av kompetensutveckling för det ökande antalet medarbetare i myndigheten.

Prioriterade områden för omställning av utbildning har under 2023 varit Polismyndighetens regionledningscentraler och brottsutredarprogrammet. Inom ramen för brottsutredarprogrammet byggs en digital infrastruktur, med avsikt att stödja den förändrade synen på lärande. De erfarenheter som samlas genom denna utveckling kommer att bidra till den generella omställningen av lärandet inom Polismyndigheten.

Ett aktivt arbete med kultur och arbetsmiljö

Arbetet med att skapa förutsättningar för chefer och medarbetare att ta sitt ansvar och bidra i arbetet för en sund organisationskultur samt en hållbar, hälsosam, trygg och säker arbetsmiljö fortsatte under 2023.

Polismyndighetens uppdragskompass, som beskriver förväntade beteenden för chefer och medarbetare, har i dialoger med arbetstagarorganisationer och huvudskyddsombud lyfts fram som ett viktigt verktyg för att främja kulturarbetet, fokus på uppdraget och Polismyndigheten som en attraktiv arbetsplats. Samarbete har inletts med arbetstagarorganisationerna och skyddsorganisationen för att bland annat tydliggöra uppdragskompassens betydelse vid rekrytering och lönesättning. Uppdragskompassen har även varit en viktig utgångspunkt när styrning, metoder och stöd har utvecklats.

Utbildningar och kompetensutvecklingsinsatser inom områdena kultur och arbetsmiljö lanserades, flera i digital form för ökad tillgänglighet för myndighetens medarbetare och chefer. De utbildningar som under året haft väsentlig spridning är följande:

- En chefsutbildning i krisstöd för att säkerställa tillräckliga kunskaper hos chefer och arbetsledare, så att de kan vidta relevanta krisstödsåtgärder då medarbetare exponerats för potentiellt traumatiserande händelser i tjänsten.
- Nya omgångar av utbildningen för krisstödshandledare, vilket innebär att fler har tillträtt i rollen.
- Cirka 100 medarbetare utbildades till reflektionsledare för metoden och förhållningssättet Reflektioner i vardagen. Därmed finns det ca 650 reflektionsledare i myndigheten.
- E-utbildningen om etik och kultur blev obligatorisk för nyanställda och drygt 11 800 medarbetare genomförde den.
- En grundläggande säkerhetsintroduktion om reducerande metoder vid hot och våld för civilanställda som har kontakt med allmänheten. Exempel på medarbetare som behöver kunna hantera situationer med hot och våld är passkontrollanter och brottsutredare.

Steg framåt i arbetet med jämställdhet

Myndigheten tog steg framåt i arbetet för jämställdhet under 2023. Det har bedrivits ett flertal initiativ med riktade satsningar inom polisregionerna för att få fler kvinnor i chefspositioner. Det har bidragit till att 39,5 procent av cheferna i Polismyndigheten är kvinnor, vilket är en ökning med närmare två procentenheter jämfört med 2022. En kvarstående utmaning är att kvinnor i hög utsträckning står för den långvariga sjukfrånvaron. Här pågår det arbete, bland annat har åtgärder genomförts för att underlätta en mer flexibel arbetssituation för medarbetarna.

Systematiskt arbete med arbetsmiljö och hälsa

Friskvårdsbidraget har ökat för att öka attraktiviteten som arbetsgivare och förstärka de faktorer som ökar hälsa och arbetsglädje, så kallade friskfaktorer. Höjningen innebär att Polismyndigheten erbjuder ett bidrag på den högre nivån inom staten.

Under året beslutades om reviderade riktlinjer för distansarbete. Syftet är att erbjuda flexibilitet för medarbetarna. Ökad egen kontroll i arbetet och möjligheten att, när verksamheten tillåter, arbeta på distans är exempel på friskfaktorer som främjar en hälsosam arbetsmiljö, vilket är ett viktigt mål i arbetsmiljöarbetet. Möjlighet att påverka var och när arbetet utförs är även ett konkurrensmedel vid rekrytering.

Ytterligare exempel för att främja en trygg och hälsosam arbetsmiljö har resulterat i tydligare och enhetlig styrning när det gäller Polismyndigheten som en alkohol- drog- och spelfri arbetsplats. Arbete pågår även med tydliggöranden om krisstöd samt förebyggande arbete mot och hantering av kränkande särbehandling.

I december 2022 redovisades en utvärdering av Polismyndighetens arbete med hantering av folksamlingar och de våldsamma upploppen och ordningsstörningarna under påsken 2022. Under 2023 togs en handlingsplan med 54 åtgärder fram, som komplement till åtgärder som vidtogs direkt efter händelserna. Särskild polistaktik (SPT), ett koncept för att hantera folksamlingar, har införts i polisregionerna Öst, Mitt, Bergslagen och Nord, vilket innebär att samtliga polisregioner nu har SPT-förmåga. Flera åtgärder har genomförts som har förbättrat förutsättningarna och arbetsmiljön för de poliser som arbetar inom SPT, till exempel nya metoder, nya fordon och ny utrustning vid taktiskt och operativt användande av tårgas. Blivande ledningsfunktioner utbildas i terrängvärdering och tårgas. Det har även beslutats om övningsverksamhet för släckning och röjning inom SPT samt om en ny förarutbildning för SPT-fordon. Vidare har det beslutats om ett erfarenhetsutbyte mellan regionerna för att öka kunskapen om att arbeta i konceptet.

Arbetsskador och tillbud minskade

Antalet arbetsskador och tillbud minskade under 2023 i förhållande till pandemiåren. Antalet arbetsskadeanmälningar som klassificeras som mycket allvarliga händelser minskade kraftigt efter pandemin och de våldsamma upploppen under påsken 2022. Bland arbetsskadetillbud noterades en ökning avseende bemanning i arrest och brott i nära relation. Antalet hot låg på den lägsta nivån sedan myndighetsombildningen efter den 31 december 2014. Detta i kombination med att svaren om Stöd i samband med våld eller hot om våld förbättrades mest i den årliga Sluta-på-jobbet-enkäten gör att helhetsbilden var positiv.

Stärkt medarbetarskydd

Polismyndighetens arbete med att stärka medarbetarskyddet är prioriterat och ska säkerställa att polisanställda har de förutsättningar som krävs för att stå emot påverkansförsök. Myndigheten har arbetat aktivt med att informera om förebyggande åtgärder som kan minska medarbetares sårbarhet för påverkansförsök. Ett arbete har även genomförts för att kompetensutveckla personal inom området medarbetarskydd. Medarbetarskyddet har även varit en del av den nationella särskilda händelsen Frigg som kartlagt de kriminella nätverken och verkat för att minska deras våldskapital. Inom den särskilda händelsen driver en arbetsgrupp stöd för polisanställda, även med syfte att stärka hela polisorganisationens motståndskraft mot påverkan på både kort och längre sikt.

Övriga återrapporteringskrav och uppdrag

Här redovisas de återrapporteringskrav och uppdrag i regleringsbrevet för 2023 som inte kan hänföras till något av de fem avsnitt som beskriver Polismyndighetens samlade resultat i förhållande till de övergripande målen för verksamheten.

Kostnader för säkerhetsrelaterade insatser i samband med Sveriges ordförandeskap i EU

Uppdrag enligt regleringsbrev 2023

Polismyndigheten ska redovisa kostnader för säkerhetsrelaterade insatser under Sveriges ordförandeskap i EU. Redovisningen ska fördelas efter centrala kostnadsposter.

Kostnaden för de säkerhetsrelaterade insatserna under Sveriges EU-ordförandeskap uppgick för Polismyndigheten till 163 miljoner kronor, vilket blev betydligt lägre än beräknat.

TABELL 53. Kostnader (kr) för säkerhetsrelaterade insatser, per kostnadspost

Kostnader (i kronor)	2023
<i>Kostnader för personal</i>	
Kostnad grundtid	59 000 000
Merkostnad övertid	51 000 000
Merkostnad övriga tillägg	9 000 000
<i>Övrig drift</i>	
Merkostnad övrigt, till exempel resor och logi	44 000 000
Totalt	163 000 000
varav merkostnader	104 000 000

I planeringen av arbetet samverkade Polismyndigheten med Säkerhetspolisen och Regeringskansliet. De åtgärder som på förhand förmodades bli kostsamma var genomsök för att säkra lokaler inklusive bevakning inför och efter säkerhetsundersökning, uttag av SPT-resurs (särskild polistaktik) för att hantera opinionsyttringar, eskort av ministrar mellan möten och boende samt hyra av avspärrningsmaterial. När arbetet väl kommit igång visade sig behovet inte vara så omfattande som förmodat. Exempelvis begränsades antalet genomsök av lokalen till ett fåtal tillfällen då lokalen var bevakad dygnet runt av arrangörens säkerhetsorganisation eller polis, vilket bidrog till lägre kostnader.

De på förhand förmodade demonstrationerna och opinionsyttringarna uteblev i hög grad, vilket ledde till att SPT-resurser enbart krävdes vid några få tillfällen. Detta innebar ett betydligt mindre behov av stöd från poliser från övriga polisregioner vilket också bidrog till lägre kostnader.

Även behovet av eskort vid transporter och bevakning av boenden för delegater blev mindre omfattande än förväntat, vilket berodde på att merparten av alla besökande ministrar godtog det anvisade boendet som låg i anslutning till möteslokalen. Detta medförde en stor besparing i resursuttag och därmed i kostnader.

Genom ett separat avtal för långtidshyra av avspärrningsmaterial kunde kostnaderna för detta begränsas till 1,6 miljoner kronor, istället för 81 miljoner kronor som initialt var offererat.

Sammanfattningsvis bidrog de minskade resursbehoven för opinionsyttringar, hotellbevakningar och säkring av transporter, både planerade och neddragningar i ett sent skede, i hög grad till minskade kostnader för kollektivavtalet om särskilda polisinsatser (SPI), övertid, traktamenten, resor, boende förtäring och transportkostnader för utrustning (främst fordon).

Ekonomiskt tillskott för stärkt verksamhetsskydd

Uppdrag enligt regleringsbrev 2023

Polismyndigheten ska redovisa hur det ekonomiska tillskottet för att stärka verksamhetsskyddet har använts i verksamheten samt hur medlen har fördelats under året och hur de avses fördelas t.o.m. 2025. Om hela eller delar av redovisningen bedöms innehålla säkerhetsskyddsklassificerad information kan denna redovisas i särskild ordning i samband med årsredovisningen.

Delar av denna redovisning innehåller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och redovisas i särskild ordning i samband med årsredovisningen. Här följer en sammanfattning av vad de extra medlen har använts till.

Polismyndigheten har från 2023 fått extra medel för att stärka verksamhetsskyddet, det vill säga skydd av egendom, personal, information samt medarbetarskyddet. Det förändrade säkerhetsläget och risken för antagonistiska angrepp och hot mot Polismyndigheten kräver ökade säkerhetsskyddsåtgärder.

För att Polismyndigheten ska kunna utföra sitt uppdrag behöver säkerhetshöjande åtgärder vidtas inom följande områden:

- bevakning av polishus med inriktning mot skyddsobjekt
- installation av kamera, larm och inpassering
- byggande av avlyssningsskyddade utrymmen för kommunikation av skyddsvärda och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter
- ökat medarbetarskydd.

Några konkreta säkerhetshöjande åtgärder som har vidtagits under 2023 är att

- bevakningen av våra polishus har ökat med inriktning mot skyddsobjekt
- en upphandling har påbörjats om byggande av avlyssningsskyddade utrymmen
- kompletteringar av teletekniska skyddsåtgärder har påbörjats
- projektet Motståndskraft har genomförts.

Bevakningen av våra polishus har ökat med inriktning mot skyddsobjekt.

Särskilda medelstillskott

Uppdrag enligt regleringsbrev 2023

Polismyndigheten har tillförts särskilda medel som ska användas för höjda löner och annan ersättning i syfte att stärka polisyrkets attraktivitet, för att förstärka verksamheten vid avdelningen nationellt forensiskt centrum, för att förkorta handläggningstiderna i vapentillståndsärenden samt för att stödja och samordna avhopparverksamhet. Polismyndigheten har även tillförts medel för att öka sin tekniska förmåga, bl.a. avseende förmåga att komma åt krypterad information och för ökad kamerabevakning. Myndigheten ska, för respektive område, redovisa hur tilldelade medel har använts och vilka resultat som uppnåtts. Av redovisningen ska vidare framgå hur resursförstärkningarna fortsatt avses användas och vilka resultat som framledes kan förväntas. Om hela eller delar av redovisningen bedöms innehålla säkerhetsklassificerad information kan denna redovisas i särskild ordning i samband med årsredovisningen.

Lönesatsningar för att stärka polisyrkets attraktivitet

De senaste åren har en uppvärdering av polisyrket varit ett särskilt fokus för lönesatsningar. Med hänvisning till detta har de extra medel till polislöner som beslutades och aviserades i 2022 års statsbudget, som även innebar ytterligare 400 miljoner kronor i ökat anslag för 2023, varit föremål för en dialog med framför allt Polisförbundet, men även med övriga arbetstagarorganisationer. Inom ramen för 2023 års polislönesatsning har parterna kommit överens om att höja tillägget för obekvämt arbetstid (ob-tillägget) i två steg. Den 1 januari 2023 höjdes ob-tillägget med 75 procent, vilket kostar ca 300 miljoner kronor årligen. En höjning med ytterligare 25 procentenheter i förhållande till 2022 års nivå kommer att ske den 1 januari 2024. Resterande 100 miljoner kronor av 2023 års polislönesatsningsmedel kommer att användas i kommande lönerevision för en fortsatt förstärkning av polisens löner.

Förstärkt verksamhet vid nationellt forensiskt centrum

Polismyndigheten har tillförts särskilda medel för att förstärka verksamheten vid avdelningen nationellt forensiskt centrum. Här redovisas hur medlen har använts.

Utveckling av teknisk förmåga

Polismyndigheten har från 2022 fått extra medel för att påskynda teknikutvecklingen som på olika sätt ska bidra till att effektivisera och därmed öka den forensiska förmågan. Arbete inom ramen för det så kallade teknikpaketet sker för att bland annat underlätta digital informationsöverföring mellan olika system, skapa effektivare digitalt stöd för den forensiska ärendeprocessen samt öka graden av automatisering. Exempelvis har satsningar inom it-forensik genomförts, vilket ökat förmågan att komma åt data i hårdvara vid undersökningar av bland annat mobiltelefoner. Därutöver införs en ny interaktiv beställningsyta för forensiska undersökningar, och utvecklingen av informationsöverföring mellan olika system via en särskild informationsyta fortsätter. Nytt tekniskt stöd är ytterligare ett initiativ inom teknikpaketet med primärt mål att minska handläggningstiderna genom att få tillgång till och säkra digitala spår. Teknikstödet berör alla utredare och it-forensiker inom polisen och möjliggör att olika funktioner kan arbeta tillsammans med att utreda, säkra bevisning och presentera fynd samtidigt i ett ärende, vilket sparar tid.

Förstärkt verksamhet vid NFC

Förutom förmåga och kapacitet inom olika ämnesområden ställer brottsbekämpning särskilda krav på en aktiv dialog mellan forensiker och utredare, i synnerhet när det gäller grov brottslighet. Det är viktigt att svar lämnas i rätt tid för att på bästa sätt bidra till att såväl förhindra och avvärja nya brott som att utreda och klara upp brott som har inträffat. För att öka den brottsbekämpande förmågan är det därmed centralt med en väl fungerande operativ dialog samt åtgärder som stärker förmågan att lämna snabba svar och att omhänderta dessa i utredningsverksamheten. Den särskilda händelsen Frank är ett tydligt exempel på hur en aktiv dialog mellan utredare, underrättelseverksamheten och forensiker kan öka den samlade brottsbekämpande förmågan. I arbetet har utvecklade former för prioritering av ärenden och material växt fram, vilket bidrar till en effektiv resursanvändning inom den forensiska verksamheten och till kortare handläggningstider.

Kompetensutveckling och kompetensförsörjning

Mot bakgrund av att den forensiska verksamheten utgör en central del i Polismyndighetens brottsbekämpande förmåga behöver det finnas en generell kompetens på området. Behovet är stort av såväl grundutbildade medarbetare som specialiserade förmågor i utredningsverksamheten, inklusive den forensiska verksamheten. Särskilda åtgärder har vidtagits och planeras vad avser kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Exempel på sådana åtgärder är en stärkt samverkan med lärosätena för polisutbildningen i syfte att implementera gemensamma kompetenskrav vad avser forensik för poliser som genomför grundutbildningen samt fler utbildningsplatser för kriminaltekniker. Ytterligare exempel är en översyn av it-forensiska funktioner för att öka förutsättningarna för att såväl attrahera och rekrytera som utveckla och behålla medarbetare med it-forensisk kompetens.

För att möta behovet av tillväxt har NFC under 2023 förändrat och breddat sitt arbete med kompetensförsörjning. Genom såväl digitala kampanjer som ett arbete med så kallade samlingsannonser förväntas NFC nå en större målgrupp och därmed stärka förutsättningarna för att attrahera och rekrytera medarbetare till den forensiska verksamheten. Åtgärderna förväntas även effektivisera själva rekryteringsarbetet.

Organisatoriska förändringar vid NFC

Under våren 2023 inrättades en process- och utvecklingssektion vid NFC. En organisatorisk anpassning bedömdes nödvändig för att stärka den samlade forensiska förmågan samt omhänderta den pågående tillväxten. Sektionens syfte är dels att öka förutsättningarna för att driva och utveckla den forensiska verksamheten, dels att stärka NFC:s förmåga i det brottsbekämpande uppdraget.

För att stärka förutsättningarna för effektiva processer och arbetssätt sker ytterligare organisatoriska anpassningar såväl i den laborativa verksamheten som inom it-forensiken. Detta för att åstadkomma en mer effektiv och flexibel organisation samt bättre samverkansytor.

Förkortade handläggningstider i vapentillståndsärenden

Under 2023 minskade medianhandläggningstiden för avslutade vapentillståndsärenden. Det förklaras till stor del av den särskilda satsningen på vapenområdet.¹⁰⁶ Medianhandläggningstiden för avslutade vapentillståndsärenden var 8 dagar kortare 2023 jämfört med 2022.

TABELL 54. Medianhandläggningstid (dagar) för avslutade vapentillståndsärenden, 2021–2023

Vapentillståndsärenden	2021	2022	2023	Förändring 2022–2023 (antal)	Förändring 2022–2023 (%)
Medianhandläggningstid	48	34	26	-8	-23,5%

Under 2023, liksom 2022, bedrevs följande utvecklings- och effektiviseringsarbeten i syfte att korta ned handläggningstiderna för vapentillståndsärenden, och skapa förutsättningar för en mer enhetlig, rättssäker och effektiv handläggning av vapentillståndsärenden:

- Rekrytering av visstidsanställda för handläggning av vapentillståndsärenden. Utökade resurser bidrar till att korta ned handläggningstiderna.
- Beslut om kvantitativa mål om ett särskilt antal avslutade vapentillståndsärenden per vecka samt principer för fördelning av ärenden mellan rättssektionerna. Beslutet syftade till att ge effekt i form av minskade ärendebalanser och kortare handläggningstider.
- En modell för ärendefördelning användes, där inkomna vapentillståndsärenden hanteras genom en nationell fördelning och handläggs i kronologisk ordning oberoende av var den sökande har sin hemvist. Modellen skapar förutsättningar för nationellt enhetliga handläggningstider och minskar beroendet av tillgängliga resurser lokalt.

106) Finansutskottets beslutade betänkande 2021/22:FIU1.

- En modell för uppföljning som underlag för styrning och utvärdering av genomförda effektiviseringsinsatser användes. Uppföljningen ger underlag till beslut om fortsatta effektiviseringsåtgärder och skapar förutsättningar för en mer enhetlig och rättssäker handläggning.
- Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2009:13) om vapenlagstiftningen, FAP 551–3 reviderades, och en ny handbok för vapenhandläggare togs fram. Styrdokumenten förväntas vara beslutade under första kvartalet 2024. Styrdokumenten ger stöd i handläggningen av vapentillståndsärenden och tydliggör beslutsprocessen och bidrar till en mer enhetlig och rättssäker handläggning. Detta bidrar i sin tur till att frigöra resurser.
- Utöver handboken för vapenhandläggare togs ett antal handläggarstöd fram med anledning av nyheter eller förändringar i lagstiftningen och verkställighetsföreskrifterna.¹⁰⁷ Handläggarstöden bidrar till att skapa förutsättningar för handläggarna att ta sig an nya eller förändrade förutsättningar för prövningen av vapenärenden och på så vis bidra till mer effektiv och rättssäker handläggning. Detta bidrar i sin tur till att frigöra resurser.
- Arbetet med det nya ärendehanteringssystemet Atlas, som avses att införas hösten 2024, fortskred under året. Systemet förväntas effektivisera handläggningen och frigöra resurser.
- Vapensidor på polisen.se och Intrapolis (Polismyndighetens intranät) reviderades. Revideringen på polisen.se förväntas minska inkomna frågor och därmed frigöra resurser. Revideringen på Intrapolis ger stöd i handläggningen av vapentillståndsärenden, tydliggör beslutsprocessen och bidrar till en mer enhetlig och rättssäker handläggning. Detta bidrar i sin tur till att frigöra resurser.

Avhopparverksamhet

Polismyndigheten fick i regleringsbrevet för 2023 ett anslag på 72,5 miljoner kronor för att stödja och samordna avhopparverksamhet.

Totalt har Polismyndigheten under 2023 fördelat 72 061 398 kronor för att stödja och samordna regeringsuppdrag.

TABELL 55. Fördelning av särskilda medel (kr) avhopparverksamheten, 2022–2023

Fördelning av medel	2022	2023
Individärenden	58 053 534	70 456 425
Myndighetsgemensamma uppdraget	1 196 000	1 604 973
Totalt	59 249 534	72 061 398

I regleringsbrev för budgetåret 2022 angavs att Polismyndigheten fick använda 22 500 000 kronor till avhopparverksamhet. I ändringsbeslut, daterat 30 juni 2022, utökades summan till 72 500 000 kronor.

Majoriteten av medlen, 70 456 425 kronor, har fördelats till individärenden genom utbetalningar till kommuner som ansöker om statliga medel. Medlen får fördelas till etablerade externa utförare om kommunen väljer att ta hjälp av sådana. Ansökan ska bland annat innehålla förslag på individuell handlingsplan. Handlingsplanen ska omfatta vård- och stödtjänster som utförs av externa organisationer.

Inom ramen för det myndighetsgemensamma regeringsuppdraget har 1 075 000 kronor beviljats till Statens institutionsstyrelse för att strukturerat kunna testa och utveckla en framarbetad process och metod för att identifiera och motivera potentiella avhoppare. Arbetet syftar till att identifiera potentiella avhoppare. Arbetet syftar vidare till att utveckla rutiner för samverkan med myndigheter och andra aktörer. Statliga medel har fördelats till en psykolog och samordnare för att handleda, utbilda, utveckla och samordna pilotverksamheten.

¹⁰⁷ Handläggarstöd togs fram bland annat för vapenhandel tillstånd/tillsyn, vapenreparatör tillstånd/tillsyn, vapens lämplighet för jakt, vapenmagasin, märkning, vapenmäklare, IMI (informationssystemet för den inre marknaden) avslag, digital rapportering av vapenhandlars och vapenmäklars transaktioner.

Ökade resurser möjliggör mer tid att arbeta motiverande med individer som ingår i den målgrupp som avses med regeringsuppdraget.

Medel har också använts till myndighetsgemensamt arbete, i huvudsak i form av olika aktiviteter riktade till kommunernas socialtjänster, vilka har huvudansvaret för avhopparärenden. Anslaget till avhopparverksamhet har under de senaste åren ökat från 7,5 miljoner kronor år 2020 till 72,5 miljoner kronor 2022 och 2023. De ökade anslagen är sannolikt en förklaring till ökningen av antalet inkomna och beviljade ansökningar om statliga medel till individärenden från kommuner (2020 beviljades 12 ansökningar, 2023 var motsvarande siffra 164). Även antalet kommuner som har ansökt om statliga medel för individärenden har ökat under perioden. Under 2020 var det endast 10 kommuner som ansökte om medel medan det under 2023 var 45 kommuner. Detta visar att avhopparverksamheten inte bara ökar i numerär utan även geografiskt.

Polismyndigheten bedömer att expansionen av avhopparverksamhet i kombination med bättre informationsinsatser kring möjligheten att ansöka om medel kommer medföra att allt fler kommuner kommer att ansöka om medel och således etablera och förstärka egen avhopparverksamhet.

Myndighetsgemensamma insatser inom ramen för den samverkansstruktur som har etablerats mellan de statliga myndigheterna och socialtjänsten har syftat till att verka för att avhopparverksamhet etableras, bedrivs och tillgängliggörs i tillräckligt stor utsträckning i de kommuner i landet där det enligt den lokala problembilden finns ett behov av detta. Fortsatt samarbete med och riktade insatser till kommunernas socialtjänster bedöms ytterligare förstärka och utveckla avhopparverksamheten, vilket även gäller stöd och insatser inom de statliga myndigheterna.

Ökad teknisk förmåga att komma åt krypterad information samt ökad kamerabevakning

Här beskrivs hur den tekniska förmågan bedöms ha utvecklats inom områdena krypterad information och kamerabevakning under året, med anledning av de särskilda medelstillskotten. Delar av redovisningen lämnas i särskild ordning i samband med årsredovisningen.

Krypterad information

För att komma åt krypterad information har en rad nya förmågor utvecklats inom Polismyndigheten under 2023. Dessa redovisas i särskild ordning i samband med årsredovisningen.

Dekryptering är ofta aktuell i sammanhang där information ska extraheras från elektroniska enheter (till exempel datorer och telefoner) och informationskällor (till exempel krypterade filer, e-postmeddelanden och så kallade plånböcker för kryptovalutor) samt för att göra data tillgängliga för analys. Data som extraherats från en elektronisk enhet måste också ofta tolkas, det vill säga omvandlas till information som ett system, verktyg eller en människa kan förstå.

Förutom att tillgängliggöra digitala spår är förmågan att verifiera korrekthet för funna digitala spår avgörande för att uppnå robusta utredningar där bevis är styrkta.

Vad gäller förmågan att ta fram digitala spår har pilotverksamheter genomförts under 2023. Etablering av stationer för extrahering av datorer respektive mobiltelefoner påbörjades under 2023 och fortsätter under 2024. Gällande förmågan att analysera och värdera digitala spår pågick pilotverksamheter under 2023 inför ett bredare införande under 2024.

Ökad kamerabevakning höjer Polismyndighetens förmåga inom flera områden

Bevakning genom kameror är ett viktigt tekniskt hjälpmedel som väsentligt ökar Polismyndighetens möjligheter att framgångsrikt förebygga och utreda bland annat grova brott. Kamerorna levererar bilder såväl i realtid som i efterhand och används därför både i det operativa polisarbetet och i utredningsverksamheten.

Vad gäller förmågan till ökad kamerabevakning har antalet fasta bevakningskameror ökat under året (se avsnittet om Kontinuerlig ökning av antalet fasta bevakningskameror). Utöver det har resurstillskottet inneburit att Polismyndigheten antingen har påbörjat en etablering av eller har driftsatt kamerabevakningscentraler (KBC) i sex av sju polisregioner. I den återstående polisregionen planeras det för att etablera en KBC under 2024. KBC-verksamheten innebär ett värdefullt tillskott där operatörer manövrerar kamerorna i samband med pågående händelser och omedelbart kan förmedla en överblick av en plats och lämna beslutsunderlag till operativa beslut. Det möjliggör en effektiv resursfördelning redan innan första polispatrullen har anlänt till platsen, och därutöver kan operatörerna förmedla värdefull information om till exempel signalement eller flyktvägar för misstänkta personer från inspelat material. Verksamheten behöver utvecklas ytterligare (till exempel personalmässigt) innan full effekt av den utökade förmågan kan väntas.

Vidare har Polismyndigheten fått 50 transmissionsväskor för drönare, (Unmanned Aircraft System, UAS) levererade under året. Transmissionsväskan behövs för att sända den videoström som drönarens kamera använder till en central lagringsplats. Polismyndigheten arbetar löpande med att utveckla verksamheten så att UAS i ökad omfattning ska bidra till det brottsbekämpande uppdraget.

Det har även levererats 4 000 kroppsburna kameror till poliser i yttre tjänst. Kameror av denna typ är av betydelse för att förbättra arbetsmiljön, framför allt för poliser i yttre tjänst, och förväntas bidra till ökad lagföring av personer som begår brott.

Fler bevakningskameror levereras för att nå målet om 2 500 kameror under 2024. Ytterligare kroppsburna kameror kommer att levereras så att samtliga poliser i yttre tjänst har tillgång till en sådan kamera. Ett ökat inflöde av videomaterial, från till exempel kroppsburna kameror och övervakningskameror, innebär att behovet av bild- och ljudanalys ökar. Den tekniska utvecklingen medför stora möjligheter att analysera omfattande videomaterial. För att ta tillvara dessa möjligheter genomförs ett intensivt utvecklingsarbete. Ett exempel är utveckling av ett sorteringsverktyg som kan användas för att i stora videomaterial hitta ett signalement på en person.

Satsningen spänner över många kompetensområden

Under 2023 har satsningarna även inneburit fortsatta förbättringar inom områdena internetinhämtning, utredning av komplexa cyberbrott och internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn (ISÖB), klassisk forensik, hemliga tvångsmedel, dataanalys och e-tjänster på [polisen.se](https://www.polisen.se).

Redovisning av hur de medel som tillförts myndigheten för att förstärka arbetet med civilt försvar använts

Återrapportering enligt regeringsbeslut om anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021–2025 (Ju2020/04658)

Från och med 2022 ska myndigheten årligen även redovisa hur de medel som har tillförts myndigheten för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts. Denna del ska redovisas i myndighetens årsredovisning.

Polismyndigheten är sedan 1 oktober 2022 sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn Ordning och säkerhet. I uppdraget ingår bland annat att leda arbetet med att samordna åtgärder inför och vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Sektorsansvarig myndighet ska också driva på arbetet inom beredskapssektorn, stödja beredskapsmyndigheterna samt verka för att uppgifter och roller inom beredskapssektorn tydliggörs.¹⁰⁸ I ansvaret ingår även att företräda beredskapssektorn samt samverka med övriga beredskapsmyndigheter, inklusive länsstyrelser och civilområdesansvariga länsstyrelser, samt Försvarsmakten.

De medel som tilldelats Polismyndigheten för sektorsansvaret går till löne-medel för anställda som arbetar med sektorsansvaret. Antalet anställda har under 2023 utökats med fem personer (totalt arbetar sex personer med sektorsansvaret). Under det första året sedan det nya systemet infördes har sektorn Ordning och säkerhet fokuserat på att skapa samverkansstrukturer, gemensamma arbetssätt och kunskapshöjning hos myndigheterna i sektorn.

Bland annat är tre prioriterade arbetsområden identifierade: bevakning och fysiskt skydd av samhällsviktig verksamhet; kontroll, skydd och övervakning av Sveriges gränser; rättskedjan. En gemensam inriktning och en tioårig plan har tagits fram, och två nätverk, ett kommunikatörsnätverk och ett juridiskt nätverk, har bildats.

Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken 2021–2031

Uppdrag enligt regleringsbrev 2023

Polismyndigheten har, tillsammans med 27 andra myndigheter, fått i uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken 2021–2031 utifrån det nationella målet för funktionshinderspolitiken. Resultatet av uppföljningen ska årligen lämnas till Regeringskansliet i respektive myndighets årsredovisning (S2021/06595).

Strategin för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031 innebär att myndigheten under perioden ska bidra till målet att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Arbetet med strategin bedrivs genom ett aktivt utvecklingsarbete som utgår från myndighetens kultur och likabehandlingsarbete, och det omfattar både Polismyndighetens verksamhetsuppdrag och arbetsgivaransvar. Insatser och aktiviteter genomförs vid polisregioner och avdelningar runt om i myndigheten. Polismyndigheten samordnar regeringsuppdraget och politikens fyra ansatser¹⁰⁹ inom funktionshinderområdet utifrån ett holistiskt perspektiv, för att belysa hur funktionsnedsättning, kön, ålder, etnicitet med flera diskrimineringsgrunder kan få olika betydelser och konsekvenser beroende på situation och verksamhet.

Polismyndigheten är en stor myndighet med stora kontaktytor mot allmänheten, och det innebär att lägesbilder och behov av utveckling ser olika ut inom myndigheten och över tid. Under 2022 genomfördes en intern kartläggning som sedan dess analyserats och som nu

¹⁰⁸ Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap 24 §.

¹⁰⁹ Principen om universell utformning; identifiera och åtgärda befintliga brister i tillgänglighet; individuella stöd och lösningar för människors självständighet; förebygga och motverka diskriminering.

Årets aktiviteter har bidragit till en förflyttning mot det nationella målet om jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet.

olika verksamheter i myndigheten arbetar vidare med. Aktiviteter som genomförs utifrån den kartläggningen handlar främst om tillgänglighet och individuella stöd för delaktighet.

År 2023 togs nulägesbilden fram genom en enkät till målgruppen. Frågorna i årets enkät handlade om tillgänglighet, trygghet och bemötande. Enkäten distribuerades av Myndigheten för delaktighet och deras panel Rivkraft som består av drygt 3 000 personer inom målgruppen. Att involvera personer med funktionsnedsättning har varit viktigt för att göra verklighet av funktionshinderspolitiken. Resultaten av årets lägesbild visar att Polismyndigheten tagit steg i rätt riktning.

Årets aktiviteter har bidragit till en förflyttning mot det nationella målet om jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet. Framför allt skapades den positiva utvecklingen genom utbildningsinsatser som bidrog till att förebygga och motverka diskriminering, genom utveckling av e-tjänster och genom att nybyggnationer utfördes med principen om universell utformning som grund. Befintliga brister identifierades och åtgärdades, främst när det gäller kommunikation men även vid renoveringar av lokaler. Under året genomfördes ett stort antal enskilda aktiviteter runt om i Polismyndigheten.

Tillgänglighet

Resultaten i årets enkät visade att Polismyndigheten behöver fortsätta anpassa befintliga lokaler efter behov och möjligheter. Det har skett och fortsätter ske ständiga förbättringar i polisens lokaler i form av hörslingor, ramper, hissar, ljuddämpning och allergianpassningar för att nämna några åtgärder. En utmaning är det stora antalet lokaler Polismyndigheten har samt åldern på många fastigheter, varför det är ett ständigt pågående arbete. En rutin som Polismyndigheten tagit fram och tillämpat är att vid tillträde av en ny lokal genomförs en inventering av tillgängligheten i lokalerna och därefter skapas en arbetsplan för att åtgärda eventuella brister.

Chefer har under året, som stöd i sitt arbetsgivaransvar, fått tillgång till en digital utbildning (Chef i vardagen) inom individuell arbetsanpassning.

Under året har flera åtgärder för ökad tillgänglighet genomförts inom Polismyndighetens digitala tjänster. När allmänheten ska lämna uppgifter genom knapptryckningar har svarstiden förlängts så att fler kan använda den metoden. Polismyndigheten har påbörjat ett arbete för att utöka chattfunktioner i kontakten med allmänheten, något som har efterfrågats av målgruppen. Det har gjorts förbättringar av den externa webbplatsen, filmer i externa kanaler och vissa e-tjänster för att öka tillgängligheten.

Trygghet

Resultatet från enkäten visar att personer med funktionsnedsättning upplever en stor otrygghet och är rädda för att utsättas för bedrägerier och andra brott, när de själva får sätta ord på sin otrygghet. Polismyndighetens statistik och en granskning av brottskoder visar dock inte på någon förhöjd utsatthet för dessa brott för den aktuella gruppen. Brottskoden täcker både äldre och funktionsnedsatta och nationellt bedrägericentrum ser att det främst är äldre som utsätts för bedrägerier, men det kan även vara så att de som anmäler tillhör båda kategorierna.

I arbetet att försöka få äldre och funktionsnedsatta bättre rustade att stå emot bedrägerier har Polismyndigheten tagit fram samtalsunderlag som anhöriga kan använda, informationsmaterial riktade till äldre i upplysningssyfte samt lättillgänglig information på [polisen.se](https://www.polisen.se):

- Prata om bedrägeri
- Försök inte lura mig

Polismyndigheten har sett exempel på att unga penningtvättare försökt söka kontakt med elever vid anpassade skolor (tidigare kallade särskolor). Det pågår utvecklingsarbeten på några polisområden inom myndigheten där man arbetar brett med bedrägerier och involverar kommunpoliser och diskuterar ett större gemensamt arbete genom medborgarlöften. Polismyndigheten har varit synlig i bland annat tv-programmet Efterlyst för att uppmärksamma den extra utsatthet som personer med funktionsnedsättning kan ha.

Bemötande

Under 2023 genomfördes flera kompetenshöjande åtgärder för att uppnå en sund organisationskultur och ett bättre bemötande. Flera interna e-utbildningar har spridits och börjat användas inom områdena etik, kultur och bemötande. Utbildningarna inom bemötande har granskats ur ett tillgänglighets- och ickediskrimineringsperspektiv med ett särskilt fokus på Polismyndighetens regeringsuppdrag. De kompetenshöjande åtgärderna var:

- **Chef och medarbetarskap – Etik och kultur inom polisen.** Utbildningen är obligatorisk för alla nya medarbetare men öppen för alla. Till utbildningen finns även ett dialogstöd för fortsatta reflektioner. Under 2023 har drygt 11 800 medarbetare genomfört utbildningen.
- **Chef i vardagen – Kultur och likabehandling.** Utbildningen är öppen för alla medarbetare. Chefen får här kunskap om kedjan från internationell rätt om mänskliga rättigheter till nationell rätt, med påminnelse om diskrimineringslagen och regeringsformen. Även Polismyndighetens egen styrning och mål inom likabehandling tas upp.
- **Frontdesk grund 2023.** En kurs som riktar sig till nyanställda vid Polismyndighetens frontdeskverksamheter. Utbildningen ger en ökad förståelse för frontdeskverksamheten och insikt om betydelsen av bemötande för medarbetare som arbetar i en sådan verksamhet. Även den utbildningen är öppen för alla medarbetare.

Polismyndigheten har fortsatt utvecklingsarbetet inom rekryteringsverksamheten, med fokus på inkludering och på att se möjligheter med mångfald i arbetet. Under året har utsedda HR-konsulter inom varje bemanningsgrupp fått ett särskilt uppdrag att vara ett stöd för sina kollegor inom antidiskriminering, bemötande och likabehandlingsfrågor. De utsedda handläggarna stöttas av HR-specialister inom kultur och likabehandling.

Polismyndigheten ser positivt på att lärosätena som bedriver grundutbildningen till polis också jobbat med kompetensutveckling. Bland annat inom området psykisk ohälsa har studenterna medvetandegjorts om vikten av kunskap och kompetens inför det operativa polisarbetet.

Ekonomi

Verksamhetens finansiering

För 2023 har Polismyndigheten tilldelats 37 042 miljoner kronor inom anslaget 4.1:1 Polismyndigheten. Detta är en ökning med 3 205 miljoner kronor jämfört med 2022. Ingående överföringsbelopp för 2023 uppgick till 579 miljoner kronor. Under året gjordes en indragning om 0,4 miljoner kronor, årets disponibla medel uppgick därmed till 37 621 miljoner kronor. Utöver anslaget Polismyndigheten, disponerar polisen 463 miljoner kronor på andra anslag. Intäkter av anslag utgjorde 95 procent av polisens intäkter för 2023 och uppgick till totalt 37 506 miljoner kronor för 2023. Övriga intäkter utgjordes främst av avgiftsintäkter. Intäkter av avgifter och andra ersättningar minskade med 307 miljoner kronor till 1 712 miljoner kronor vilket främst förklaras av en minskning av antal utfärdade pass och nationella id-kort. Verksamhetens intäkter av bidrag uppgick till 313 miljoner kronor, vilket är en ökning med 23 miljoner kronor jämfört med 2022. Det förklaras främst av ökade bidrag från Trafikverket med anledning av polisen utökat rekvireringen gällande viltvård till att omfatta fler kostnadslag. De finansiella intäkterna ökade med 63 miljoner kronor till 85 miljoner med anledning av att ränteintäkter på banktillgodohavande ökat till följd av höjd räntesats.

Polismyndigheten har en fördelningsmodell och metodik för att fördela budgetramar internt. För polisregionerna utgår modellen i huvudsak från respektive polisregions brottsbelastning och befolkningsstorlek. Grundfördelning följer en belastningsmodell där 50 procent fördelas i förhållande till andel anmälda brott och 50 procent i förhållande till andel innevånare. Då polisregionerna kan ha olika kostnader för viss verksamhet tar modellen också hänsyn till huvudstadsfaktor, avståndsfaktor, gränsfaktor och särskilda beslut. För budget till de nationella avdelningarna har en metodik tagits fram där verksamheten delas in i olika kategorier.

TABELL 56. Polismyndighetens intäkter och kostnader per verksamhet och år, 2021–2023

Belopp i tkr	2023	2022	2021
Förebygga brott*			
<i>Verksamhetens intäkter och kostnader</i>			
Intäkter av anslag	13 064 278	11 680 899	10 453 580
Övriga intäkter	0	0	0
Kostnader	-13 064 278	-11 680 899	-10 453 580
Utreda brott			
<i>Verksamhetens intäkter och kostnader</i>			
Intäkter av anslag	21 756 621	19 226 654	18 310 868
Övriga intäkter	0	0	0
Kostnader	-21 756 621	-19 226 654	-18 310 868
Tillhandahålla service till medborgarna			
<i>Verksamhetens intäkter och kostnader</i>			
Intäkter av anslag	2 516 301	2 336 367	2 193 178
Övriga intäkter	2 110 202	2 332 337	1 552 096
Kostnader	-4 815 867	-4 435 561	-3 811 371
DELSUMMA			
<i>Verksamhetens intäkter och kostnader</i>			
Intäkter av anslag	37 337 200	33 243 920	30 957 626
Övriga intäkter	2 110 202	2 332 337	1 552 096
Kostnader	-39 636 766	-35 343 114	-32 575 819
Freds- och säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet**			
<i>Verksamhetens intäkter och kostnader</i>			
Intäkter av anslag	168 614	149 044	149 629
Övriga intäkter	100	30	0
Kostnader	-168 714	-149 074	-149 629
SUMMA			
<i>Verksamhetens intäkter och kostnader</i>			
Intäkter av anslag	37 505 814	33 392 963	31 107 255
Övriga intäkter	2 110 302	2 332 367	1 552 096
Kostnader	-39 805 481	-35 492 188	-32 725 448

* Intäkter och kostnader för den verksamhet som i resultatredovisningen beskrivs under Upprätthålla allmän ordning och säkerhet hänförs i detta sammanhang till verksamheten Förebygga brott.

** Resultaten för den Freds- och säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamheten redovisas under avsnittet Utreda brott, under rubriken Internationella verksamhetens bidrag till metodutveckling, effektiv samverkan och operativa resultat.

Verksamhetens kostnader

De totala kostnaderna för verksamheten uppgick till 39 805 miljoner kronor, vilket är en ökning med 4 313 miljoner kronor jämfört med 2022. Personalkostnaderna har ökat med 2 866 miljoner kronor, kostnader för lokaler med 410 miljoner kronor och övriga driftkostnader med 719 miljoner kronor jämfört med 2022. De ökade personalkostnaderna beror huvudsakligen på ett ökat antal anställda samt löneökningar. Ökningen av lokalkostnaderna förklaras främst av indexuppräknningar, utökade lokalytor för att möta myndighetens tillväxt och omförhandlade avtal. Ökningen av driftkostnaderna förklaras bland annat av ökade kostnader för inköp av it-utrustning och it-tjänster. Avskrivningar och nedskrivningar har ökat med 160 miljoner kronor till 1 477 miljoner kronor.

Transfereringar och uppbörd

Polismyndigheten är uppbördsmyndighet för bötesmedel och är på uppdrag av regeringen nationellt ansvarig för EU-fonderna inre säkerhetsfonden, fonden för integrerad gränsförvaltning samt inre säkerhetsfonden 2021 – 2027. Ordningsböter uppgår till 579 miljoner kronor, domstolsböter uppgår till 185 miljoner kronor och strafförelägganden till 198 miljoner kronor.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Polismyndighetens avgiftsfinansierade verksamhet består bland annat av utfärdande av pass, provisoriska pass och nationella id-kort, stämmningsmannadelgivning, utbildning av ordningsvakter samt tillståndsgivning.

Resultatet för den verksamhet där Polismyndigheten disponerar intäkterna visar ett underskott om 183 miljoner kronor. Det ackumulerade resultatet visar ett underskott om 646 miljoner kronor. För de avgifter där intäkterna inte disponeras av polisen redovisas en intäkt om 84 miljoner kronor. Polismyndigheten kommer i budgetunderlaget att hemställa till regeringen att underskottet i den avgiftsfinansierade verksamheten förs över till 2024.

Passhantering visar på ett underskott om 143 miljoner kronor och verksamheten nationella identitetskort ett underskott om 44 miljoner kronor. Antalet ansökningar om pass och nationella identitetskort har varit betydligt lägre än under 2022 då det fanns en ett uppdämt behov av resehandlingar efter coronapandemin. Intäkterna inom verksamheterna har därav minskat avsevärt medan kostnaderna enbart till viss grad har varit lägre. Utgångspunkten för verksamhetsplaneringen har varit att hantera effekterna av coronapandemin och fullt ut tillgodose medborgarnas behov av resehandlingar med hög service-nivå.

Verksamheten som innefattar utbildning av ordningsvakter visar på ett överskott om 3 miljoner kronor. Intäkterna har ökat i jämförelse med 2022 i och med att det har varit fler deltagare på utbildningarna.

Polismyndigheten har under året fortsatt utveckla den finansiella styrningen gällande den avgiftsfinansierade verksamheten, i syfte att förbättra förutsättningarna för kostnadsberäkning samt uppföljningsmöjligheterna.

Ekonomistyrningsverket har i samarbete med Polismyndigheten genomfört en fördjupad analys av Polismyndighetens avgiftsfinansierade verksamhet under 2023. Arbetet med att ta omhand slutsatser och rekommendationer fortsätter under 2024.

Utfall gentemot budget

Enligt 3 kap. 2 § i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska utfallet av den avgiftsfinansierade verksamheten kommenteras utifrån budget.

Efterfrågan på pass var betydligt lägre under 2023 än tidigare estimerats vilket återspeglas i intäkter för passhantering och kostnader gällande både pass- och id-kortsverksamheten. Det har varit färre deltagare inom utbildning av ordningsvakter 2023 än planerat. Verksamheten har emellertid anpassats och effektiviserats vilket minskat kostnaderna i större omfattning än bortfallet av intäkter.

TABELL 57. Avgiftsbelagd verksamhet

Belopp i tkr	Ack över-/underskott 2007–2022	Budget Intäkter	Utfall Intäkter	Budget Kostnader	Utfall Kostnader	Budget över-/underskott	Utfall över-/underskott	Ack över-/underskott 2007–2023
<i>Avgifter där intäkterna disponeras</i>								
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>								
Stämningmannadelgivning		36 000	38 965					
Passhantering	-308 911	984 000	691 251	-984 000	-834 594	0	-143 343	-452 254
Nationella id-kort		200 000	207 843	-203 899	-252 340	-3 899	-44 497	-44 497
Summa	-308 911	1 220 000	938 059	-1 187 899	-1 086 934	-3 899	-187 840	-496 751
<i>Uppdragsverksamhet</i>								
Kontroll av väktarhundar	-1 058	400	348	-400	-351	0	-4	-1 062
Forensisk undersökning	1 158	4 100	3 828	-2 600	-2 192	1 500	1 635	2 793
Tjänsteexport	0	12 400	4 812	-12 400	-4 812	0	0	0
Utbildning av ordningsvakter	-153 790	29 800	19 248	-31 600	-16 158	-1 800	3 090	-150 700
Summa	-153 691	46 700	28 235	-47 000	-23 514	-300	4 722	-148 969
SUMMA avgifter som disponeras	-462 602	1 266 700	966 294	-1 234 899	-1 110 447	-4 199	-183 118	-645 720
<i>Avgifter där intäkterna inte disponeras</i>								
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>								
Tillståndsgivning		96 000	83 216					
Bevakning av Riksbankens penningtransporter		500	345					
Summa avgifter som inte disponeras		96 500	83 561					
TOTAL SUMMA	-462 602	1 363 200	1 049 855	-1 234 899	-1 110 447	-4 199	-183 118	-645 720
EXKL TJÄNSTEXPORT	-462 602	1 350 800	1 045 042	-1 222 499	-1 105 635	-4 199	-183 118	-645 720

Regeringen kräver inte någon kostnadsredovisning för stämningmannadelgivning, tillståndsgivning eller bevakning av Riksbankens penningtransporter enligt regleringsbrevet.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

Tkr	Not	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	37 505 814	33 392 963
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	1 711 892	2 019 122
Intäkter av bidrag	3	312 581	290 075
Finansiella intäkter	4	85 829	23 170
Summa verksamhetens intäkter		39 616 116	35 725 331
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-28 047 284	-25 180 878
Kostnader för lokaler	6	-3 600 492	-3 190 405
Övriga driftskostnader	7	-6 479 233	-5 759 930
Finansiella kostnader	8	-201 564	-44 014
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 476 907	-1 316 960
Summa verksamhetens kostnader		-39 805 481	-35 492 188
Verksamhetsutfall		-189 365	233 143
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		1 271 223	1 211 379
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-1 276 579	-1 301 410
Saldo uppbördsverksamhet	9	-5 356	-90 031
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		112 304	68 853
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		2 383	5 627
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	10	46 663	37 586
Lämnade bidrag	11	-159 393	-112 066
Saldo transfereringar		1 956	0
Årets kapitalförändring	12	-192 764	143 112

Balansräkning

Tkr	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utveckling	13	778 650	698 849
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	14	174 247	178 867
Summa immateriella anläggningstillgångar		952 897	877 717
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	15	2 029 466	1 731 252
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	16	3 176 865	2 422 641
Pågående nyanläggningar	16	404 003	363 097
Summa materiella anläggningstillgångar		5 610 334	4 516 990
<i>Varulager m.m.</i>			
Varulager och förråd		545 579	336 432
Förskott till leverantörer		755	-
Summa varulager m.m.	17	546 334	336 432
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar	18	22 456	10 220
Fordringar hos andra myndigheter	19	623 934	615 485
Övriga kortfristiga fordringar	20	197 527	163 005
Summa kortfristiga fordringar		843 917	788 710
<i>Periodavgränsningsposter</i>			
Förutbetalda kostnader		1 507 953	1 388 034
Upplupna bidragsintäkter		99 322	54 863
Övriga upplupna intäkter		25 260	44 382
Summa periodavgränsningsposter	21	1 632 535	1 487 279
<i>Avräkning med statsverket</i>			
Avräkning med statsverket	22	-234 932	-582 914
Summa avräkning med statsverket		-234 932	-582 914
<i>Kassa och Bank</i>			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	23	1 889 686	2 653 673
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	24	332 098	290 331
Kassa och bank	25	69 499	98 990
Summa kassa och bank		2 291 283	3 042 994
SUMMA TILLGÅNGAR		11 642 367	10 467 208

Balansräkning, forts.

Tkr	Not	2023-12-31	2022-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Myndighetskapital</i>			
Statskapital	27	28 651	33 336
Balanserad kapitalförändring		-869 965	-1 083 058
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	12	-192 764	143 112
Summa myndighetskapital	26	-1 034 078	-906 611
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	28	49 731	46 996
Övriga avsättningar	29	206 508	130 337
Summa avsättningar		256 238	177 333
<i>Skulder m.m.</i>			
Lån i Riksgäldskontoret	30	6 500 529	5 321 962
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	31	970 884	838 607
Leverantörsskulder	32	1 237 849	1 394 745
Övriga kortfristiga skulder	33	427 152	382 729
Depositioner	34	399 093	387 584
Summa skulder m.m.		9 535 505	8 325 628
<i>Periodavgränsningsposter</i>			
Upplupna kostnader		2 769 324	2 752 518
Oförbrukade bidrag		53 199	45 009
Övriga förutbetalda intäkter		62 178	73 331
Summa periodavgränsningsposter	35	2 884 701	2 870 858
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		11 642 367	10 467 208
<i>Ansvarsförbindelser</i>			
Övriga ansvarsförbindelser	36	124 812	107 989
Summa ansvarsförbindelser		124 812	107 989

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag									
Tkr	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Om-disponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av med-givet över-skridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter (netto)	Utgående överföringsbelopp
ANSLAG									
<i>Utgiftsområde 4 Rättsväsendet</i>									
4.1:1.1									
Polismyndigheten (ram)	37	576 822	36 959 963	0	0	0	37 536 785	-37 349 085	187 700
4.1:1.5									
del till Avdelningen för särskilda utredningar (ram)	37	2 632	82 361	0	0	-400	84 594	-77 503	7 091
Summa anslag Polismyndigheten		579 454	37 042 324	0	0	-400	37 621 379	-37 426 588	194 791
4.1:13.3									
Avgifter till vissa internationella sammanslutningar – del till Polismyndigheten (ram)	38	114	10 096	0	0	-114	10 096	-10 064	32
4.1:17.1									
Inre säkerhetsfonden – Inre säkerhetsfonden (ram)	39	56 648	23 000	0	0	0	79 648	-19 151	60 498
4.1:17.2									
Fonden för integrerad gränsförvaltning – Instrument för gränsförvaltning och visering 2021–2027 (ram)	40	93 537	84 000	0	0	-68 537	109 000	-40 921	68 079
4.1:17.3									
Inre säkerhetsfonden – Inre säkerhetsfonden 2021–2027 (ram)	41	100 276	95 000	0	0	-100 276	95 000	-29 912	65 088
Summa anslag									
Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering		250 461	202 000	0	0	-168 813	283 648	-89 983	193 665
<i>Utgiftsområde 5, Internationell samverkan</i>									
5.1:2.2									
Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet – Polismyndigheten, Verksamhet utomlands (ram)	42	667	6 177	0	0	-483	6 361	-6 187	174
<i>Utgiftsområde 7, Internationellt bistånd</i>									
7.1:1.12									
Biståndsverksamhet, Internationell civil krishantering – del till Polismyndigheten (ram)	43	9 458	158 000	0	0	-5 018	162 440	-162 427	13
TOTALT ANSLAG		840 154	37 418 597	0	0	-174 827	38 083 925	-37 695 249	388 675

Anslagsredovisning, forts.

Redovisning mot inkomsttitel			
Tkr	Not	Beräknat belopp	Inkomster
INKOMSTTITEL			
2511 026 Expeditions- och ansökningsavgifter		96 000	83 216
2712 004 Bötesmedel		940 000	962 239
2811 005 Övriga inkomster av statens verksamhet – polisorganisationen	44	83 500	135 665
4525 003 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor	45	-	120
6911 006 Bidrag från fonden för integrerad gränsförvaltning 2021–2027	46	59 000	30 063
6911 011 Bidrag från fonden för inre säkerhet 2014–2020	47	64 000	39 815
6911 013 Bidrag från fonden för inre säkerhet 2021–2027	48	54 000	25 460
TOTALT INKOMSTTITLAR		1 296 500	1 276 579

Redovisning av beställningsbemyndigande							
Tkr	Not	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år		
					2024	2025	2026–
ANSLAG							
4.1:17.2 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	40	265 000	83 227	246 279	76 000	100 000	70 279
4.1:17.3 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	41	211 000	90 644	185 011	60 000	70 000	55 011

Redovisning av äldre beställningsbemyndigande						
Tkr	Not	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år		
				2024	2025	2026–
ANSLAG						
4.1:17.1 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	39	21 818	0	-	-	-

Anslagsredovisning, forts.

Finansiella villkor

Tkr	Not	Ändamål	Villkor	Utfall
Anslag/Anslagsbenämning				
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Polismyndigheten ska betala totalt 249 557 400 kronor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som abonnemangsvgift för Rakel*. Medlen ska betalas efter fakturering från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.	249 557	249 557
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Under 2023 ska Polismyndigheten betala 110 000 000 kronor till Totalförsvarets plikt- och prövningsverk (Plikt- och prövningsverket) som ersättning för den prövningskapacitet som Plikt- och prövningsverket tillhandahåller i antagningsprocessen för polisutbildningen och för prövningar till Polismyndighetens funktionsinriktade respektive verksamhetsintegrerade polisutbildningar. Medlen ska betalas efter fakturering från Plikt- och prövningsverket.	110 000	110 000
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Utöver satsningen på minst 400 000 000 kronor för 2022 ska myndigheten använda ytterligare minst 400 000 000 kronor för höjda löner och annan ersättning i syfte att stärka polisyrkets attraktivitet.	400 000	396 056
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Högst 50 000 000 kronor ska användas för att förstärka verksamheten vid avdelningen Nationellt forensiskt centrum.	50 000	35 459
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Högst 50 000 000 kronor får användas för att förkorta handläggningstiderna i vapen-tillståndsärenden.	50 000	46 864
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Högst 72 500 000 kronor får användas för bidrag till kommuner, myndigheter och andra organisationer som hjälper personer att lämna ett liv i kriminalitet (avhopparverksamhet) och för kostnader med anledning av beslut avseende uppdrag om att förstärka och utveckla arbetet med stöd till avhoppare (Ju2022/01537, Ju2022/01578). För det senare får Polismyndigheten använda högst 10 000 000 kronor.	72 500 10 000	72 061 1 605
4.1:1.1 Polismyndigheten (ram)	37	Polismyndigheten ska använda anslaget för att reducera det ackumulerade underskottet per den 31 december 2019 i verksamheten stämmingsmannadelgivning med 1/10.	63 623	63 623
5.1:2.2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet (ram)	42	Av medlen får Polismyndigheten använda högst 4,2 miljoner kronor för att ställa personal till förfogande till EU, FN och OSSE:s högkvarter eller i fält för att bidra till internationell krishantering, konfliktlösning och konfliktförebyggande verksamhet. Anslagsposten får även användas för att ställa personal till förfogande till Nato efter samråd med Regeringskansliet (Justitiedepartementet). Polismyndigheten får använda anslagsposten till att ställa personal till förfogande för FN:s fredsbevarande insats i Cypern (UNFICYP). Inriktning och deltagande ska ske i samråd med Regeringskansliet (Justitiedepartementet och Utrikesdepartementet).	4 200	219
7.1:1.12 Biståndsverksamhet (ram)	43	Polismyndigheten ska ställa personal till förfogande för FN:s fredsbevarande insatser och andra insatser. Av tilldelade medel på anslagsposten fördelas högst 70 miljoner kronor för personalbidrag till FN-insatser.	70 000	67 229
7.1:1.12 Biståndsverksamhet (ram)	43	Polismyndigheten ska ställa personal till förfogande för insatser inom ramen för EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Av tilldelade medel på anslagsposten fördelas högst 52 miljoner kronor för personalbidrag till EU-insatser.	52 000	50 318
7.1:1.12 Biståndsverksamhet (ram)	43	Polismyndigheten kan ställa personal till förfogande för OSSE:s verksamhet. Av tilldelade medel på anslagsposten fördelas högst 10 miljoner kronor för personalbidrag.	10 000	1 030
7.1:1.12 Biståndsverksamhet (ram)	43	I syfte att höja effektiviteten på de svenska personalbidragen och de internationella organisationernas civila krishanteringsinsatser fördelas högst 25 miljoner kronor till annan insatsnära verksamhet i form av t.ex. insatsförberedande utbildning, inklusive med utländskt deltagande, bidrag till internationella organisationers policy- och metodutveckling eller annan internationell samverkan på insatsområdet till stöd för fredsfrämjande, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet.	25 000	13 357
7.1:1.12 Biståndsverksamhet (ram)	43	I syfte att stödja EU:s, FN:s och OSSE:s planering för och genomförande av civila krishanteringsinsatser i DAC-länder där Sverige deltar med personal ska Polismyndigheten med ett långsiktigt perspektiv ställa personal till förfogande för strategiska tjänster till någon av dessa organisationers högkvarter till en kostnad om högst 15 miljoner kronor.	15 000	4 493
7.1:1.12 Biståndsverksamhet (ram)	43	Av medlen får högst 26 miljoner kronor användas till förvaltningskostnader.	26 000	26 000

* Nationellt kommunikationssystem för samverkan och ledning.

Finansieringsanalys

Tkr	Not	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
DRIFT			
Kostnader	49	-38 241 262	-34 137 486
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		37 505 814	33 392 963
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	50	1 686 338	2 003 542
Intäkter av bidrag		312 581	290 075
Övriga intäkter		85 829	23 170
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		39 590 563	35 709 751
Ökning av lager		-209 902	-79 393
Ökning av kortfristiga fordringar		-161 774	-400 760
Ökning av kortfristiga skulder		51 301	889 238
Förändring av myndighetskapital	51	63 623	59 724
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		1 092 549	2 041 074
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-2 320 152	-1 504 458
Investeringar i immateriella tillgångar		-338 303	-349 547
Summa investeringsutgifter	52	-2 658 454	-1 854 005
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		2 652 031	1 796 415
– amorteringar		-1 473 464	-1 366 877
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statens budget		1 674	10 799
Försäljning av anläggningstillgångar		30 171	23 362
– därav medel som tillförts statens budget		0	0
Summa medel som tillförts för finansiering av investering		1 210 412	463 699
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-7 819	91 072
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-1 455 862	-1 299 234
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		1 271 223	1 211 379
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-35 061	-29 891
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		1 236 162	1 181 488
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-1 276 579	-1 301 410
KASSAFLÖDE TILL UPPBÖRDSVERKSAMHET		-40 417	-119 922
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-161 349	-112 066
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-161 349	-112 066
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		112 304	68 853
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag		2 383	5 627
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		46 663	37 586
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		161 349	112 066
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET		0	0
Förändring av likvida medel		-403 729	621 918
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		2 460 080	1 838 163
Minskning av kassa och bank		-29 492	-20 682
Minskning/ökning av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret		-763 987	1 125 255
Ökning av övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		41 767	78 103
Ökning/minskning av avräkning med statsverket		347 982	-560 758
Summa förändring av likvida medel		-403 729	621 918
Likvida medel vid årets slut		2 056 351	2 460 080

Tilläggsupplysningar

Allmänt

Polismyndigheten är bokföringsskyldig enligt förordning (2000:606) om myndigheters bokföring. Årsredovisningen är upprättad enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Redovisning av förvaltningsutgifter mot anslag sker kostnadsmissigt enligt anslagsförordning (2011:223).

Brytdagen är den 5 januari, enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter till 10 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Gräns för periodiseringar är belopp överstigande 500 000 kronor. Personalkostnader exklusive uppsagd eller arbetsbefriad personal, konsultkostnader för it-avdelningen i kontoundergrupp 572 *Datatjänster*, lokalhyra exklusive uppsagda lokaler är undantagna beloppsgränsen. Personalkostnader samt konsultkostnader i kontoundergrupp 572 *Datatjänster* periodiseras utan beloppsgräns medan lokalhyra periodiseras vid belopp överstigande 10 000 kronor.

Maskinella avrundningar i tabellerna kan ge differenser vid en manuell summering. Alla belopp i den finansiella redovisningen uttrycks i tusental kronor om inte annat anges.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar tas upp till de belopp varmed de beräknas inflyta. Som osäkra fordringar bedöms främst kundfordringar som ligger för inkassoåtgärd eller kundfordringar som förfallit till betalning per den 31 oktober 2023 och som därefter inte reglerats eller delbetalats. Kundfordringar som bedöms osäkra bokförs i årsbokslutet som befarad förlust.

Vid värdering av uppbördsfordringar använder Polismyndigheten dels en individuell värdering av fordringar, dels en kollektiv värdering. Den individuella värderingen avser de uppbördsfordringar som är föremål för åklagares eller domstolsbeslut om rättelse eller undanröjande. Utestående uppbördsfordringar som avser böter värderas kollektivt. Uppbördsfordringar avseende böter som förfallit för mer än 60 dagar sedan bedöms vara osäkra till 100 procent och restförs till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Restföringen innebär att fordringarna skrivs ner helt hos Polismyndigheten.

Skulder värderas till anskaffningsvärdet om inte annat anges i not. Monetära fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs, i enlighet med ESV:s föreskrifter till 5 kap. 12 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

Lager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller nettoförsäljningsvärdet. Värdet beräknas enligt först-in-först-ut-principen (FIFU). I anskaffningsvärdet för varor inräknas förutom inköpspris eventuella importavgifter, tull-, transport- och andra hanteringskostnader, om dessa kostnader är väsentliga. Vid fastställande av det verkliga värdet har inkuransen bedömts separat och skälen till inkuransnedskrivning har dokumenterats.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar är tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde över ett halvt prisbasbelopp, 26 250 kronor år 2023, och minst tre års ekonomisk livslängd. Undantag görs för möbler som endast klassificeras som anläggningstillgång när de har anskaffats vid ett och samma tillfälle för möblering av exempelvis nya lokaler och det sammanlagda värdet överstiger 250 000 kronor. Anskaffning av lätta och tunga skyddsvästar samt ballistiska hjälmar kostnadsförs även om beloppet uppgår till ett halvt prisbasbelopp.

För balanserade utgifter för utveckling tillämpas en beloppsgräns på 1 000 000 kronor och för reparations- och underhållskostnader avseende förbättringsutgifter på annans fastighet är beloppsgränsen 100 000 kronor.

Anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärde och skrivs av linjärt. Avskrivningar påbörjas den månad då tillgången kan tas i bruk.

Avskrivningstider för anläggningstillgångar

Polismyndighetens anläggningstillgångar skrivs av enligt fastställd avskrivningsplan. Tillgångarna är indelade i nedanstående kategorier.

Immateriella anläggningstillgångar	Avskrivningstid, år
Balanserade utgifter för utveckling	3–5
Licenser, rättigheter	3–10
Materiella anläggningstillgångar	Avskrivningstid, år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3–25
Datorer och kringutrustning	3–5
Kommunikationsutrustning	3–10
Transportmedel	3–20
Maskiner och inventarier	3–10
Hästar och hundar	5
Konst och andra ej avskrivningsbara inventarier	Ej avskrivning

Inom anläggningsskategorin *Licenser, rättigheter* tillämpas avskrivningstiden 10 år för Polismyndighetens personal- och löneadministrativa system Heroma. I detta fall är skäl för längre avskrivningstid än 5 år att byte av liknande system är komplext och förväntas ske tidigast efter 10 år.

Avsättningar

Avsättning för framtida pensionsåtaganden beräknas till det samlade värdet av samtliga beslut enligt de försäkrings-tekniska grunder som Statens tjänstepensionsverk (SPV) fastställt. Beloppet som avsätts inkluderar särskild löne-skatt.

Uppbördsverksamhet

Saldo uppstår i resultaträkningens uppbördsavsnitt när erhållet bidrag från Europeiska unionen periodiseras. Kassamässig redovisning tillämpas i detta fall, det innebär att redovisning mot inkomsttitel sker vid inbetalning men inte vid periodisering.

Uppräkning semesterlöneskuld

Semesterlöneskuld uppräknas med motsvarande procentsats som gäller för årets lönerevision i likhet med beräkningen av reserverade medel för upplupna retroaktiva löner.

Övrigt**Avgiftsfinansierad verksamhet**

Polismyndigheten använder en kalkyl- och uppföljningsmodell för att beräkna kostnaderna för den avgiftsfinansierade verksamheten i årsredovisningen. Kalkylmodellen utgår från att direkta kostnader i form av lönekostnader, lokalkostnader etc. identifieras samt att indirekta kostnader i form av ledning, administration etc. fördelas med fördelningsnyckel.

Underskott stämmningsmannadelgivning

Polismyndigheten ska enligt regleringsbrev använda anslaget för att reducera det ackumulerade underskottet i verksamheten stämmningsmannadelgivning per den 31 december 2019 med 1/10. Under 2023 reducerades underskottet med 63 623 tkr.

Nytt ekonomiskt mål för nationella id-kort

I maj 2022 ändrades det ekonomiska målet för nationella id-kort från full kostnadstäckning till att avgiften istället ska bidra till att täcka kostnaden för verksamheten. Ackumulerat överskott betalades in till statskassan. Från januari 2023 är det ekonomiska målet åter full kostnadstäckning.

Ränta

Räntan hos Riksgäldskontoret år 2023 var per 1 januari 2,507 % Därefter har räntesatsen successivt höjts till 4,019 % per 31 december.

Låneupptag anläggningstillgångar

Lån togs i Riksgälden för anläggningstillgångarnas bokförda värde den 30 november inklusive den prognosticerade förändringen av anläggningstillgångarnas värde i december.

Fonden för inre säkerhet och Instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik

På uppdrag av regeringen är Polismyndigheten nationellt ansvarig för Europeiska unionens Fonden för inre säkerhet (ISF) samt Instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (BMVI), som ingår i Fonden för integrerad gränsförvaltning. Tilldelat beställningsbemyndigande för år 2023 är totalt 476 000 tkr.

Avsättning avseende skadestånd

År 2017 avsatte Polismyndigheten 140 000 tkr efter ett beslut av Justitiekanslern (JK). Avsättningen avsåg skadestånd till följd av det så kallade Kringresanderegistret. Per den 31 december 2023 har totalt 98 831 tkr utbetalats. Under 2020 skrevs avsättningen ner med 36 649 tkr på grund av ett väsentligt minskat antal skadeståndsanspråk. Kvarvarande avsättning är 4 520 tkr.

Systemstöd för hantering av strafförelägganden och domstolsböter

Utveckling pågår i syfte att använda systemet Polismyndighetens uppbördsregister (Pur), som används för ordningsböter, även till strafförelägganden och domstolsböter.

Undantag från ekonomiadministrativt regelverk

Polismyndigheten har i regleringsbrev för budgetåret 2023 medgivits undantag från bestämmelserna i 2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) för anläggningstillgångar som helt eller till väsentlig del finansieras från anslaget 1:17 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering. Undantaget omfattar hela finansieringen av berörda anläggningstillgångar, även eventuell del som belastar annat än angivet anslag.

Noter till resultaträkningen

Not 1 Intäkter av anslag

Tkr	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Intäkter av anslag enligt resultaträkningen	37 505 814	33 392 963
Totala utgifter enligt anslagsredovisningen	-37 695 249	-33 550 558
Skillnad	-189 435	-157 594
<i>Skillnaden förklaras av:</i>		
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag enligt resultaträkningen	112 304	68 853
Anslagsfinansierade anläggningstillgångar*	-	6 657
Uttag av semesterdagar intjänade till och med 2008-12-31	13 508	18 461
Reducering ackumulerat underskott stämningssmannadelgivning	63 623	63 623
Summa	189 435	157 594

* Undantag från kravet på lånefinansiering (kapitalförsörjningsförordningen 2 kap. 1 §) medges i Polismyndighetens regleringsbrev för anslag 1:17.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Tkr	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	139 869	111 901
Avgifter enligt 15 § avgiftsförordningen	9 677	8 879
Avgifter avseende stämningssmannadelgivning	38 965	38 740
Avgifter för pass och id-kort	859 591	1 318 096
Intäkter enligt 6 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen	51 004	3 229
Reavinst vid avyttring av anläggningstillgångar	25 553	15 580
Avgifter från tjänsteexport	4 812	4 093
Vidarefakturering till Ekobrottsmyndigheten	200 069	189 828
Vidarefakturering för polisutbildning	274 337	235 654
Övriga avgifter och ersättningar	108 015	93 123
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	1 711 892	2 019 122

Avgiftsfinansierad verksamhet redovisas i tabell i avsnittet Ekonomi.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har minskat med 307 230 tkr (15 %).

Intäkterna av pass och nationella id-kort har minskat med 458 505 tkr (35 %), där passintäkterna har minskat med 393 252 tkr och intäkterna för id-kort med 26 211 tkr. Intäkterna för provisoriska pass har minskat med 39 042 tkr.

Antalet sålda pass uppgår till cirka 1 591 000 pass, vilket är en minskning med cirka 984 000 (38 %). Antalet sålda nationella id-kort uppgår till cirka 520 000, vilket är en minskning med cirka 505 000 (49 %). Antalet sålda provisoriska pass uppgår till cirka 16 000, vilket är en minskning med cirka 39 000 (71 %). Uppgifterna om antal sålda handlingar räknas genom att den totala intäkten per handlingslag divideras med den aktuella avgiften. I resultatredovisningen (tabell 38) redovisas antal ansökningar om resehandlingar.

Under 2023 minskade antalet ansökningar med 42 procent i jämförelse med 2022. Minskningen förklaras av att antalet ansökningar var ovanligt högt 2022 p.g.a. ett uppdämt behov efter coronapandemin samt den tillfälliga sänkningen av avgiften på nationellt id-kort.

Intäkter enligt 6 kap 1 § kapitalförsörjningsförordningen har ökat med 47 775 tkr. Ökningen förklaras framförallt av ett vite gällande försenad leverans av pass.

Not 3 Intäkter av bidrag

Tkr	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Bidrag från statliga myndigheter:		
– Viltvård	116 611	94 066
– Ersättning för sjuklönekostnader	0	45 696
– Olika anställningsstöd	8 802	8 469
– Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	15 060	18 261
– Sida	16 859	4 913
– Migrationsverket AMIF	18 064	17 825
– Justitiekanslern	15 690	11 595
– Övriga	37 257	13 373
Summa bidrag från statliga myndigheter	228 343	214 199
Bidrag från EU-länder och EU:s institutioner	80 386	73 210
Bidrag från övriga	3 852	2 666
Summa intäkter av bidrag	312 581	290 075

Intäkter av bidrag har ökat med 22 505 tkr (8 %).

Bidrag från statliga myndigheter har ökat främst på grund av ett nytt projekt i Moldavien finansierat av SIDA.

Bidrag från EU-länder och EU:s institutioner har också ökat. Det gäller t.ex. bidragen för olika insatser i Frontex (EU:s gemensamma kust- och gränsbevakning) regi. Även bidrag för insatser i EURLO:s (European Union Return Liaison Officers) regi i Etiopien, Kenya och Somalia har ökat. Föregående år redovisades ersättning för sjuklönekostnader tillsammans med olika anställningsstöd.

Not 4 Finansiella intäkter

Tkr	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	78 092	20 182
Övriga ränteintäkter	1 540	1 667
Valutakursvinster	6 008	1 220
Övriga finansiella intäkter	190	101
Summa finansiella intäkter	85 829	23 170

Noter till resultaträkningen, forts.

Not 5 Kostnader för personal

Tkr	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Summa personalkostnader	-28 047 284	-25 180 878
varav lönekostnader (exkl. sociala avgifter)*	-18 147 660	-16 479 652
*Arvoden ingår med	-209 845	-204 846
Specifikation personalkostnader:		
Lönekostnad poliser	-12 117 247	-11 152 907
Lönekostnad civila	-5 631 800	-5 089 119
Kostnadsersättningar, skattepliktiga	-24 481	-18 889
Kostnadsersättningar, skattefria	-81 669	-66 464
Arvoden	-208 552	-198 419
Förändring semesterlöneskuld inkl. övriga periodiseringar	-165 581	-20 314
Arbetsgivaravgifter, avgifter partsrådet, lokalt omställningsarbete	-5 755 429	-5 160 146
Avgifter, premier och pensioner, inkl. särskild löneskatt	-3 790 578	-3 282 792
Kostnader för sjuk- och hälsovård	-39 816	-37 227
Kostnader för utbildning av egen personal	-78 924	-82 989
Övriga personalkostnader	-153 208	-71 612
Summa kostnader för personal	-28 047 284	-25 180 878

De totala kostnaderna för personal har ökat med 2 866 406 tkr (11 %).

Antal anställda har ökat med 999 poliser och 1 432 civila. Antalet årsarbetskrafter har ökat med 1 023 poliser och 1 035 civila.

Kostnader för personal har ökat som en följd av Polismyndighetens fortsatta tillväxt. Riksdagen har fortsatt att tillskjuta medel för att höja polisernas löner och därmed yrkets status. Under året har kostnad för övertid ökat på grund av särskilda händelser och förstärkningsrörelser.

Not 6 Kostnader för lokaler

Tkr	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Lokalhyra	-2 946 089	-2 603 961
El, gas, vatten etc.	-232 504	-205 120
Städning av lokaler	-218 538	-211 430
Reparation och underhåll	-158 370	-129 364
Övriga lokalkostnader	-44 991	-40 530
Summa kostnader för lokaler	-3 600 492	-3 190 405

Kostnader för lokaler har ökat med 410 087 tkr (13 %).

Ökade kostnader för lokalhyra förklaras av utökade lokalytor och indexuppräkning. Till följd av utökade lokalytor ökar även övriga lokalkostnader.

Not 7 Övriga driftkostnader

Tkr	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Kostnader för transportmedel	-907 712	-859 591
Reparationer och underhåll av inventarier	-699 809	-614 535
Reaförluster vid avyttring av anläggningstillgångar	-8 406	-48 750
Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster m.m.	-3 545	870
Resor, representation, information m.m.	-554 808	-403 815
Inköp av varor	-1 768 299	-1 580 359
Köp av tjänster	-2 900 960	-2 456 394
Förändring av varulager m.m. och aktivering av utgifter för egenutvecklade anläggningstillgångar	364 304	202 643
Summa övriga driftkostnader	-6 479 233	-5 759 930

Övriga driftkostnader har ökat med 719 304 tkr (12 %).

Kostnader för transportmedel har ökat, främst kostnaden för leasing, drivmedel och reparationer av motorfordon. Förbrukningen av drivmedel har ökat till följd av förstärkningsrörelser som lett till fler körda mil.

Reparation och underhåll av inventarier har ökat på grund av myndighetens pågående tillväxt och ökade digitalisering.

Kostnader för resor, representation, information med mera har ökat. Kostnaden för resor och logi har ökat till följd av förstärkningsrörelser i samband med EU-ordförandeskapet och andra särskilda händelser.

Inköp av varor har ökat. It- och kommunikationsutrustning har köpts in under året. Även kostnaden för förbrukningsmaterial har ökat, för att säkerställa tillgången.

Kostnaden för övriga tjänster har ökat. Posten innehåller både ökning och minskningar. Bevakningskostnader har minskat något. Konsultarvoden (ej datakonsulter) har ökat. Kostnaden för rättsintyg och tolktjänster har ökat.

Varulagerförändringen och aktivering av konsultkostnader avseende utveckling av immateriella anläggningstillgångar har ökat.

Not 8 Finansiella kostnader

Tkr	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Räntekostnader i Riksgäldskontoret	-190 496	-36 862
Övriga räntekostnader	-1 321	-935
Valutakursförluster	-5 090	-5 239
Övriga finansiella kostnader	-4 658	-978
Summa finansiella kostnader	-201 564	-44 014

Noter till resultaträkningen, forts.

Not 9 Uppbördsverksamhet

Tkr	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Offentligrättslig verksamhet		
Bevakning av Riksbankens penningtransport	345	92
Tillståndsgivning	83 216	88 804
Övrig offentligrättslig verksamhet	1 273	-166
Summa offentligrättslig verksamhet	84 834	88 730
Övriga intäkter som inte disponeras		
Ordningsbot	579 315	591 704
Strafföreläggande	197 799	160 874
Domstolsböter	185 125	222 158
Bidrag från EU, ISF* 2014–2020	19 151	75 633
Bidrag från EU, BMVI** 2021–2027	40 921	2 463
Bidrag från EU, ISF* 2021–2027	29 912	724
Övriga intäkter	134 168	69 093
Summa övriga intäkter som inte disponeras	1 186 390	1 122 649
Summa intäkter som inte disponeras	1 271 223	1 211 379
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	-1 276 579	-1 301 410
Summa uppbördsverksamhet	-5 356	-90 031

* ISF: Fonden för inre säkerhet.

** BMVI: Fonden för integrerad gränsförvaltning – Instrument för gränsförvaltning och visering.

Nedskrivning böter

	Intäkter efter nedskrivning	Nedskrivning	Nedskrivning i % av totala intäkter
Ordningsbot	579 315	44 980	7 %
Strafföreläggande	197 799	36 053	15 %
Domstolsböter	185 125	255 752	58 %
SUMMA	962 239	336 785	26 %

Ökningen av intäkterna för strafföreläggande på 36 925 tkr (23 %) beror på en ändring i bötesverkställighetsförordningen som innebär att betalningstiden förlängs samt registervårdsarbete som lett till att fler ärenden kunnat slutredovisas.

Intäkterna för domstolsböter har minskat med 37 033 tkr (17 %) som förklaras av att stora företagsböter som redovisades som intäkter under 2022 har nedskrivits till Kronofogden under året.

Förverkade kontanta beslag ingår i posten Övriga intäkter och har ökat med 63 921 tkr vilket framför allt förklaras av tre stora beslag på totalt 40 081 tkr.

Not 10 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

Tkr	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Domstolsböter	28 839	24 393
Strafföreläggande	11 038	9 614
Frontex*	6 786	3 471
Europol**	-	108
Summa övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	46 663	37 586

* Frontex: EU:s gemensamma kust- och gränsbevakning.

** EU:s byrå för samarbete inom brottsbekämpning.

Not 11 Lämnade bidrag

Tkr	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Domstolsböter	-28 839	-24 393
Strafföreläggande	-11 038	-9 614
Fonden för inre säkerhet (ISF) 2014–2020	-4 546	1 665
Fonden för inre säkerhet (ISF) 2021–2027	-12 045	0
Fonden för integrerad gränsförvaltning (BMVI) 2021–2027	-6 487	0
Lämnade bidrag till kommuner och regioner	-70 456	-58 282
Lämnade bidrag till övriga länder och internationella organisationer	-14 558	-8 420
Övriga lämnade bidrag	-11 423	-13 023
Summa lämnade bidrag	-159 393	-112 066

I posten lämnade bidrag ingår avgift till Brottsofferfonden som utdöms i samband med strafföreläggande eller domstolsböter och som vidareförmedlas av Polismyndigheten till Brottsoffermyndigheten. Detta tillsammans med utbetalningar till kommuner och regioner för avhopparverksamhet utgör huvuddelen av lämnade bidrag.

I beloppet för övriga lämnade bidrag ingår utbetalning av ytterligare 810 tkr ur Fonden för inre säkerhet 2014–2020. I detta fall är det inte Polismyndighetens fondförvaltning som lämnar bidrag utan stödmottagare inom myndigheten som vidarebefordrat medel till extern projektpartner.

Detta är första året som bidrag har lämnats ur Fonden för inre säkerhet 2021–2027 och Fonden för integrerad gränsförvaltning 2021–2027.

Not 12 Årets kapitalförändring enligt resultaträkningen

Tkr	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Avskrivningar anslags- och bidragsfinansierade anläggningstillgångar	-6 246	-6 359
Uppbördsverksamhet	-5 356	-70 030
Periodiseringar	-11 602	-76 389
Avgiftsbelagd verksamhet	-183 118	219 501
Transfereringar	1 956	0
Summa årets kapitalförändring	-192 764	143 112

Årets kapitalförändring består av ett underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten, avskrivningar av anslags- och bidragsfinansierade anläggningstillgångar, ej reglerade återkrav per balansdagen 1 956 tkr samt upplupen bidragsintäkt från Fonden för inre säkerhet 2014–2020 -20 665 tkr, Fonden för integrerad gränsförvaltning – Instrument för gränsförvaltning och visering 10 857 tkr och Fonden för inre säkerhet 2021–2027 4 452 tkr (ingår i posten uppborvsverksamhet).

Noter till balansräkningen

Not 13 Immateriella anläggningstillgångar – balanserade utgifter för utveckling

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
<i>Anskaffningsvärde</i>		
Ingående balans	1 772 107	1 717 221
Årets anskaffningar	283 917	251 668
Årets utrangeringar	-3 123	-177 541
Årets utrangering av årets anskaffningar	0	-10 832
Årets nedskrivningar, pågående	-5 809	-8 408
Utgående balans	2 047 093	1 772 107
<i>Avskrivningar</i>		
Ingående balans	-1 072 708	-1 032 086
Årets avskrivningar	-194 660	-194 256
Årets utrangeringar	3 123	151 649
Årets utrangering av årets anskaffning	0	1 986
Utgående balans	-1 264 245	-1 072 708
<i>Nedskrivningar</i>		
Ingående balans	-550	-550
Årets nedskrivningar	-3 648	0
Utgående balans	-4 198	-550
Bokfört värde	778 650	698 849

Immateriella anläggningstillgångar – utvecklingsverksamhet inklusive pågående har ökat med 79 800 tkr (11 %).

Några stora projekt som vidareutvecklats under året är Durtvå (polisens utredningsstöd), utveckling av ett it-stöd inom underrättelse, ärendehanteringssystem och vidareutveckling av registerutdragstjänst, en anpassning som medför att medborgare nu kan begära registerutdrag via polisen.se.

Not 14 Immateriella anläggningstillgångar – rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
<i>Anskaffningsvärde</i>		
Ingående balans	507 586	458 569
Årets anskaffningar	54 386	97 880
Årets utrangeringar	-66 158	-44 818
Årets utrangering av årets anskaffningar	0	-4 044
Utgående balans	495 814	507 586
<i>Avskrivningar</i>		
Ingående balans	-328 719	-315 692
Årets avskrivningar	-59 004	-50 835
Årets utrangeringar	66 156	37 135
Årets utrangering av årets anskaffning	0	674
Utgående balans	-321 567	-328 719
Bokfört värde	174 247	178 867

Immateriella anläggningstillgångar – rättigheter inklusive pågående har minskat med 4 620 tkr (3 %).

Några stora projekt under året är nytt licensavtal för nätverk och brandvägg (WAN), it-arbetsplats Microsoft licenser och licenser för ärendehanteringssystem.

Not 15 Materiella anläggningstillgångar – förbättringsutgifter på annans fastighet

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
<i>Anskaffningsvärde</i>		
Ingående balans	3 331 946	3 048 410
Årets anskaffningar	654 313	419 676
Årets utrangeringar	-4 382	-129 735
Årets nedskrivningar, pågående	-7 506	-6 404
Utgående balans	3 974 372	3 331 946
<i>Avskrivningar</i>		
Ingående balans	-1 600 676	-1 430 887
Årets avskrivningar	-347 131	-298 388
Årets utrangeringar	2 919	128 599
Utgående balans	-1 944 888	-1 600 676
<i>Nedskrivningar</i>		
Ingående balans	-18	-18
Årets nedskrivningar	0	0
Utgående balans	-18	-18
Bokfört värde	2 029 466	1 731 252

Förbättringsutgift på annans fastighet inklusive pågående har ökat med 298 214 tkr (17 %).

Ökningen förklaras av polisens fortsatta tillväxt vilket medför ett ökat behov av mer lokaler samt lokalanpassningar av dessa.

Noter till balansräkningen, forts.

Not 16 Materiella anläggningstillgångar – maskiner, inventarier, installationer m.m. och pågående nyanläggningar

Tkr	Maskiner, inventarier, installationer m.m., pågående		Maskiner, inventarier, installationer m.m., driftsatta		TOTALT	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
<i>Anskaffningsvärde</i>						
Ingående balans	363 097	247 317	8 135 114	7 480 770	8 498 211	7 728 087
Årets anskaffningar	353 279	312 531	1 312 559	772 251	1 665 838	1 084 782
Årets utrangeringar/försäljningar	0	0	-409 966	-313 791	-409 966	-313 791
Årets utrangering av årets anskaffningar	0	0	-2 009	-525	-2 009	-525
Årets nedskrivningar, pågående	-5 448	-341	0	0	-5 448	-341
Driftsättning	-306 925	-196 409	306 925	196 409	0	0
Utgående balans	404 003	363 097	9 342 623	8 135 114	9 746 626	8 498 211
<i>Avskrivningar</i>						
Ingående balans	0	0	-5 711 591	-5 257 977	-5 711 591	-5 257 977
Årets avskrivningar	0	0	-853 700	-758 327	-853 700	-758 327
Utrangering årets avskrivningar	0	0	217	87	217	87
Årets utrangeringar	0	0	400 198	304 626	400 198	304 626
Utgående balans	0	0	-6 164 876	-5 711 591	-6 164 876	-5 711 591
<i>Nedskrivningar</i>						
Ingående balans	0	0	-882	-882	-882	-882
Årets nedskrivningar, driftsatta	0	0	0	0	0	0
Utgående balans	0	0	-882	-882	-882	-882
Bokfört värde	404 003	363 097	3 176 865	2 422 641	3 580 868	2 785 738

Maskiner, inventarier och installationer med mera har ökat med 795 129 tkr (29 %). Därav har bokfört värde för transportmedel ökat med 517 756 tkr, maskiner och inventarier minskat med 11 818 tkr, pågående nyanläggningar ökat med 40 906 tkr och datorer och kringutrustning ökat med 219 309 tkr.

Investering i transportmedel är ett led i att stärka förmågan att hantera allvariga ordningsstörningar och våldsamma upplopp. Under året har även tillväxt inom it-infrastrukturen skett för att stärka den brottsupplärande förmågan.

Not 17 Varulager m.m.

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Uniform/Beklädnad	105 373	79 874
Däck/Verkstad	15 770	15 862
Ammunition/Vapen	266 694	180 604
Kriminaltekniskt material	8 554	7 964
It-utrustning	135 929	46 881
Övrigt	13 259	5 247
Summa lager	545 579	336 432
Förskott till leverantör, utomstatlig	755	-
Summa förskott till leverantör, utomstatlig	755	-
Summa varulager m.m.	546 334	336 432

Varulager m.m. har ökat med 209 902 tkr (62 %). Polismyndigheten är i en expansiv fas där antal poliser ökar varför inköp av utrustning till poliser också ökar. Till följd av omvärldssituationen som orsakat leveransproblem, stigande priser och brist på komponenter har lagerför it-materiel och ammunition/vapen ökat för att säkra tillgången.

Not 18 Kundfordringar

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar, utomstatliga:		
– Djurärenden	86 634	94 558
– Övriga svenska kunder	27 773	10 479
– Utländska kunder inom EU	476	184
– Utländska kunder utanför EU	162	353
Summa kundfordringar, utomstatliga	115 045	105 574
Omklassificering kundfordringar, utomstatliga	-5 000	-
Kundfordringar, kursdifferenser	-14	3
Befarade kundförluster, utomstatliga	-87 574	-95 357
Summa kundfordringar	22 456	10 220

Not 19 Fordringar hos andra myndigheter

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar, inomstatliga	107 226	76 519
Fordran, ingående moms	512 948	537 126
Övriga fordringar, inomstatliga	3 760	1 840
Summa fordringar hos andra myndigheter	623 934	615 485

I Övriga fordringar, inomstatliga ingår 1 956 tkr gällande återkrävt lämnat bidrag ur Fonden för inre säkerhet (ISF) 2014–2020.

Noter till balansräkningen, forts.

Not 20 Övriga kortfristiga fordringar

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Uppbördsfordringar*	166 864	130 135
Fordringar anställda	20 591	16 398
Övriga fordringar	10 071	16 473
Summa övriga kortfristiga fordringar	197 527	163 005
*varav befarade kundförluster	-22 979	-22 958

Not 21 Periodavgränsningsposter

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	750 064	681 054
Förutbetalda leasingavgifter	19 016	18 294
Övriga förutbetalda kostnader, inomstatliga	124 018	103 358
Övriga förutbetalda it-kostnader, utomstatliga	575 784	549 227
Övriga förutbetalda kostnader, utomstatliga	39 071	36 100
Summa förutbetalda kostnader	1 507 953	1 388 034
Upplupna bidragsintäkter		
Fordringar hos Arbetsförmedlingen	830	938
Viltvård	35 435	29 245
Övriga upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	29 573	2 160
EURLO Kenya Somalia *	3 974	3 001
Frontex NJRO-insatser (National & Joint Return Operations)**	7 936	8 571
Frontex Standing Corps **	12 059	3 830
Övriga upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	9 515	7 118
Summa upplupna bidragsintäkter	99 322	54 863
Övriga upplupna intäkter		
Upplupna ersättningar tjänsteexport, inomstatliga	2 213	-
Övriga upplupna intäkter, inomstatliga	1 842	2 616
Övriga upplupna intäkter, utomstatliga	458	354
Övriga upplupna intäkter, EU-medel ***	20 748	41 413
Summa övriga upplupna intäkter	25 260	44 382
Summa periodavgränsningsposter	1 632 535	1 487 279

* EURLO: European Union Return Liaison Officers

** EU:s gemensamma kust- och gränsbevakning

*** EU:s Fonden för inre säkerhet 2014–2020

Not 22 Avräkning med statsverket

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-103 453	-80 046
Redovisat mot inkomsttitel	-1 276 579	-1 305 309
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	1 247 905	1 281 901
Skulder avseende uppbörd	-132 127	-103 453
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	39 984	35 936
Redovisat mot anslag	268 661	237 846
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-263 161	-233 798
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	45 484	39 984
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-579 454	-56 516
Redovisat mot anslag	37 426 588	33 312 712
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-37 042 324	-33 836 907
Återbetalning anslagsmedel	400	1 257
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-194 791	-579 454
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	60 010	78 471
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-13 508	-18 461
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	46 502	60 010
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	1 089 262	1 146 512
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-104 518	-98 408
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-984 744	-1 048 104
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	0	0
Summa avräkning med statsverket	-234 932	-582 914

Noter till balansräkningen, forts.

Not 23 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Fordringar i räntebärande flöde	-9 419 496	-7 863 298
Skulder i räntebärande flöde	12 088 651	10 785 240
Anslagssparande i räntebärande flöde	194 791	594 686
Oförbrukade bidrag i räntebärande flöde	53 199	45 009
Akkumulerat resultat myndighetskapital	-1 027 459	-907 964
Summa behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	1 889 686	2 653 673
Räntekontokredit	1 700 000	1 700 000

Saldot på räntekontot har minskat med 763 987 tkr (29 %) vilket främst beror på ökade fordringar i det räntebärande flödet.

Den beviljade krediten om 1 700 000 tkr har inte utnyttjats under året.

Not 24 Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret

Polismyndigheten placerar beslag på två konton i Riksgälden, ett konto för svenska kronor och ett konto för utländsk valuta. Kontot för beslag i utländsk valuta har öppnats under året. Den 31 december 2023 fanns 3 518 beslag på dessa två konton, på sammanlagt 332 098 tkr inklusive ränta jämfört med 2 757 beslag 2022 på totalt 290 331 tkr. Räntan har stigit under året.

Not 25 Kassa och bank

Saldot för Kassa och bank har minskat med 29 492 tkr (30 %), vilket beror på minskade kontanta beslag. Minskningen beror på att beslag har satts in på ett konto för beslag i utländsk valuta som har öppnats under året.

Not 26 Förändring av myndighetskapital

Tkr	Statskapital	Balanserad kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring, uppborndsverksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2022	33 336	-1 127 465	44 406	143 112	-906 611
Ingående balans 2023	33 336	-1 127 465	44 406	143 112	-906 611
Föregående års kapitalförändring	-6 359	219 501	-70 030	-143 112	0
Reducering av ackumulerat underskott, direkt i balansräkningen och redovisat mot anslag	0	63 623	0	0	63 623
Årets anskaffning anslags- och bidragsfinansierade tillgångar	1 674	0	0	0	1 674
Årets kapitalförändring	0	0	0	-192 764	-192 764
Summa årets förändring	-4 685	283 124	-70 030	-335 876	-127 467
Utgående balans 2023	28 651	-844 341	-25 624	-192 764	-1 034 078

Balanserad kapitalförändring består av avgiftsfinansierad verksamhet samt uppborndsverksamhet i form av periodiserad bidragsintäkt från Fonden för inre säkerhet 2014–2020, Fonden för integrerad gränsförvaltning – Instrument för gränsförvaltning och visering 2021–2027 och Fonden för inre säkerhet 2021–2027.

Enligt Polismyndighetens regleringsbrev för budgetår 2023 ska anslag användas för att reducera det ackumulerade underskottet per den 31 december 2019 i verksamheten stämningssmannadelgivning med 1/10.

Not 27 Statskapital

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Statskapital, ingående balans avseende anslags- och bidragsfinansierade tillgångar	30 102	28 998
Föregående års avskrivning, anslags- och bidragsfinansierade tillgångar	-6 359	-9 694
Årets anskaffning, anslags- och bidragsfinansierade tillgångar	1 674	10 799
Summa statskapital avseende anslags- och bidragsfinansierade tillgångar	25 418	30 102
Statskapital, ingående balans avseende konst m.m.	3 233	3 233
Summa statskapital avseende konst m.m.	3 233	3 233
Utgående balans	28 651	33 336

Statskapital uppgår till 28 651 tkr. Det består av konst och museiföremål överförda från konstrådet på 3 233 tkr samt bidragsfinansierade tillgångar som finansierats av MSB 14 141 tkr och av anslagsfinansierade tillgångar EU genom Fonden för inre säkerhet 2014–2020 11 277 tkr.

Not 28 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättning	46 996	43 325
Årets pensionskostnad	27 490	25 988
Årets pensionsutbetalningar	-24 756	-22 317
Utgående avsättning	49 731	46 996

Noter till balansräkningen, forts.

Not 29 Övriga avsättningar

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Lokala omställningsmedel		
Ingående balans	125 318	140 221
Årets förändring	26 670	-14 903
Utgående balans	151 988	125 318
Skadestånd beslut av JK*		
Ingående balans	4 520	4 795
Årets förändring	-	-275
Utgående balans	4 520	4 520
Övriga avsättningar		
Ingående balans	499	-
Årets förändring	49 501	499
Utgående balans	50 000	499
Utgående balans övriga avsättningar	206 508	130 337

*2017 avsattes 140 000 tkr för skadestånd. Under 2020 gjordes ny bedömning och avsättningen skrevs ned med 36 649 tkr. Sedan 2017 har 98 831 tkr utbetalats.

Övriga avsättningar består av lokala omställningsmedel som är avsedda att användas för omstrukturering och kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder m.m. Övriga avsättningar består även av avsättning för avbrutet projekteringsavtal samt skadestånd enligt beslut från Justitiekanslern (JK).

Av lokala omställningsmedel beräknas 13 400 tkr bli reglerade under 2024.

Av den avsatta skadeståndersättningen beslutad av JK beräknas upp till 200 tkr bli utbetalad under 2024.

Övriga avsättningar beräknas bli reglerade under 2024.

Not 30 Lån i Riksgäldskontoret

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Ingående balans	5 321 962	4 892 424
Årets nyupptagna lån	2 652 031	1 796 415
Årets amortering	-1 473 464	-1 366 877
Utgående balans	6 500 529	5 321 962
Låneram	7 000 000	6 100 000

Lån i Riksgäldskontoret finansierar Polismyndighetens anläggningstillgångar enligt 2 kap. 1 § i kapitalförsörjningsförordningen (2011:210). Avskrivningar av anläggningstillgångar medför amortering av lånet medan nyanskaffningar medför nyupplåning inom en fastställd ram.

Utestående lån understiger bokfört värde för anläggningstillgångar som ska lånefinansieras (d.v.s. exklusive finansiering via statskapital) med 40 297 tkr. Avvikelsen beror på bokslutstransaktioner.

Not 31 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Leverantörsskulder, inomstatliga	355 334	275 927
Arbetsgivaravgifter	475 684	417 388
Utgående mervärdesskatt	134 476	140 893
Övriga skulder, inomstatliga	5 389	4 399
Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter	970 884	838 607

Not 32 Leverantörsskulder

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Leverantörsskulder, utomstatliga	962 003	1 141 006
Leverantörsskulder avseende investeringar	211 669	219 488
Leverantörsskulder, utländska	65 820	34 078
Leverantörsskulder, kursdifferenser	-1 644	172
Summa leverantörsskulder	1 237 849	1 394 745

Not 33 Övriga kortfristiga skulder

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Personalens källskatt	397 531	360 054
Uppbördsverksamhet	19 185	17 517
Övriga kortfristiga skulder	10 435	5 159
Summa övriga kortfristiga skulder	427 152	382 729

Not 34 Depositioner

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Deponerade medel, utomstatliga	-4	-
Förskott strafföreläggande	2 878	3 245
Beslag klientmedelskonto	-	399
Deposition insatt på räntekonto	305 290	290 377
Deposition i säkert förvaringsutrymme (beslag)	63 375	93 563
Deposition insatt på räntekonto, utländsk valuta	27 553	-
Summa depositioner	399 093	387 584

Depositioner som förväntas bli reglerade efter mer än 12 månader uppgår till 64 994 tkr. Av dessa står beslag för 64 894 tkr.

Noter till balansräkningen, forts.

Not 35 Periodavgränsningsposter

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner	2 072 072	1 858 550
Upplupna löner	208 812	126 798
Upplupna retroaktiva löner	375 029	654 819
Upplupna kostnader för övertidsersättning	36 393	36 124
Upplupna kostnader för arvoden	10 941	9 012
Övriga upplupna kostnader	66 075	67 215
Summa upplupna kostnader	2 769 324	2 752 518
Oförbrukade bidrag		
Oförbrukade bidrag, statliga myndigheter*	34 560	24 466
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	18 639	20 543
Summa oförbrukade bidrag	53 199	45 009
Övriga förutbetalda intäkter		
Övriga förutbetalda intäkter, statliga myndigheter	9 063	3 435
Övriga förutbetalda intäkter, utomstatliga	1 388	2 860
Övriga förutbetalda intäkter, utomstatliga, EU-medel BMVI**	24 841	35 698
Övriga förutbetalda intäkter, utomstatliga, EU-medel ISF***	26 886	31 338
Summa övriga förutbetalda intäkter	62 178	73 331
Summa periodavgränsningsposter	2 884 701	2 870 858

** BMVI: Fonden för integrerad gränsförvaltning – Instrument för gränsförvaltning och visering 2021–2027

*** ISF: Fonden för inre säkerhet 2021–2027

*Uppllysning om när inomstatliga oförbrukade bidrag förväntas tas i anspråk:

	2023-12-31	2022-12-31
Inom tre månader	8 269	5 239
Mer än tre månader till ett år	25 541	13 261
Mer än ett år till tre år	750	5 966
Mer än tre år	-	-
Summa	34 560	24 466

Periodavgränsningsposter har totalt ökat med 13 843 tkr (0,5 %).

Posten består av både ökning och minskningar. Upplupna retroaktiva löner har minskat eftersom polislönesatsningen för 2023 till största delen har utbetalats löpande under året i form av höjt OB-tillägg till skillnad från 2022 då hela beloppet reserverades för att regleras under 2023. Upplupna kostnader avseende semesterlöner har ökat främst på grund av ett ökat antal anställda.

Not 36 Ansvarsförbindelser

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Övriga ansvarsförbindelser		
Projekteringsgarantier	124 812	107 989
Summa övriga ansvarsförbindelser	124 812	107 989

Osäkerheten är låg beträffande bedömningen av ansvarsförbindelsernas belopp eller tidpunkt för utflöde.

Noter till anslagsredovisningen

Not 37 Polismyndigheten

Under budgetåret 2023 har Polismyndigheten disponerat 37 621 379 tkr under utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslaget 1:1 Polismyndigheten, 37 536 785 tkr under anslagspost 1 och 84 594 tkr under anslagspost 5. För anslagspost 5 har del av ingående överföringsbelopp, motsvarande beloppet för indragning återbetalats, se not 22.

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2023 ska Polismyndigheten för anslagspost 1 använda minst 400 000 tkr för höjda löner och annan ersättning i syfte att stärka polisyrkets attraktivitet. I huvudsak har medlen utbetalats löpande under året men medel har också reserverats för att regleras under 2024.

Utgifterna på anslaget 4:1.1 uppgår till 37 349 085 tkr, vilket innebär ett anslagssparande om 187 700 tkr. Det överförs från 2023 till budgetåret 2024. Detta innebär att utgifterna i stort sett motsvarar tillgängliga medel under året. De största kostnadsökningarna finns inom personalkostnader och är då hänförliga till såväl löneökningar som tillväxt.

Not 38 Avgifter för vissa internationella sammanslutningar

Under budgetåret 2023 har Polismyndigheten disponerat 10 096 tkr under utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslaget 1:13 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar, anslagspost 3. Under året har 100 % av årets tilldelade medel förbrukats.

Not 39 Inre säkerhetsfonden – Inre säkerhetsfonden

Under budgetåret 2023 har Polismyndigheten disponerat 79 648 tkr under utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslaget 1:17 Inre säkerhetsfonden – Inre säkerhetsfonden, anslagspost 1. Under året har 24 % av årets tilldelade medel förbrukats vilket förklaras av att flera stora projekt, efter EU kommissionens förlängning av programperiod 2014–2020 med ett år, beviljats förlängning och inte förbrukat medel i den takt som ursprungligen planerats. Flera projekt har inte förbrukat de tilldelade medlen helt. Kvarvarande medel har därmed återförts till det nationella programmet.

Till anslag 4.1:17.1 finns inte tilldelat beställningsbemyndigande för budgetår 2023. Det för budgetår 2022 tilldelade beställningsbemyndigandet med slutår 2023 har inga utestående åtaganden kvar vid årets slut. Beloppet för utestående åtaganden 20 174 tkr i årsredovisning för 2022 avviker från ingående åtaganden 21 818 tkr år 2023, detta på grund av en felsummering år 2022.

Samtliga projekt inom det nationella programmet för Fonden för inre säkerhet (ISF) programperiod 2014–2020 har vid utgången av 2023 slutreglerats och det nationella programmet slutredovisas till EU-kommissionen under 2024.

Not 40 Fonden för integrerad gränsförvaltning – Instrument för gränsförvaltning och visering 2021–2027

Under budgetåret 2023 har Polismyndigheten disponerat 109 000 tkr under utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslaget 1:17 Fonden för integrerad gränsförvaltning – Instrument för gränsförvaltning och visering 2021–2027, anslagspost 2. Under året har 38 % av årets tilldelade medel förbrukats, vilket förklaras av att den andra utlysningen 2022 i den nya programperioden 2021–2027 flyttades fram till följd av försenade beslut om legala förutsättningar på EU-nivå. Inom utlysningen 2023 har flera stödmottagare senarelagt sina ansökningar om medel på grund av förseningar om legala förutsättningar på EU-nivå för storskaliga it-system.

Till anslag 4.1:17.2 finns ett beställningsbemyndigande om 265 000 tkr. Under året har beställningsbemyndigandet utnyttjats med 93 % av tilldelad bemyndiganderam vilket förklaras av att den andra utlysningen 2022 i den nya programperioden 2021–2027 flyttades fram till följd av försenade beslut om legala förutsättningar på EU-nivå. Inom utlysningen 2023 har flera stödmottagare senarelagt sina ansökningar om medel på grund av förseningar om legala förutsättningar på EU-nivå för storskaliga it-system.

Not 41 Inre säkerhetsfonden – Inre säkerhetsfonden 2021–2027

Under budgetåret 2023 har Polismyndigheten disponerat 95 000 tkr under utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslaget 1:17 Inre säkerhetsfonden – Inre säkerhetsfonden 2021–2027, anslagspost 3. Under året har 31 % av årets tilldelade medel förbrukats vilket förklaras av att den andra utlysningen 2022 i den nya programperioden 2021–2027 flyttades fram till följd av försenade beslut om legala förutsättningar på EU-nivå. Inom utlysningen 2023 har flera stödmottagare senarelagt sina ansökningar om medel på grund av förseningar om legala förutsättningar på EU-nivå för storskaliga it-system.

Till anslag 4.1:17.3 finns ett beställningsbemyndigande om 211 000 tkr. Under året har beställningsbemyndigandet utnyttjats med 88 % av tilldelad bemyndiganderam vilket förklaras av att den andra utlysningen 2022 i den nya programperioden 2021–2027 flyttades fram till följd av försenade beslut om legala förutsättningar på EU-nivå. Inom utlysningen 2023 har flera stödmottagare senarelagt sina ansökningar om medel på grund av förseningar om legala förutsättningar på EU-nivå för storskaliga it-system.

Not 42 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Under budgetåret 2023 disponerar Polismyndigheten 6 361 tkr under utgiftsområde 5 Internationell samverkan 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, anslagspost 2. Under året har 97 % av årets tilldelade medel förbrukats.

Noter till anslagsredovisningen, forts.

Not 43 Internationellt bistånd

Under budgetåret 2023 har Polismyndigheten disponerat 162 440 tkr under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd 1:1.12 Bistandsverksamhet, Internationell civil krishantering. Under året har 100 % av årets tilldelade medel förbrukats.

Not 44 Övriga inkomster av statens verksamhet – polisorganisationen

Under budgetåret 2023 har Polismyndigheten redovisat 135 665 tkr mot inkomsttitel 2811 005, vilken är en avvikelse med 52 165 tkr (62 %) jämfört med beräknat belopp.

Det beräknade beloppet i regleringsbrevet är en prognos för kommande år baserat på en vid tillfället känd information.

Not 45 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor

Under budgetåret 2023 har Polismyndigheten redovisat 120 tkr mot inkomsttitel 4525 003 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor. I Polismyndighetens regleringsbrev redovisas inget beräknat belopp för denna inkomsttitel.

Not 46 Bidrag från fonden för integrerad gränsförvaltning 2021–2027

Under budgetåret 2023 har Polismyndigheten redovisat 30 063 tkr mot inkomsttitel 6911 006 Bidrag från fonden för integrerad gränsförvaltning 2021–2027 vilket är en avvikelse med -28 937 tkr (49 %) jämfört med beräknat belopp.

Förseningar av lagstiftningen på EU-nivå orsakar förseningar i projektgenomförande som resulterar i lägre förbrukningstakt i början av programperioden. Projekten rapporterar och redovisar sina kostnader var sjätte månad till förvaltande myndighet. Projekten förbrukar sin budget och redovisar lägre kostnader än planerat. Därmed har inga utgifter redovisats av förvaltande myndighet till EU-kommissionen för räkenskapsåret 2023. Det medför att det inbetalda beloppet från EU-kommissionen är lägre än tidigare beräknat.

På inkomsttiteln redovisas erhållna medel från EU-kommissionen gällande Fonden för integrerad gränsförvaltning 2021–2027.

Not 47 Bidrag från fonden för inre säkerhet 2014–2020

Under budgetåret 2023 har Polismyndigheten redovisat 39 815 tkr mot inkomsttitel 6911 0011 Övriga bidrag från EU vilket är en avvikelse med -24 185 tkr (38 %) jämfört med beräknat belopp.

Samtliga projekt inom det nationella programmet för Fonden för inre säkerhet (ISF) programperiod 2014–2020 har vid utgången av 2023 slutreglerats och det nationella programmet slutredovisats till EU-kommissionen under 2024.

På inkomsttiteln redovisas erhållna medel från EU-kommissionen gällande Fonden för inre säkerhet 2014–2020.

Not 48 Bidrag från fonden för inre säkerhet 2021–2027

Under budgetåret 2023 har Polismyndigheten redovisat 25 460 tkr mot inkomsttitel 6911 0013 Bidrag från fonden för inre säkerhet 2021–2027, vilket är en avvikelse med -28 540 tkr (53 %) jämfört med beräknat belopp.

Förseningar av lagstiftningen på EU-nivå orsakar förseningar i projektgenomförande som resulterar i lägre förbrukningstakt i början av programperioden. Projekten rapporterar och redovisar sina kostnader var sjätte månad till förvaltande myndighet. Projekten förbrukar sin budget och redovisar lägre kostnader än planerat. Därmed har inga utgifter redovisats av förvaltande myndighet till EU-kommissionen för räkenskapsåret 2023. Det medför att det inbetalda beloppet från EU-kommissionen är lägre än tidigare beräknat.

På inkomsttiteln redovisas erhållna medel från EU-kommissionen gällande Fonden för inre säkerhet 2021–2027.

Noter till finansieringsanalysen

Not 49 Kostnader

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Kostnader	-39 805 481	-35 492 188
<i>Justeringar:</i>		
Avskrivningar och nedskrivningar	1 476 907	1 316 960
Realisationsförlust	8 406	48 750
Avsättningar	78 906	-11 008
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-38 241 262	-34 137 486

Not 50 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1 711 892	2 019 122
<i>Justeringar:</i>		
Realisationsvinst	-25 553	-15 580
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	1 686 338	2 003 542

Not 51 Förändring av myndighetskapital

Polismyndigheten ska enligt regleringsbrev för budgetår 2023 använda anslaget för att reducera det ackumulerade underskottet per den 31 december 2019 i verksamheten stämmningsmannadelgivning med 1/10. Under 2023 reducerades underskottet med 63 623 tkr, vilket förändrar myndighetskapitalet.

Not 52 Investeringar

Tkr	2023-12-31	2022-12-31
Summa årets anskaffningar enligt not 13 till 16	2 658 454	1 854 005
Investeringsutgifter enligt finansieringsanalysen	2 658 454	1 854 005

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Låneram i Riksgäldskontoret					
Tkr	2023	2022	2021	2020	2019
Beviljad	7 000 000	6 100 000	5 350 000	5 275 000	5 250 000
Lån i Riksgälden*	6 500 529	5 321 962	4 892 424	4 387 088	3 279 153

* Det bokförda värdet för anläggningstillgångar som ska lånefinansieras överstiger Lån i Riksgälden med 40 297 tkr per 31 december 2023, se not 30. Därmed blir utnyttjad låneram 6 540 826 tkr.

Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Tkr	2023	2022	2021	2020	2019
Beviljad	1 700 000	1 700 000	1 600 000	904 000	1 608 000
Maximalt utnyttjad under räkenskapsåret	0	0	672 396	351 636	0

Räntekonto Riksgäldskontoret					
Tkr	2023	2022	2021	2020	2019
Ränteintäkter på räntekonto	78 092	20 182	0	159	7 785
Räntekostnader på räntekonto (negativ ränta)	-190 496	-36 862	0	-81	-5 184

Avgiftsintäkter					
Tkr	2023	2022	2021	2020	2019
<i>Avgiftintäkter som disponeras</i>					
Utfall	1 711 892	2 019 122	1 327 355	1 040 594	1 278 356
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	2 136 700	1 769 300	1 705 200	1 436 000	1 394 341
<i>Avgiftsintäkter som inte disponeras</i>					
Utfall	1 271 223	1 211 379	1 304 253	1 174 854	956 151
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	1 296 500	1 360 500	983 500	893 280	826 300

Beviljad och utnyttjad anslagskredit					
Tkr	2023	2022	2021	2020	2019
<i>4.1:1.1 Polismyndigheten</i>					
Beviljad	1 107 523	1 012 814	912 649	854 937	788 715
Utnyttjad	0	0	0	0	0
<i>4.1:1.5 Polismyndigheten, del till avdelning för särskilda utredningar</i>					
Beviljad	2 245	2 232	1 970	1 887	1 414
Utnyttjad	0	0	0	0	0
<i>5.1:2.2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, Polismyndigheten</i>					
Beviljad	185	181	182	180	169
Utnyttjad	0	0	0	0	0
<i>7.1:1.12 Biståndsverksamhet, internationell civil krisantering – del till Polismyndigheten</i>					
Beviljad	4 740	5 640	4 845	5 910	5 910
Utnyttjad	0	0	0	0	0

Sammanställning av väsentliga uppgifter, forts.

Anslagssparande (utgående saldo)					
Tkr	2023	2022	2021	2020	2019
Anslagssparande	388 675	840 154	221 442	125 541	352 439

Bemyndiganden					
Tkr	2023	2022	2021	2020	2019
Tilldelade	476 000	347 000	140 000	185 000	210 000
Åtaganden	431 290	194 045	96 706	166 147	156 506

Personal					
Antal	2023	2022	2021	2020	2019
Antalet årsarbetskrafter	34 604	32 546	32 028	30 280	27 688
Medelantalet anställda	36 638	34 929	34 412	32 940	30 989

Driftkostnad per årsarbetskraft					
Tkr	2023	2022	2021	2020	2019
Driftkostnad	1 102	1 049	984	976	992

Kapitalförändring					
Tkr	2023	2022	2021	2020	2019
Årets kapitalförändring	-192 764	143 112	-96 224	-271 630	-113 213
Balanserad kapitalförändring	-869 965	-1 083 058	-1 056 253	-857 251	-818 346

Ledande befattningshavares förmåner samt skattepliktiga ersättningar

För rikspolischefen Anders Thornberg har lön och övriga förmåner under 2023 uppgått till 2 326 031 kr (bruttolön 2 313 817 kr och förmånsvärde 12 214 kr). Anders Thornberg var rikspolischef till och med den 30 november.

För rikspolischefen Petra Lundh har lön och övriga förmåner under 2023 uppgått till 188 000 kr (bruttolön 188 000 kr och förmånsvärde 0 kr). Petra Lundh tillträdde som rikspolischef den 1 december.

För biträdande rikspolischef samt ställföreträdande rikspolischef Stefan Hector har lön och övriga förmåner under 2023 uppgått till 1 209 941 kr (bruttolön 1 209 611 kr och förmånsvärde 330 kr). Stefan Hector tillträdde som biträdande rikspolischef och ställföreträdande rikspolischef den 1 december.

För chefen för nationella operativa avdelningen samt ställföreträdande rikspolischefen Johan Olsson har lön och övriga förmåner under 2023 uppgått till 1 823 625 kr (bruttolön 1 823 625 kr och förmånsvärde 0 kr). Johan Olsson var ställföreträdande rikspolischef till och med den 15 december.

För tillförordnade chefen för rikspolischefens kansli samt ställföreträdande rikspolischefen Christina Weihe har lön och övriga förmåner under 2023 uppgått till 1 479 123 kr (bruttolön 1 468 053 kr och förmånsvärde 11 070 kr). Christina Weihe var ställföreträdande rikspolischef till och med den 15 december.

För chefen för avdelningen för särskilda utredningar Martin Valfridsson har lön och övriga förmåner under 2023 uppgått till 1 536 031 kr (bruttolön 1 535 481 kr och förmånsvärde 550 kr).

Insynsrådet

Detta belopp kan även innefatta ersättningar som grundar sig på anställning eller uppdrag i Polismyndighetens regionpolisråd eller personalansvarsnämnd. Den redovisade ersättningen motsvarar vad Polismyndigheten har redovisat till Skatteverket enligt kontrolluppgifter. Beloppet fördelar sig enligt följande.

Insynsrådet	Arvode	Övriga skattepliktiga ersättningar
Kr		
Louise Meijer	13 000	0
Fredrik Kärrholm	13 000	0
Saila Quicklund	27 000	0
Susanne Hansson	15 400	1 479
Sedat Arif	12 600	128
Sara Heelge Vikmång	21 300	0
Petter Löberg	5 200	0
Ulrika Liljeberg	10 400	0
Juno Blom	13 000	0
Adam Marttinen	13 500	0
Richard Jomshof	10 400	0
Katja Nyberg	22 700	0
Jon Thorbjörnson	5 700	0
Gudrun Nordborg	9 700	0
Torsten Elofsson	15 600	0
Rasmus Ling	10 400	0

Samtliga ledamöter ovan förutom Gudrun Nordborg har varit ledamöter i Polismyndighetens insynsråd från och med den 23 februari 2023. Jon Thorbjörnson entledigades från uppdraget att vara ledamot från och med den 5 april 2023. Gudrun Nordborg har varit ledamot från och med den 5 april 2023.

Ledande befattningshavares förmåner samt skattepliktiga ersättningar, forts.

Siduppdrag

Ledande befattningshavare i Polismyndigheten

Befattning	
Rikspolischefen Anders Thornberg (till och med 30 november)	Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse Ordförande för Polismyndighetens insynsråd
Rikspolischefen Petra Lundh (från och med 1 december)	Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse Ordförande för Polismyndighetens insynsråd
Biträdande rikspolischefen Stefan Hector (från och med 1 december)	Inga uppdrag att redovisa
Chefen för nationella operativa avdelningen Johan Olsson	Ledamot i Brås insynsråd
T.f. chefen för rikspolischefens kansli Christina Weihe	Inga uppdrag att redovisa
Chefen för avdelningen för särskilda utredningar Martin Valfridsson	Styrelseledamot i Statens servicecenter Suppleant i styrelsen för Roséns i Götene AB

Polismyndighetens insynsråd

Sedat Arif	Ledamot i regionpolisrådet i polisregion Syd
Juno Blom	Ledamot i Rättsmedicinalverkets insynsråd
Torsten Elofsson	Ledamot i Exportkontrollrådet
Susanne Hansson	Ledamot i regionpolisrådet i polisregion Nord Ledamot i Strömsunds Hyresbostäder AB (t.o.m. maj 2023)
Sara Heelge Vikmång	Ledamot i regionpolisrådet i polisregion Stockholm Styrelseledamot i Arena Huddinge AB Styrelseledamot i Södertörns Energi AB Styrelseledamot i Hüge Bostäder AB (t.o.m. april 2023)
Richard Jomshof	Inga uppdrag att redovisa
Fredrik Kärrholm	Inga uppdrag att redovisa
Ulrika Liljeberg	Styrelseordförande för Randello Invest AB Styrelseledamot i Utveckling i Dalarna Holding AB Ledamot i Säkerhetspolisens insynsråd Ledamot i regionpolisrådet i polisregion Bergslagen
Rasmus Ling	Inga uppdrag att redovisa
Petter Löberg	Ledamot i Kriminalvårdens personalansvarsnämnd
Adam Marttinen	Ledamot i regionpolisrådet i polisregion Öst
Louise Meijer	Ledamot i Åklagarmyndighetens insynsråd (t.o.m. mars 2023) Ledamot i Riksbankens jubileumsfond (ersättare)
Gudrun Nordborg	Ledamot i regionpolisrådet i polisregion Nord
Katja Nyberg	Ledamot i Säkerhetspolisens insynsråd
Saila Quicklund	Ledamot i Arbetsmiljöverkets insynsråd Ledamot i Länsstyrelsen Jämtlands län insynsråd
Jon Thorbjörnson	Ledamot i regionpolisrådet i polisregion Väst

Samtliga ledamöter ovan förutom Jan Thorbjörnson och Gudrun Nordborg har varit ledamöter i Polismyndighetens insynsråd från och med 23 februari och resten av året. Jan Thornbjörnson entledigades från uppdraget att vara ledamot från och med 5 april 2023. Gudrun Nordborg förordnades som ledamot från och med 5 april 2023.

Intern styrning och kontroll vid Polismyndigheten

Polismyndighetens verksamhet omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Med intern styrning och kontroll menas den process som bidrar till att myndigheten uppfyller syftet med verksamheten och kraven på den. Processen ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller de så kallade verksamhetskraven i 3 § myndighetsförordningen. Dessa krav innebär att verksamheten ska bedrivas

- effektivt
- enligt gällande rätt
- med god hushållning av statens medel
- med en tillförlitlig och rättvisande redovisning.

I myndighetsförordningen (2007:515) framgår att det är myndighetens ledning som ska säkerställa att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Rikspolischefen ansvarar ytterst för den interna styrningen och kontrollen. Enligt Polismyndighetens riktlinjer för intern styrning och kontroll har regionpolischefer och avdelningschefer ansvaret för att genomföra den interna styrningen och kontrollen.

Processen för intern styrning och kontroll

Processen för intern styrning och kontroll genomfördes under 2023 i enlighet med Polismyndighetens riktlinjer för intern styrning och kontroll.¹¹⁰ Som stöd för arbetet finns verktyg i form av så kallade riskportföljer.¹¹¹

Intern styrning och kontroll är en integrerad del av myndighetens arbete med planering och uppföljning. Det ger förutsättningar för myndighetsledningen att kunna ta ansvar för att den interna styrningen och kontrollen är betryggande i verksamheten, löpande under hela året. Samtliga polisregioner och avdelningar bedömer att de har organiserat och hanterat riskarbetet inom sina respektive processer för planering och uppföljning och att arbetet är en väl integrerad del i dessa. Under året har tertialvisa resultatdialoger genomförts (tertialet 1 och 2) mellan rikspolischefen och regionpolischefer eller avdelningschefer där en del av underlagen har varit de identifierade väsentliga risker som har rapporterats av avdelningarna och polisregionerna. Inför dialogerna har anvisningar gått ut avseende inrapportering av respektive avdelnings och polisregions riskportfölj. Inför tertial 3 har regionspolischefer och avdelningschefer lämnat en bedömning om den interna styrningen och kontrollen vid polisregionen eller avdelningen har genomförts på ett betryggande sätt.

¹¹⁰ Polismyndigheten (2022): *Polismyndighetens riktlinjer för intern styrning och kontroll*. PM 2022:20.

¹¹¹ Riskportfölj är ett samlat dokument med risker, åtgärder och uppföljning.

Polismyndighetens interna miljö

Vid polisregioner och avdelningar pågår ett kontinuerligt arbete med att förbättra och vidta åtgärder för att säkerställa en god intern miljö. Polismyndighetens medarbetarpolicy, etiska policy och uppdragskompass utgör en viktig grund för säkerställandet av en god intern miljö. Olika forum och möten som till exempel arbetsplatsmöten (APM) och fysiska samt organisatoriska och sociala skyddsronder utgör en del av de underlag som arbetet med att förbättra den interna miljön utgår ifrån. Ett förbättringsarbete har pågått under året, bland annat inom jämställdhets- och likabehandlingsfrågor samt om grunder för diskriminering.

Under året har risker i den interna miljön identifierats som har sin grund i en hög arbetsbelastning, stress, ensamarbete samt hög sjukfrånvaro i vissa delar av verksamheten. Orsaker som bedöms ligga bakom detta är bland annat en försämrad arbetsmiljö på grund av brist på kritisk kompetens, ett högt tryck och framförallt ett ansträngt läge kopplat till den grova våldsbrottsutvecklingen samt det försämrade säkerhetsläget med en höjd terrornivå. Därutöver bedöms även brist på lokaler utgöra en risk.

Vid polisregioner och avdelningar pågår ett kontinuerligt arbete med att reducera och eliminera dessa risker. Chefer arbetar löpande med avstämningar med medarbetarna för att stötta vid prioriteringar och säkerställa en rimlig arbetsbelastning. Vad gäller försämrat säkerhetsläge och höjd terrorhotnivå arbetas det löpande med att diskutera frågor kring säkerhet och medarbetarskydd. Därutöver genomförs utbildnings- och kommunikationsinsatser på olika nivåer inom organisationen och information sprids till alla berörda. Skyddskommittémöten på olika nivåer säkerställer att åtgärder genomförs och följs upp.

Att motverka oegentligheter

En stor del av arbetet som bedrivs för att minska risken för korruption och oegentligheter är av förebyggande karaktär i form av kontroller och rutiner. För att öka kunskapen på området har samtliga medarbetare uppmanats att genomföra en e-utbildning om etik och kultur inom polisen där förtroende, objektivitet, korruption och organisationskultur behandlas. Inom flertalet polisregioner och avdelningar har också information och utbildningar avseende regelverk och rutiner för medarbetare och chefer genomförts under året. Dessa har genomförts med utgångspunkt i myndighetens värdegrund samt medarbetarpolicy för att bland annat uppmärksamma och skapa förståelse för risker avseende otillåten påverkan, korruption och jäv. Ofta sker arbetet i samarbete med Gruppen för skiljande- och disciplinärenden (GSD) som finns placerade regionalt. De arbetar till stor del förebyggande med att informera om förhållningsätt, risker och konsekvenser samt gränsdragningar mellan meddelarfriheten och lojalitetsplikten i en anställning. GSD kan också lämna uppdrag till chefer att hålla samtal med medarbetare om beteenden som kan utgöra mindre allvarliga oegentligheter. De kan även besluta om uppdrag som till exempel innebär att se över rutinerna i en viss verksamhet för att förhindra och motverka att felaktigheter begås framöver. En annan del som också kan anses vara en form av arbete av förebyggande karaktär är att personalansvarsnämndens (PAN) beslut om skiljande från anställning och disciplinpåföljd publiceras internt, varvid gränserna tydliggörs för vad som av arbetsgivaren betraktas som otillåtet. Vid introduktion för nyanställda, samt vid säkerhetsprovningar informeras om förhållningssätt, risker och regelverk. För nyanställda är det även obligatoriskt att genomföra en e-utbildning om informationssäkerhet och otillbörlig påverkan.

Inom ramen för vissa processansvar, där det är relevant, finns kontroller inbyggda för att motverka oegentligheter. Exempelvis görs jävsprovningar av alla som ska medverka vid ett inköp på över 20 tusen kronor och det finns inbyggda dualitetskontroller och behörighetskontroller inom flertalet verksamhetsområden. Myndigheten har sedan 2022 även en visselblåsarfunktion i enlighet med Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden. Funktionen är oberoende och självständig och placerad vid myndighetens tillsynsenhet. Den har som uppgift att ta emot rapporter, göra en bedömning kring uppgifternas riktighet och allmänintresse samt följa upp att åtgärder vidtas. Personer som vill rapportera om missförhållanden kan vara anonyma.

Vid sidan av det interna arbetet medverkar myndigheten i informationssäkerhetsmånaden ”Tänk säkert” i oktober varje år. Detta är ett initiativ från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) för att öka informationssäkerheten, minska sårbarheten och stärka säkerhetskulturen samt motverka att någon blir utsatt för exempelvis otillåten påverkan.

Regelefterlevnad

Polisregioner och avdelningar har ett systematiskt arbete med att säkerställa regelefterlevnad i form av egenkontroller som ska säkerställa kvaliteten i ärendena samt kontrollera rättsenlighet och regelefterlevnad. De utgår från egenkontrollplaner som till viss del baseras på Polismyndighetens föreskrifter och andra styrdokument. Även tematiska egenkontroller har genomförts. Några verksamheter har därutöver egna tillsynsplaner. Kontrollplanerna justeras årligen och det tillförs nya kontrollområden när det anses behövt. Myndigheten granskas också i hög utsträckning av externa aktörer, och att omhänderta vad som framkommer i dessa granskningar är en väsentlig del av myndighetens kontrollverksamhet.

Polisregioner och avdelningar bedömer att ett fortsatt utvecklingsarbete behövs under kommande år för att myndigheten ska kunna säkerställa ett mer strukturerat och enhetligt sätt för att följa upp regelefterlevnad. Arbetet med strukturerade egenkontroller utifrån processansvar behöver också förbättras.

Polisregioners och avdelningars bedömning av intern styrning och kontroll 2023

Samtliga polisregioner och avdelningar har lämnat en bedömning av om att den interna styrningen och kontrollen har genomförts på ett betryggande sätt under 2023.

Flertalet polisregioner och några avdelningar har identifierat brister inom någon del av verksamheten under året. Merparten av dessa brister bedöms dock inte (var för sig och sammantaget) utgöra några allvarliga omständigheter för myndighetens möjligheter att med rimlig säkerhet fullgöra sina uppgifter, uppnå verksamhetens mål och uppfylla kraven i 3 § i myndighetsförordningen. Bristerna som redovisas är inte brister i processen för intern styrning och kontroll för hela eller någon del av verksamheten. Det pågår arbete med redovisade brister och det finns planer för hantering.

Bristande tillgänglighet hos polisens kontaktcenter

Tre polisregioner har rapporterat att de har haft en bristande tillgänglighet hos polisens kontaktcenter (PKC) för medborgarna på grund av långa svarstider. Det är ett angeläget samhällsintresse att allmänheten kan komma i kontakt med polisen inom rimlig tid för att till exempel göra en anmälan om brott. Svarstiderna vid PKC har under 2023 varit mycket långa, framförallt i polisregion Stockholm. Mot den bakgrunden bedöms det inte vara förenligt med förvaltningslagens krav på tillgänglighet och inte heller med den service-skyldighet som Polismyndigheten har med de långa väntetider som förekommit under perioder av året. Den bristande tillgängligheten riskerar att skada allmänhetens förtroende för myndigheten och kan minska villigheten att anmäla brott.

Den främsta anledningen till de långa svarstiderna har varit bristande bemanning på grund av hög personalomsättning och långa rekryteringsförfaranden. Det medför att verksamheten i vissa regioner har haft en konstant personalbrist som har varit svår att hantera.

Det finns ett behov av att förbättra svarstiderna och de stora skillnader som råder mellan polisregionernas PKC. Hur mycket tid och resurs som läggs på PKC varierar idag mellan polisregionerna vilket leder till att tillgängligheten varierar i landet. Det finns utmaningar i att säkerställa enhetliga och effektiva metoder samt arbetssätt och utvecklingsarbetet har inte fortgått i tillräckligt hög takt.

För att förbättra svarstiderna samt minska skillnaderna mellan olika polisregioner har ett antal åtgärder påbörjats och genomförts. Bland annat har insatser för att stötta polisregion Stockholm med personal från övriga landet genomförts då Stockholm har haft lägst bemanning sett till inflöde. Särskilda lönesatsningar har gjorts för att möta den höga personalomsättningen. Åtgärder har även vidtagits för att hantera brister i arbetsmiljön och ny personal rekryteras kontinuerligt. Utöver detta pågår ett arbete med metodutveckling och effektiviserad resursanvändning. Även förbättring av e-tjänster har påbörjats för att avlasta PKC och erbjuda medborgarna alternativa kontaktvägar.

Den bristande tillgängligheten riskerar att skada allmänhetens förtroende för myndigheten och kan minska villigheten att anmäla brott.

Hantering av 2022 års brister

Följande brister angavs i bedömningen av myndighetens interna styrning och kontroll i årsredovisningen 2022:

- Brist avseende Polismyndighetens förmåga att rekrytera för att i tid möta verksamhetens behov av kompetensförsörjning. Bristen har förelegat från maj och året ut.
- Brist avseende Polismyndighetens förmåga att inom skälig tid tillhandahålla resehandlingar. Bristen har förelegat från februari och året ut.

En antal åtgärder har fortsatt vidtagits under 2023 för att hantera Polismyndighetens rekryteringsprocess och resehandlingsprocess.

Rekryteringsprocessen 2023

Den brist gällande myndighetens rekryteringsförmåga som var aktuell under delar av 2022 bedöms inte vara aktuell för 2023. Åtgärderna som vidtagits handlar sammanfattningsvis om resursförstärkning av HR-konsulter vilket har ökat rekryteringskapaciteten i sin helhet. Myndigheten har även allokerat om resurser för att stödja kritiska delar av processen och ökat det interna samarbetet. Parallellt med detta har ett utvecklingsarbete påbörjats för att effektivisera processen. Genomförda åtgärder har väsentligt ökat rekryteringsförmågan under 2023.

Resehandlingsprocessen 2023

Den brist gällande myndighetens resehandlingsprocess som var aktuell under delar av 2022 bedöms inte längre vara aktuell för 2023. Under både 2022 och 2023 har ett antal åtgärder genomförts för att öka kapaciteten inom resehandlingsprocessen och möta medborgarnas behov av resehandlingar. Åtgärderna har väsentligt ökat kapaciteten i sin helhet. De huvudsakliga av åtgärderna summeras nedan.

- Beslut om ökade öppettider på passexpeditioner samt ändrad förläggning av arbetstid har medfört att fler tider har kunnat tillhandahållas i syfte att minska ett eventuellt underskott av bokningsbara tider.
- Beslut om kraftigt ökat antal bokningsbara tider, motsvarande cirka 3,5 miljoner tider, i syfte att uppnå en mycket hög servicenivå för medborgarna. Det har resulterat i en överkapacitet då efterfrågan på resehandlingar varit betydligt lägre än den nivå som följde av beslutet.
- En nationell prioritering för rekrytering av fler passhandläggare i syfte att snabbt öka kapaciteten i verksamheten genomfördes under 2022. Denna åtgärd resulterade i en tillräcklig personalresurs som motsvarade verksamhetens behov även under 2023. Personalresurserna har därmed varit tillräckliga för att möta den ökade nivån av bokningsbara tider.
- Ett utvecklingsarbete har påbörjats för att stödja polisregionerna i planeringsarbetet samt skapa förutsättningar för en mer flexibel verksamhet med ökad förmåga att möta ansökningsmönstrets toppar och dalar.

Årsredovisningens undertecknande

samt bedömning av den interna styrningen
och kontrollen

Jag bedömer att det har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen under den period som årsredovisningen avser enligt följande:

- Bristande tillgänglighet hos polisens kontaktcenter, PKC. Bristen har förelegat under hela året.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 20 februari 2024

Petra Lundh

Rikspolischef

Bilagor

Bilaga 1 Definitioner och faktorer till hjälp att tolka och förstå brottsutvecklingen

Bilagan innehåller information om begrepp som används inom Polismyndigheten och som förekommer i den här rapporten. Här finns också beskrivningar av resultatmått som används för att följa upp resultatet inom viktiga delar av polisens verksamhet samt faktorer till hjälp att tolka och förstå brottsutvecklingen. En sammanställning över de resultatindikatorer som ingår i Polismyndighetens bedömningsmodell för årsredovisningen 2023 finns i bilaga 6.

Begreppslista

Förundersökningsbegränsning

Förundersökningsbegränsning innebär att brottsutredningar i vissa fall kan begränsas till de mest väsentliga delarna för att lagföringen ska bli snabb och effektiv. När polis eller åklagare använder sig av förundersökningsbegränsning, handlar det oftast om att en och samma person är misstänkt för många brott och att straffet inte skulle påverkas av om man utreder ytterligare brott.

Händelserapport (HR)

Regionledningscentralen tar emot och leder ärenden som bedöms, registreras och resurs-sätts i systemet STORM som händelserapporter.

Ordningsbot

Ordningsbot är en typ av böter som får utfärdas direkt på plats av bland annat polis och tullanställda. Om den som fått boten godkänner den så motsvarar det en dom som fått laga kraft.

Strafföreläggande

Ett alternativ till åtal vid vissa mindre allvarliga brott, som innebär att åklagaren direkt utan rättegång utfärdar böter och/eller villkorlig dom. En förutsättning är att den misstänkta personen erkänt brottet och accepterar föreläggandet.

Åtal

Om åklagaren anser att det finns tillräcklig utredning om att ett brott har begåtts och vem som begått det så åtalas den misstänkta personen. I Sverige är åklagaren i princip skyldig att åtala om dessa villkor är uppfyllda. Det sker genom att en stämningsansökan lämnas till tingsrätten.

Åtalsunderlåtelse

I vissa fall kan åklagaren frånga sin skyldighet att åtala. Om åklagaren beslutar om åtalsunderlåtelse så betyder det att det inte blir åtal eller rättegång. En förutsättning för åtalsunderlåtelse är att man erkänt brottet. Vid en åtalsunderlåtelse får man ingen påföljd för det specifika brottet men det antecknas i belastningsregistret.

Resultatmått

Utredning och lagföring

Antal anmälda brott

Då det finns anledning att anta att ett brott som hör under allmänt åtal har inträffat, ska

Bilaga 1

Definitioner, forts.

en anmälan upprättas. En anmälan kan även upprättas då en person som kontaktar polisen vill anmäla en händelse som enligt personens uppfattning kan innehålla brottsliga gärningar. I ett ärende i Polismyndighetens it-system kan flera anmälda brott ingå. Antalet anmälda brott avser antalet brott som ingår i registrerade och granskade ärenden. Brott i trafikärenden som resulterat i en ordningsbot som godkänts på plats ingår inte.

Antal inkomna ärenden

Antal inkomna eller upprättade handlingar eller anmälningar som registrerats, diarieförts och godkänts (granskningsdatum finns) i Polismyndighetens kriminaldiarium (K-diariet). Trafikärenden som resulterat i en på plats godkänd ordningsbot ingår inte i detta mått. Det gör heller inte trafikärenden som härrör från automatisk trafiksäkerhetskontroll (ATK). Ett ärende kan omfatta flera brott.

Antal avslutade ärenden

Antal avslutade ärenden avser ärenden som är slutredovisade till åklagare, nedlagda eller överlämnade till en annan myndighet och därmed avslutade i Polismyndighetens K-diarium. I beräkningen av det totala antalet avslutade ärenden räknas den sista slutredovisningshändelsen per ärende inom sökperioden. Slutredovisningshändelser räknas oberoende av om sista åtgärden i ärendet inom sökperioden är en återupptagning och ärendet därmed är öppet.

Antal avslutade ärenden ej inledd förundersökning

Antal avslutade ärenden där någon förundersökning inte inletts, exklusive ärenden där förenklade redovisningsförfaranden (23 kap. 22 § RB med mera) använts.

Antal bearbetade ärenden

Antal avslutade ärenden med inledd förundersökning (FU) eller där förenklade redovisningsförfaranden till åklagare (23 kap. 22 § RB med mera) använts.

Antal nedlagda ärenden efter förundersökning

Antal ärenden som slutredovisats genom nedläggning genom att en pågående utredning har lagts ned. Ärenden läggs ned genom beslut av Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten. I beräkningen av antalet nedlagda ärenden efter förundersökning räknas det sista beslutet om nedläggning per ärende inom sökperioden. Eventuella andra slutredovisningar i samma ärende påverkar inte antalsräkningen.

Nedläggningsandel (efter förundersökning)

Antal ärenden som slutredovisats genom nedläggning genom att en pågående utredning har lagts ned, dividerat med antal ärenden med en avslutad förundersökning.

Antal förundersökningsbegränsade ärenden

Antal ärenden där förundersökning inte har inletts eller har lagts ned med stöd av 23 kap. 4 a § RB.

Andel förundersökningsbegränsade ärenden

Antal förundersökningsbegränsade ärenden dividerat med samtliga avslutade ärenden.

Antal ärenden redovisade till åklagare

Antal ärenden som redovisats till åklagare är de brottsärenden som i polisens register redovisats till åklagare och därmed har avslutats i Polismyndighetens K-diarium. Innehåller ärenden som har redovisats till åklagare med

- förundersökningsprotokoll
- förundersökningsanteckning
- 23 kap. 22 § RB.

Bilaga 1

Definitioner, forts.

Antal öppna ärenden

Ett öppet ärende är ett ärende som har inkommit men som inte är avslutat i Polismyndighetens diarium och beräknas per den sista varje månad.

Antal öppna ärenden äldre än 12 månader

Antal öppna ärenden beräknas per den sista varje månad vid ett fastställt körningstillfälle den följande månaden. Indikatorn visar antalet ärenden som varit öppna längre än 12 månader.

Antal lagföringar

Antal personer som mottagit

- fällande domslut i tingsrätten
- beslut om att meddela åtalsunderlåtelse (att åklagaren beslutar att inte åtala trots att den misstänkte bedöms vara skyldig till brottet)
- godkänt strafföreläggande.

Antal unika misstänkta personer i redovisade ärenden

Med antal unika misstänkta personer i redovisade ärenden avses att en person kan vara misstänkt för flera brott under den aktuella perioden men i statistiken redovisas dock en person bara en gång per brottstyp. På detta sätt redovisas hur många personer som misstänks inom varje brottstyp.

Lagföringskvot

Lagföringskvot är andelen positiva lagföringsbeslut av beslutade brottsmisstankar i ärenden där förundersökning letts av polis eller åklagare. Kvoten är antalet brottsmisstankar för vilka lagföringsbeslut fattats dividerat med antal lagföringsbeslut samt beslut att inte väcka åtal. Måttet används som ett kvalitetsmått på färdiga förundersökningar.

Medelgenomströmningstid för bearbetade ärenden

Genomströmningstid för bearbetade ärenden är antalet dagar från det att ett ärende inkommit till dess att det avslutas. Genomströmningstid beräknas för avslutade ärenden som uppfyller villkoret att en förundersökning är inledd eller att det finns en utredning enligt 23 kap. 22 § RB.

För att få fram medelgenomströmningstiden dividerar man antalet dagar med antalet slutredovisade ärenden med inledd förundersökning eller där förenklade redovisningsförfaranden till åklagare (23 kap. 22 § RB med mera) använts.

Medelgenomströmningstid för ärenden redovisade till åklagare

Medelgenomströmningstid i dagar för ärenden redovisade till åklagare beräknas för avslutade ärenden som uppfyller villkoret att vara slutredovisade till åklagare och därmed avslutade i Polismyndighetens K-diarium. Detta antal dagar divideras med antal ärenden redovisade till åklagare. Genomströmningstiden räknas från det att ett ärende inkommit till dess att det avslutas.

Genomströmningstid för ärenden hos NFC

Antal dagar ett ärende varit öppet (upprättat till avslutat). Om upprättat och avslutat är samma datum sätts tid till 1. Median eller medelvärde kan väljas.

Förundersökningsandel

Antal ärenden med beslut att inleda förundersökning dividerat med antal avslutade ärenden.

Redovisningsandel

Antal ärenden som redovisats till åklagare dividerat med antal avslutade ärenden.

Bilaga 1

Definitioner, forts.

Utredningsandel

Antal ärenden som redovisats till åklagare dividerat med antal bearbetade ärenden.

Kompletteringsvolym

Andel ärenden där Åklagarmyndigheten begär kompletteringar i utredningen.

Komplexitetsmättet

Komplexitetsmättet beräknar komplexiteten i utredningsärenden. Med begreppet komplexitet avses hur mycket resurs/arbetsinsats som ärendet kräver för att handläggas, det vill säga hur stort ett ärende är. Komplexitetsvärdet får man genom att sätta värde på ett uppskattat resursbehov för olika moment i ärendehandläggningen. Beräkningen av mättet utgår från antagandet att resursbehovet är högre i utredningsmoment där straffvärdet för brottet som ska utredas är högre. Resursbehovet antas även öka ju fler komponenter ärendet innehåller, exempelvis förhör, beslagspunkter, analyser och aktörer. Syftet är att skapa nya perspektiv och ge en djupare förståelse för utredningsverksamheten, snarare än att bedöma den. Mättet påverkas av hur saker registreras i systemen, av förändrade arbetsätt och av ny teknisk utveckling. Vidare är mättet inte heltäckande då beräkningen enbart utgår från de utredningskomponenter som är möjligt att fånga via utredningsverksamhetens systemstöd, vilket kan variera mellan olika brottstyper. Eftersom maxstraffet för ingående brott i ärendet viktas in i mättet kan förändringar i lagstiftningen också påverka utfallet över tid. Vissa ”extremärenden” med hög komplexitet kan dessutom få stor påverkan på medelvärden. Även utredningsåtgärder kopplade till nedlagda brottsmisstankar i redovisade ärenden inkluderas i komplexiteten. Även fast mättet kan behöva justeras över tid bedömer Polismyndigheten att mättet kan användas för att på aggregerad nivå bland annat beskriva styckkostnad för handläggningen av ärenden i utredningsverksamheten.

Service

Andel inkomna ansökningar om tillstånd via e-tjänster

Antal ansökningar som avser tillstånd som inkommer via polisens e-tjänst dividerat med totalt antal inkomna ansökningar.

Andel inkomna polisanmälningar via e-tjänster

Antal polisanmälningar som inkommer via polisens e-tjänst dividerat med totalt antal inkomna polisanmälningar.

Andel samtal till PKC som besvaras inom 5 minuter

Andel samtal som besvaras av polisens kontaktcenter (PKC) inom 5 minuter efter att samtalet sattes i kö.

Andel samtal till NTV som besvaras inom 5 minuter

Andel samtal till polisens nationella telefonväxel (NTV) som besvaras inom 5 minuter. Resultatmättet omfattar ärenden som inte kan hanteras via digitala självbetjäningalternativ, är av icke brådskande karaktär, och behöver förmedlas vidare i myndigheten.

Uppskattad väntetid för ansökan om resehandling

Uppskattad väntetid i veckor för ansökan om pass och nationellt id-kort med utgångspunkt från andelen lediga tider av släppta tider.

Bilaga 1

Definitioner, forts.

Faktorer till hjälp att tolka och förstå brottsutvecklingen

Det finns ingen källa som innehåller information om samtliga brott som begås i samhället. En stor del av de brott som begås upptäcks aldrig, eller kommer endast till de närmast berörda personernas kännedom. Därför är det inte möjligt att ge exakta svar på hur omfattande brottsligheten är, hur den ser ut eller hur den har utvecklats över tid.¹¹² I Sverige finns det dock flera källor med uppgifter om brott, exempelvis kriminalstatistik och undersökningar om utsatthet för brott, som man kan koppla samman. I vissa fall går det då att dra rimliga slutsatser om brottsligheten och dess utveckling. När man betraktar statistik från olika källor finns det några begrepp som kan vara bra att känna till: dold brottslighet, mörkertal och anmälningsbenägenhet.

Dold brottslighet

Det är långt ifrån alla brott som anmäls till polisen eller uppges i brottsofferundersökningar. Det innebär att brottsvolymerna för många brottstyper underskattas i brottsofferundersökningar och att brotten är betydligt fler än vad som framgår av kriminalstatistiken. Detta kallas dold brottslighet. Den dolda brottslighetens storlek är okänd och varierar mellan olika brottstyper, men för vissa brott anses den vara mycket omfattande.

Mörkertal

Mörkertalet utgörs av kvoten mellan det faktiska antalet brott och antalet uppgivna eller anmälda brott. Hur väl brottslighetens faktiska nivå speglas i olika källor beror på mörkertalets storlek. Eftersom mörkertalet varierar mellan olika typer av brott finns en svårighet i att på basis av kriminalstatistiken göra riktiga beskrivningar av den faktiska brottsstrukturen. De så kallade ingripandebrotten (till exempel narkotika-, trafik- och skattebrott) som i princip aldrig anmäls av någon annan än polisen eller andra aktörer, har stora mörkertal.

Anmälningsbenägenhet

Möjligheten att upptäcka ett brott, och viljan att sedan anmäla brottet till polisen, är avgörande för hur stor del av brottsligheten som anmäls och därmed kommer med i statistiken över anmälda brott. Detta kallas anmälningsbenägenhet.

Anmälningsbenägenheten varierar kraftigt mellan olika typer av brott. När brott riktas direkt mot offret är brottets allvarlighetsgrad av stor betydelse för om brottet anmäls. Ju lindrigare brott, desto mindre sannolikhet är det att brottet upptäcks och anmäls. Det är anledningen till att grövre brott är överrepresenterade i anmälningsstatistiken. Anmälningsbenägenheten är till stora delar även beroende av den brottsutsatta personens relation till gärningspersonen. Våld och hot mellan obekanta anmäls oftare än brott där den som utsatts och gärningspersonen känner varandra eller är släkt. Andra faktorer som kan spela in är till exempel krav från försäkringsbolag. Den anmälda brottslighetens nivåer påverkas alltså av en stor mängd andra samhälleliga förhållanden än sådana som polisen har möjlighet att påverka.

¹¹²) Brottsförebyggande rådet (Brå), 2017: Brottsutvecklingen i Sverige fram till 2015. Rapport 2017:5.

Bilaga 2

Antal anställda fördelat på poliser och civilanställda

TABELL 2.1 Antal anställda fördelat på poliser och civilanställda 2023

	ANTAL ANSTÄLLDA DECEMBER 2023							FÖRÄNDRING (DEC 2022)			
	Totalt		Poliser totalt		Civila totalt		Civila tillsvid.	Totalt	Poliser totalt	Civila totalt	Civila tillsvid.
	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Andel kvinnor	Antal	Antal	Antal	Antal	
Polisregion Bergslagen	2 397	47%	1 685	36%	712	73%	687	145	92	53	67
Polisregion Mitt	2 546	47%	1 743	35%	803	72%	763	42	37	5	1
Polisregion Nord	2 541	46%	1 839	35%	702	73%	662	190	146	44	53
Polisregion Stockholm	8 142	48%	5 294	35%	2 848	73%	2 788	743	145	598	632
Polisregion Syd	5 924	43%	4 251	33%	1 673	68%	1 630	290	202	88	102
Polisregion Väst	5 877	46%	4 152	35%	1 725	72%	1 640	497	208	289	321
Polisregion Öst	3 032	46%	2 020	35%	1 012	69%	963	174	104	70	61
Totalt regioner	30 459	46%	20 984	35%	9 475	71%	9 133	2 081	934	1 147	1 237
Andel vid region	82%		91%		66%		65%		0,1%	1,6%	1,8%
Ekonomiavdelningen	485	61%	15	20%	470	62%	468	30	-2	32	31
HR-avdelningen	1 140	57%	513	29%	627	80%	621	109	27	82	87
Internrevision	12	67%	1	100%	11	64%	11	-1	-3	2	2
It-avdelningen	1 130	33%	11	9%	1 119	33%	1 118	82	-3	85	86
Kommunikations-avdelningen	205	66%	22	27%	183	71%	179	7	3	4	4
Nationella operativa avdelningen	2 101	44%	1 226	29%	875	64%	861	103	42	61	55
Nationellt forensiskt centrum	761	64%	24	25%	737	65%	734	87	-2	89	99
Rikspolischefens kansli	35	63%	9	44%	26	69%	25	-2	1	-3	-3
Rättsavdelningen	790	75%	34	21%	756	77%	734	-89	-7	-82	-62
Säkerhetsavdelningen	169	43%	85	22%	84	63%	83	21	6	15	15
Särskilda utredningar	72	46%	56	39%	16	69%	16	3	3	0	0
Totalt nationella avdelningar	6 900	52%	1 996	29%	4 904	61%	4 850	350	65	285	314
Andel vid nationella avdelningar	18%		9%		34%		35%		-0,1%	-1,6%	-1,8%
Polismyndigheten	37 359	47%	22 980	34%	14 379	68%	13 983	2 431	999	1 432	1 551

Bilaga 3

Antal årsarbetskrafter och medeltal anställda, fördelat på poliser och civilanställda

TABELL 3.1 Antal årsarbetskrafter* år 2023, fördelat på poliser och civilanställda, samt medeltal anställda, 2021–2023

	Antal årsarbetskrafter* januari–december 2023			Medeltal anställda		
	Totalt	Poliser totalt	Civila totalt	2021	2022	2023
Polisregion Bergslagen	2 250	1 607	643	2 197	2 258	2 359
Polisregion Mitt	2 401	1 643	758	2 398	2 503	2 553
Polisregion Nord	2 375	1 744	631	2 300	2 359	2 488
Polisregion Stockholm	7 329	4 926	2 403	7 587	7 449	7 895
Polisregion Syd	5 555	4 029	1 526	5 604	5 674	5 890
Polisregion Väst	5 416	3 913	1 503	5 250	5 385	5 716
Polisregion Öst	2 867	1 928	940	2 754	2 869	2 994
Regioner totalt	28 193	19 790	8 403	28 090	28 497	29 895
Andel vid region	81%	91%	65%	82%	82%	82%
Ekonomiavdelningen	448	16	431	464	459	467
HR-avdelningen	1 075	513	562	970	999	1 082
Internrevision	9	0	9	11	13	14
It-avdelningen	1 032	13	1 019	987	999	1 081
Kommunikationsavdelningen	189	22	167	215	202	198
Nationella operativa avdelningen	1 996	1 202	795	1 944	1 986	2 054
Nationellt forensiskt centrum	697	22	675	653	662	728
Rikspolischefens kansli	33	9	24	36	36	37
Rättsavdelningen	700	32	668	831	865	858
Säkerhetsavdelningen	159	83	76	141	144	155
Avdelningen för särskilda utredningar	73	57	15	70	68	72
Avdelningar totalt	6 411	1 970	4 441	6 322	6 432	6 743
Andel vid avdelningar	19%	9%	35%	18%	18%	18%
Totalsumma	34 604	21 760	12 844	34 412	34 929	36 638

* Med årsarbetskraft avses anställd personal omräknat till heltidsarbete. Tjänstledighet, långtidssjukfrånvaro samt föräldraledighet och vård av barn är borträknad. Korrigering för semester, kortare sjukfrånvaro, övertid och kompensationsledighet har inte gjorts. Definition enligt ESV 2008:2, ESV 2008 *Ekonomiadministrativa bestämmelser för statlig verksamhet*.

Bilaga 4

Kostnaderna för Polismyndighetens bidrag till EU:s, FN:s och OSSE:s freds- och säkerhetsfrämjande arbete

Akronymer och fullständiga namn

EUAM (Irak)	European Union Advisory Mission in Iraq
EUAM (Ukraina)	European Union Advisory Mission Ukraine
EUBAM (Libyen)	European Integrated Border Management Assistance Mission in Libya
EUCAP (Somalia)	European Union Capacity Building Mission in Somalia
EULEX	European Union Rule of Law Mission in Kosovo
EUMM	European Union Monitoring Mission in Georgia
EUPOL COPPS	European Union Mission for the Support of Palestinian Police and Rule of Law
ICC	International Criminal Court
OSSE Nordmakedonien	OSCE mission to Skopje
OSSE:s Sekretariat	OSCE Secretariat in Vienna
OSSE SMM	OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine
MINUSCA	United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in the Central African Republic
MINUSMA	United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali
MONUSCO	United Nations Organization Stabilization Mission in the DR Congo
UNFICYP	United Nations Peacekeeping Force in Cyprus
UNITAD	Investigative Team to Promote Accountability for Crimes Committed by Da'esh/ISIL (Iraq)
UNMISS	United Nations Mission in South Sudan
UNSOM	United Nations Assistance Mission in Somalia
UNVMC	United Nations Verification Mission in Colombia

Bilaga 4

Kostnaderna för Polismyndighetens bidrag till EU:s, FN:s och OSSE:s freds- och säkerhetsfrämjande arbete, forts.

TABELL 4.1 Tilldelade medel enligt regleringsbrevet* avseende internationell civil krishantering (förvaltningskostnader redovisas separat från insatserna)

Insatser, utgiftsområde 7	Tilldelat anslag 2023	Utfall per 2023-12-31
Insatser inom ramen för EU	Högst 52 000 000	50 318 055
EUAM Irak		7 299 689
EUAM Ukraina		10 436 023
EUBAM Rafah		6 616
EUCAP Somalia		7 124 731
EULEX Kosovo		7 542 800
EU-kontoret i Kosovo		224 144
EUMA Armenien		2 662 116
EUMM Georgien		9 880 229
EUPOL COPPS Palestina		5 141 706
Insatser inom ramen för FN	Högst 70 000 000	67 228 887
MINUSCA CAR		7 013 247
MINUSMA Mali		4 901
MONUSCO DR Kongo		7 640 486
UNITAD Irak		13 281 149
UNMISS Sydsudan		23 743 741
UNSOM Somalia		6 516 957
UNVMC Colombia		2 935 451
ICC/OTP		6 092 956
Insatser inom ramen för OSSE	Högst 10 000 000	1 030 255
OSSE Nordmakedonien		997 221
OSSE Ukraina		33 034
Insatsnära verksamhet	Högst 25 000 000	13 356 671
Personal vid högkvarter (EU och OSSE)	Högst 15 000 000	4 493 061
Förvaltningskostnader	Högst 26 000 000	26 000 000
Totalt anslag UO7 (högst)	162 440 000	162 426 929

* Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende anslag 1:1 Biståndsverksamhet, ap. 12, 20, 41, 42, 43 och 44 Internationell civil krishantering, 2022-12-22 (UD2022/18204 (delvis), UD2022/18354).

TABELL 4.2 Tilldelade medel enligt regleringsbrevet avseende Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet* (förvaltningskostnader redovisas separat från insatserna)

Insatser, utgiftsområde 5	Tilldelat anslag 2023	Utfall per 2023-12-31
Tjänster vid högkvarter	Högst 4 200 000	
EU-delegationen i New York		193 828
UNFICYP Cypern		2 710 677
Polistaktisk utrustning		2 479 958
Förvaltningskostnader		803 010
Totalt anslag UO5 (högst)	6 361 230	6 187 474

* Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende anslag 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, 2022-12-21 (UD2022/17836 (delvis), UD2022/18220).

Bilaga 4

Kostnaderna för Polismyndighetens bidrag till EU:s, FN:s och OSSE:s freds- och säkerhetsfrämjande arbete, forts.

TABELL 4.3 Numerär, svensk polispersonal i insatser inom internationell civil krishantering och freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Insats	Antal årsarbetskrafter och antal individer i insatsen 2021						Antal årsarbetskrafter och antal individer i insatsen 2022						Antal årsarbetskrafter och antal individer i insatsen 2023					
	Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män		Totalt	
	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.	åak	ind.
Insatser inom ramen för EU	8,1	12	22,3	37	30,4	49	5,6	9	18,9	34	24,6	43	11,0	17	19,9	34	31,9	51
EUAM Irak	0	0	2,1	4	2,1	4	0	0	3,1	4	3,1	4	0	0	2,9	5	3,9	5
EUAM Ukraina	2,5	4	3,2	6	5,7	10	1,0	1	2,8	5	3,8	6	1,3	2	3,6	6	4,9	8
EUBAM Libyen	0	0	1	1	1,0	1	0	0	0,1	1	0,1	1	0	0	0,0	0	0,0	0
EUBAM Rafah	0	0	0,8	1	0,8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EUCAP Somalia	0	0	1,9	4	1,9	4	0	0	2,3	5	2,3	5	0	1	3,8	5	4,1	6
EU-delegationen New York	0	0	0,3	1	0,3	1	0	0	1,0	1	1,0	1	0	0	0,0	0	0,0	0
EU-kontoret i Kosovo	0	0	1,0	1	1,0	1	0	0	0,8	1	0,8	1	0	1	0,0	0	0,2	1
EULEX Kosovo	1,6	3	6	11	7,6	14	1,4	2	4,7	8	6,1	10	2,6	4	2,5	7	5,2	11
EUMM Georgien	3,5	4	3,1	4	6,6	8	3,3	6	2,4	4	5,6	10	5,1	7	2,3	4	7,3	11
EUPOL COPPS	0,5	1	2,9	4	3,4	5	0	0	1,9	5	1,9	5	1	1	3,7	5	4,4	6
EUMA Armenien													1	1	1,2	2	2,0	3
Insatser inom ramen för FN	15,9	28	23,3	38	39,2	66	12,0	26	22,5	52	34,6	78	12,6	22	21,7	41	34,2	63
CICIG Guatemala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MINJUSTH Haiti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MINUSCA CAR	1,4	3	1,2	2	2,6	5	1,1	2	0,7	3	1,8	5	1,8	2	2,2	3	4,0	5
MINUSMA Mali	0,3	1	2,4	4	2,7	5	0	0	0,2	2	0,2	2	0	0	0,0	0	0,0	0
MONUSCO DR Kongo	4,9	8	3,5	5	8,4	13	0,7	3	2,4	6	3,2	9	0,4	2	4,0	5	4,4	7
UNFICYP Cypern	1,6	3	0,6	1	2,2	4	1,5	3	0,8	2	2,3	5	1,5	1	1,1	2	2,6	3
UNITAD Irak	2	3	1,8	2	3,8	5	1,5	4	2,2	5	3,7	9	2,3	5	2,8	4	5,1	9
UNMHA Jemen	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UNMISS Sydsudan	4,7	8	9,1	14	13,8	22	5,4	12	12,1	24	17,5	36	5,0	10	9,1	22	14,1	32
UNSMIL Libyen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UNSOM Somalia	0,8	1	1,2	3	2,0	4	0,8	1	1,4	3	2,2	4	1,0	1	1,7	3	2,7	4
UNVMC Colombia	0,2	1	3,5	6	3,7	7	1,0	1	2,7	7	3,7	8	0,6	1	0,8	2	1,4	3
Insatser inom ramen för OSSE	1	3	2,3	2	3,3	5	1,1	2	1,0	1	2,1	3	0,0	0	0,5	1	0,5	1
OSSE ryska gränskontrollen vid Gukovo-Donetsk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OSSE Kosovo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OSSE Nordmakedonien	0	0	1	1	1,0	1	0	0	1,0	1	1,0	1	0	0	0,5	1	0,5	1
OSSE Ukraina	1	3	1,3	1	2,3	4	1,1	2	0	0	1,1	2	0,0	0	0	0	0,0	0
Tjänster vid högkvarter	1	1	3,3	4	4,3	5	0,9	3	4,3	10	5,2	13	1,2	3	5,9	7	7,1	10
EU, Bryssel	0	0	3	3	3,0	3	0	0	2,9	5	2,9	5	0	0	3,0	3	3,0	3
FN, New York	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OSSE, Wien	1	1	0,3	1	1,3	2	0,7	1	0,9	1	1,6	2	0,1	1	0,0	0	0,0	1
ICC, Haag	0	0	0	0	0	0	0,3	2	0,5	4	0,7	6	1,1	2	2,9	4	4,0	6
Totalt	26	44	51,2	81	77,2	125	19,7	40	46,8	97	66,4	137	24,8	42	48,0	83	72,8	125
Procentuell fördelning	33,7	35,2	66,3	64,8	100	100	29,6	29,2	70,4	70,8	100	100	34,0	33,6	66,0	66,4	100	100

Bilaga 5

Ärendestatistik

Som huvudprincip anges samtliga mätetal med en decimal. Observera dock att procentuell skillnad mellan två mättilfällen beräknas på **ej avrundade tal**. Därmed kan den angivna förändringen mellan exempelvis innevarande och föregående år skilja sig åt något från den som fås genom att beräkna differensen på de avrundade talen i cellerna.

TABELL 5.1 Antal inkomna ärenden

Brottskategorier	Antal inkomna ärenden			Förändring Antal	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	119 216	117 672	120 917	3 245	2,8 %
Övriga brott mot person	103 282	90 872	96 214	5 342	5,9 %
Skadegörelsebrott	206 459	196 476	204 119	7 643	3,9 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	316 121	321 373	305 836	-15 537	-4,8 %
Narkotikabrott	71 921	71 566	71 404	-162	-0,2 %
Trafikbrott	145 272	136 915	132 812	-4 103	-3,0 %
Tillgrepp i butik	40 357	40 291	44 550	4 259	10,6 %
Bedrägeribrott m.m.	150 890	151 635	181 866	30 231	19,9 %
Övriga brottsbalksbrott	44 516	43 090	54 647	11 557	26,8 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	39 962	40 063	42 158	2 095	5,2 %
Totalt	1 237 996	1 209 953	1 254 523	44 570	3,7 %

TABELL 5.2 Antal anmälda brott

Brottskategorier	Antal anmälda brott			Förändring Antal	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	161 371	160 091	164 017	3 926	2,5 %
Övriga brott mot person	152 373	136 264	139 991	3 727	2,7 %
Skadegörelsebrott	220 685	210 966	218 369	7 403	3,5 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	337 245	342 357	326 242	-16 115	-4,7 %
Narkotikabrott	117 240	112 519	110 684	-1 835	-1,6 %
Trafikbrott	171 681	159 202	152 878	-6 324	-4,0 %
Tillgrepp i butik	42 755	42 948	47 278	4 330	10,1 %
Bedrägeribrott m.m.	223 629	224 808	273 232	48 424	21,5 %
Övriga brottsbalksbrott	58 494	57 081	69 275	12 194	21,4 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	56 206	56 186	57 206	1 020	1,8 %
Totalt	1 541 679	1 502 422	1 559 172	56 750	3,8 %

TABELL 5.3 Antal öppna ärenden

Brottskategorier	Antal öppna ärenden			Förändring Antal	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	27 425	29 055	29 995	940	3,2 %
Övriga brott mot person	11 768	11 050	11 868	818	7,4 %
Skadegörelsebrott	3 056	3 005	2 851	-154	-5,1 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	9 686	9 349	8 649	-700	-7,5 %
Narkotikabrott	12 850	12 646	11 922	-724	-5,7 %
Trafikbrott	12 157	11 121	9 673	-1 448	-13,0 %
Tillgrepp i butik	4 134	4 301	4 640	339	7,9 %
Bedrägeribrott m.m.	30 018	34 685	41 354	6 669	19,2 %
Övriga brottsbalksbrott	10 708	10 090	11 299	1 209	12,0 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	7 483	7 769	8 395	626	8,1 %
Totalt	129 285	133 071	140 646	7 575	5,7 %

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.4 Antal öppna ärenden äldre än 12 månader

Brottskategorier	Antal öppna ärenden äldre än 12 månader			Förändring Antal	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	3 358	3 868	4 586	718	18,6 %
Övriga brott mot person	1 710	1 763	1 897	134	7,6 %
Skadegörelsebrott	297	325	313	-12	-3,7 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	1 239	1 073	1 096	23	2,1 %
Narkotikabrott	1 462	1 498	1 721	223	14,9 %
Trafikbrott	992	946	923	-23	-2,4 %
Tillgrepp i butik	335	304	336	32	10,5 %
Bedrägeribrott m.m.	10 117	11 537	14 748	3 211	27,8 %
Övriga brottsbalksbrott	2 838	2 984	2 974	-10	-0,3 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	1 283	1 248	1 338	90	7,2 %
Totalt	23 631	25 546	29 932	4 386	17,2 %

TABELL 5.5 Medelgenomströmningstid (dagar) för bearbetade ärenden

Brottskategorier	Medelgenomströmningstid (dagar) för bearbetade ärenden			Förändring Antal	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	96	99	104	5	5,3 %
Övriga brott mot person	86	94	94	0	0,0 %
Skadegörelsebrott	80	77	78	1	1,9 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	62	61	61	0	0,1 %
Narkotikabrott	72	66	61	-4	-6,5 %
Trafikbrott	63	66	64	-2	-2,8 %
Tillgrepp i butik	55	51	48	-3	-6,3 %
Bedrägeribrott m.m.	158	144	151	7	4,9 %
Övriga brottsbalksbrott	145	138	121	-17	-12,3 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	106	98	98	0	-0,3 %
Totalt	93	90	91	1	1,4 %

TABELL 5.6 Medelgenomströmningstid (dagar) för ärenden redovisade till åklagare

Brottskategorier	Medelgenomströmningstid (dagar) för ärenden redovisade till åklagare			Förändring Antal	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	170	169	177	9	5,3 %
Övriga brott mot person	172	186	197	11	5,9 %
Skadegörelsebrott	165	151	164	13	8,6 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	144	143	147	4	2,7 %
Narkotikabrott	96	89	85	-4	-4,4 %
Trafikbrott	65	64	61	-3	-4,3 %
Tillgrepp i butik	48	43	39	-4	-9,8 %
Bedrägeribrott m.m.	313	314	318	3	1,1 %
Övriga brottsbalksbrott	217	218	220	2	0,9 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	104	106	115	9	8,6 %
Totalt	121	117	119	3	2,2 %

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.7 Antal ärenden redovisade till åklagare

Brottskategorier	Antal ärenden redovisade till åklagare			Förändring	Förändring
	2021	2022	2023	Antal	%
Våldsbrott	18 838	17 332	18 062	730	4,2 %
Övriga brott mot person	6 167	5 530	5 221	-309	-5,6 %
Skadegörelsebrott	3 063	2 389	2 254	-135	-5,7 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	6 835	5 539	5 202	-337	-6,1 %
Narkotikabrott	37 094	35 514	34 220	-1 294	-3,6 %
Trafikbrott	40 130	35 443	32 832	-2 611	-7,4 %
Tillgrepp i butik	16 472	14 891	15 943	1 052	7,1 %
Bedrägeribrott m.m.	12 627	10 255	11 015	760	7,4 %
Övriga brottsbalksbrott	5 318	5 231	5 195	-36	-0,7 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	9 928	9 229	9 333	104	1,1 %
Totalt	156 472	141 353	139 277	-2 076	-1,5 %

TABELL 5.8 Antal bearbetade ärenden

Brottskategorier	Antal bearbetade ärenden			Förändring	Förändring
	2021	2022	2023	Antal	%
Våldsbrott	98 726	94 175	96 487	2 312	2,5 %
Övriga brott mot person	46 746	42 364	41 747	-617	-1,5 %
Skadegörelsebrott	15 779	14 572	13 991	-581	-4,0 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	62 729	56 942	54 376	-2 566	-4,5 %
Narkotikabrott	73 511	71 842	72 043	201	0,3 %
Trafikbrott	71 653	64 706	60 651	-4 055	-6,3 %
Tillgrepp i butik	30 009	29 267	31 951	2 684	9,2 %
Bedrägeribrott m.m.	79 018	71 341	75 979	4 638	6,5 %
Övriga brottsbalksbrott	29 281	26 088	33 472	7 384	28,3 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	27 281	27 256	28 327	1 071	3,9 %
Totalt	534 733	498 553	509 024	10 471	2,1 %

TABELL 5.9 Antal nedlagda ärenden efter förundersökning

Brottskategorier	Antal nedlagda ärenden efter förundersökning			Förändring	Förändring
	2021	2022	2023	Antal	%
Våldsbrott	79 930	76 877	78 443	1 566	2,0 %
Övriga brott mot person	40 443	36 735	36 383	-352	-1,0 %
Skadegörelsebrott	12 580	12 139	11 675	-464	-3,8 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	55 170	50 637	48 512	-2 125	-4,2 %
Narkotikabrott	36 740	36 672	38 188	1 516	4,1 %
Trafikbrott	26 299	24 982	24 092	-890	-3,6 %
Tillgrepp i butik	13 731	14 549	16 147	1 598	11,0 %
Bedrägeribrott m.m.	66 399	61 020	64 782	3 762	6,2 %
Övriga brottsbalksbrott	23 826	20 657	28 041	7 384	35,7 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	17 298	17 980	18 988	1 008	5,6 %
Totalt	372 416	352 248	365 251	13 003	3,7 %

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.10 Antal avslutade ärenden ej inledd förundersökning

Brottskategorier	Antal avslutade ärenden ej inledd förundersökning			Förändring	Förändring
	2021	2022	2023	Antal	%
Våldsbrott	22 280	23 785	25 494	1 709	7,2 %
Övriga brott mot person	57 006	50 246	54 744	4 498	9,0 %
Skadegörelsebrott	191 614	182 407	190 692	8 285	4,5 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	257 423	267 356	254 461	-12 895	-4,8 %
Narkotikabrott	711	718	798	80	11,1 %
Trafikbrott	75 355	74 398	74 528	130	0,2 %
Tillgrepp i butik	11 149	11 165	12 623	1 458	13,1 %
Bedrägeribrott m.m.	75 863	77 752	101 622	23 870	30,7 %
Övriga brottsbalksbrott	16 852	18 224	20 630	2 406	13,2 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	13 543	13 039	13 604	565	4,3 %
Totalt	721 796	719 090	749 196	30 106	4,2 %

TABELL 5.11 Antal avslutade ärenden

Brottskategorier	Antal avslutade ärenden			Förändring	Förändring
	2021	2022	2023	Antal	%
Våldsbrott	121 006	117 960	121 981	4 021	3,4 %
Övriga brott mot person	103 752	92 610	96 491	3 881	4,2 %
Skadegörelsebrott	207 393	196 979	204 683	7 704	3,9 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	320 152	324 298	308 837	-15 461	-4,8 %
Narkotikabrott	74 222	72 560	72 841	281	0,4 %
Trafikbrott	147 008	139 104	135 179	-3 925	-2,8 %
Tillgrepp i butik	41 158	40 432	44 574	4 142	10,2 %
Bedrägeribrott m.m.	154 881	149 093	177 601	28 508	19,1 %
Övriga brottsbalksbrott	46 133	44 312	54 102	9 790	22,1 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	40 824	40 295	41 931	1 636	4,1 %
Totalt	1 256 529	1 217 643	1 258 220	40 577	3,3 %

TABELL 5.12 Antal förundersökningsbegränsade ärenden

Brottskategorier	Antal förundersökningsbegränsade ärenden			Förändring	Förändring
	2021	2022	2023	Antal	%
Våldsbrott	2 711	3 177	3 504	327	10,3 %
Övriga brott mot person	2 673	2 812	3 058	246	8,7 %
Skadegörelsebrott	1 790	1 987	2 202	215	10,8 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	3 795	4 244	4 072	-172	-4,1 %
Narkotikabrott	9 376	8 662	8 477	-185	-2,1 %
Trafikbrott	4 437	4 075	3 545	-530	-13,0 %
Tillgrepp i butik	7 182	7 523	8 799	1 276	17,0 %
Bedrägeribrott m.m.	18 698	19 629	21 843	2 214	11,3 %
Övriga brottsbalksbrott	1 811	2 045	2 184	139	6,8 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	3 059	3 510	3 813	303	8,6 %
Totalt	55 532	57 664	61 497	3 833	6,6 %

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.13 Utredningsandel (procent)

Brottskategorier	Utredningsandel, %			Förändring %-enhet	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	19,1 %	18,4 %	18,7 %	0,3 %	1,7 %
Övriga brott mot person	13,2 %	13,1 %	12,5 %	-0,5 %	-4,2 %
Skadegörelsebrott	19,4 %	16,4 %	16,1 %	-0,3 %	-1,7 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	10,9 %	9,7 %	9,6 %	-0,2 %	-1,7 %
Narkotikabrott	50,5 %	49,4 %	47,5 %	-1,9 %	-3,9 %
Trafikbrott	56,0 %	54,8 %	54,1 %	-0,6 %	-1,2 %
Tillgrepp i butik	54,9 %	50,9 %	49,9 %	-1,0 %	-1,9 %
Bedrägeribrott m.m.	16,0 %	14,4 %	14,5 %	0,1 %	0,9 %
Övriga brottsbalksbrott	18,2 %	20,1 %	15,5 %	-4,5 %	-22,6 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	36,4 %	33,9 %	32,9 %	-0,9 %	-2,7 %
Totalt	29,3 %	28,4 %	27,4 %	-1,0 %	-3,5 %

TABELL 5.14 Redovisningsandel (procent)

Brottskategorier	Redovisningsandel, %			Förändring %-enhet	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	15,6 %	14,7 %	14,8 %	0,1 %	0,8 %
Övriga brott mot person	5,9 %	6,0 %	5,4 %	-0,6 %	-9,4 %
Skadegörelsebrott	1,5 %	1,2 %	1,1 %	-0,1 %	-9,2 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	2,1 %	1,7 %	1,7 %	0,0 %	-1,4 %
Narkotikabrott	50,0 %	48,9 %	47,0 %	-2,0 %	-4,0 %
Trafikbrott	27,3 %	25,5 %	24,3 %	-1,2 %	-4,7 %
Tillgrepp i butik	40,0 %	36,8 %	35,8 %	-1,1 %	-2,9 %
Bedrägeribrott m.m.	8,2 %	6,9 %	6,2 %	-0,7 %	-9,8 %
Övriga brottsbalksbrott	11,5 %	11,8 %	9,6 %	-2,2 %	-18,7 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	24,3 %	22,9 %	22,3 %	-0,6 %	-2,8 %
Totalt	12,5 %	11,6 %	11,1 %	-0,5 %	-4,6 %

TABELL 5.15 Nedläggningsandel, efter förundersökning (procent)

Brottskategorier	Nedläggningsandel, efter förundersökning, %			Förändring %-enhet	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	81,0 %	81,6 %	81,3 %	-0,3 %	-0,4 %
Övriga brott mot person	86,5 %	86,7 %	87,2 %	0,4 %	0,5 %
Skadegörelsebrott	79,7 %	83,3 %	83,4 %	0,1 %	0,2 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	87,9 %	88,9 %	89,2 %	0,3 %	0,3 %
Narkotikabrott	50,0 %	51,0 %	53,0 %	2,0 %	3,8 %
Trafikbrott	36,7 %	38,6 %	39,7 %	1,1 %	2,9 %
Tillgrepp i butik	45,8 %	49,7 %	50,5 %	0,8 %	1,7 %
Bedrägeribrott m.m.	84,0 %	85,5 %	85,3 %	-0,3 %	-0,3 %
Övriga brottsbalksbrott	81,4 %	79,2 %	83,8 %	4,6 %	5,8 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	63,4 %	66,0 %	67,0 %	1,1 %	1,6 %
Totalt	69,6 %	70,7 %	71,8 %	1,1 %	1,6 %

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.16 Förundersökningsande (procent)

Brottskategorier	Förundersökningsandel, %			Förändring %-enhet	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	81,6 %	79,8 %	79,1 %	-0,7 %	-0,9 %
Övriga brott mot person	45,1 %	45,7 %	43,3 %	-2,5 %	-5,4 %
Skadegörelsebrott	7,6 %	7,4 %	6,8 %	-0,6 %	-7,6 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	19,6 %	17,6 %	17,6 %	0,0 %	0,3 %
Narkotikabrott	99,0 %	99,0 %	98,9 %	-0,1 %	-0,1 %
Trafikbrott	48,7 %	46,5 %	44,9 %	-1,6 %	-3,5 %
Tillgrepp i butik	72,9 %	72,4 %	71,7 %	-0,7 %	-1,0 %
Bedrägeribrott m.m.	51,0 %	47,8 %	42,8 %	-5,1 %	-10,6 %
Övriga brottsbalksbrott	63,5 %	58,9 %	61,9 %	3,0 %	5,1 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	66,8 %	67,6 %	67,6 %	-0,1 %	-0,1 %
Totalt	42,6 %	40,9 %	40,5 %	-0,5 %	-1,2 %

TABELL 5.17 Andel förundersökningsbegränsade ärenden (procent)

Brottskategorier	Andel förundersökningsbegränsade ärenden, %			Förändring %-enhet	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	2,2 %	2,7 %	2,9 %	0,2 %	6,7 %
Övriga brott mot person	2,6 %	3,0 %	3,2 %	0,1 %	4,4 %
Skadegörelsebrott	0,9 %	1,0 %	1,1 %	0,1 %	6,6 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	1,2 %	1,3 %	1,3 %	0,0 %	0,8 %
Narkotikabrott	12,6 %	11,9 %	11,6 %	-0,3 %	-2,5 %
Trafikbrott	3,0 %	2,9 %	2,6 %	-0,3 %	-10,5 %
Tillgrepp i butik	17,4 %	18,6 %	19,7 %	1,1 %	6,1 %
Bedrägeribrott m.m.	12,1 %	13,2 %	12,3 %	-0,9 %	-6,6 %
Övriga brottsbalksbrott	3,9 %	4,6 %	4,0 %	-0,6 %	-12,5 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	7,5 %	8,7 %	9,1 %	0,4 %	4,4 %
Totalt	4,4 %	4,7 %	4,9 %	0,2 %	3,2 %

TABELL 5.18 Lagföringskvot (procent)

Brottskategorier	Lagföringskvot, %			Förändring %-enhet	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	87,4 %	88,1 %	89,5 %	1,3 %	1,5 %
Övriga brott mot person	84,5 %	87,5 %	88,6 %	1,1 %	1,3 %
Skadegörelsebrott	82,5 %	83,9 %	85,0 %	1,1 %	1,4 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	86,7 %	89,7 %	91,8 %	2,1 %	2,4 %
Narkotikabrott	97,0 %	97,1 %	97,8 %	0,7 %	0,7 %
Trafikbrott	95,1 %	95,7 %	96,3 %	0,6 %	0,6 %
Tillgrepp i butik	97,2 %	97,5 %	97,9 %	0,4 %	0,4 %
Bedrägeribrott m.m.	81,6 %	85,5 %	89,6 %	4,1 %	4,8 %
Övriga brottsbalksbrott	86,4 %	89,6 %	91,2 %	1,6 %	1,8 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	91,7 %	91,9 %	92,6 %	0,7 %	0,8 %
Totalt	91,1 %	92,5 %	93,7 %	1,2 %	1,3 %

Bilaga 5

Ärendestatistik, forts.

TABELL 5.19 Effektiv lagföringskvot (procent)

Brottskategorier	Effektiv lagföringskvot, %			Förändring %-enhet	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Våldsbrott	87,1 %	88,0 %	89,3 %	1,4 %	1,5 %
Övriga brott mot person	83,2 %	86,8 %	88,1 %	1,2 %	1,4 %
Skadegörelsebrott	80,7 %	81,7 %	83,1 %	1,4 %	1,8 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	84,2 %	87,4 %	90,0 %	2,6 %	3,0 %
Narkotikabrott	89,2 %	90,5 %	92,7 %	2,2 %	2,4 %
Trafikbrott	90,8 %	92,0 %	94,0 %	2,0 %	2,1 %
Tillgrepp i butik	86,5 %	88,8 %	92,6 %	3,9 %	4,4 %
Bedrägeribrott m.m.	80,7 %	84,7 %	89,3 %	4,6 %	5,4 %
Övriga brottsbalksbrott	85,3 %	88,6 %	90,5 %	1,9 %	2,2 %
Övriga specialstraffrättsliga brott	87,0 %	88,6 %	90,7 %	2,1 %	2,4 %
Totalt	86,9 %	89,0 %	91,3 %	2,3 %	2,6 %

TABELL 5.20 Resurstid (timmar) för verksamheten, totalt och per arbetsflöde

	Resurstid (timmar) för verksamheten			Förändring Antal	Förändring %
	2021	2022	2023	2022–2023	2022–2023
Kärnverksamhet inom rättsväsendet	36 578 370	36 398 691	38 629 732	2 231 041	6,1%
Kärnverksamhet utanför rättsväsendet	193 198	203 960	211 501	7 541	3,7%
Gemensam verksamhet	15 166 110	15 812 644	17 753 213	1 940 569	12,3%
Ej verksamhetskodad tid	14 405	11 677	21 675	9 998	85,6%
Totalt	51 952 084	52 426 972	56 616 121	4 189 148	8,0%
Kärnverksamhet inom rättsväsendet					
Brottsförebyggande arbete	11 495 281	11 760 202	12 757 834	997 632	8,5%
Utredning och lagföring	20 770 739	20 010 334	21 168 153	1 157 819	5,8%
Service	4 312 351	4 628 155	4 703 745	75 590	1,6%
Totalt	36 578 370	36 398 691	38 629 732	2 231 041	6,1%
Gemensam verksamhet					
Ledning/styrning	4 325 315	4 486 244	4 754 173	267 929	6,0%
Kompetensförsörjning	3 880 737	4 643 332	5 526 654	883 322	19,0%
Stödverksamhet	6 960 058	6 683 068	7 472 386	789 318	11,8%
Totalt	15 166 110	15 812 644	17 753 213	1 940 569	12,3%

Bilaga 6

Resultatindikatorerna och bedömningen av deras mätkraft i förhållande till de övergripande målen för verksamheten

Bedömningsmodellen revideras årligen utifrån den nyutveckling av resultatindikatorer som sker i myndigheten.

En inventering har genomförts av tillgängliga och nyutvecklade resultatindikatorer för verksamheten. Därutöver har det gjorts en översyn av de befintliga indikatorerna. Ändrade målformuleringar i regleringsbrevet har påverkat och föranlett en del förändringar i modellen. I årets bedömningsmodell har fem nya resultatindikatorer lagts till, fem har tagits bort och två har sammanfogats till en indikator.

Ett analysstöd har använts för att bedöma indikatorernas mätkraft i förhållande till de övergripande målen för verksamheten. Indikatorstyrka, indikatorsvolym och indikatorers totala mätkraft har skattats genom en strukturerad kvalitativ bedömning.

För att få en indikation på hur stark en indikators koppling är till det uppsatta målet används indikatorstyrka. För att belysa det används tre indikatorstyrkor: stark, medelstark och svag indikator.

En aspekt att ta hänsyn till är om indikatorn mäter en stor del av målet eller om indikatorn endast mäter en mindre del av målet. För att belysa detta används tre indikatorsvolymer: stor, medelstor och liten indikator.

Ofta är det inte tillräckligt att identifiera en stark indikator för att mäta måluppfyllelsen. En indikator mäter oftast bara en avgränsad del av ett mål. För att belysa måluppfyllelsen behöver ett flertal indikatorer användas. Då flera indikatorer används är det viktigt att de belyser olika delar av målet för att mätbarheten av målet ska bli så heltäckande som möjligt. Vidare är det viktigt att de olika indikatorerna inte mäter samma sak. Den väsentligaste aspekten är den samlade mätkraften bland alla indikatorer som används för ett specifikt mål. För att belysa detta har vi definierat tre typer av mätkraft för de uppställda målen: svag, medelstark och stark mätkraft av målen.

Bilaga 6

Resultatindikatorer för att bedöma resultatet

Samtliga resultatindikatorer baseras på Polismyndighetens egen statistik om inte annat anges.

TABELL 6.1 Mål, resultatindikatorer, mätstyrka, total mätkraft, indikatorstyrka och indikatorvolym 2023

Mål	Resultatindikator	Mätstyrka	Total mätkraft	Indikatorstyrka	Indikatorvolym
Förebygga brott /Arbetet för att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet ska bedrivas strukturerat och med grund i beprövad erfarenhet.	Andel medborgare som är utsatta för brott mot enskild person (NTU)	Medelstark	4	2	2
	Andel hushåll som är utsatta för brott mot egendom (NTU)	Medelstark	4	2	2
	Antal anmälda brott per 100 000 invånare	Medelstark	4	2	2
	Antal anställda på polisregionerna som arbetar med BF/GV	Svag	1	1	1
Upprätthålla allmän ordning och säkerhet/Arbetet med övervakningen av den allmänna ordningen och säkerheten samt ingripandet vid störningar ska bedrivas på ett sådant sätt att det motsvarar behoven i hela landet.	Andel medborgare som är mycket/ganska trygga vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet (NTU)	Medelstark	6	3	2
	Andel medborgare som mycket/ganska ofta valt en annan väg eller annat färdstätt på grund av oro för att utsättas för brott (NTU)	Svag	3	3	1
Utreda brott/Arbetet med att utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal ska bedrivas effektivt och brottsupplagningen ska öka.	Ärenden redovisade till åklagare	Medelstark	4	2	2
	Redovisningsandel	Medelstark	6	3	2
	Utredningsandel	Medelstark	6	3	2
	Kompletteringsvolym (Polismyndigheten/Åklagarmyndigheten)	Medelstark	6	3	2
	Lagföringskvot (Åklagarmyndigheten)	Medelstark	4	2	2
	Medelgenomströmningstid dagar (ärenden redovisade till åklagare)	Medelstark	4	2	2
	Öppna ärenden (totalt)	Medelstark	4	2	2
	Antal lagföringar*	Medelstark	6	2	3
	Antal unika misstänkta personer i redovisade ärenden*	Medelstark	6	2	3
	Genomströmningstid (median) för ärenden hos NFC*	Svag	3	1	3
Tillhandahålla service till medborgarna/Polismyndigheten ska vara tillgänglig för allmänheten.	Andel ansökningar som inkommit via e-tjänster (vapentillståndsansökningar, ansökningar gällande byggetablering och uteserveringar)	Svag	3	3	1
	Andel polisanmälningar via e-tjänst	Medelstark	6	3	2
	Andel samtal till PKC som besvaras inom 5 minuter	Medelstark	6	3	2
	Befolkningens upplevelse av möjligheten att få kontakt med polisen (NTU)	Medelstark	6	3	2
	Befolkningens upplevelse av bemötande från polisen (NTU)	Medelstark	6	3	2
	Uppskattad väntetid för ansökan om resehandling*	Medelstark	6	3	2
	Andel samtal till NTV som besvaras inom 5 minuter	Medelstark	6	3	2
	Kompetensförsörjning/Kompetens ska finnas för att nå verksamhetens mål.	Tillväxt (antal anställda)	Svag	2	2
Antal antagna till polisutbildningar**		Svag	2	2	1
Personalomsättning		Svag	2	2	1
Sjukfrånvaro		Svag	2	2	1
AAI (Attraktivt arbetsplatsindex)		Medelstark	4	2	2

* Nya resultatindikatorer för årsredovisningen 2023.

** Nytt mått som är en sammanslagning av indikatorerna antal antagna till polisutbildningen och antal antagna till den funktionsinriktade polisutbildningen.

Bilaga 7

Förteckning återrapporteringskrav och uppdrag enligt regleringsbrevet för Polismyndigheten 2023

TABELL 7.1 Förteckning återrapporteringskrav och uppdrag enligt regleringsbrevet för Polismyndigheten 2023

Mål/Typ av återrapportering	Återrapporteringskrav	Avsnitt/Sida
Mål 1. Arbetet för att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet ska bedrivas strukturerat och med grund i beprövad erfarenhet.	1. Vilka åtgärder som har vidtagits för att stärka det brottsförebyggande arbetet och hur det följs upp och utvärderas.	Åtgärder för att stärka det brottsförebyggande arbetet, s. 18
	2. Antalet kommunpoliser, områdespoliser samt antalet anställda totalt som arbetar huvudsakligen med brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet per polisregion. Redovisningen ska möjliggöra jämförelser med tidigare år.	Anställda som huvudsakligen arbetar med brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet, s. 20
	3. Hur avvägningar och prioriteringar görs lokalt, mellan resurser avsatta för den planlagda brottsförebyggande verksamheten och den händelsestyrda ingripandeverksamheten, för att säkerställa kontinuitet i det brottsförebyggande arbetet.	Säkerställd kontinuitet i det brottsförebyggande arbetet, s. 22
Mål 2. Arbetet med övervakningen av den allmänna ordningen och säkerheten samt ingripandet vid störningar ska bedrivas på ett sådant sätt att det motsvarar behoven i hela landet.	1. Hur myndigheten har frigjort resurser till förmån för den polisiära kärnverksamheten och verksamhetsanpassat arbetstidsförläggningen.	Åtgärder för att stärka den polisiära resursen och verksamhetsanpassa arbetstidsförläggningen, s. 37
	2. Vilka åtgärder som vidtagits för att förenkla administrationen för poliser i yttre tjänst.	Åtgärder för att förenkla administrationen för poliser i yttre tjänst, s. 38
	3. Antalet poliser i yttre tjänst, dels i absoluta tal, dels som andel av det totala antalet poliser. Av redovisningen ska framgå övergripande hur antalet i denna personalkategori har utvecklats sedan 2016.	Antalet poliser i yttre tjänst, s. 36
Mål 3. Arbetet med att utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal ska bedrivas effektivt och brottsupplagningen ska öka.	1. Vilka åtgärder som har vidtagits för att öka antalet och andelen ärenden som redovisas till åklagare för beslut i åtalsfrågan.	Vidtagna åtgärder för att öka antalet och andelen ärenden som redovisas till åklagare, s. 52
	2. Hur myndigheten arbetar för att förstärka förmågan att utreda grova våldsbrott med koppling till kriminella nätverk så att fler gärningspersoner kan lagföras.	Arbetet med att utreda grova våldsbrott för att lagföra fler gärningspersoner med koppling till kriminella nätverk, s. 75
	3. Hur myndigheten har utvecklat och effektiviserat arbetet med att återta kriminellas brottsvinster samt säkerställt en förbättrad uppföljning på området.	Utvecklat och effektiviserat arbete med att återta de kriminellas brottsvinster, s. 76
	4. Vilket arbete som bedrivs för att bekämpa våld mot barn och mäns våld mot kvinnor.	Bekämpa mäns våld mot kvinnor samt våld mot barn, s. 64
	5. Hur införandet av ett permanent snabbförfarande i brottmål (snabbare lagföring) fortskrider.	Snabbare lagföring är nu införd i hela landet, s. 78
	6. Hur myndigheten säkerställer en kontinuerlig ökning av antalet fasta bevakningskameror till minst 1 600 vid utgången av 2024.	Kontinuerlig ökning av antalet fasta bevakningskameror, s. 79
	7. Vilka åtgärder som har vidtagits för att öka kapaciteten och effektiviteten i den forensiska processen och förkorta genomströmningstiderna vid i synnerhet nationellt forensiskt centrum.	Åtgärder för ökad kapacitet, effektivare forensiska processer och förkortade genomströmningstider, s. 82
	8. Hur den internationella verksamheten bidrar till metodutveckling, effektiv samverkan och operativa resultat.	Den internationella verksamhetens bidrag till metodutveckling, effektiv samverkan och operativa resultat, s. 83

Bilaga 7

Förteckning återrapporteringskrav och uppdrag enligt regleringsbrevet för Polismyndigheten 2023, forts.

TABELL 7.1 Förteckning återrapporteringskrav och uppdrag enligt regleringsbrevet för Polismyndigheten 2023

Mål/Typ av återrapportering	Återrapporteringskrav	Avsnitt/Sida
Övrig återrapportering	Internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn Polismyndigheten ska redovisa resultatet av arbetet med de rekommendationer som Riksrevisionen lämnat till myndigheten i Riksrevisionens rapport Internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn – stora utmaningar för polis och åklagare (RiR 2021:25).	Internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn, s. 69
Övrig återrapportering	Sveriges ordförandeskap Polismyndigheten ska redovisa kostnader för säkerhetsrelaterade insatser under Sveriges ordförandeskap i EU. Redovisningen ska fördelas efter centrala kostnadsposter	Kostnader för säkerhetsrelaterade insatser i samband med Sveriges ordförandeskap i EU, s. 108
Övrig återrapportering	Verksamhetsskydd Polismyndigheten ska redovisa hur det ekonomiska tillskottet för att stärka verksamhetsskyddet har använts i verksamheten samt hur medlen har fördelats under året och hur de avses fördelas t.o.m. 2025. Om hela eller delar av redovisningen bedöms innehålla säkerhetsskyddsklassificerad information kan denna redovisas i särskild ordning i samband med årsredovisningen.	Ekonomiskt tillskott för stärkt verksamhetsskydd, s. 109
Övrig återrapportering	Särskilda medelstillskott Polismyndigheten har tillförts särskilda medel som ska användas för höjda löner och annan ersättning i syfte att stärka polisyrkets attraktivitet, för att förstärka verksamheten vid avdelningen nationellt forensiskt centrum, för att förkorta handläggningstiderna i vapentillståndsärenden samt för att stödja och samordna avhopparverksamhet. Polismyndigheten har även tillförts medel för att öka sin tekniska förmåga, bl.a. avseende förmåga att komma åt krypterad information och för ökad kamerabevakning. Myndigheten ska, för respektive område, redovisa hur tilldelade medel har använts och vilka resultat som har uppnåtts. Av redovisningen ska vidare framgå hur resursförstärkningarna fortsatt avses användas och vilka resultat som framledes kan förväntas. Om hela eller delar av redovisningen bedöms innehålla säkerhetsskyddsklassificerad information kan denna redovisas i särskild ordning i samband med årsredovisningen.	Särskilda medelstillskott, s. 110
Återrapportering enligt regleringsbrevet avseende anslag 1:1 Biståndsverksamhet, ap. 12, 20, 41, 42, 43 och 44 Internationell civil kris-hantering	Myndigheterna ska redovisa omfattning och kostnad av verksamheten. Redovisningen ska i tillämpliga delar vara uppdelad utifrån insats och ska även redovisas uppdelat på kön. Redovisningen ska ske samlat i årsredovisningen.	Bidrag till internationell kris-hantering med ökat fokus i Ukraina och EU:s närområde, s. 85 samt bilaga 4.
Uppdrag	Beskrivning	Avsnitt/Sida
Anvisningar för det civila försvaret för försvars-beslutsperioden 2021–2025	Från och med 2022 ska myndigheten årligen även redovisa hur de medel som har tillförts myndigheten för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts. Denna del ska redovisas i myndighetens årsredovisning.	Redovisning hur de medel som tillförts myndigheten för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts, s. 115
Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031	Polismyndigheten har, tillsammans med 27 andra myndigheter, fått i uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken 2021–2031 utifrån det nationella målet för funktionshinderspolitiken. Resultatet av uppföljningen ska årligen lämnas till Regeringskansliet i respektive myndighets årsredovisning (S2021/06595).	Strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031, s. 115

